

PERSFOCUS

ZEVENDE JAARGANG NUMMER 12 - DECEMBER 1991

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

IN DIT NUMMER:

De wereld van de Amsterdamse agenten	pag. 2
Politie in Enschede terechtgewezen	pag. 5
Ontuchthetze in Nieuwegein	pag. 7
Ontucht van de maand	pag. 9
Nasleep zaak Jessica Laven	pag. 11
Discussie over TBS	pag. 12
Seks, wet en discriminatie	pag. 14
De seksuele realiteit van de jeugd	pag. 16
Het blijft tobben met die pedo's...	pag. 17
Pedo's obsceen ?	pag. 19
Grote respons 'geheimen'-campagne	pag. 20
De strijd tegen misbruik	pag. 22
O.I.; terechte commotie of Nieuw Preuts ?	pag. 24
Bescherm de kinderen !	pag. 28
Kinderontvoeringen	pag. 31
Onterecht	pag. 32
Achtergrond	pag. 34

PERSTOECUS

SEMESTER JAARGANG LIIIIIIIIII IIII - DECEMBER 1981

DE BELKANT VAN VERBODING-VANUIT
DE KINDEKAR, VERBODEN EN VERBODEN

VAN EERSTELINGEN VAN HET
DE BELKANT VAN VERBODING-VANUIT
DE KINDEKAR, VERBODEN EN VERBODEN
DE KINDEKAR, VERBODEN EN VERBODEN

DE BELKANT VAN VERBODING-VANUIT
DE KINDEKAR, VERBODEN EN VERBODEN

IN DEZELVE

- 100
- 101
- 102
- 103
- 104
- 105
- 106
- 107
- 108
- 109
- 110
- 111
- 112
- 113
- 114
- 115
- 116
- 117
- 118
- 119
- 120
- 121
- 122
- 123
- 124
- 125
- 126
- 127
- 128
- 129
- 130

De eerste van de factoriale eigen
 politie in de beide tekenen
 100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130

Met knipsels uit:

NRC Handelsblad	NRC
De Volkskrant	Vk
Algemeen Dagblad	AD
Het Parool	Par
Primeur	
Zutphens Dagblad	ZD
Alkmaarse Courant	AC
Utrechts Nieuwsblad	UN
Zwolsche Courant	ZC
Het Nieuwsblad	NB
Nieuwsblad van het Noorden	NvhN
Tubantia	Tub
Gay Krant	GK
Nieuwe Revu	
Folia (Univ. van A'dam)	
Veronica Bode	
Vpro-gids	VPRO
NCRV-gids	
HP/De Tijd	
Opzij	
Scouting Magazine	
Bravo (D)	
Neue Revue (D)	
Koelner Stadtrevue (D)	
Berliner Zeitung (D)	
Bangkok Post (Thailand)	
San Fransisco Chronicle (USA)	SF Chonicle

Abonnementen op Persfocus kosten f 65,- per jaar. Verzending als brief is f 15,- duurder en komt op f 80,-.

Losse nummers f 8,-.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 43.548
1009 NA Amsterdam

*Uit de FRAGMENTEN
bijlage
"Amsterdamse
Aankomst"
19/12*

**Ik heb eens een zaak gehad van een vader
die een kindje had gemaakt bij zijn dochter.
Dat kindje was inmiddels zes jaar en daar
knoei de ik ook alweer mee, vanaf het
moment dat dat kind zo'n twee jaar oud was**

"Incest bestaat al sinds menscheit maar pas de laatste jaren komt het naar buiten. De kinderen worden aangespoord om erover te praten en vroeger had je dat niet. Vroeger werd het allemaal weggestopt. Nu wordt er op scholen over gesproken en is men er alerter op. Zowel incest als andere vormen van kindermishandeling komen in alle lagen van de bevolking voor. Alleen, de beter gesitueerden kunnen het vaak beter verbloemen. Als het bijvoorbeeld in een doktersgezin voorkomt, want ook daar gebeurt het, en het komt naar buiten, dan weet men vaak beter de weg om naar de hulpverlening toe te stappen. Men wil het toch bedekt houden, men vindt in dat soort kringen toch de schande te groot en dan houden er maar geen aangifte gedaan. Kinderen uit de, zeg maar, gewone milieus stappen toch vaak eerder naar het JAC of dat soort instanties toe. Dat zal een kind uit Buitenveldert niet gauw doen."

"Gevalen van incest vinden vaak plaats in wat wij gesloten gezinnen noemen. Op het oog keurige gezinnen met gelukkig getrouwde ouders en leuke kinderen. Maar gezinnen die weinig contact hebben met de rest van de buurt. Vader is over het algemeen een autoritair persoon. Naar buiten toe is hij ontzettend aardig maar in het gezin is hij zeer dominant. Ik vind het over het algemeen lastig kerels. Voor de buitenwereld heeft hij een goed huwelijk, niemand begrijpt later dan ook dat zo iets bij hen kon plaatsvinden. Zo'n kind wordt volledig aan banden gelegd door de vader. Het moet bevelen opvolgen, de mond houden en in ruil daarvoor wordt het voorgetrokken."

"Incest begint op een leeftijd waarop de kinderen denken dat dat knuffelen, die seksuele spelletjes erbij horen. Als de kinderen dan wat ouder worden en beginnen na te denken, wordt hen verteld dat het eigenlijk niet mag en dat ze hun mond moeten houden over wat er gebeurd is. Want als er gepraat wordt, dan moet papa de deur uit en dan moet jij misschien wel naar een kinderrechtsbureau. Zo wordt zo'n kind nog eens gechantoord ook. Dat is de standaard situatie tegenwoordig."

"In een heleboel gevallen weet de moeder alles. Dat geven ze niet altijd toe maar wij weten dat het in de meeste gevallen wel zo is. Ze verwijzen het uit schaamte, of uit angst voor hun man. Het zijn mannetjes hoor, die het doen. Maar als ze hier zitten en ze vertellen eindelijk het hele verhaal, word je er naar van. Ze worden opeens ongelooflijk volgraam, onderkruiperig. Het zijn geen sterke persoonlijkheden. Ze zijn sterk tegenover hun kind, in hun eigen omgeving. Komen ze daar buiten, dan zijn ze niks, helemaal niks."

"Waar die mannen toe in staat zijn, de haren rijzen je soms te berge. Twee jaar geleden had ik te maken met een vrouw van rond de vijftienveertig jaar. Die lag in het ziekenhuis. Ze had allerlei klachten. Ze was heel erg dik maar er was meer aan de hand. Een dokter is met haar gaan

praten. Wat kwam er uit: haar vader had haar misbruikt in het verleden en daardoor was ze veel gaan eten. Die dokter en die vrouw zijn er verder over door gaan praten. Vervolgens kwam het gesprek op de dochter van vierenveertig, die ook al zo dik was als haar moeder. En ook de dochter zat met allerlei problemen. Die dokter is met die dochter gaan praten en ze heeft op een gegeven moment toegegeven dat zij ook gebruikt was door de man, haar grootvader dus. Zij was ook gaan eten en zich agressief gaan gedragen. Die vrouw was vreselijk in de war, want haar zoonrje, zo bleek uiteindelijk, was verwekt door haar eigen opa.

"Het was ook weer zo'n puur Nederlandse zaak. Met die opa was geen zinnig woord te praten. Toen hij hier kwam, was hij een jaar of zeventig. Hij gaf alles toe, zelfs dat hij het op dat moment nog wel eens flikte met de kleindochter. Want die kleindochter kon maar geen weerstand bieden aan die oude man. Als opa zei: je moet komen, dan ging ze. Oma werd dan de straat opgestuurd en opa ging z'n gang. Met oma hebben we ook gepraat en oma zei dat ze het nooit geweten heeft. Tja, allemaal heel simpele mensen. Hij had vroeger in de haven gewerkt. Een klein mannetje, thuis wel dominant, maar hier aan het bureau zat hij maar te snorren. Ach spijt, hij vond het jammer dat het uitgekomen was, want op dat moment deed hij het nog wel eens met zijn kleindochter."

"Soms is het moeilijk te zeggen of er sprake is geweest van incest. Je hebt vaak te maken met de verklaringen van kinderen en de fantasie van kinderen is bijna onbegrens. We hebben hier jaren geleden te maken gehad met een jongste dat weg was. Er is onderzoek gedaan op de school van dat jongste en daar werden kinderen uit de klas, van een jaar of acht, negen ondervraagd. Een aantal kinderen had gezegd: nou, we spelen wel eens bij een buurman en daar gebeuren rare dingen. Die kinderen werden meegenomen naar het bureau om verder te praten. Een jongste vertelde dat bij die man thuis een gat in de vloer zat. Daar lagen allemaal kinderhoofdjes in. Mijn collega heeft die jongen laten praten en het verhaal werd steeds fantastischer. Uiteraard klopte er niets van, maar het was een bewijs dat kinderen ongelooflijk kunnen fantaseren."

'Met die opa was geen zinnig woord te praten. Hij gaf alles toe, zelfs dat hij het op dat moment nog wel eens flikte met de kleindochter. Als opa zei: je moet komen, dan ging ze. Oma werd dan de straat opgestuurd en opa ging z'n gang'

"Van incest kunnen we wel een schatting maken van de omvang. Wij denken dat vier op de tien meisjes het slachtoffer zijn van incest. En dan bedoel ik ook écht incest."

"Ik heb eens een zaak gehad van een vader die een kindje had gemaakt bij zijn dochter. Dat kindje was inmiddels zes jaar en daar knoemde ik ook alweer mee, vanaf het moment dat dat kind zo'n twee jaar oud was. Zijn andere dochter, die in het verleden ook diverse malen door haar vader gebruikt was, kwam na al die tijd alsnog aangifte doen. De vader kreeg er lucht van en vluchtte hals over kop weg met zijn kleindochter. Uiteindelijk kwamen ze in Rome terecht. Wij zijn naar Italië gestuurd om hem aan te houden en te zorgen dat dat meisje weer mee teruggenomen werd naar Nederland. Na drie dagen spreuren hebben we ze in Rome kunnen vinden. Daar waren ze aan het zwerven want ze hadden geen geld, niks. Ik probeerde met dat meisje te praten maar ik kreeg er geen contact mee. Behalve als ik woorden gebruikte als piël of lul, dan klikte het. Maar ver-

der kon je niet met haar praten. Als je wat tegen haar zei waar ze het niet mee eens was, greep ze je zo bij je zak. We hebben haar mee teruggenomen en ondergebracht bij een verpleegster."

"Het heeft bijna negen maanden geduurd voordat het kind gedeprogrammeerd was. Ze was van kindsaf aan helemaal geïndoctrineerd. Dat kind wist niet beter dan dat als je een leuter zag, dat je er dan op moest sabbelen. En de moeder, ja, die was volgens mij verlied op haar eigen vader, die stond erbij en keek eraan. Die man zelf, dat was een hele gewone man, geschieden van zijn vrouw, die alcoholiste was. Een man waar weinig aan te zien of te horen was. Hij ontkende niets. Sex was leeftijdsloos, zei hij. Hij woonde samen met zijn twee dochters en met een zoon, die hij trouwens ook nog gebruikt had. Die man was ontzettend dominant. Dominantie, dat is echt de karaktertrek van de incestpleger."

"Bij echtscheidingszaken maak je vaak mee dat het kind een nauwe band heeft met één van de ouders en eenzijdige informatie krijgt over de andere te ouder. Een aantal jaren geleden hadden we de zaak van de wattenstokjes. Dat was ook een echtscheidingszaak, die eerst bij de Raad voor de Kinderbescherming had gediend. Maar daar kwamen ze er maar niet achter wat er aan de hand was in dat gezin. Het kind beweerde steevast dat haar vader steeds in haar vagina zat te friemelen met wattenstokjes, om het schoon te maken. Wij deden onderzoek en toen bleek dat moeder het zelf deed. Waarom weten we niet, maar ja, wat is normaal op dat gebied. In ieder geval, zij heeft het kind blijkaar zo bepraat dat het kind is gaan geloven dat pappa het ook bij haar deed. Die moeder had dat spelletje zo opgezet om de vader in diskrediet te brengen, zodat deze geen bezoekregeling meer zou kunnen krijgen. Een rare zaak. Je ziet dat de echtscheidingszaken nu steeds meer kinderen vallen tussen de wal en het schip. Dat is een gevaarlijke ontwikkeling."

"Je krijgt door je routine natuurlijk een goeie kijk op de zaken. Omdat mijn collega en ik zoveel incest-zaken behandelen zijn we na verloop van tijd wel meer op mensen gaan letten, een soort beroepsformatie. Als ik kinderen op straat zie lopen, dan denk ik: dat is een incest-kind. Waar let je dan op? Incest-kinderen zijn vaak timide kinderen, zien er vaak witjes uit. Als ze in een groep zijn, houden ze zich vaak afgescheiden van de rest van de groep, zijn heel erg aanhankelijk. En ze lopen een beetje in elkaar gedrukt, als bange vogeltjes. Als handbalscheidsrechter sluit ik vaak jeugdteams, kinderen van tussen de acht en de twaalf jaar. Ik betrap mezelf erop dat ik soms een tijdlang naar die kinderen kijk met het idee van: lopen hier nog incest-kinderen tussen?"

"Wat er seksueel met kinderen wordt gedaan, nou daar ben ik zo langzamerhand wel een expert in geworden. Samen met misschien een oudere pedofoel heb ik van alle Nederlanders de meeste kinderporno-films gezien. Dat zijn er vele honderden. Wij hebben een heel groot onderzoek gedaan naar kinderporno en dan krijg je een scala aan films binnen, die je allemaal moet bekijken. Ik word vaak gebeld van buiten Amsterdam door collega's. Die hebben dan iets gevonden en negen van de tien keer kan ik zo zeggen om wat voor opname het gaat en welke zaak daar bij hoort. Toen die kwestie van Oude Pekela speelde ben ik verschillende keren benaderd door collega's daar met de vraag of ik op bepaalde dingen wou letten, films en foto's en dergelijke. Ik heb in al die tijd nog geen enkel spoor kunnen vinden. Niets."

"Tot 1970 is er streng gecontroleerd op pornografie. Er zijn wat processen gevoerd door onder anderen Peer Muller van zo'n sexblad over wat nou wel porno was en wat niet en vanaf die tijd is het min of meer ooglukkend toegelaten, hoewel het wettelijk verboden bleef. Je kreeg toen een hele wildgroei, alles op pornogebied moest kunnen, alles lag in de etalage. Tot aan 1983 hebben wij er niets meer aan gedaan. Toen is er een wetsvoorstel gekomen om pornografie in Nederland helemaal vrij te geven, om het niet meer strafbaar te maken. Wij hebben toen gezegd:

dat kan niet, want als je de porno vrijgeeft, geef je ook de kinderporno vrij. Een brief schrijven naar de Kamer, dat helpt niet. Dus zijn wij alle sexshop-houders afgegaan en hebben die een brief gegeven waarin we meldden dat we een maand later zouden komen controleren op kinderporno. Grote paniek in die wereld, maar toch namen ze ons niet helemaal serieus. Een maand later kwamen we langs en toen hebben we toch nog zo'n twintig kuub kinderporno in beslag kunnen nemen. Films, boeken, videobanden. De pers dook er bovenop, de hele week moest ik interviews geven. Den Haag reageerde opeens wel. Het wetsvoorstel werd gewijzigd. Kinderporno bleef wel strafbaar. Dat was wel een succes te noemen. Niet dat wij er nu erg veel mee kunnen doen. Er staat een maximumstraf van drie maanden op, maar op zo'n straf kun je geen gerechtelijk vooronderzoek vorderen, dus je kunt bijvoorbeeld geen huiszoeking doen."

"Het is een bepaald circuit. Het zijn alleen pedofielen, die op kinderporno afkomen. Elke keer als we ergens iets aantreffen, is dat bij pedofielen. Als je eens een nieuwe film hebt, dan is dat meestal een film, die privé gemaakt is, die in het kringetje van pedofielen circuleert en waarvan ik niet de indruk heb dat het voor de handel bestemd is."

"Frappant is dat we op een gegeven moment vanuit Amerika ervan beschuldigd werden een Sodom en Gomorra te zijn van de kinderporno. Wij hadden wel wat zaken maar konden nog niets hard maken. Pas in juni '89 hadden we onze eerste grote zaak. Toen kregen we een spoor dat er kinderporno gemaakt werd door Engelsen. Door een toeval kwamen we die zaak op het spoor. Het dak van een sexshop op de Nieuwendijk moest gerepareerd worden. Een van die bouwvakkers had een videoband gevonden en, laten we het netjes zeggen, die band heeft hij 'geleend' om thuis eens te bekijken. Hij schrok van wat hij zag en kwam die band bij ons brengen. Wij hebben toen het pand een tijdje geobserveerd en zagen er regelmatig jongetjes in- en uitliepen. We zijn de woning binnengegaan en hebben daar twee geheime bergplaatsen gevonden, waar bij elkaar zo'n vijftienhonderd videobanden lagen. Zevenhonderdvijftig daarvan waren porno, tweehonderdvijftig kinderporno."

"Die banden met kinderporno duurden zo'n drie uur en waren gevuld met filmpjes die allemaal achter elkaar gezet waren. Er zat van alles bij. Vooral beelden van de Olympische Spelen, het onderdeel turnen. Daar zitten ze zich dan aan te vergapen. Opnamen van naaktstranden. En dan natuurlijk beelden van seksuele handelingen. Voor een deel waren dat eigen opnamen. Ze hadden daar in totaal negentien jongetjes voor gebruikt. Die hebben wij allemaal op kunnen sporen. Je zag hoe die jongetjes het met elkaar deden, hoe ze met een opblaaspomp bezig waren en op de originele banden hoorde je dan af en toe op de achtergrond de regisseur in het Engels aanwijzingen geven. Op sommige banden zag je dan ook nog hoe volwassenen met die kinderen bezig waren."

"Deze ontdekking leidde tot nog een ander onderzoek en op een gegeven moment kwamen we terecht in de Kuiperstraat. Een van de bewoners van dat pand was een echte verzamelaar. Die had al die banden met jongetjes, die wij in al die jaren hadden gezien, in zijn bezit. Zo'n dikke tweehonderd banden. Hij had ook een heleboel privé-opnamen en daar stonden die jongetjes op die wij hadden gevonden. Het bleek dat die opnamen waren gemaakt door die Engelsen, in dat pand aan de Nieuwendijk. Er was geen luxe studio, maar alles werd gewoon in de huiskamer opgenomen. Vaak had je een vaste camerapositie. Dan werd zo'n jongste in een hoek gezet, met zo'n opblaaspomp en werd een tijdje alleen gelaten, terwijl de camera bleef draaien."

"Die jongetjes kregen daar geld voor. Dat hoorden wij ook op de originele opnamen. Dan zag je die jongetjes, zo'n tien, elf jaar oud, samen onder de douche staan en hoorde je ze onder elkaar praten over wat ze met dat geeltje zouden gaan doen. De één kocht er een kerstcadeau voor z'n moeder voor, de ander maakte het op bij McDonald's. Die jongetjes waren in de leeftijd van tien tot zestien jaar en kwamen uit alle lagen van de bevolking, ook buitenlandse waren erbij."

"Jongens die hieraan meewerkten, dat waren over het algemeen jongens

Die voortkwamen uit éénoudergezinnen of gezinnen waar weinig sociale controle was, de sleutelkinderen. Die worden gauwer op straat aan de haak geslagen. Pedofielen maken vooral contact met jongens die zich 'phouden in automatenhallen en dergelijke. Dan zeggen ze tegen die knapen: joh, ik heb thuis ook een computerparaat staan of een flipperkast waarop je gratis kunt spelen. Nou, die jongen brengt dan weer een vriendje mee en dan groeit het allemaal vanzelf.

"Die jongens weten dat het niet goed is wat ze gedaan hebben en hun ouders mogen het natuurlijk niet te weten komen. Sommigen wilden niet praten en dan moesten we ze wel met die films confronteren. Dan konden ze er niet meer onderuit. Ze schrokken vreselijk want ze dachten dat het alleen voor gebruik van die kerel zelf was. Voor die jongetjes was het snel verdiend. Een geeltje voor een half uur en dat elke week."

"Die seksuele handelingen, dat hebben ze nauwelijks in de gaten, dat gaat spelenderwijs. Het begint met een fotootje maken, gekleed. En dan gaat de volgende keer eens het hemdje uit en soms duurt het wel twee maanden voordat ze zover zijn dat die jongetjes naakt gaan. Die gasten zijn natuurlijk ook voorzichtig. Ze willen weten wat voor vlees ze in de kuip hebben. Stel dat één van die jongens naar zijn ouders loopt. Dan is het hele spel uit."

"Ik heb eens een zaak gehad. Dat was een leraar die pedofiel was. Hij had een kaartenbak waar hij die jongetjes mee liet spelen. Op die kaartjes stonden allemaal vragen. Dat bleek gewoon een psychologische test te zijn. Als die jongetjes klaar waren met die kaartjes, wist hij precies hoever hij met ze kon gaan. Je maakt zelden mee dat er dwang bij te pas komt, hoor. Dat idee bestaat bij veel mensen: dat die jongens meegelukt worden en met geweld tot die handelingen worden gedwongen. Niets is minder waar. Als je kinderen aandacht en vertrouwen geeft, zijn ze ook veel eerder bereid iets te doen en daar speculeren die pedofielen dan ook op."

"De mensen die er geld aan verdienen, dat zijn hoofdzakelijk de sexshophouders. Als die de hand kunnen leggen op zo'n film, doen ze 'n onmiddellijk in de verkoop. Ze zullen niet dagelijks zo'n film verkopen, maar als ze het doen, dan hebben ze gelijk een goeie winst. Soms worden er voor een band duizenden gulden neergegeld."

"Ik denk dat in Nederland niet meer kinderporno wordt gemaakt dan in andere landen. Wel is het zo dat Nederland meer dan andere landen distribueert. Ik heb veel contacten met mensen in de porno-industrie en het gros van de pornomakers moet niks van kinderporno weten. Ze zijn natuurlijk doodsbang dat als ze het doen en de politie komt erachter, dat dan ook meteen de rest van hun handel in beslag wordt genomen. Dus die nemen dat risico niet. De meeste van die jongens zijn sowieso fel tegen kinderporno. Dat heeft te maken met moraal, met ethiek, ze hebben zelf kinderen. Als ze in die business twijfelen over de leeftijd van een meisje, zullen ze alles doen om hun ware leeftijd boven tafel te krijgen en dan moeten die meiden ook schriftelijk bevestigen dat ze meerderjarig zijn."

"Ikzelf heb weinig moeite met die porno, in het algemeen gesproken. Als je de films bekijkt, ook de afdeling SM, dan blijkt meestal dat het op vrijwillige basis gebeurt. Dat neemt niet weg dat het vaak een smerige boel is. Sommigen kicken erop als jongetjes over elkaar heen staan te plesen. Ik heb er een film bij zitten, waarin je ziet hoe een jongen van een jaar of twaalf netjes een schitterende bolus legt op een bordje met twee boterhammen."

"Geen enkele pedofiel zal zeggen dat hij spijt heeft of toegeven dat hij fout is. Nee hoor, wij zien het verkeerd. Zij zeggen dat ze alles doen met liefde en gevoel en de kinderen geen schade berokkenen. Ze praten hun eigen strajre schoon. Zeggen dat het niet om de sex gaat. Maar intussen."

ze Bits and Bobs. Dat zijn fragmenten uit televisiefilms, waar voorkomen. Een jochie van een jaar of tien, dat in bad gaat ze met z'n kruimeltje ziet. Dat laatste stukje lichten ze er dan te een stuk of acht keer herhalen, achter elkaar. En dan weer film, met dezelfde procedure. Ik zat dan wel eens thuis gewo te kijken en betrapte me er dan wel eens op, dat ik zat te denken and Bobs. Dan ga je je eraan ergeren met wat voor een idee die B naar zo'n film zitten te kijken. Waarom hebben die gasten allemaal die banden met turnende meisjes en jongetjes? Dat heeft niets met liefde of sport te maken, maar alles met sex."

"De pedofielen die opnamen maken, doen dat in hun woonkamer of op een hotelkamer. Ze hebben geenszins de bedoeling zo'n band verder te verkopen, daar hebben ze geen belang bij. In Amsterdam zijn er enkele tientallen, die zich daar mee bezig houden. Je ziet ze meestal bij de gokhallen, bij plaatsen waar veel kinderen bij elkaar komen. Ze hangen daar wat rond, observeren de kinderen."

"Vrouwen kom je bijna niet tegen in de kinderporno. Het zijn mannen die films willen zien van jongens. Een heel enkele keer draaft er ook een meisje op. Pas kregen we weer een film binnen, zo te horen aan het commentaar op de achtergrond van Duitse makelij. Daarop zie je een meisje van een jaar of twaalf, die wordt eerst langdurig geslagen met een stok. Dan wordt er een doek voor haar mond gedaan en beginnen ze met spelen in haar schaamlippen te prikken. Daar hoor je dan ook het geluid bij, dat gekerm van dat meisje. Vreselijk, dat gaat door merg en been. Wij krijgen zo'n band dan anoniem toegestuurd door mensen die wel van kinderporno houden, maar die dit dan ook weer te ver vinden gaan."

"Het beeld dat ik had van mensen en hun gedrag is drastisch gewijzigd. Ik ben streng christelijk opgevoed en kom van buiten Amsterdam. Als je bij de Zedenpolitie van Amsterdam komt blijkt open dat op seksueel gebied alles mogelijk is. Je gaat alles ruimer zien. Het is zelfs zo dat je door deze ervaringen iets meepikt voor je eigen seksuele relatie. Niet de extreme dingen, natuurlijk. Je went er wel aan maar het blijft soms walgelijk en je moet uitkijken dat je het niet mee naar huis neemt. Als ik een paar uur achter elkaar films had gekeken en ik opgeschreven had wat erin gebeurde, pakte ik even voor de laatste tien minuten een hetero-sex film. Om te kijken of ik dat toch nog wel steeds leuk vond. Dat deed ik stevast. Een beetje afkicken."

"Er is weinig meer waar ik van opkijk. Van niets eigenlijk. Alles wat je kunt bedenken gebeurt ook. Laatst nog, zag ik een filmpje met daarin een jongen, die zichzelf pijspte. Je denkt: dat kan niet. Maar het kan écht hoor en in deze business wordt het dan ook meteen gedaan."

"Als je ziet hoever mensen kunnen gaan. Stront vreten. We hebben eens een tent legghaald op de Nieuwe Zijds. Dat was een homo-tent en wij gingen naar binnen om te kijken of er minderjarigen waren. We troffen daar een goser aan, die had de stront nog tussen z'n kiezen zitten. We zaten hem te verhoren, hij deed z'n mond open en er kwam een vreselijk schrikkelijke strontlucht uit z'n mond. We zijn met hem naar huis gegaan. Hij doet de koelkast open en wij zien allerlei plastic zakjes met stront liggen. Van vrienden en kennissen, zei ik."

"Wat betreft de controle op prostitutie gaat de meeste aandacht uit naar de homoclubs, omdat het daar nog het meeste fout zit. Vroeger fotograferden we iedereen die we in zo'n club tegenkwamen en die we niet kenden. Mag niet meer. Nu controleren we alleen op mensen die illegaal in Nederland zijn en, natuurlijk, of ze meerderjarig zijn. Wij komen nog

in de clubs die prostitutie gedoogd is. Dat wordt wel eens vermenigvuldigd, is nog te veel verboden. En ik denk dat het voortloopt zal blij zijn. De homoclubs die minderjarigen aan die nog minderjarig zijn. In Amsterdam wordt in de sexclubs maar heel weinig gecontroleerd."

helft v...
enjarige...
s contr...
daar v...
de grof g...

**Ik probeerde met dat meisje te praten maar ze gaf er geen contact mee. Ze was zo bang dat ze wel zou zeggen dat ze niet meer wilde praten. Ze zei waar ze het niet mee e...
kind wist niet beter...
Je moest sabbelen**

ren van...
die zelf...
heden zich niet in die wereld. Als jij hetero bent, hoe kun je dan een homojongen aan een klant verkopen? Dat gaat écht niet. Je moet het zelf zijn en je in die wereld thuisvoelen."

"Op het ogenblik zijn er zes clubs in de stad. In heteroclubs kom je jaren later nog dezelfde vrouwen tegen. In homoclubs niet. Er is een sterk verloop. Veel jongens houden het werk niet lang vol. En dat is niet omdat het hun geaardheid niet is. Echt, niemand kan dit werk doen, als je zelf niet homofiel bent. Ik heb een achttienjarige jongen gezien. Die moest voor het eerst met een man een kamer in. De eigenaar van die club zegt tegen mij: als dat maar goed gaat want die jongen is geen homofiel, al beweert hij van wel. Nou, binnen vijf minuten kwam die jongen de kamer uitrennen. Ze hebben hem nooit meer teruggezien."

"In de clubs heb je rond de vijftig jongens, die prostitutie bedrijven. Op het CS een stuk of tien. In de Paardenstraat een stuk of dertig, vijftendertig. Daar heb je bars, vrij beruchte adressen, waar homofielen en schandknappen elkaar ontmoeten. Daar komt een schoterm, hoor. Die jongens gaan met hun klanten naar een hotel of naar hun huis. Dat is gevaarlijk. Er zitten Marokkaanse jongens bij die stelen als de raven."

"Als je jongens meeneemt uit dat soort bars, loop je een aardige kans om beroofd te worden. Laatst nog hoorde ik van een masochist. Die had zich laten vastbinden door een blonde Duitser, want daar hield ik zo van. Nou, toen hij eenmaal los was, was die blonde Duitser weer verdwenen. En tevens alles wat van waarde was."

"In de homoclubs word je een stuk beter behandeld, want die moeten het van hun vaste klanten hebben. En ze komen van ver, uit Engeland, de Verenigde Staten, Duitsland. Je komt zelden een Hollander tegen, hooguit één op de tien."

"De Hollandse jongens zijn vrijwel allemaal weglopers. Die hebben in tehuizen gezeten. Het gebeurt zelden dat er eenje uit een normaal gezin komt. Ik ken een student die het doet om zijn studie te kunnen betalen. Maar dat is een uitzondering."

"Ik mag het eigenlijk niet zeggen maar het is bijna allemaal schoterm, die jongens die dat doen. Ik snap ook niet dat je als man naar zo'n club gaat. Ik ken geen één hoerenjongen die geen cocaine gebruikt. Ze snuiven zich kapot omdat ze in de ellende zitten. Ik ken een jongen, die er overigens ook nog LSD bij gebruikt en die zegt dat te dat spel neemt om te ontspannen. Anders lukt het hem niet om geslachtsgemeenschap te hebben."

"De laatste tijd zie je steeds meer Russen en Hongaren in die clubs opdruiken. Dat is natuurlijk een hele nieuwe doelgroep."

"De jongens krijgen de helft van wat ze kosten en dat is meestal honderdvijftig gulden voor een half uur. Er zijn jongens die zeven of acht klanten op een avond hebben. Maar dan ben je ook een topper. Dat zijn de jongens die er heel goed uitzien. Het laagst op de ladder staan de jongens bij het CS. Dat is binnen dat wereldje het uitschot. Die komen in de clubs niet meer aan de bak, omdat ze er niet meer uit zien. Een vrouw krijgt in de prostitutie altijd wel klanten, of ze nou twintig is of vijftig. Maar een jongen niet. Als hij de twintig passeert is hij eigenlijk al te oud, tenzij hij eruit ziet als vijftien. Als hij uitgerangeerd is in de clubs kan je alleen nog maar terecht op het CS, waar je het doet voor vijftentwintig of voor dertig gulden. Of soms alleen maar, als je in de problemen zit, voor een nacht onderdak."

"In de homoclubs is de sfeer onder de jongens vrij goed te noemen. In de vrouwenclubs zijn ze veel jaloerter op elkaar. Als er één twee klanten heeft gehad en de ander nog geen, praten ze al niet meer met elkaar. Dat komt omdat de concurrentie keihard is. In de krant lees je advertenties, waarin vrouwen gevraagd worden en dan staat er altijd dat er een garantieloon is. Nou, vergeet het maar. Er is er geen één die garantieloon geeft. Dat liegen ze."

"In homoclubs bellen ze desnoods nog een vriend op om hem te zeggen dat z'n vaste klant er is. Dat is toch een hele andere sfeer daar. Die jongens helpen elkaar. Ze zitten veel meer in de ellende. Ze hebben geen thuis. Het zijn merendeels buitenlanders. Meestal slapen ze met z'n allen in de club."

"Die jongens bij het CS, dat is weer een ander verhaal. Die moeten doorgaan totdat ze genoeg hebben om een shot te halen. Bijna allemaal zijn ze behoorlijk verslaafd. Zo erg in ieder geval, dat ze nooit meer in een club kunnen werken."

"Wat wel eens gebeurt met de afgedankte jongens, de jongens die te oud zijn geworden, dat is dat ze verdwijnen in de leerscene. Dan komen ze terecht in tenten als de Cockring en dat soort werk. Café's, waar al die SM-jongens samenkomen. Dat zijn er nog aardig wat in Amsterdam Jacques in de Warmoesstraat, de Eagle, nog een paar. Daar kunnen ze nog een paar centen verdienen. Maar het is daar vies. Een gore bende. J houdt het niet voor mogelijk. Het stinkt als je binnenkomt. Poep, ples vreselijk, wat een gore rottroep."

"In de homoclubs is het na de aids-verhalen niet stiller geworden. Integendeel. Alleen, er is geen club meer waar je het zoals vroeger zonde: condoom kan doen. Dat kan nog wel bij dat schoterm op het CS. Of bij die café's in de Paardenstraat."

"Van alle zedenmisdriven zijn verkrachtingen en aanrandingen de meest voorkomende. We hebben in totaal zo'n zeshonderd zedenzaken per jaar maar dat is natuurlijk maar een topje van de ijsberg. Veel mensen hebben remmingen om aangifte te doen. Of ze schamen zich of ze hebben een nauwe relatie met hun verkrachter. Het gaat bijna uitsluitend om vrouwen. Mannen doen praktisch nooit aangifte."

Le mensen die hier komen, zijn meestal het slachtoffer geworden van mensen met wie ze een binding hebben. Meestal vindt verkrachting plaats van echtgenotes, vriendinnen, ex-vriendinnen, ex-echtenotes. Dat is het grootste gedeelte. De rest, die noem ik gemakshalve: de mannen in de bosjes. De mannen die de vrouwen opwachsten en dan bespringen. Daar zitten ook serieverkrachters tussen. Die hebben nooit een binding met hun slachtoffers."

"We hebben hier vrachtwagen-chauffeurs gehad, directeurs van reisbureaus, iedereen kan het zijn. Ie-der-eeen. Je kunt het zo gek niet bedenken. Alle rassen, alle culturen. Verkrachters zijn zieke mensen die het doen uit wellust of macht. Meestal heeft het te maken met het willen kleineren van een vrouw. Dat lukt te meestal dan ook want de vrouwen die hier na zo'n verkrachting komen, willen niets meer en kunnen niets meer. Die zijn kapot gemaakt. Ze vertrouwen niemand meer."

"Verkrachters ontkennen altijd dat ze verkracht hebben. Nee hoor, ze hebben met iemand gemeenschap gehad en dat is allemaal op vrijwillige basis gedaan. De vrouw heeft meegewerkt, hij heeft de vrouw versierd. Dat blijven ze volhouden, ook al laten we ze foto's zien van verwondingen die ze hebben toegebracht aan een vrouw."

"Films, televisie hebben een steeds grotere invloed gekregen bij verkrachtingen. Die tonen steeds meer agressieve vormen van relaties tussen mannen en vrouwen. Bij Veronica hebben ze een televisieserie. In een aflevering zag je een man en een vrouw in een slaapkamer. De vrouw wou niet, de man pakte haar ruw beet en wilde haar dwingen. Zij verzet zich, hij gaat nog harder tekeer. Nou, dat is dus verkrachting. En zulk gedrag wordt nagebootst."

"Wat het slachtoffer betreft, dat kan ook iedereen zijn. Dat is dus niet die blonde vrouw, die in korte rok 's nachts over de Dam loopt. Het zijn jonge vrouwen, oude vrouwen, dik en dun, mooie vrouwen, lelijke vrouwen, die slachtoffer worden. Verkrachting heeft alles te maken met de man die het doet. Vroeger dacht men daar anders over, ook bij de Zedenpolitie."

"Het komt nooit voor dat er een valse aangifte wordt gedaan om iemand in diskrediet te brengen. Dat is ook zo'n fabeltje. Ik denk dat dat misschien één op de tienduizend keer voorkomt."

"De aanrander, de verkrachter die uit de bosjes of uit het portiek springt, dat is aanvankelijk weer een ander type. Dat zijn mensen met een groot psychisch probleem. Eigenlijk is er in hun leven iets fout gegaan. Ze kiezen hun slachtoffer willekeurig. Het maakt ze niet uit. Veel vrouwen denken dat zij spontaan zijn aangekomen. Die zeggen dan ook: was ik maar niet daar langs gelopen, had ik maar dit of dat gedaan. Die zoeken de schuld bij zichzelf. Het vervelende is dat anderen, ouders of vrienden, zich er ook mee gaan bemoeien, zo van: ja, je móet ook niet 's avonds daar en daar gaan lopen. Dan ga je mensen onnodig angstigen en schuldgevoelens aanpassen."

'Er is weinig meer waar ik van opkijk. Van niets eigenlijk. Alles wat je kunt bedenken gebeurt ook. Laatst nog zag ik een filmpje waarin een jongen zichzelf pijpte. Je denkt: dat kán niet. Maar het kan écht en in deze business wordt het dan ook meteen gedaan'

"Een relatief nieuwe groep arrestanten is die van de witte boordencriminaliteit. Die zitten vanwege fraude of vervalsing. Dat is een heel ander slag mensen. Die hebben letterlijk witte boorden. Soms komen ze hier in driedelig pak binnen. Daar sta je eigenlijk van te kijken in het begin. Want als je aan criminelen denkt, denk je toch niet meteen aan zo'n man. Meestal zijn ze heel stil en zeggen ze netjes goeiemorgen."

"Soms zijn ze zo stom, dat hou je niet voor mogelijk. Laatst kregen we hier twee pedofielen. Die hadden in Engeland foto's genomen van een klein jongetje terwijl die bezig was met één van die pedofielen. Die sukkel hebbe het hier in Amsterdam bij een winkel af laten drukken. Ze zijn opgepakt, hebben hier in de cel gezeten en zijn toen uitgeleverd aan Engeland. En daar krijgen ze een hele flinke douw, hoor, geloof me maar."

"Pedofielen en verkrachters zijn vaak zo wijs om niet aan andere arrestanten te vertellen waarvoor ze zitten. Doen ze dat wel, dan hebben ze echt geen leven meer. Want die twee categorieën, daar wordt door andere criminelen zo op neergekeken dat het echt gevaarlijk voor ze kan worden."

"Als arrestanten met mij willen praten, kan dat in principe. Maar dan stel ik wel als voorwaarde dat ze niet met één of ander misselijk verhaal komen. Van een pedofiel bijvoorbeeld hoef ik niet te horen hoe ie het met jongetjes doet."

"Daar word ik dan helemaal koud van. Maar ik heb bijvoorbeeld wel met een vrouw gesproken die haar man van kant probeerde te maken met een schaar omdat hij haar elke dag sloeg. Voor zo'n verhaal neem ik wel de tijd."

"Ik wil niet dat ze me bij m'n voornaam noemen. Ik wil niet dat ze aan me komen. Ik wil toch enigszins een afstand creëren. Zelfbescherming. Ze moeten weten dat ik hier de dienst uitmaak en dat er een grens is."

"Je moet afstand nemen want je krijgt hier de vreselijkste zaken binnen. Er werd eens een man binnengebracht die helemaal onder het bloed zat. Hij had net zijn vrouw van anderen tot boven opengesneden, de baby uit het lichaam van de vrouw gehaald en het ongeboren kind zo naar beneden gegooid."

"Zo'n man krijgt de normale behandeling maar ik miyd verder elk contact met hem. Je sluit je voor zo'n geval af want over zo iets wil je thuis absoluut niet verder nadenken."

"Als je ziet wat hier allemaal komt, zit je er bijna op te wachten totdat een bekende opdrukt. Dat heb ik één keer gehad. Ze brachten eens een gestoorde man binnen. Die moest meteen door naar de observatiecel want hij vertoonde gestoord gedrag. Ik kijk hem eens aan en ik zeg: Jezus, jou ken ik! Bleek het de man te zijn die achter mij woonde. Hij had een jongetje opgehangen. Hij had aan een vriend in de Bijlmer gevraagd of ie effe met z'n zoonnetje mocht gaan wandelen. Hij heeft dat kind toen opgehangen aan een boom."

"Dus die man, mijn achterbuurman, die staat opeens voor me en ik wist niet meer wat ik verder moest zeggen. Hij was ook stomverbaasd, kon z'n ogen niet geloven. Hij had nooit geweten wat voor werk ik eigenlijk deed."

"Van alles proberen ze naar binnen te smokkelen. En ze zijn slim hoor. Ze stoppen geld in hun broeksband. Aanstekers onder hun voetzool, shag in hun haar, als ze daar veel van hebben, vlocitjes weer ergens anders."

"Ze zijn uniek in het uitvinden van dat soort dingen."

"Je houdt het niet voor mogelijk wat ze meesmokkelen in de cel. We hebben hier een tippelaarster gehad, ik vergeet het nooit meer. Ze staat voor me en opeens begint ze te kreunen en roept ze: he-jeukty he-jeukty. Ze trekt haar broek uit en ze haalt zo een hamster uit haar broek. Dat beestje was helemaal kief, helemaal onder het lichaamsvocht, zal ik maar zeggen. Dat was haar huisdiertje, haar hamster, en die moest en zou ze bij haar hebben. Zo iets vergeet je nooit meer."

"Ik denk niet dat veel mensen een goed beeld hebben van wat een agent doet en wat er mee moet maken. Ze denken dat wij alleen maar achter de boeven, achter de zware jongens aanzitten. En ze hebben er geen idee van dat we ons bezig houden met kindermishandeling en het soort zaken, waar we ons nu veel mee bezig houden. De doorsnee burger heeft er geen idee van wat zich allemaal afspeelt in de Nederlandse gezinnen. Wat er bij wijze van spreken bij hun bureu gebeurt. Wat mensen elkaar binnen vier muren kunnen aandoen."

"Ik kan me al heel lang met deze kinderporno bezig houden, mede omdat ik zelf geen kinderen heb. Als ik wel eens wat films aan het bekijken ben en een collega komt binnen, dan wordt de één lijkbleek en de ander rood van woede. Dat zijn allemaal agenten met kinderen die zo'n vent naar de keel zouden grijpen als ze hem tegenkwamen."

"Het publiek heeft totaal geen idee wat er in Amsterdam op dit gebied gebeurt en waar wij mee te maken krijgen. Het is veel erger dan de mees- te mensen denken. Ik heb ooit een tezing gegeven voor een christelijke platelandsvereniging, een tante van mij had me dat gevraagd. Ze vroeg me om de vrouwen van het dorp eens te vertellen wat ik zoal meemaakte bij de Zedenpolitie. Ik zeg: weet wel wat je doet. Het was geen punt, zei ze, wij zijn niet gauw geschokt. Dus ik vertelde wat, onder anderen over die vrouw die hier aangifte kwam doen omdat haar man haar dwong zichzelf te bevredigen met een Spaanse peper. En ik liet ze boekjes zien met kinderporno, met Nazi-sex, SM en nog wat van dat fraais. Die mensen zijn een heel jaar van slag geweest."

"Je moet een knop kunnen omdraaien. Ik hoor hier de afschuwelijkste dingen. Als ik dan 's avonds thuiskom en mijn kind heeft een zere knit, dan moet ik kunnen zeggen: goh ja, dat is ook erg, he?"

"Ik heb nog wel steeds een positief beeld van de mens. Maar ik zit wel in de fase omdat ik inmiddels zoveel heb meegemaakt- dat ik denk: alles kan. Alles wat het menselijk brein kan bedenken aan narigheid en vrezigheid gebeurt ook."

"Toen ik bij de politie kwam, in 1964, wist ik weinig van menselijk gedrag. Ik weet nu wel zo'n beetje waar mensen toe in staat zijn. Ik heb alles gezien en schrik bijna nergens meer van. Maar er zijn uitzonderingen. Vanmorgen nog heb ik een aangifte behandeld van mishandeling van een twee maanden oud kindje. Dat kindje was zwaar mishandeld. Vorige week had ik een babytje in het Vondelpark. Het kind was daar neergelegd, leefde maar een paar uurjes. En dan denk ik: mijn God. Je ziet dat de navelstreng bij de buik is afgerukt. Dan wil ik wel tienduizend gulden bieden om niet naar de sectie van dat kindje te hoeven gaan. Ik begriep inmiddels heel veel. Maar niet alles. Dit is zo hard. Ik begriep het niet. En als je dit wel begrijpt, deug je niet."

DAS JÜNGSTE SEX-MONSTER DER WELT

Schrecklich! Dieser 12 jährige vergewaltigte 200 Kinder

Neue
Revue
8-11-'91

LINKS: Patrick kurz vor der Verhaftung. Der Junge war immer gut gekleidet, lachte gern

Die Jungen und Mädchen kamen mit blauen Flecken nach Hause, hatten Alpträume, waren plötzlich aggressiv. Niemand hörte ihre stummen Hilfeschreie – zwei Jahre lang. Jetzt können Eltern, Lehrer und Ärzte diese Symptome deuten: Die Kinder sind Opfer eines Triebtäters geworden. Auch er ist noch ein Kind

Patrick war immer so hilfsbereit“, sagt die Kindergärtnerin der „Het Stadsveld“-Schule in der holländischen Grenzstadt Enschede. „Ein sehr freundlicher Junge, der mir auch schon mal bei der Gartenarbeit geholfen hat“, beschreibt ihn Nachbar Franz Busschers (68). Jan, ein Klassenkamerad

Ein Bericht von Jacqueline Müller

des 12jährigen, erinnert sich: „Der konnte gut Fußball spielen. Nur manchmal foulte er ganz schön doll.“ Alle kannten nur die eine Seite von Patrick . . .

Weinend stolpert Ameer (5) am Samstagnachmittag über den Schulhof. Die bunte Sommerhose des kleinen Mädchens ist heruntergezogen. Sie fällt hin, schlägt sich die Knie auf. Zufällig kommt ihr Vater vorbei, er war

Fast jeden Tag wurden die Geschwister Jenny (3) und Kim (5) von ihrem Vergewaltiger bedroht. Er wohnte im Haus gegenüber

Fotos: Mattha, privat

Bei seinen Mitschülern galt Patrick (oben l.) als Einzelgänger. Er hatte keine gleichaltrigen Freunde

mit dem Dalmatiner der Familie spazieren. Er rennt auf seine Tochter zu, hebt sie auf. Dabei fällt sein Blick in die an den Schulhof angrenzenden Büsche. Dort steht Patrick. Auch seine Hose ist offen . . .

Der Kinderarzt stellt fest: Ameer wurde vergewaltigt. Nach behutsamen Gesprächen vertraut das Kind seinen Eltern an: „Nichts Patrick sagen. Ich darf nicht petzen. Sonst holt mich der Hulk.“ Der 12jährige wird am 3. Juni verhaftet.

Was in den nächsten Wochen ans Licht kommt, erschüttert die 150 000-Einwohner-Stadt. Im

Fast jeden Tag suchte er sich ein Opfer. Einige waren gerade erst drei Jahre alt

Detail schildert Patrick nicht nur die Vergewaltigung der kleinen Ameer. „Vom Sommer 1989 bis zu seiner Verhaftung hat der Junge fast täglich Kinder zwischen drei und zehn Jahren sexuell mißbraucht. 200 Opfer hat er uns auf Klassenfotos verschiedener Schulen schon gezeigt. Wir ermitteln weiter“, erklärt Mattha Kroezen (43) von der Jugend- und Sittenpolizei.

Die Eltern der geschändeten Kinder erfahren erst von den Beamten, was geschehen ist. Denn alle Mädchen und Jungen haben geschwiegen – aus Angst. „Patrick hätte mich sonst auf die Autobahn geschmissen“, sagt Kim (5). Ihrer Schwester Jenny (3) drohte er: „Ich

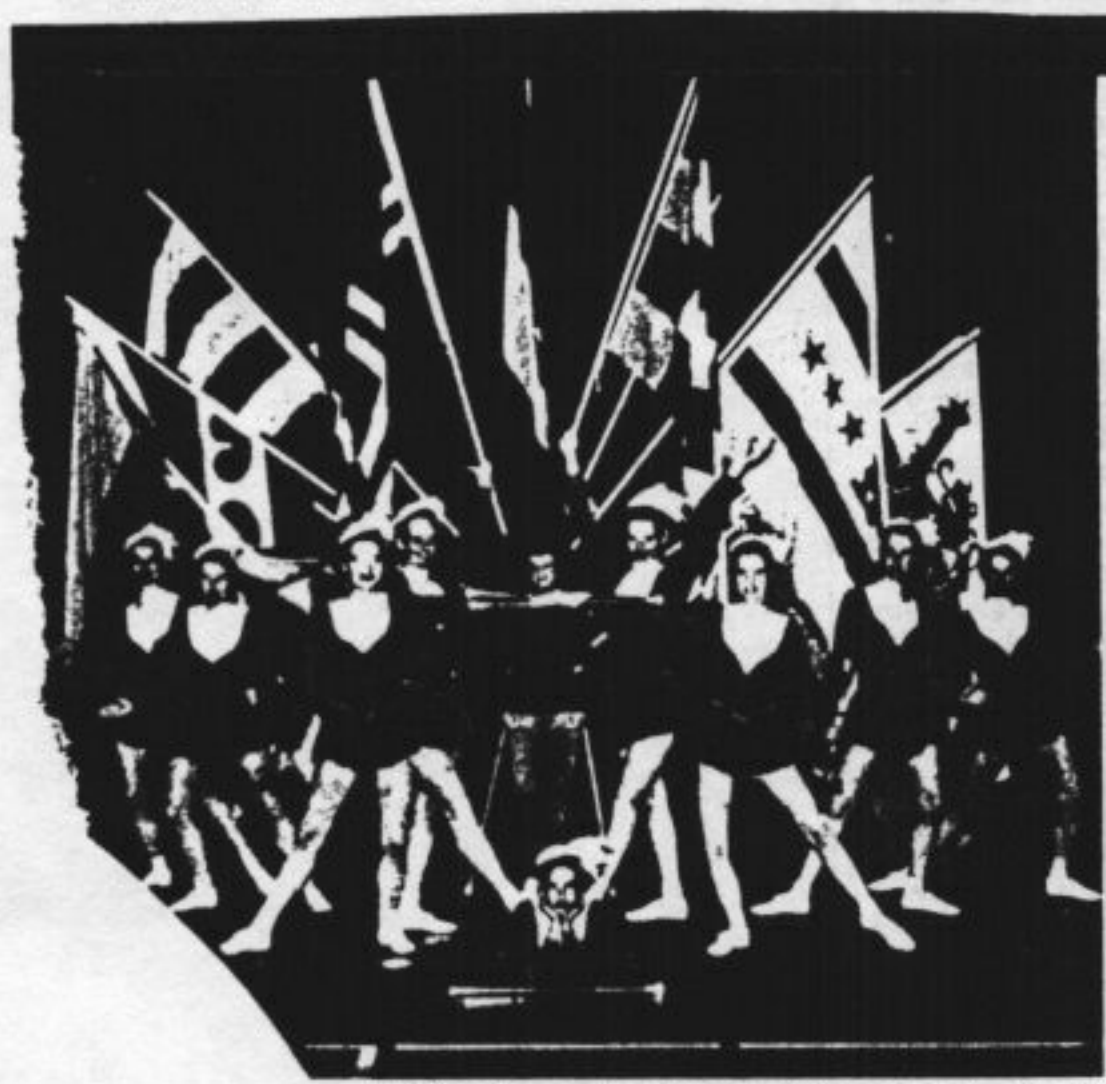
Alle Kinder haben geschwiegen. Aus Angst. Denn Patrick war brutal

zünde euer Haus an.“ Um die Kinder gefügig zu machen, schreckte Patrick auch vor Gewalt nicht zurück. Er hat sie gefesselt, in den Bauch getreten, mit Fäusten geschlagen.

Das jüngste Sex-Monster der Welt ist jedoch auch ein Opfer. Bei den Verhören kommt es stockend aus ihm heraus: „Ich bin mißbraucht worden. Da war ich zwei oder drei Jahre alt“, sagt der Junge. Sein 42jähriger Vater wird verhaftet. Doch er leugnet, wird nach 14 Tagen auf freien Fuß gesetzt. Jetzt steht Patricks Onkel unter Inzestverdacht. Liegt hier der Schlüssel zu diesen schrecklichen Taten des 12jährigen?

„Mit dem Mißbrauch der Kinder versuchte der Junge seine eigenen traumatischen Erlebnisse zu verarbeiten. Er wollte sich dafür rächen, was ihm angetan wurde“, erklärt Prof. Dr. Stefan Schmidtchen (49) von der Universität Hamburg. Hinzu kommt, daß Patrick früh in die Pubertät kam. „In Ausnahmefällen ist schon im Alter von zehn Jahren eine starke Hormonproduktion möglich. Das kann eine Ursache für seinen ausgeprägten Sextrieb gewesen sein“, so der Kinderpsychologe weiter.

Patrick wurde im September zu sechs Monaten Jugendhaft mit anschließender Unterbringung in einer psychiatrischen Anstalt verurteilt. Das Sorgerecht für den Jungen hat jetzt ein Richter. Er entscheidet, wann er wieder ins normale Leben darf. „Wenn er hierher kommt, bringe ich ihn um“, droht ein Vater. Seine Tochter (6) will nicht mehr reden, nicht mehr laufen, fiel ins Babyalter zurück – Folgen einer Vergewaltigung durch Patrick.

Tänzerinnen der Drum- und Showband „Edes“.

OBEN: 1985 kauften Patricks Eltern dieses Haus. Sie wollen jetzt weit wegziehen

NVSH en OVK eisen onderzoek ontuchtzaak in Enschede

Tub.
23-12-
1991

ENSCHEDÉ — Een commissie van onafhankelijke deskundigen moet onderzoeken waar de Enschedese politie de fout is ingegaan in de zaak van de twaalfjarige jongen die ongeveer 200 jongere kinderen seksueel mishandeld zou hebben. De Nederlandse vereniging voor seksuele hervorming (NVSH) en de Vereniging ouders voor kinderen (OVK) dringen hierop aan in een brief aan burgemeester H. Wierenga. De commissie zou door Wierenga moeten worden samengesteld.

In navolging van enkele deskundigen zetten beide verenigingen vraagtekens bij de werkwijze van de politie in deze spraakmakende ontuchtaffaire. Ze baseren zich hierbij op uitspraken van betrokken ouders en de politie in de media.

Volgens de NVSH en de OVK heeft een brief van de politie aan enkele tientallen ouders dat hun kinderen „zo goed als zeker” waren misbruikt door de jongen, met het verzoek hun kroost op ondervraging voor te bereiden, bij deze kinderen tot stressverschijnselen geleid. De waarde van hun verklaringen is daardoor nadelig beïnvloed.

„Deskundigen gaan er namelijk van uit dat de herinnering van zeer jonge kinderen makkelijk kan worden vertekend door wat volwassenen hen vertellen”, stellen beide verenigingen.

Bij de bekentenissen van de dader aan de hand van schoolfoto's is volgens de twee verenigingen nagelaten foto's tussen te voegen van kinderen die de jongen niet gekend kan hebben.

Verder wordt het „gemak” geheld waarmee de politie symptomen van spanning bij de kinderen heeft uitgelegd als aanwijzingen voor seksueel misbruik. Dit is strijdig met de bevindingen van de commissie-Wafelbakker die richtlijnen heeft geformuleerd voor de eerste lijns hulpverlening aan kinderen in een dergelijke situatie.

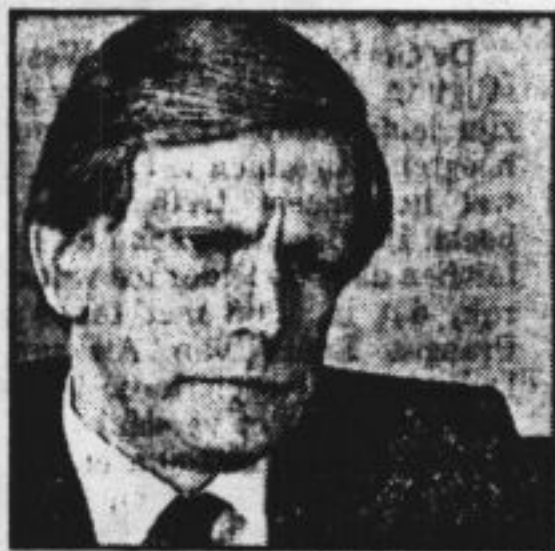
De besturen van de NVSH en de OVK is onderzoek nodig om ervan te leren, zodat in de toekomst adequater kan worden gehandeld bij dit soort zaken.

Burgemeester Wierenga wil het verzoek van beide verenigingen eerst nader bestuderen voordat hij commentaar geeft. „De brief is net binnen”, zegt hij.

Woordvoerder P. Hendriks van de politie zegt dat „wij zorgvuldig hebben gehandeld”. „Ons onderzoek is getoetst door de rechter. Voor ons is er geen aanleiding aan de gevolgde werkwijze te twijfelen”, aldus Hendriks.

N.v.h.N. 24-12-91

Onafhankelijk onderzoek in ontuchtzaak

■ WIERENGA
...eerst bestuderen...

ENSCHEDÉ — Een commissie van onafhankelijke deskundigen moet onderzoeken waar de Enschedese politie de fout is ingegaan in de zaak van de twaalfjarige jongen die ongeveer 200 jongere kinderen seksueel mishandeld zou hebben. De Nederlandse vereniging voor seksuele hervorming (NVSH) en de Vereniging ouders voor kinderen (OVK) dringen hierop aan in een brief aan burgemeester H. Wierenga van Enschede.

In navolging van enkele deskundigen zetten beide verenigingen vraagtekens bij de werkwijze van de politie in deze spraakmakende ontuchtaffaire. Ze baseren zich hierbij op uitspraken van betrokken ouders en de politie in de media. Volgens de NVSH en de OVK heeft een brief van de politie aan enkele tientallen ouders dat hun kinderen „zo goed als zeker” waren misbruikt door de jongen en hun kroost op ondervraging voor te bereiden, bij deze kinderen tot stressverschijnselen geleid. De waarde van hun verklaringen is daardoor nadelig beïnvloed. Bij de bekentenissen van de dader aan de hand van schoolfoto's is volgens de twee verenigingen nagelaten foto's tussen te voegen van kinderen die de jongen niet kan hebben gekend.

Burgemeester Wierenga wil het verzoek van beide verenigingen eerst nader bestuderen voordat hij commentaar geeft. Woordvoerder P. Hendriks van de Enschedese politie zegt dat er zorgvuldig is gehandeld en dat het onderzoek is getoetst door de rechter.

N.v.h.N. 24-12-91

UN 24/12

2 herdenkt: „Sere, in overweging”

Eis om onderzoek

'Politie fout in zaak ontucht Enschede'

(Van onze correspondent)
ENSCHEDÉ — Een commissie van onafhankelijke deskundigen moet onderzoeken waar de Enschedese politie de fout is ingegaan in de zaak van de twaalfjarige jongen die ongeveer 200 jongere kinderen seksueel zou hebben mishandeld. De Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH) en de vereniging Ouders Voor Kinderen (OVK) dringen daar op aan in een brief aan burgemeester Wierenga van Enschede. Hij zou de commissie moeten samenstellen.

In navolging van enkele deskundigen zetten beide verenigingen vraagtekens bij de werkwijze van de politie in de spraakmakende ontuchtaffaire. Ze baseren zich op uitspraken van ouders en politie in de media.

Volgens de NVSH en de OVK zijn verklaringen van kinderen nadelig beïnvloed door stress. Die zou het gevolg zijn van een brief van de politie aan enkele tientallen ouders. Daarin stond dat hun kinderen „zo goed als zeker” waren misbruikt. De ouders werd verzocht hun kroost

op ondervraging voor te bereiden. „Deskundigen gaan er van uit dat de herinnering van zeer jonge kinderen gemakkelijk kan worden vertekend door wat volwassenen hun vertellen”, stellen beide verenigingen.

Bij de bekentenissen van de dader aan de hand van schoolfoto's is volgens de verenigingen nagelaten foto's tussen te voegen van kinderen die de jongen niet kan hebben gekend. Verder hekelen ze het 'gemak' waarmee de politie symptomen van spanning bij de kinderen heeft uitgelegd als aanwijzingen voor seksueel misbruik. De besturen vinden dat onderzoek nodig is, zodat in de toekomst adequater kan worden gehandeld bij dit soort zaken.

Burgemeester Wierenga wil het verzoek van beide verenigingen eerst nader bestuderen voordat hij commentaar geeft. „De brief is net binnen”, zegt hij. Woordvoerder P. Hendriks van de Enschedese politie zegt dat die zorgvuldig heeft gehandeld. „Ons onderzoek is getoetst door de rechter. Voor ons is er geen aanleiding te twijfelen aan de gevolgde werkwijze.”

Kritiek op kinder- politie Enschede

Van een onzer verslaggevers

UTRECHT — De Enschedese kinder- en zedenpolitie is op kwalijke wijze omgesprongen met de belangen van de kinderen die betrokken zijn bij de zedenzaak van een 13-jarige jongen. Deze bekende in september tweehonderd gevallen van ontucht met kinderen van 3 tot 10 jaar.

Deze kritiek, vooral gebaseerd op uitspraken van ouders van de slachtoffers, is afkomstig van de Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH) en de vereniging Ouders voor Kinderen (OVK). In een brief aan B & W van Enschede vragen zij om de instelling van een commissie die de fouten van de politie op een rij zet.

Als voorbeeld noemen NVSH en OVK de schriftelijke mededeling van de politie aan enkele tientallen ouders om hun kinderen voor te bereiden op ondervraging omdat ze 'zo goed als zeker' slachtoffer waren. Dat zou bij de kinderen tot extra stressverschijnselen hebben geleid en de waarde van hun verklaringen nadelig hebben beïnvloed.

Burgemeester Wierenga van Enschede heeft beloofd het voorstel te zullen bespreken met de officier van justitie.

Man en vrouw op aanwijzing wijkbewoners onschuldig in cel

'Hetze na ontucht in Nieuwegein'

(door Jos Verlegh)
NIEUWEGEIN — In Nieuwegein is een hetze losgebarsten na het bekend worden van de omvangrijke ontuchtzaak in de wijk Doorslag. Onschuldige mensen worden verdacht gemaakt. Dat is niet alleen kwadijk, maar ook gevaarlijk. Wij kunnen er over meepraten; wij zijn drie dagen in een politiecel opgesloten. Onschuldig. Aan het woord is een Nieuwegeins paar uit de wijk Batau. De twee willen anoniem blijven en hebben lang gearzeld hun verhaal naar buiten te brengen. De man en vrouw werden in september opgepakt op verdenking van ontucht met jonge kinderen. Na drie dagen liet de politie het duo los met de mededeling dat ze voor '99 procent onschuldig zijn'. De Nieuwegeiners vrezen een klopjacht na het bekend worden van de ontuchtzaak in Doorslag. Veertien kinderen in de leeftijd van vier tot twaalf jaar daar zijn ruim een jaar lang seksueel misbruikt. Twee mannen, waaronder een buurtbewoner, zijn aangehouden. Ze zitten in het huis van bewaring, maar zeggen nog steeds onschuldig te zijn. Onlangs kwamen in deze krant vier moeders van slachtoffers aan het woord. Zij wilden andere ouders waarschuwen voor wat hun kinderen was overkomen. De ouders stelden bovendien dat de ontuchtzaak omvangrijker is dan justitie beweert. Uit de verhalen van de kinderen zou blijken dat er meer verdachten bij betrokken zijn. Afgelopen zomer circuleerde ook in de wijk Batau het gerucht dat kinderen seksueel misbruikt waren. De verdachten zouden een man met een paardestaart en een vrouw zijn. In september werden, op aanwijzingen van ouders, twee verdachten aangehouden, maar na drie dagen al weer op vrije voeten gesteld. Het bewuste paar is er kapot van. De man, vader van drie kinderen, heeft een paardestaart. En daardoor voelt hij zich nog steeds verdacht. Hij steekt op zijn beurt een waarschuwend vinger op in de richting van de ouders in de Doorslag. „Wijs niet zo maar een verdachte aan; je beseft niet wat je onschuldige mensen aan doet. Ik heb een baan waarbij ik veel met kinderen om moet gaan. Mijn baas is van de affaire op de hoogte, maar toch ben ik bang om bij het minste of geringste mijn baan te verliezen.”

OP PAGINA 11:
 'Eens een zedenklant, blijft zedenklant'

UN 10/12

Politie Nieuwegein: 'Eens zedenklant, altijd zedenklant'

(Vervolg pagina 1)

NIEUWEGEIN — Een meisje van negen jaar oud vertelde deze zomer haar ouders misbruikt te zijn. Zij wees de woning van het Nieuwegeinse paar aan als de onheilsplek. Bij de politie werd een aanklacht ingediend. Rechercheurs schaduwden vervolgens wekenlang het paar. Blijkbaar duurde de ouders dat te lang. Zo zag de politie met eigen ogen hoe een vader zelf zijn gram probeerde te halen bij de 'verdachte'. De vader belde aan bij de woning met de bedoeling de man met de paardestaart een pak rammel te geven.

De vrouw vertelt: „Ik deed open want mijn man was niet thuis. Die vader schrok zichtbaar omdat hij iemand anders had verwacht. Hij hing een smoesje op dat hij zich in de woning had vergist en droop af. Later begrepen wij dat de politie die vader de les heeft gelezen omdat hij het onderzoek frustreerde door het recht in eigen hand te nemen.”

Dit incident was voor de politie wel aanleiding om tot aanhouding over te gaan. De volgende ochtend werd de Nieuwegeiner in alle vroegte aangehouden toen hij in de auto stapte om naar zijn werk te gaan. Op datzelfde tijdstip werd de vrouw door twee agenten uit haar woning gehaald. Zonder dat de man het wist zat het paar naast elkaar in een politiecel. Pas 's avonds kwam hij er achter dat ook zijn vrouw achter slot en grendel zat.

De man vertelt: „Omdat een meisje ons huis aanwees en omdat een overspannen vader - wat overigens begrijpelijk is - zijn recht kwam halen, werden wij opgesloten. Vanaf de eerste minuut heb ik gezegd dat wordt excuus aanbieden want ik ben onschuldig. Het is blijkbaar niet moeilijk om in Nederland iemand een paar dagen achter de tralies te krijgen. Je dient een aanklacht in tegen iemand en je wordt op ben gedaan, want dat ontken- nen hou je niet vol. Wij zijn maar drie dagen verhoord. Op het laatst ga je aan je zelf twijfelen. Je wordt volkomen murw gemaakt.”

Boodschappen

Na drie dagen verhoor kregen de Nieuwegeiners de mededeling dat er geen reden was om ze langer vast te houden. De gevolgen zijn erger dan ze hadden gedacht. De eerste dagen durfden ze nauwelijks de deur uit om boodschappen te doen, bang als ze waren nagezeten te worden. Zou de buurt iets hebben gemerkt? Wij zijn onschuldig maar hoe maak je dat de ouders, die je niet eens kent, duidelijk?

De twee: „Voor de ouders in de Doorslag staan nu hulpverleners klaar, en terecht. Ook verdachten kunnen op hulp rekenen. Maar wij. Wij zijn onschuldig, maar wie helpt ons. Wij staan mooi in de kou. De aangevers beseffen niet wat ze ons hebben aangedaan.”

De man: „Wij dragen allebei een rugzak vol ellende mee. Zowel mijn vrouw als ik zijn vroeger seksueel misbruikt, en ik heb met eigen ogen gezien dat mijn stiefvader mijn zusje misbruikte. Denk je dat mijn vrouw vergeten is wat haar is overkomen. En denk je dat wij het ooit in ons hoofd halen dat een ander aan te doen. Als je dat de rechercheur vertelt wordt het tegen je gebruikt. Zegt de politie dat juist daders van ontucht vaak seksueel zijn mishandeld in hun jeugd.”

De vrouw: „Ik weet wat die kinderen in de Doorslag op latere leeftijd mee gaan maken en wat ze voelen. En dan krijg je deze verdachtmakingen er nog eens boven op. Het is ons geluk dat we beiden zijn opgepakt. We kunnen er daarom wel samen over praten. Het had net zo goed je relatie kunnen kosten.”

Wat de Nieuwegeiners bijzonder steekt is dat ze de ouders die een aanklacht hebben ingediend nooit hebben kunnen spreken. Ook van de man die aan de deur heeft gestaan is nooit een excuus gekomen, zelfs geen anoniem briefje. Ook van de politie niet.

De man: „We werden thuis afgezet door de rechercheurs en we konden het verder uitzoeken. De politie is onzorgvuldig te werk gegaan. In al die weken dat ze ons achtervolgden hadden ze al kunnen zien dat we onschuldig waren. Waarom zijn ze niet bij ons thuis geweest voor een gesprek, waarom moesten we direct de cel in.”

Chef van de Nieuwegeinse recherche Boelaerts kent de zaak van de man met de paardestaart. Hij wil echter niet inhoudelijk op de kwestie ingaan. „Maar”, zegt hij, „als we niet voldoende aanwijzingen hebben halen we niet zomaar iemand op, zeker niet in een zedenzaak. Want wij realiseren ons ook wel, eens een zedenklant, altijd een zedenklant.”

Het duo tot slot: „Dit probleem raken we niet eerder kwijt dan dat de echte daders zijn gepakt. Wij gaan door een hel. In die politiecel voelden we ons nog minder dan een wandluis. De luis die onder de deur door kroop was vrij om te bewegen. Wij niet. Wat je daar meemaakt als je onschuldig vastzit, dat is het ergste wat je kan overkomen. Die frustraties worden achteraf alleen maar groter.”

UN 10/12

Verdachten Nieuwegeinse ontuchtzaak vertellen vanuit gevangenis hun verhaal

'Misschien raakte ik per ongeluk iets aan'

(Door Jos Verlegh)

NIEUWEGEIN — "Ik geef toe dat ik me aangetrokken voel tot kinderen. Iedereen in de buurt wist ook dat er veel kinderen bij mij over de vloer kwamen. Dat is al sinds 1988 zo. Meisjes moesten mij een kusje geven als ik ze een koekeje gaf. Maar op jongetjes plassen en seksuele handelingen verrichten, zoals me nu ten laste wordt gelegd, nee, zoiets heb ik nooit gedaan."

In het Utrechtse huis van bewaring aan het Wolfvenplein zit sinds oktober de Nieuwegeiner B.K. (39) in voorlopige hechtenis op verdenking van ontucht met veertien kinderen in de Nieuwegeinse wijk Doorslag. Evenals zijn 24-jarige vriend en plaatsgenoot R.T., die ook aan het Wolfvenplein opgesloten zit, ontkent hij iets met de ontuchtzaak te maken te hebben. Beiden gaan daarin zelfs zover dat ze, tegen het advies van de raadvrouw van K. in, hun verhaal kwijt willen aan een journalist. "Ik zit hier maar en kan me niet verdigen tegen de verhalen die de ronde doen in Nieuwegein", legt K. uit.

Tijdens het bezoek in het huis van bewaring vertelt de 39-jarige verdachte zijn verhaal. "Ik

ben ze die blaadjes niet meer gezien. De politie bracht de sexfilms in verband met kinderporno en dacht dat ik ze zelf had gemaakt. Dat is niet waar. Het zijn gewone sexbanden die ik in de winkel heb gekocht.

"Ik geef wel toe dat ik een jongetje tien minuten lang heb opgesloten. Hij was met biervlijtes aan het gooien waardoor de andere kinderen ook wild werden. Dat werd ik zat. Ik was zo boos dat ik hem tien minuten in mijn slaapkamer opsloot. Vanaf die tijd zijn de kinderen me eigenlijk gaan pesten. Als ik thuis kwam van m'n werk waren de ruiten vies en lag er zand in de brievenbus. In oktober is de boom ontpluft en werd ik opgepakt. Ik word nu van allerlei dingen beschuldigd die ik niet heb gedaan. Ik voel me onschuldig maar ik ben bang dat ik de kloos ben en zal worden veroordeeld.

Zelfs mijn advocaat zegt dat ik bepaalde dingen beter kan bekennen. Maar ik ga toch geen dingen zeggen die ik niet heb gedaan? "De ouders zijn bang dat er een bende achter zit. De politie

gaat zelfs mijn familie af om ze te verhoren. Ze hebben het over drugs, maar die zool heb ik nog nooit aangeraakt. Van huten in het bos weet ik niets af. Ze schijnen die hutten gevonden te hebben in een park in Nieuwegein. Er lagen ook messen. Ze hebben die vergeleken met mijn bestek. Het vreemde is dat de oudere kinderen, die ook bij me over de vloer kwamen, geen belastende verklaringen hebben afgelegd. Ik begrijp niet hoe de kinderen aan al die verhalen komen."

De twee Nieuwegeiners hebben van de mede gevangenen in het Utrechtse huis van bewaring een aframmeling gekregen. Kinderverkrachters worden ze genoemd, de verdachten van de denzaken waarbij kinderen zijn betrokken. Hoe het mogelijk is de gevangenen waren er rap achter waarom ze vast zitten. In hun cel vonden zelfs kopietjes van de krantenberichten over hun aankomst. Het duo zit in afzonderlijke vleugels van het huis van bewaring. Bij toeval hebben ze elkaar gescheiden door een muur, bij het luchten een keer gesproken.

De 24-jarige T. werd drie weken na K. aangehouden. Ook hij ontkent alle verdenkingen tijdens een gesprek dat in de gevangenis plaatsvindt. Tijdens de verhalen van de kinderen duikt echter steevast zijn naam op. "Dat is voor mij een raadsel", reageert T. "Ik heb gelezen wat de kinderen hebben verklaard. Ik geloof best dat er een kern van waarheid in zit. Er zal best iets met ze zijn gebeurd. Het is zielig wat ze hebben meegemaakt. Als het waar is wat de kinderen zeggen is het een grof schandaal. Ik denk niet dat K. iets met die zaak te maken heeft. Ik heb er nooit iets van gemerkt of gezien. Maar als het wel zo is dan is hij niet normaal."

T. zegt ook niets te weten van drugs of een pistool waarmee de kinderen volgens de verhalen zijn bedreigd. De kinderen verklaarden over een mysterieus zwart koffertje met pillen en spuitjes. Volgens K. heeft zijn vriend Inderdaad een donker koffertje. "Daar zitten zijn cassettebandjes in."

T. kent K. al vanaf zijn jeugd. Ze gingen samen vaak naar F.C. Utrecht, naar het ijs hockey en op vakantie. Nadat K. begin ok-

tober was opgepakt is T. naar het politiebureau geweest om te vragen waar zijn vriend was. Drie weken later werd ook T. van zijn werk gehaald en achter slot en grendel gezet.

"Ik kon in die tijd met vrienden mee op vakantie naar het buitenland. Als ik schuldig zou zijn, dan had ik toch kunnen vluchten. Ik heb net als K. de politie aangeboden om aan de jeugddetector te gaan zitten, maar daar willen ze niet aan. Ik zit hier maar te wachten en te wachten."

Beide mannen zeggen in hoger beroep te gaan als ze in januari worden veroordeeld. Beiden beseften ook dat ze ongeacht de uitspraak van de rechters zich haast niet meer in Nieuwegein kunnen vertonen. K. zeker niet. "Ik ga verhuizen. Misschien neem ik mijn spaarcenten op en begin in het buitenland opnieuw."

T. hoopt in zijn ouderlijk huis terug te keren en zijn hobby als jeugdtrainer bij de voetbalvereniging op te kunnen pakken. "Als dat niet lukt vertrek ik naar België."

Op 14 januari moeten K. en T. voor de rechter verschijnen.

Cel geëist voor seks met nichtje

ZWOLLE/KAMPEN - Officier van justitie mr. B.W.F. van Riemsdijk heeft voor de rechtbank in Zwolle tegen de 28-jarige W.F. uit Kampen een gevangenisstraf van zes maanden, waarvan vier maanden voorwaardelijk, geëist. F. wordt ervan verdacht dat hij seksuele gemeenschap heeft gehad met zijn nu zevenjarige nichtje.

De feiten speelden zich af tussen januari 1988 en februari 1990. In die tijd zou het kind een keer of drie bij F. hebben gelogeed. De Kampenaar heeft van het begin af aan ontkend iets van de zaak te weten. De zaak kwam aan het rollen toen het oudere zusje van het meisje haar een seksueel getinte opmerking hoorde maken. Toen het kind over het misbruik door haar oom had verteld, kwam het gezin onder behandeling van het RIAGG. Die instelling werd door justitie gevraagd om medewerking aan het strafrechtelijk onderzoek en stemde hier mee in. De

gebruikte 'poppenmethode' om bevestiging van de seksuele delicten te krijgen en de verklaringen van het kind leidden tot de conclusie dat er mogelijk van misbruik sprake was geweest.

Knoeiwerk

Het hele onderzoek werd door raadsman mr. H. de Hek geheeld. Hij had drs. Rossen, een psycholoog die naar aanleiding van de kwestie Oude Pekela een boek heeft geschreven, gevraagd om een tegenrapport. Ter zitting lichtte deze toe waarom hij niets zag in de poppenmethode. 'Kinderen worden er seksueel opgewonden van, ook als er geen vermoeden van misbruik is', aldus Rossen. 'Het is knoeiwerk om daaraan te beginnen.' Op zijn beurt stelde Van Riemsdijk vervolgens dat Rossen knoeiwerk had geleverd door vaststaande gegevens uit zijn rapport te laten. Overigens zei de officier zich te realiseren welke nadelen er kleven aan de bewijsgeving in dit soort zaken. De advocaat vond dat het bewijs niet geleverd was en vroeg vrijspraak voor zijn cliënt. Uitspraak op 3 oktober.

Rechtbank wil eerst slachtoffer verhoren en dan uitspraak doen

KAMPEN/ZWOLLE - De rechtbank in Zwolle wil eerst een verhoor van een zevenjarig meisje afwachten, voor zij uitspraak doet in de strafzaak tegen de 28-jarige W.F. uit Kampen. F. wordt verdacht van het plegen van seksuele gemeenschap met zijn zevenjarige nichtje. Tegen F. werd twee weken geleden een gevangenisstraf van zes maanden, waarvan vier maanden voorwaardelijk geëist. Hij ontkent de seksuele gemeenschap.

De rechtbank wil behalve het verhoor van het kind ook de videobanden bekijken die zijn gemaakt tijdens de vaak bekritiseerde 'poppenmethode' werd ondervraagd. De rechtbank heeft er geen bezwaar tegen dat de verdediging en de voor haar optredende psycholoog drs. Rossen met haar de videobanden bekijkt.

Vrijdag 4 Okt

Geen vonnis in Kamper zedenzaak

ZWOLLE/KAMPEN - De rechtbank heeft nog geen vonnis gewezen in de strafzaak tegen de 28-jarige W.F. uit Kampen. F. hoorde twee weken geleden een gevangenisstraf van zes maanden, waarvan vier maanden voorwaardelijk eisen op verdenking van het plegen van ontucht met zijn nu zevenjarige nichtje.

De rechtbank wil voordat zij vonnis wijst eerst de videobanden bekijken die zijn gemaakt toen het meisje werd ondervraagd over de gedragingen van haar oom. Ook wil zij zelf het slachtoffer horen. Tijdens de strafzaak tegen F. vocht de voor de verdediging optredende psycholoog drs. Rossen de bij de ondervraging gebruikte poppenmethode aan. Hem werden inzage in de videobanden door het RIAGG geweigerd. De rechtbank zei het gisteren geen bezwaar te vinden als Rossen bij de bezichtiging van de videobanden aanwezig is.

Eis tegen pedofiel blijft gehandhaafd

KAMPEN - De officier van justitie in Zwolle, mr. B.W.F. van Riemsdijk, heeft in de rechtszaak tegen de 28-jarige W.F. uit Kampen zijn eis van twee maanden geleden gehandhaafd. Van Riemsdijk vroeg de rechtbank toen aan F. een gevangenisstraf van zes maanden, waarvan vier maanden voorwaardelijk op te leggen. Dit op verdenking van het plegen van seksuele gemeenschap en ontucht met een zevenjarig nichtje. F. ontkent dit.

De rechtbank wilde geen vonnis wijzen alvorens zij een door het RIAGG gemaakte videoband van de ondervraging van het meisje had gezien. Van de zijde van de verdediging was tegen de daar gebruikte poppenmethode bezwaar gemaakt; bovendien had het RIAGG geweigerd inzag in de band te geven.

Na het bekijken van de videoband - dat achter gesloten deuren gebeurde - bleef de officier op het standpunt staan dat de zaak bezwezen is. Er zijn vermoedens dat er meer is geweest tussen oom en nicht dan alleen maar knuffelpartijen en verder zou F. leugenachtige verklaringen hebben afgelegd. Van Riemsdijk wees verder op de tegen haar oom gericht verklaringen van een zus van het nichtje, die soortgelijke ervaringen zou hebben. In dat geval kan echter niet meer tot vervolging worden overgegaan, omdat de zaak is verjaard.

Kampenaar vrijgesproken van ontucht met nichtje

(Van één onzer rechtbankverslaggevers)

ZWOLLE - De rechtbank in Zwolle heeft de 28-jarige W.F. uit Kampen vrijgesproken van de verdenking dat hij met zijn zevenjarige nichtje seksuele gemeenschap en ontucht zou hebben gepleegd.

De officier van justitie had tegen F. een gevangenisstraf van zes maanden, waarvan vier maanden voorwaardelijk geëist.

De rechtbank nam haar beslissing tot vrijspraak nadat zij in raadkamer een videoband van het verhoor van het meisje door het RIAGG had bekeken. Daarop gaf het kind aan dat er sprake was geweest van seksuele handelingen, maar zij was daarbij duidelijk in haar stelling dat deze door een ander dan verdachte werden gepleegd.

Zij heeft tijdens het verhoor door het RIAGG telkens met stellige nadruk ontkend dat verdachte haar ontuchtig zou hebben betast, aldus het vonnis.

Vader veroordeeld voor ontucht - oom gaat vrijuit

(Van één onzer rechtbankverslaggevers)

ZWOLLE - De rechtbank in Zwolle heeft de 46-jarige J.B. uit Zwolle veroordeeld tot een dienstverlening van 120 uur ter vervanging van twee maanden cel.

Daarbij kreeg B. vier maanden voorwaardelijke gevangenisstraf opgelegd. B. wordt schuldig geacht aan het plegen van ontuchtige handelingen met zijn nu 20-jarige dochter. Als schadevergoeding moet hij 1.500 gulden aan haar betalen. De 31-jarige oom van het meisje, D.B. uit Zwolle, werd vrijgesproken van de verdenking dat hij eveneens ontucht zou hebben gepleegd met het meisje. Op het punt van de verdenking dat hij seksuele gemeenschap met haar zou hebben gehad, wordt de officier van justitie niet-ontvankelijk geacht. Het gaat hier om een klachtdelict waarvan de vrouw als toen 19-jarige zelf aangifte had moeten doen. Dit gebeurde niet; haar moeder deed aangifte.

Ruzie over ontucht: doodsteken van man bekend

Van onze correspondent

ALKMAAR - Een 37-jarige man en een 30-jarige vrouw uit Purmerend hebben bekend de 33-jarige J.V. uit Purmerend om het leven te hebben gebracht. De man werd vorige week woensdag doodgestoken in zijn woning aangetroffen.

De man en de vrouw zouden ruzie hebben gemaakt met de man, waarop een messteek in de lies is uitgedeeld. Het is nog onduidelijk wie van de twee toegestoken heeft. Volgens de Alkmaarse persofficier J. Stokman vermoedde de vrouw dat de hulsgenoot van het slachtoffer ontucht pleegde met haar kind. Dat was voor enige tijd bij het slachtoffer in huis geplaatst. Toen J.V. weigerde de verblijfplaats van die hulsgenoot bekend te maken, onstond de ruzie.

Seks met pupil in opvangtehuis leidt tot ontslag

ALMELO (ANP) - Huize Alexandra in Almelo, het instituut voor de opvang van meisjes die in aanraking zijn geweest met justitie, heeft een medewerker op staande voet ontslagen wegens seksueel contact met een bewoonster. De instelling heeft aangifte gedaan bij de politie en het ministerie van justitie geïnformeerd. Dat heeft directeur C. Velingmeier gisteravond bevestigd.

Het incident werd bij de directie bekend doordat meisjes erover spraken. Van ander seksuele of lichamelijke en psychische mishandeling door medewerkers is hij niet anders dan „via overlevering" op de hoogte. De verwijten van ex-groepsleiders en oud-pupillen over dergelijke misstanden slaan volgens Velingmeier op incidenten.

Huize Alexandra is sinds enkele weken in het nieuws doordat het instituut haar pupillen niet meer naar De Hollander Gravenschool stuurt. De onderwijsinstelling, die sinds dat moment zonder leerlingen zit, organiseert buitenschoolse activiteiten die volgens Huize Alexandra in strijd zijn met het gesloten karakter dat het ministerie aan de instelling heeft gegeven. De meisjes krijgen nu les in Huize Alexandra zelf.

Jongen (17) bekend moord

SNEEK (ANP) - Een zeventienjarige inwoner van de gemeente Nijfurd heeft bekend de 42-jarige J. Ypma uit Sneek met messteken om het leven te hebben gebracht. Ypma werd op zaterdag 7 december door jeugdige kennissen levenloos in zijn woning aangetroffen. Dat heeft de politie van Sneek bekendgemaakt.

Uit het onderzoek van de politie blijkt dat de man met tientallen jongens tussen de twaalf en achttien jaar, onderwie de dader van het misdrijf, seksuele contacten heeft gehad. Volgens de politie liggen onverwerkte emoties ten grondslag aan de moord. De politie vermoedt dat veel meer jonge slachtoffers van de man in problemen zijn gekomen of zullen komen.

Vijf maanden voor ontucht met 4-jarige

(Van een onzer rechtbankverslaggevers)

ZWOLLE - Officier van justitie mr. I. Vermeulen heeft tegen de 33-jarige H.M. uit Nunspeet een gevangenisstraf van tien maanden, waarvan vijf maanden voorwaardelijk en verplicht reclaseringstoezicht geëist.

De Nunspeeter wordt ervan verdacht op 30 augustus van dit jaar ontucht te hebben gepleegd met een vierjarig meisje, een vriendinnetje van zijn eigen dochttertjes.

De ontucht kwam aan het licht toen het meisje een dag later tegen haar moeder vertelde wat er in het huis van de man was gebeurd. De Nunspeeter werd hierop aangehouden en bekende. Later bleek dat hetzelfde in oktober vorig jaar ook al eens had plaatsgevonden.

Districtspsychiater Dr. J. Dam was er in zijn rapport van uitgegaan dat de ontucht eenmalig was en noemde dit een 'driftstuwing' en een 'impulsdoorbraak'; van pedofilie zou geen sprake zijn.

'Nu blijkt dat het niet eenmalig is. Wat is er verder aan de hand. Hoe weten we zeker dat het niet weer zal gebeuren', vroeg rechtbankpresident mr. D.J. van Dijk zich af. De reclasering hoopt dat de therapie die M. sinds kort bij het RIAGG volgt, vruchten zal afwerpen. Vonnis 31 december.

AD 11-12-91

(11-12-91)

(Van een onzer verslaggevers)

ZUTPHEN - Zes maanden, waarvan twee voorwaardelijk, eiste officier van justitie mr. R. van Heck gisteren tegen de 38-jarige W. de L. uit Hengelo wegens het plegen van ontucht met een Zutphense tweeling. De L. had de jongetjes, destijds acht jaar oud, ontmoet via zijn werk als vrijwilliger bij het Zutphense buurthuis Ketelhuis.

De beide jongens kwamen volgens De L. veel tekort in hun thuissituatie. Hij was het, zo vertelde hij gisteren tegenover de rechtbank, niet eens met de manier waarop ze opgevoed werden en wilde daar verandering in brengen door ze onder zijn hoede te nemen.

„Ze liepen veel weg; hun moeder kon ze niet aan en daarom heb ik gezegd dat ze na schooltijd wel bij mij konden komen.” Na

Half jaar geëist voor ontucht met kinderen

een tijdje kwamen de kinderen ook wel bij hem logeren. Dat ging enige tijd goed, maar op een gegeven moment wilden ze niet meer naar hem toe. Aan hun moeder vertelden ze toen dat De L. hen betast had. Deze ontkende gisteren niet dat hij lichamelijk contact heeft gehad met de kinderen, maar „dat was zonder bijbedoelingen.”

Hij ging met de kinderen onder de douche om ze eens goed te wassen „want er ontbrak nogal wat aan de hygiëne” en nam ze bij zich in bed, volgens eigen zeggen om ze de liefde en warmte te geven die ze nodig hadden. „Dat is mijn manier van met kinderen omgaan.”

De L., die pedofiel is en daarvoor in 1984 ook met justitie in aanraking is geweest, ontkende dat hij het contact met de kinderen gebruikte om zijn eigen behoeften te bevredigen. Hij heeft, zo zegt hij, ook tegenover de moeder van beide jongens open kaart gespeeld over zijn geaardheid. „Ze vond het goed zolang ik niets deed dat de kinderen niet wilden.” Bij de politie echter heeft hij verklaard dat hij wist dat hij zich 'op glad ijs' had begeven.

De officier vond dat De L. zich ten onrechte opgeworpen heeft als een soort 'therapeut' voor de kinderen. „Hij spiegelt het voor alsof ze een bijna monsterlijke

moeder hebben, die op alle gebieden slecht was voor de kinderen. Maar hoe je daar ook over denkt, dan staat het je nog niet vrij om seksueel misbruik van de kinderen te maken. Kinderen hebben bescherming nodig, zeker op het seksuele vlak”, aldus de officier.

Ze vond een gevangnisstraf van zes maanden, waarvan twee voorwaardelijk op z'n plaats. Verder vond ze dat De L. het door de moeder gevraagde smartegeld van 1000 gulden moet betalen.

De L.'s raadsman voerde aan dat de tenlastelegging deels wel bewezen kan worden, maar dat zijn cliënt zich niet schuldig voelt omdat de moeder op de hoogte was van zijn aanpak en omdat hij steeds goed voor de kinderen heeft gezorgd. Hij pleitte voor dienstverlening in geval de rechtbank een onvoorwaardelijke gevangnisstraf wil opleggen.

Uitspraak 24 december.

Dienstverlening na ontucht met kinderen

De GAY Krant - Nr 194 - 28 december 1991

Fotograaf gaat in hoger beroep

Celstraf voor Ruud van D.

Door Rob Bruntink

UTRECHT - De rechtbank in Utrecht heeft Ruud van D. veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf, minus het voorarrest van drie maanden. De officier van justitie had twee jaar geëist. De Utrechtenaar Van D. (bekend als fotograaf van de pornobladen Ami en Marcel) en zijn advocaat mr. A.J.P. van Beurden gaan in hoger beroep. Van D. was door het Openbaar Ministerie voor de rechter gesleept omdat hij ontucht zou hebben gepleegd met minderjarigen, en minderjarigen aangezet zou hebben tot ontucht met meerderjarigen. Van D. bestrijdt de minderjarigheid van de jongens.

De rechtbank in Utrecht heeft zich er met een jantjevan-leiden van afgemaakt, vinden Van D. en Van Beurden. In het voorlopige vonnis wordt niet ingegaan op fundamentele punten die Van Beurden in zijn pleidooi tijdens de rechtszaak eind november aan de orde had gesteld, en om de rechtbank daartoe te dwingen is het aantekenen van hoger beroep bijna logisch.

Zoals in de vorige editie van De GAY Krant geschreven beschuldigde het Openbaar Ministerie Van D. ervan seks te hebben gehad met jongens beneden de 16 jaar en daarnaast vier jongens zou hebben aangezet tot seks met (één tot vier) meerderjarige heren. Van D. ontkent de minderjarigheid van de jongens. Hij beweert telkens om een legitimatie te vragen. „Ik heb 45 jongens die als model voor mij werken. Indien een jongen jonger is dan 16, wijs ik hem de deur,” aldus Van D.

Juist om die legitimatie draait een deel van de rechtszaak. Eén van de jongens zou zich bij Van D. met een paspoort hebben gelegitimeerd waaruit volgens de fotograaf te leiden viel dat de jongen 17 was. Het Openbaar Ministerie echter betwijfelt de juistheid van dit gegeven, hij zou zijn oudere broer op het familiepaspoort hebben aangewezen, en is van mening dat de jongen pas in april 1992 16 jaar wordt.

NATREKKEN

Van D. had dit beter moeten controleren, vindt de rechtbank. Hij had moeten natrekken of de gegevens kloppen, hij had er niet op mogen vertrouwen dat hij aan de hand van het hem voorgelegde paspoort de juiste geboortedatum van die jongen kon vaststellen. Van D. vindt dit triest: „Moet ik alle rijbewijzen, buskaarten en paspoorten die ik als legitimatie te zien krijg, gaan checken? Waar kan ik dan nog op vertrouwen? Zo wordt het werken met jongere types bijna onmogelijk gemaakt.”

Ander belangrijk onderdeel van het pleidooi van de advocaat behandelt het selectieve handelen van het Openbaar Ministerie, nationaal gezien. Terwijl allerlei pornobladen vol staan met advertenties voor seksuele contacten met jongens jonger dan 16 jaar, wordt juist in Utrecht Van D. aangepakt. „Enerzijds wekt Justitie de indruk dat die markt is vrijgegeven, want er wordt hiertegen in bepaalde delen van het land niet ingegrepen, anderzijds wordt er - nu in Utrecht - vervolging ingesteld. Kortom: er valt voor de burger die zich in dit circuit beweegt geen toevlucht meer aan vast te knopen.” De rechtbank gaat hier in haar vonnis nauwelijks op in. Zij zegt, vrij vertaald, dat Van D. dit wel kan denken, maar dat dit niet onverlet laat dat seksuele handelingen met minderjarigen nog steeds strafbaar zijn gesteld. Bovendien is de rechtbank van mening dat advertenties zetten iets anders is dan het plegen van strafbare feiten.

Justitie wordt door Van D. en diens advocaat Van Beurden ook ongelijkheid in handelen verweten als het gaat om het vervolgen van de andere mensen dan Van D. die seks hebben gehad met de (al dan niet vermeende) minderjarigen. Vier van de vijf betrokkenen hebben een transactie aangeboden gekregen, de vijfde heeft een voorwaardelijke straf gekregen. Van D. echter werd gedagvaard voor een rechtszaak en moet een jaar de cel in. Hierover merkt de rechtbank zuinigjes op dat 'het de officier van justitie in beginsel vrij staat om een verdachte van een strafbaar feit al dan niet te vervolgen.'

STRAFMAAT

Bij het totstandkomen van de strafmaat heeft de rechtbank rekening gehouden met de schade die de jongens aan de 'sekspelletjes' en foto's overhouden. Althans, daar gaat de rechtbank van uit. Van D. echter meent dat hiervan geen sprake is. Al jarenlang komen bij hem jongens over de vloer, en het gros van hen trouwt uiteindelijk, gaat werken, krijgt kinderen en gaat als voorbeeldige huisvader door het leven. Met de meeste jongens is het contact nog na jaren zeer goed (Van D. krijgt uitnodigingen voor huwelijks- of verjaardagsfeesten), en voor zover Van D. weet, is er geen enkele jongen die met wrok terugkijkt naar de periode dat hij contact had met Van D. Van schade is geen sprake, denkt Van D. Volgens de rechtbank echter, 'leert de ervaring' dat de jongens wel degelijk nadelige gevolgen ondervinden. Wetenschappelijke onderbouwing levert de rechter echter niet.

TELEFOON AFGETAPT

Al met al is de rechtbank vrij summier in de vonnisverantwoording, en dat is ook de reden dat hoger beroep wordt aangetekend. „Ik was echt geschrokken van de zwaarte van de straf. Ik dacht dat het wel bij de drie maanden dat ik in bewaring heb gezeten zou blijven. Niet dus. Naar mijn oordeel is dit duidelijk een geval van: 'Dit willen we niet in Utrecht, dus straffen we zwaar.'” In Utrecht zijn zo'n tachtig adressen waar de (hetero)man voor seksuele contacten terecht kan. Van D. noemt zichzelf de enige persoon in Utrecht die iets voor homomannen doet. Justitie is Van D. in de gaten beginnen te houden naar aanleiding van een advertentie in het pornoblad 'Sexteen'. Nadat drie maanden lang diens telefoon werd afgetapt, volgde in februari dit jaar een inval in de woning van Van D. „Met negen man stormden ze m'n huis binnen,” verhaalt de Utrechtenaar. „Ik werd tegen de muur gezet, gefouilleerd, en ik kon mee naar het bureau. Daarna kwam ik in het Huis van Bewaring terecht. Ik kon me opeens prima voorstellen hoe mensen zich in de oorlog moeten hebben gevoeld, toen zij opgepakt werden.”

Vrees voor terugloop kinder- en jeugdactiviteiten 'Ketelhuis het kind van de rekening door ontuchtzaak'

(Van een onzer verslaggevers)

ZUTPHEN - Vrijwilligers van Het Ketelhuis vrezen dat het Zutphense buurthuis door een ontuchtzaak die een paar jaar geleden heeft gespeeld, nu het kind van de rekening wordt. Men is bang dat ouders hun kinderen van de activiteiten thuis houden, hoewel er in Het Ketelhuis zelf nimmer wat is voorgevallen.

In de berichtgeving rond de veroordeling van de 38-jarige pedofiel W. de L. die indertijd in de buurt woonde en toen, bij hem destijds achtjarige tweeling uit de wijk, had volgens de vrijwilligers nooit vermeld mogen worden dat de man de jongens in Het Ketelhuis ontmoette. Dat deed hun niets niet ter zake en zet enkel het buurthuis in een kwaad daglicht.

„We zijn zijn enorm bang dat het kinderwerk door dit alles een gezonde knauw oploopt”, meent

ben kunnen achterhalen is dat de man van september 1987 tot voorjaar 1988 af en toe spelmiddagen in Het Ketelhuis organiseerde in aansluiting op het uur kinderwerk van de stichting. Maar dat was allemaal voor onze tijd. En er hebben ons nooit geluiden bereikt van moeijelikheden. Ik heb nog een meiseje gesproken, dat hem in die tijd heeft meegeemaakt. Zij vertelde dat de man uiterst hulpvaardig was en ook vriendelijk en aardig. Maar ze heeft er verder nooit wat achter gezocht.”

Berendsen voegt hieraan toe: „De man was feitelijk gewoon een wildvreemde, die het gebouw voor zijn activiteiten huurde. Zo als tegenwoordig ook de buurtvereniging het voor zoveel avonden huurt als ook de Turkse vereniging ZITDB. „Ik hoop”, vervolgt Krimp, „dat de kinderen gewaar blijven komen. Het zou jammer zijn als we weer helemaal opnieuw zouden moeten beginnen”.

ren een kijkje nemen. We vormen met elkaar, Jos en ik en Marijke Bossebroek, ook en dat alweer een hele tijd, een hecht team. Ook voor de inloopavonden op woensdag en donderdag die de buurtvereniging organiseert, is de belangstelling redelijk. Een stuk of tien komen er altijd”.

Spelmiddagen

Wat Krimp en Berendsen ook heeft gestoken is dat de veroordeelde pedofiel is aangemerkt als buurthuis-vrijwilliger. Krimp: „Maar hij had helemaal niets met de stichting, indertijd nog de SKW, te doen. Wat wij ervan heb-

Het Ketelhuis, toch al gestigmatiseerd door de vestiging in een van Zutphens moeijelike wijken (namelijk Helbergen), negatief in de publiciteit komt en het zal ook de laatste keer wel niet zijn.

„Het Ketelhuis weer hè?, zo denken veel mensen hier”, zo meent Krimp. „De vorige keer waren het de protestacties tegen de dreigende sluiting van het buurthuis en nu dit weer. En net nu we het weer zo goed op poten hebben gezet en het weer zo lekker loopt met het kinderwerk. Op de woensdagmiddag komen toch wel zo'n twaalf tot vijftien kinde-

medewerkster Dinie Krimp. „En niet alleen het kinderwerk dat op de woensdagmiddag onder de vlag van de Stichting Welzijnswerk (SWZ, red) wordt gehouden. We vrezen dat ook de inloopavonden voor de jeugd van de buurtvereniging eronder te lijden hebben”, vult 'collega' Jos Berendsen aan.

Een mogelijke negatieve uitwerking kon overigens nog niet worden gepeild omdat het buurthuis in verband met de kerstvakantie twee weken dicht is.

Negatief

Het is niet voor het eerst dat

Recherche onderzoekt mogelijk verband

Assenaar voortvluchtig toen Cheryl Morriën verdween

Van onze verslaggevers
HOORN/ASSEN — De 49-jarige Assenaar M.S. die heeft bekend drie kinderen te hebben vermoord, was in 1986, toen de zevenjarige Cheryl Morriën uit IJmuiden spoorloos verdween, voortvluchtig. S. verbleef in die tijd wegens zedendelicten met minderjarigen in de Van Mesdagkliniek in Groningen. S. ontsnapte, zo heeft de leiding van Van Mesdag bevestigd, eind mei 1986 uit de kliniek en keerde er pas eind augustus terug. Zijn signalement vertoont opvallende overeenkomsten met de beschrijving van de man, die indertijd voor het laatst in gezelschap van het meisje is gezien. Het recherchebijstandsteam in Hoorn onderzoekt of de Asser vrachtwagenchauffeur iets met de verdwijning te maken heeft gehad.

De chauffeur uit Assen zit sinds 20 oktober in hechtenis, omdat hij ervan wordt verdacht om het leven te hebben gebracht. Vorige week legde hij hierover een bekentenis af. Ook gaf hij toe twee Duitse jongetjes te hebben vermoord. De delicten werden steeds in de zomermaanden en op dezelfde wijze gepleegd. S. lokte de kinderen mee, misbruikte en mishandelde ze en vermoordde ze.

Cheryl Morriën verdween op 5 augustus 1986 in de buurt van haar woonhuis in IJmuiden. Bij het omvangrijke recherche-onderzoek kwam destijds vast te staan dat het meisje werd meegenomen

door twee mannen in een groene Lada-stationwagen. De bestuurder hiervan was een man van 45 tot 55 jaar oud met een kleine neus en mond. Hij was kalend en droeg kort, donker haar aan de zijkanen van zijn hoofd. Het signalement komt voor een groot deel overeen met de compositiefoto, die naar aanleiding van de moord op Jessica Laven werd vervaardigd.

Zoals gemeld heeft de politie ook belangstelling voor andere, onopgeloste kindermoorden die in de afgelopen jaren in Europa werden gepleegd. Als internationaal vrachtwagenchauffeur (S. werkte bij een veetransportbedrijf in Yde) bereisde S. vele landen.

Ny/N 3-1291

'Het is een bittere pil die ik moet slikken' ZC 3/12

Werkgever van verdachte van kindermoorden wordt bedreigd

een 'vals' alibi te hebben ver-schaft. Daardoor zou de Assenaar langer dan nodig was vrije rond hebben kunnen. De verwijten en bedreigingen worden Strijk per anonieme brief, via anonieme telefoontjes en onderweg in chauffeurscafé's kenbaar gemaakt. De chauffeur die voor S. invalt heeft al te horen gekregen van de weg te worden gereden.

Strijk: 'Het is een bittere pil die ik moet slikken'. Hoewel volgens hem niet terecht, kan hij zich wel enigszins indenken dat mensen verkeerde gedachten krijgen.

'Natuurlijk is het zo dat er in het heetst van de strijd bepaalde dingen zijn gezegd die achteraf bezien niet helemaal kloppen. Maar ik blijf volhouden en dat heb ik altijd beweerd, dat S. die bewuste za-

terdag, 27 juli, tot ongeveer half drie hier op het terrein was. Er is dus helemaal geen sprake van dat ik hem de hand boven het hoofd zou hebben gehouden'.

Strijk hield het lange tijd voor onmogelijk dat S. de 11-jarige Jessica Laven uit Blokker kon hebben vermoord. S. zou het grootste deel van de bewuste zaterdag bij het transportbedrijf in Yde hebben vertoefd. Jessica Laven verdween die dag omstreeks vijf uur vanuit het zwembad De Wijzend in Zwaag. Haar ontzielde lichaam werd op 31 juli gevonden in de buurt van het Groningse Klein Ulsda langs rijksweg A7. Strijk heeft dezer dagen in de vrachtauto waarmee S. reed een klein spuit-gasflesje gevonden dat in Nederland verboden is.

Verdachte van moord op drie kinderen gaf politie valse tip

Van onze correspondent

ALKMAAR — De 49-jarige M.S. uit Assen, die heeft bekend drie kinderen te hebben vermoord, heeft drie dagen na de ontvoering van de 11-jarige Jessica Laven de politie in Hoorn met opzet op een dwaalspoor gebracht.

Hij had na de verdwijning van Jessica, op 27 juli, anoniem een krant gebeld met de mededeling dat het meisje in een groene Mercedes met Duits kenteken was gestapt. S. heeft de valse tip toegegeven in het doorgaande verhoor door het recherchebijstandsteam in Hoorn.

Uiteindelijk kwamen er 600 tips binnen over Duitse groene Mercedesen. Het natrekken van de tips heeft het bijstandsteam veel werk bezorgd. Ook in Duitsland, en vooral Hamburg, is onderzoek verricht; de 'tip' verwees namelijk naar een kenteken dat met HH begon, en dat zou een Hamburgs kenteken moeten zijn.

Het onderzoek naar mogelijke andere misdrijven van M.S. wordt voortgezet. Er wordt vooral gekeken naar soortgelijke misdrijven in het buitenland. S. was vrachtwagenchauffeur en reed door geheel Europa. Ook de verdwijning van de IJmuidense Cheryl Morriën, in 1986, wordt in deze zaak bekeken.

AD 11-12-91

Ouders verdwenen meisje sluiten VK 18 ontvoering niet uit

Van onze verslaggever
VRIESCHELOO — De ouders van 66 op 28 november verdwenen zesjarige Nympe Poolman uit het Oostgroningse Vriescheloo willen de mogelijkheid van een ontvoering van hun dochter niet uitsluiten. De moeder van het meisje deed dinsdagmiddag een oproep aan de mogelijke ontvoerders om haar dochter terug te brengen.

Alle zoekacties en tips hebben volgens de woordvoester van de rijkspolitie tot nu toe geen enkele concrete aanwijzing opgeleverd, ook niet voor ontvoering.

Vanuit het dorps huis in Bellingwolde, de plaats van waaruit de rijkspolitie in deze zaak opereert, liet mevrouw Poolman mede namens haar man weten geen wraakgevoelens te koesteren ten opzichte van eventuele ontvoerders. Bij terugkeer van hun dochter zou er geen aanklacht worden ingediend. „Het enige wat wij willen is dat Nympe bij ons terugkomt”.

Zij riep eventuele ontvoerders op haar dochter naar een drukke winkel te brengen met veel kassa's. Nympe zou dan bij een van die kassa's achtergelaten moeten worden. Als dit niet mogelijk zou zijn dan hoopt de familie op een aanwijzing over de plaats waar Nympe gevonden zou kunnen worden.

Nympe verdween op donderdag 28 november nadat ze met haar vader's middags boodschappen had gedaan in Vriescheloo, niet ver van de ouderlijke woning. Vlakbij de woning werd het meisje door haar vader uit de auto gezet omdat ze het laatste stukje naar huis zelf wilde lopen. Vanaf dat moment ontbreekt van haar elk spoor.

Verdachte moord Jessica verzon zelf tip Mercedes

UN
19/12
V (Van onze correspondent)
HOORN — De verdachte in de zaak Jessica Laven heeft de politie lange tijd op een dwaalspoor gebracht met een valse tip over een groene Mercedes. De man uit Assen, die eerder bekende het meisje en twee Duitse jongetjes te hebben vermoord, heeft dat tegenover de politie gezegd.

De politie beschouwde de tip over de groene auto lange tijd als een belangrijke aanwijzing voor het oplossen van de moordzaak. Jessica zou op 27 juli, de

dag van haar verdwijning, bij zwembad de Wijzend in Zwaag in een groene Mercedes met Duits kenteken zijn gestapt. Dit verhaal werd door een anonieme beller aan een ochtendkrant doorgegeven. Na publicaties over de Mercedes-tip kwamen in totaal 1124 aanwijzingen uit het hele land binnen over groene auto's van dit type. Een speciaal team rechercheurs richtte zich op het natrekken van die tips. Of er op 27 juli inderdaad een groene Mercedes bij het zwembad heeft gestaan, is niet bekend.

Grondige reorganisatie tbs gewenst

De bekentenis van een 49-jarige chauffeur uit Assen dat hij in totaal drie jonge kinderen heeft gedood, heeft de discussie over de terbeschikkingstelling (tbs) weer doen opblazen.

Tegen het advies van een tbs-kliniek in, besloot de rechter in 1987 om de tbs, die de man in 1981 had gekregen, niet te verlengen. De tbs was hem destijds opgelegd voor ontucht met acht kinderen. Vier jaar na zijn vrijlating pleegde de man de drie kindermoorden.

door
siem eikelenboom

rechtbankverslaggever

De algemene klacht is dat de chauffeur in 1985 nooit vrijgelaten had mogen worden. De leiding van de Mesdagkliniek en het openbaar ministerie vonden in 1987 de kans op herhaling van de feiten veel te groot. De kliniek had de rechter verzocht de tbs te verlengen met een jaar. De chauffeur had echter gebruik gemaakt van zijn recht om een onafhankelijke deskundige in te schakelen. Deze deskundige, een psycholoog, oordeelde de kans op herhaling gering omdat de man inmiddels een vaste relatie had gekregen. De rechtbank wikte de rapporten van de Mesdagkliniek en de psycholoog en besloot de tbs van de chauffeur op te heffen. Opmerkelijk detail was dat de chauffeur tot dan toe niet eenmaal een proefverlof had gehad.

Grote vraag is nu: zou de man deze moorden ook hebben gepleegd als hij langer zou zijn behandeld? Het antwoord is moeilijk te geven. In de Van Mesdagkliniek liep de chauffeur een speciaal programma voor seksueel-agressieve patiënten, een groep die volgens kliniekdirecteur S. Leeuwstein moeilijk te behandelen is. In het dagblad Trouw stelde hij onlangs dat de kans op herhaling van het delict groter is dan bij andere misdrijven en dat de gedwongen behandeling doorgaans langer duurt: „Ik schat gemiddeld zeven jaar”. Bij zedendelicten is statistisch gezien de kans op herhaling hoog. Drie op de tien begaan binnen vijf jaar weer een seksueel misdrijf.

De statistieken voor mensen die in een tbs-kliniek behandeld werden, is evenmin vrolijk. Uit een onderzoek van sociologe A. ten Wolde blijkt dat tweederde van de intensive care unit van de tbs-kliniek Veldzicht binnen een periode van tien jaar werd veroordeeld voor hetzelfde soort feiten als waarvoor ze tbs hadden gekregen. Een soortgelijk onderzoek uit 1989 concludeerde dat zestig procent van voormalige tbs-gestelden weer een delict beging, waarvan eenderde eenzelfde soort zwaar misdrijf. Kortom: een tbs-behandeling levert lang niet altijd een modelburger op.

De behandeling van tbs-gestelden is in september 1988 bemoelijk door de toen in werking tredende nieuwe tbs-wet. Vanaf september 1988 mag de termijn van een tbs met verpleging na vier jaar alleen worden verlengd in die gevallen waarin iemand zich schuldig heeft gemaakt aan geweld tegen personen. Dit houdt in dat personen die zijn veroordeeld voor ontucht met minderjarigen (zoals de Assense chauffeur in 1981) na vier jaar weer op vrije voeten komen.

Een tweede probleem is dat rechters bij de beoordeling van de verlenging van een tbs steeds vaker geneigd zijn om het zogeheten proportionaliteitsbeginsel toe te passen. Dat wil zeggen dat men bij de duur van de tbs kijkt naar de maximum gevangenisstraf die op het feit had gestaan als iemand geen tbs had gekregen. Zo zal een rechtbank een verkrachter die maximaal acht jaar cel kan krijgen, niet licht langer in een tbs-kliniek vasthouden dan die acht jaar.

De beperking van de tbs-duur vindt zijn grond in de angst dat psychiaters en andere gedragsdeskundigen, buiten elke controle om, iemand jarenlang kunnen opbergen in een inrichting. Ook vindt men dat een tbs-gestelde moet weten waar hij aan toe is: op het moment dat hij in de kliniek arriveert moet hij ongeveer weten wat de duur van zijn verblijf zal zijn.

Al met al blijft de tbs een vreemde eend in de justitiële bijt. Het wordt geen straf genoemd, maar een maatregel. Veel tbs-gestelden zijn ontslagen van rechtsvervolging omdat het feit hun niet valt toe te rekenen. Een tbs is evenmin gelijk te stellen aan een vrijwillige psychiatrische opname omdat er altijd sprake is van dwang. Die dwang is nog duidelijker als iemand naast de tbs ook nog is veroordeeld tot een gevangenisstraf.

Tegen deze combinatie is staatssecretaris Kosto van justitie in het geweer gekomen. Hij wil af van de (lange) gevangenisstraf opdat tbs-gestelden zo snel mogelijk een behandeling kunnen ondergaan. Het plan van Kosto klinkt positief, maar er valt meer te reorganiseren. Zo is er nog steeds geen eenheid in de wijze waarop psychiaters en psychologen de mate van ontoerekeningsvatbaarheid vaststellen. Ook is het taalgebruik in de rapporten van de gedragsdeskundigen in veel gevallen te wollig en voor juristen onbegrijpelijk. Er is te weinig ruimte in de tbs-klinieken zodat sommige patiënten lang in een Huis van Bewaring moeten wachten tot ze aan de beurt zijn. Ook is de 'uitstroom' van tbs-gestelden niet optimaal, is er te weinig opvang en te weinig begeleiding.

De onderzoeken die zijn gedaan naar het nut van een tbs, hebben nogal sombere resultaten opgeleverd. Misschien dat een grondige renovatie van de tbs hierin verandering kan brengen. Voor daders en slachtoffers geldt dat ze in veel gevallen meer baat zullen hebben bij een goede tbs dan bij een langdurige gevangenisstraf.

Tbs-patiënt moet voorwaardelijk vrij kunnen komen

VK 14 Marcel Wolters

SINDS enkele weken geleden bekend werd dat een ex-terbeschikkinggestelde drie kinderen heeft vermoord na beëindiging van zijn tbs is er een discussie gaande over de zin van een tbs-behandeling.

Bij terbeschikkinggestelden bekijkt de rechter elke twee jaar of de tbs moet worden verlengd, en zo ja, met een of met twee jaren. De rechter neemt zijn beslissing aan de hand van het advies van de kliniek.

Het gevaar dat kleeft aan de discussie die thans wordt gevoerd, is dat de klinieken nog meer terughoudend zullen zijn bij hun adviezen, die overigens bijna altijd een advies tot verder verlengen inhouden. Op deze wijze dreigt er een *de facto* levenslange vrijheidsstraf voor de terbeschikkinggestelde te ontstaan.

Wat laatste lijkt me niet de bedoeling van het huidige systeem. Een systeem waarbij gekozen wordt voor behandeling, houdt automatisch in dat de terbeschikkinggestelde vroeger of later terugkeert in de samenleving. Dat de risico's van een dergelijke terugkeer zo gering mogelijk moeten worden gemaakt, lijkt me duidelijk.

Even duidelijk moet het echter zijn dat niet alle risico's zijn uit te sluiten. Dat kan slechts door de terbeschikkinggestelde voorgoed vast te houden. Indien, zoals in het huidige systeem gebeurt, wordt gekozen voor behandeling, dient dat tevens in te houden dat de terbeschikkinggestelde een perspectief wordt geboden op terugkeer in de samenleving.

Die terugkeer dient echter wel geleidelijk plaats te vinden. Een terugkeer zonder dat deze zorgvuldig is voorbereid, verhoogt de kans op herhaling. Op dat punt schort het de rechter echter aan een goed instrumentarium. Hij kan slechts beslissen de tbs wel of

Tbs kan alleen worden opgelegd na een misdrijf waarop een gevangenisstraf van vier jaar of meer staat. Bovendien moet de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van de maatregel vereisen.

De verdachte van een ernstig misdrijf kan naast celstraf, tbs met of zonder dwangverpleging krijgen. Legt de rechter tbs zonder verpleging op in combinatie met gevangenisstraf dan mag de duur van die gevangenisstraf ten hoogste een jaar zijn. Bij tbs zonder verpleging, die hoogstens drie jaar kan duren, is geen sprake van een gedwongen verblijf in een tbs-inrichting. De rechter verbindt aan tbs zonder verpleging voorwaarden. Zo kan hij bepalen dat iemand in therapie moet. Soms wordt ook een straatverbod opgelegd. De maatregel tbs zonder verpleging is niet populair bij de rechterlijke macht. De reden

daarvan is dat er geen sancties bestaan als iemand de aanwijzingen niet opvolgt. **UN 7**

Bij tbs met verpleging gaat iemand voor behandeling naar een inrichting. Tbs met verpleging is sinds 1988 gemaximeerd op vier jaar, tenzij de maatregel van terbeschikkingstelling is toegepast 'ter zake van een geweldsmisdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor een of meer personen'. In dat geval kan de tbs oneindig voortduren.

De rechter bepaalt per jaar of elke twee jaar of de tbs moet worden verlengd. Bij de eerste of de tweede verlenging volgt hij meestal het psychiatrisch advies. In een later stadium neigt hij er toe om iemand tegen het advies van de kliniek in vrij te laten. Tbs-gestelden brengen daardoor gemiddeld vijf à zes jaar in een kliniek door; zedendelinquenten gemiddeld ongeveer tien jaar.

'Rechters meestal eens met TBS-verlenging'

NRC

GRONINGEN, 9 DEC. Rechters in Nederland wijken niet vaak af van het advies van behandelaars over het al dan niet verlengen van een terbeschikkingstelling. Wanneer rechters al anders beslissen dan behandelaars en tbs-gestelden eerder vrijlaten dan die behandelaars bepleiten, dan nemen zij die beslissing zeer afgewogen.

Dat stelt drs. T.D. Drost in haar proefschrift „Wikken en Wegen. Een onderzoek naar de beslissing tot het wel of niet verlengen van een terbeschikkingstelling”. Op dit onderzoek hoopt zij donderdag aan de Rijksuniversiteit van Groningen te promoveren.

Het onderwerp van haar promotie is actueel, omdat onlangs een oud-patiënt van de Van Mesdagkliniek in Groningen die tbs was gesteld, heeft bekend drie kinderen te hebben vermoord. De tbs van de man werd in 1987 door de Zwolse rechtbank beëindigd, tegen de wens van de Van Mesdagkliniek die hem behandelde.

Volgens promovenda Drost komt het in 16 procent van de gevallen voor dat rechters adviezen van behandelaars over het verlengen van tbs-regelingen niet opvolgen. Overigens adviseren de tbs-klinieken in 93 procent van de gevallen tot verlenging van de behandeling. Afgezet tegen het totale aantal beëindigingen is 70 procent daarvan contrair.

Drost verwacht dat de rechter in de toekomst vaker zal worden ingeschakeld wanneer de rechtspositie van terbeschikking gestelden wordt verbeterd. In verband daarmee pleit ze voor een alternatieve tbs-regeling, met een maximum termijn van zes jaar. In dat systeem blijft een periodieke rechterlijke toets voor een eventuele eerdere vrijlating gehandhaafd.

Daarmee zou volgens haar voldoende tegemoet worden gekomen aan de dubbele doelstelling van tbs: het beschermen van de maatschappij enerzijds en humane strafrechtpleging anderzijds. Aan de Groningse universiteit hoopt donderdag ook mr. drs. M.J. Winkels op de tbs-regeling te promoveren. Volgens haar moet in een toekomstige wet over de rechtspositie van terbeschikking gestelden worden vastgelegd onder welke voorwaarden dwangmaatregelen toelaatbaar zijn. Volgens haar bestaat daaromtrent nu een leemte in de wetgeving. (ANP)

In Nederland zijn ongeveer vijfhonderd mensen terbeschikking gesteld. De maatregel wordt in principe opgelegd bij delinquenten die een gevaar zijn voor de maatschappij en een delict hebben gepleegd waarop minimaal vier jaar gevangenisstraf staat. In de praktijk gaat het vrijwel altijd om zeer ernstige geweldsdelicten, vaak bij herhaling gepleegd. Slechts vier procent van de tbs-gestelden is vrouw.

Crankzinnig verklaarde delinquenten belanden meestal in een gesloten afdeling van een psychiatrisch ziekenhuis. Wie tijdens het plegen van een delict volledig ontoerekeningsvatbaar was of weigert mee te werken aan een psychiatrisch onderzoek komt in de gevangenis terecht. Tbs is een soort tussenvorm, in het bijzonder voor delinquenten met een persoonlijkheidsstoornis.

De rechter legt tbs in principe op voor onbepaalde tijd. Om het jaar of om de twee jaar beslist de rechtbank over verlenging van de maatregel. Bij iedere verlengingsprocedure heeft de gedetineerde het recht een contra-expertise te

Marcel A.M. Wolters is advocaat en een van de sprekkurverzoegers in de dr S. van Mesdagkliniek in Groningen.

door
wim jurg

WN 7

UTRECHT — De angst voor de forensisch (justitieel) psychiater is bij veel gedetineerden groot. Verdachten van ernstige misdrijven willen bijna nooit in handen vallen van de tbs-psychiater. Zware jongens hebben liever een langere celstraf dan tbs aan hun broek. Bij tbs moeten ze maar afwachten of ze ooit weer op vrije voeten komen.

De rechter mag dan wel beslissen of al dan niet tbs wordt opgelegd, dat neemt toch niet weg dat de verschijning van de foren-

sisch psychiater in het strafproces veelal met angst en wantrouwen wordt gezien. Gedetineerden weten dat de rechter bij een eerste veroordeling vrijwel altijd het advies van het Pieter Baan Centrum (PBC) in Utrecht opvolgt. Voor het gevoel van een tbs-kandidaat is de forensisch psychiater degene die beaamt of hij gek is. Van zijn oordeel hangt af of iemand 'gewoon' naar de gevangenis gaat of dat hij wordt opgesloten in een tbs-kliniek. Verdachten zien daarom als een berg op tegen hun observatie in het PBC.

Prof. H.J.C. van Marie, geneesheer-directeur van het Pieter Baan Centrum, bijzonder hoogleraar forensische psychiatrie aan de KU Nijmegen en zoon van KNVB-voorzitter Jo van Marie, weet ook dat veel verdachten bij binnenkomst in het PBC erg beducht en argwanend zijn. Van Marie: „Bij sommigen lees je op het gezicht 'als ik maar geen tbs krijg'. We proberen die gereserveerde en argwanende houding te doorbreken door voor een goed observatieklimaat te zorgen. Verdachten worden in onze kliniek, die tevens huis van bewaring is, op een fatsoenlijke manier behandeld. Ze kunnen laten zien wat ze aan positieve en negatieve dingen in zich hebben. Dat kan bij sport, bij het koffie drinken en tijdens de moeilijke gesprekken met de psychiater. Mijn ervaring is dat de argwaan na een paar dagen meestal verdwijnt.”

De forensisch psychiater speelt een wat eigenaardige rol in het strafproces. Enerzijds moet hij het vertrouwen winnen van de verdachte. Anderzijds is hij voorlichter van de rechtbank.

Van Marie: „Als forensisch psychiater moet je in het eerste gesprek met een verdachte duidelijk maken wat je positie is. Je zegt dat je dokter bent, maar niet zijn dokter. Je vertelt ook dat je de verdachte geen schade wil berokkenen. Ik laat altijd na-

drukkelijk weten dat iemand niets hoeft te zeggen als hij dat niet wil. Wanneer een verdachte tijdens het psychiatrisch onderzoek plotseling meer gaat bekennen, dan stop ik het gesprek. Ik verwijst zo'n man naar zijn advocaat. Die moet maar bekijken hoe het verder moet.”

Incestverdachte

„De forensisch psychiater doet niet aan bewijsvoering. Als een van incest verdachte man zegt dat hij niet heeft geknoeid, moet je oppassen dat uit je rapport niet het tegendeel zou kunnen blijken. Een psychiatrisch rapport mag niet suggestief zijn.”

„Er zijn hier mensen die de hele dag met ontbloot bovenlijf op de afdeling lopen. Bij een half-naakte incestverdachte, die alsmaar naar kinderprogramma's zit te kijken, zou de eerste reactie kunnen zijn dat hij seksuele afwijkingen heeft. Je kunt iets altijd negatief interpreteren. Maar mensen kunnen natuurlijk ook naar kinderprogramma's kijken, omdat ze eenvoudig van geest zijn of omdat ze het gewoon leuk vinden. Ik wil maar zeggen dat je je als psychiater heel bewust moet zijn van je eigen menselijke vooroordelen. Alleen je deskundige oordelen mogen een rol spelen.”

Het Pieter Baan Centrum krijgt jaarlijks ongeveer 200 verdachten in observatie. Vorig jaar weigerde tien procent aan een rapport mee te werken. Weigeraars ontsnappen aan de geveerde tbs, maar betalen wel een hoge prijs in de vorm van een vaak lange gevangenisstraf.

Van Marie erkent dat iemand die elke vorm van onderzoek weigert geen tbs kan krijgen. „In de wet”, zegt hij, „staat dat tbs pas kan worden opgelegd na een multi-disciplinair onderzoek. In de praktijk geeft dat natuurlijk problemen. Daarom staat er een

reparatiewet op stapel die het aantal tekortkomingen moet terugdraaien. Ik verwacht dat de rechter in de toekomst ook tbs kan geven zonder rapportage. Bij een weigerachtige houding rapporteren we nu alleen over verdachten in observatie als voor een leek te zien is dat de onderzochte voortdurend hallucineert en wanen heeft. Het PBC stelt dat zo iemand niet in staat is zijn wil in vrijheid te bepalen.”

De verdachte die mogelijk eerder wel aan een psychiatrisch onderzoek heeft meegewerkt, kan een eventuele oplegging van tbs in hoger beroep eveneens frustreren door niet mee te werken aan een tweede onderzoek. Ook de 49-jarige vrachtwagenchauffeur M.S. uit Assen, die recentelijk heeft bekend dat hij drie kinderen heeft vermoord, zou in theorie dus onder de tbs kunnen uitkomen. Maar ook in zijn geval zal weigering van psychiatrisch onderzoek vermoedelijk een zeer lange gevangenisstraf opleveren.

Hoe is het om mensen die ernstig recidiveren opnieuw te behandelen? „Als ze weer opgenomen zijn, moet het even wennen. Het is soms heel vervelend. Bij mij overheerst dan de tragiek van de nabestaanden. In de Van Mesdagkliniek (Van Marie was er voorheen directeur) zette ik mij dan zuchtend aan mijn professionele arbeid. In het Pieter Baan Centrum onthoud ik mij van enige bemoeienis met mijn eerdere patiënten uit de Van Mesdag, vanwege de onpartijdigheid.”

Advies

In Nederland wordt jaarlijks in 80 à 100 gevallen tbs opgelegd. Kandidaten staan doorgaans twee tot drie maanden op de wachtlijst van het Pieter Baan Centrum. Wie eenmaal plaats kan nemen in een van de 28 PBC-bedden weet zeker dat het

nem of naar niet aan aandacht zal ontbreken. De observatie in het PBC duurt precies zeven weken. In die tijd worden de preventief gehechten 24 uur per dag in de gaten gehouden.

Van Marie: „Er heeft zoals gezegd een multi-disciplinair onderzoek plaats. De internist doet algemeen lichamenlijk onderzoek, een neuroloog maakt een EEG, de psycholoog werkt met zijn testen, de psychiater gaat op zoek naar symptomen en een maatschappelijk werker doet het zogeheten milieuonderzoek. Hij praat met de directe familie van de verdachte, met zijn bu-

ren, met zijn baas en soms ook met familie van het slachtoffer. Groepsleiders zijn de rest van de dag met onze cliënten bezig. Op die manier krijgen we de hele levensgeschiedenis van een verdachte in beeld. We leggen als het ware alles op elkaar en zoeken naar een verbinding met de gepleegde delicten.”

Over zijn eigen aandeel in het onderzoek zegt Van Marie: „De psychiater gaat op zoek naar symptomen van afwijkend gedrag. Hij vraagt zich af waarom het zich voordoet. Je zou kunnen zeggen dat een forensisch psychiater naar een verdachte kijkt zoals een huisarts naar zijn patiënt. Een huisarts stelt bij klachten vragen als 'hoe lang hebt u dat al?' Een psychiater gaat vergelijkbaar aan de slag. Hij moet de vraag beantwoorden of er al dan niet een stoornis bij de verdachte aanwezig is. Zonder stoornis kan geen tbs worden opgelegd. Het PBC brengt ook niet in alle gevallen een tbs-advies uit. De laatste jaren is de verhouding 60 procent wel en 40 procent niet. Ligt er een duidelijke relatie tussen de stoornis en het delict dan volgt een tbs-advies.”

De observatie van verdachten van ernstige delicten vindt in het Pieter Baan Centrum plaats, omdat de deskundigheid en de

beveiligde 'setting' elders ontbreken. Wie bij Van Marie op bezoek wil, moet zich ook onderwerpen aan tal van veiligheidsvoorschriften.

Van Marie: „Wij hebben het zo georganiseerd dat ontsnappingen bijna onmogelijk zijn. De maatschappij zit niet te wachten op ontsnappingen uit het Pieter Baan Centrum. De bewaking vindt hier plaats aan de muur, dus bij het in- en uitgaan van de kliniek. Op de afdeling zijn geen bewakers. Verdachten worden dag en nacht geobserveerd door gedragsdeskundigen. Dat is nodig om mogelijke ziekteverschijnselen te ontdekken.”

„In het PBC wordt twee tot drie keer per dag over een verdachte gerapporteerd. Het verschil in rapportage tussen een districtspsychiater en het Pieter Baan Centrum is dus groot. Een districtspsychiater zoekt een verdachte op in diens cel en maakt een rapport op basis van een of twee gesprekken. Zijn conclusies zijn minder diepgaand. Dat kan ook niet anders. Een districtspsychiater zit vaak anderhalf uur in een muf kamertje met iemand te praten. Onder die omstandigheden kan een verdachte zich natuurlijk gemakkelijker groot en goed houden dan in ons instituut. Als een districtspsychiater niet zeker van zijn zaak is, verwijst hij naar de specialist. Dat zijn wij dan. De meeste rapportages gebeuren echter zonder tussenkomst van het PBC.”

Voorspelling

De forensische psychiatrie in Nederland doet het in vergelijking met andere Westeuropese landen volgens Van Marie niet slecht. Sinds 1980 is er vijf keer een ernstige recidive geweest, die de dood tot gevolg had. (de recente zaak-S. meegerekend). Per jaar worden ongeveer 100 beslissingen over het al dan niet beëindigen van tbs genomen. Dat betekent dat het gemiddeld in één van de 200 gevallen is mis gegaan. Of anders gezegd: een keer per twee jaar. Vóór de zaak van M.S. liep het voor het laatste fout in maart '88. Een 28-jarige tbs-patiënt verkrachtte en wurgde toen een 22-jarige vrouw, terwijl hij met proefverlof was uit de Van Mesdagkliniek. Anders dan in de zaak S. lag de verantwoordelijkheid destijds bij de behandelaars.

Van Marie: „De kans op recidive is altijd een ingeschatte waarschijnlijkheid. De psychiater is geen tovenaer. Dat neemt echter niet weg dat kritiek terecht is als een voorspelling niet uitkomt. Tegelijkertijd denk ik dat het allemaal op dit moment niet beter kan. We streven ernaar alle zorgvuldigheid in acht te nemen en niets over het hoofd te zien. Maar het blijft heel moeilijk.”

„In het Pieter Baan Centrum doen wij een voorspelling op basis van het gedrag dat iemand ten toon heeft gespreid ten tijde van een delict. In de sociale psychiatrie (krankzinnigenwet) waar het gaat om een inbewaringstelling met een rechterlijke machtiging, is het gevaarscriterium nog moeilijker vast te stellen. In de sociale psychiatrie moet met veel meer omstandigheden rekening worden gehouden. Zijn er kleine kinderen in de buurt? En ga zo maar door.”

„Wij beperken ons in het PBC tot de persoon zelf. Dat verlangt de rechterlijke macht ook van ons. De rechter moet voor de straffoetmeting weten of bij een verdachte sprake is van een geestelijke stoornis. En zo ja of er verband bestaat met het ten laste gelegde misdrijf. Bovendien wil de rechter weten wat er te zeggen valt over iemands toerekeningsvatbaarheid. Als een zekelijke stoornis erg aan de oppervlakte drijft, adviseren we de behandeling zo spoedig mogelijk te laten beginnen. Het regime in een gevangenis dempt een stoornis en maakt behandeling in een later stadium vaak heel moeilijk.”

Onverbeterlijke inbrekers en oplichters bleven in de jaren vijftig soms vele jaren ter beschikking van de regering. Ook al sloegen ze nog geen vlieg dood. De meesterkraker van weleer was niet beter af dan een 'zware' zedendelinquent. In de jaren zestig en zeventig lag dat anders. Toen ontstond het besef dat de duur van de terbeschikkingstelling (tbs) in verhouding moet staan tot de ernst van het begane misdrijf. Voor tbs komen nu vooral daders van levensdelicten, ernstige agressieve misdrijven en seksuele delicten in aanmerking. Vorig jaar was in ruim 90 procent van de gevallen een geweldsdelict aanleiding om tbs op te leggen. Een derde van de tbs-gestelden krijgt de strafrechtelijke maatregel na een seksueel delict. Een kwart procent van de tbs'ers is psychotisch en bijna dertig procent is verslaafd. Tbs-gestelden zijn bovendien vrijwel altijd mannen. Slechts twee à drie procent van de tbs-populatie is vrouw. Een tbs'er ondergaat wegens verminderde toerekeningsvatbaarheid een gedwongen behandeling van overheidswege. Lang niet alle verkrachters en moordenaars zitten in een tbs-kliniek. Rechters leggen alleen tbs op, nadat is vastgesteld dat de verdachte tijdens of wegens het plegen van een ernstig delict leed aan een 'gebreklijke ontwikkeling of een ziekelijke stoornis van de geestvermogens'. Gerechtelijke psychiatrie of forensische psychiatrie is zowel een onderdeel van de geneeskunde als van de rechtspleging en criminalistiek.

Voortaan betere bescherming tegen seksueel geweld

Verkrachting binnen het huwelijk is voortaan strafbaar en de zwaarte van de straf kan maximaal twaalf maanden bedragen. Dat is een van de belangrijkste gevolgen van een op 1 december in werking getreden wetswijziging, waarbij de zogenaamde zware zedendelicten aanzienlijk gewijzigd zijn. Hiermee is het tot dan toe bestaande verschil in rechtsbescherming tussen wel en niet gehuwde vrouwen terecht opgeheven.

Een van de meest schrijnende voorbeelden is dat verschil in bescherming van de Raad in 1988. Het ging daarbij om een geval, waarin de man en de vrouw had een huwelijk formeel nog stond. Een vervolging wegens het huidige verkrachtingsartikel is niet, omdat de gemeenschap 'buiten echt' had plaats gevonden.

Die uitspraak heeft destijds nogal wat beroering veroorzaakt en heeft bijgedragen aan een snelle gedeeltelijke herziening van onze zedelijkheidswetgeving. Volgens het oorspronkelijke wetswijzigingsvoorstel zouden slechts de woorden 'buiten echt' uit het verkrachtingsartikel worden geschrapt. Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer bleek echter een ingrijpende wijziging van de tekst onontkoombaar. Dat heeft geresulteerd in een ruim omschreven strafbaarstelling van verkrachting.

Thans is strafbaar hij, die door geweld of een andere feitelijkheidsomstandigheid, of bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid, iemand (man of vrouw) dwingt tot het ondergaan van handelingen, die mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam. Deze wat moeilijk leesbare delictomschrijving, die het nieuwe begrip 'seksueel binnendringen van het lichaam' introduceert, biedt naast het hiervoor reeds genoemde punt, ook op andere punten een verruimde bescherming.

Niet alleen vaginaal
In de eerste plaats heeft deze bepaling niet uitsluitend betrekking op afgedwongen vaginaal

geslachtsverkeer, zoals de oude verkrachtingsbepaling. Zij omvat ook het op andere wijze binnendringen van het lichaam (anaal of oraal). Het beschermt derhalve niet alleen vrouwen maar ook mannen tegen 'verkrachting'.

In de tweede plaats zal het dwangmatige karakter van de handeling eerder bewezen kunnen worden. Dit komt omdat naast het eigenlijke geweld of bedreiging, daarmee volgens de wetsteekst iedere feitelijkheid of bedreiging met een feitelijkheid in principe voldoende is. Dit wil zeggen: iedere door de dader veroorzaakte situatie die voor het slachtoffer even bedreigend is, althans kan zijn, als bij daadwerkelijk geweld. Bijvoorbeeld door dat de dader de deur van een vertrek in een verlaten woning afsluit of daarmee dreigt. Een ander voorbeeld is een chef die een ondergeschikte dwingt tot seksuele gemeenschap door het dreigen met gevolgen in de arbeidsrechtelijke sfeer. Ook kan gedacht worden aan iemand die (ongewild) bedreigend overkomt, doordat hij onder invloed van alcohol of drugs verkeert.

Ook in ander opzicht biedt de wetswijziging betere bescherming aan bepaalde groepen 'zwakkeren'. Zo was er een leemte in de wet met betrekking tot de bescherming van meerderjarige personen, die door hun psychische gesteldheid kwetsbaar zijn. Daarin is thans voorzien. Voortaan wordt strafrechtelijke bescherming geboden aan hen die door een kort gezegd - psychisch gebrek niet of onvoldoende in staat zijn hun wil te bepalen of kenbaar te maken omtrent seksuele handelingen of daartegen weerstand te bieden.

Hulpverleners

Een andere groep 'zwakkeren' die naar verwachting voortaan beter beschermd wordt tegen ongewenste seksuele toenadering, zijn de cliënten en patiënten van de gezondheidszorg of maatschappelijke zorg, zoals de arts, de verpleegkundige, de maatschappelijk werker, enz. De achterliggende gedachte is hier dat deze categorie van personen in meerdere of mindere mate in een afhankelijk positie verkeert, doordat men zich heeft toegeleverd aan de hulp of zorg van de hulpverlener. Ontucht is in zo'n geval dan ook verboden en wordt gestraft met een gevangenisstraf van maximaal zes jaar.

Tenslotte vermeld ik nog de grote verbetering van de positie

van slachtoffers van zogenaamde klachdelicten. Dit zijn strafbare feiten die alleen vervolgd kunnen worden indien een klacht wordt ingediend. Het gaat hierbij omdermeer om seksuele handelingen met personen tussen de 12

Berliner Zeitung
28/12

ondernemen. Daarom is de termijn voor het slachtoffer thans gelijk aan de verjaringstermijn van het strafbare feit zelf, te weten twaalf jaar. **Mr. R.B. Milo is advocaat te Tilburg.**

Während Homosexuelle in Osteuropa immer noch ausgegrenzt und teilweise bestraft werden, bewerteten deutsche Teilnehmer die Entwicklung ihrer Lebensumstände unterschiedlich. In den letzten Jahren habe sich in Teilen der Öffentlichkeit eine Akzeptanz gleichgeschlechtlicher Liebe durchgesetzt. Allerdings forderten sie eine ersatzlose Streichung des Paragraphen 175 aus dem Strafgesetzbuch. Ein aktuelles Verlangen ist die Eheschließung von Personen gleichen Geschlechts mit Hinterbliebenenversorgung beim Tod eines Partners. Vorbildliche Regelungen dieser Art gebe es bereits in mehreren Ländern.

Forderung: Wegfall des Paragraphen 175

Auf der 13. Konferenz europäischer Homosexueller-Vereinigungen im Berliner Reichstag beklagten auch am Wochenende Redner ihre rechtliche, soziale und moralische Diskriminierung. An dem Treffen, das von der International Lesbian and Gay Association (ILGA) veranstaltet wird und bis Dienstag dauert, nehmen 160 lesbische und schwule Delegierte aus Europa, den USA und Australien teil.

Lesben und Schwule fordern gleiches Recht

Homosexuellen-Vereinigung Ilga beendete Europa-Konferenz/Petition an Jelzin übergeben

Von unserem Redaktionsmitglied Fina Geschonneck

Berlin. Schwule und Lesben müssen in den meisten Ländern gesellschaftliche Benachteiligung in Kauf nehmen. Schwierigkeiten am Arbeitsplatz, zunehmende Gewaltaktionen gegen Homosexuelle sind keine Seltenheit. Gleiche Rechte für Homo- und Heterosexuelle in einem künftig vereinten Europa forderten Montag Mitglieder der Internationalen Lesben- und Schwulenvereinigung (Ilga), die noch bis heute in Berlin ihre 13. Europa-Konferenz abhalten.

In der Bundesrepublik beispielsweise wird gegenwärtig die Streichung des Paragraphen 175 im Strafgesetzbuch diskutiert. Dafür plant das Bundesjustizministerium die Schaffung einer neuen Jugendschutzvorschrift. Demnach soll Sex mit Jugendlichen zwischen 16 und 18

Jahren nicht mehr strafrechtlich verfolgt werden. „Entscheidend ist hier der Aspekt der Gleichberechtigung“, so Volker Beck, Bundessprecher des Schwulenverbandes in Deutschland. „Das Strafrecht schaut künftig weder auf Homo- und Heterosexualität noch auf das Geschlecht der Erwachsenen oder der Jugendlichen.“ Beck kritisiert aber, daß die sexuelle Selbstbestimmung nach wie vor nicht geschützt sei. „Wir fordern vielmehr, daß ein Strafantrag möglich ist, insofern der Betroffene es wünscht.“

In anderen europäischen Ländern sind Homosexuelle noch weit mehr diskriminiert als in Deutschland. In Österreich dürfen sich Homosexuelle unter Strafdrohung nicht organisieren. Auch in den baltischen Republiken Lettland, Estland und Litauen sowie in Rumänien werden gleichgeschlechtliche Beziehungen unter Männern strafrechtlich ver-

folgt. Das betrifft ebenso Rußland. Aus diesem Grund haben die 160 Teilnehmer aus 21 Ländern in einer Petition den russischen Präsidenten Boris Jelzin aufgefordert, eine Angleichung der Gesetze für Homo- und Heterosexuelle vorzunehmen. Alle Häftlinge, die wegen gleichgeschlechtlichen Verhaltens verurteilt sind, seien sofort freizulassen. In Rußland sollen rund 1000 Männer zu Haftstrafen in Arbeitslagern verurteilt sein.

Als Erfolg nannten die Ilga-Vertreter die Streichung der Homosexualität aus der WHO-Krankheitsliste. Gegenwärtig erarbeitet die Vereinigung eine internationale Studie für die EG, in der die soziale, wirtschaftliche und rechtliche Situation von Homosexuellen in den Mitgliederländern beleuchtet wird. „Unser Ziel ist es, die Vorbehalte in Vorschriften gegenüber von Schwulen und Lesben zu eliminieren.“

Berliner Zeitung 31/12

Nieuwe sekswet zonder discriminatie

DEN HAAG - Seks onder de twaalf jaar is verboden, boven de zestien mag het altijd, als er maar geen sprake is van geweld en dwang. Tussen de twaalf en de zestien is een soort grijs gebied. Als er geen problemen zijn, mag het. Maar jongens en meisjes (of hun ouders) kunnen over seksuele contacten klagen bij de politie, en dan kan er een rechtszaak van komen. Dat is in het kort de nieuwe wetgeving, die zondag van kracht is geworden.

Willemien Ruygrok van het COC: "Het liefst hadden we gezien dat de overheid helemaal geen zedenmeestertje speelt. Seksuele misdrijven zouden dan gewoon onder algemene artikelen van het Wetboek van Strafrecht kunnen vallen. Maar dat is niet haalbaar, en dan is deze wet niet slecht."

In Nederland hoor je niet zo veel over de nieuwe wet, maar bijzonder is ze wel. Willie Swildens-Rozendaal is voor de PvdA specialiste in zedelijkheidswetgeving. Ze zegt: "Ik word nog steeds gebeld door buitenlandse journalisten. Ze vinden het ongelooflijk dat die grens op twaalf jaar is gesteld. Vooral uit Canada, Engeland en Australië belten ze veel. Op de BBC, de Engelse omroep, had ik eens een discussie met een kindersycholoog, die ertegen was. Toevallig had ik net de cijfers gekregen over ongewenste zwangerschappen bij Engelse meisjes. Dat is daar heel erg. Dat komt er van als je weinig open over seks bent."

Volgend jaar gaat de Tweede Kamer bespreken of de nieuwe wet een beetje goed werkt. Swildens-Rozendaal: "Er kan een probleem ontstaan als een jongere tussen de twaalf en zestien vrijwillig seks heeft gehad, maar de ouders dienen wel een klacht in. Als het goed is, zal justitie daar meestal geen zaak van maken. Maar hoe dat in de praktijk gaat, is afwachten. Vandaar dat we het nog eens over die wet willen hebben."

In een eerder wetsvoorstel stond iets discriminerends over jongens tussen de twaalf en de zestien. Als zij seks hadden gehad, kon justitie de 'dader' vervolgen, ook als de jongen geen klacht had ingediend. Bij meisjes tussen twaalf en zestien was wel een klacht nodig voor vervolging. PvdA, VVD, D'66 en CDA vonden dat niet eerlijk en hebben minister Hirsch Ballin van Justitie op andere gedachten gebracht. De wet is nu voor jongens en meisjes gelijk. Als een jongere tussen twaalf en zestien seks heeft gehad met een (stief-, of pleeg-)ouder, voogd, onderwijzer of werkgever, dan kan justitie trouwens wel ingrijpen zonder dat er geklaagd is. Het COC, de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit, is tevreden over de nieuwe wetgeving. De oude wet was al honderd jaar oud, en flink ouderwets. Seks onder de zestien was strafbaar.

"In Latijns-Amerika is de situatie verschrakkelijk"

ILGA voert internationaal strijd voor homo-emancipatie

GK 14

Door Boudewijn Dennissen

BRUSSEL. - Micha Ramakers, student kunstgeschiedenis en archeologie aan de Vrije Universiteit van Brussel, was al uitgebreid geïnterviewd toen bekend werd dat zijn baan bij de ILGA na 31 december van dit jaar zou ophouden te bestaan. Het verhaal van Ramakers, in zekere zin de internationale 'roze ambassadeur' van Vlaanderen en België, is er echter niet minder interessant om. Sinds een dik jaar werkt hij - halftijds - voor de International Lesbian & Gay Association (ILGA). Ramakers is tot en met 31 december wereldwijd de enige betaalde medewerker van die organisatie. Daarna is het aantal betaalde krachten gereduceerd tot nul, want de ILGA kan ze eenvoudigweg niet betalen. De schuld van de organisatie beloopt ruim 25.000 gulden/Bfr. 500.000. Een noodroep richting de aangesloten organisaties leverde geen structurele oplossing op. Dit is een soort afscheidsinterview derhalve. Maar het werk van de internationale homo-organisatie blijft natuurlijk wel doorgaan en daar kan Micha Ramakers gelukkig nog genoeg over zeggen. "De ILGA streeft ernaar homo's en lesbiennes te bevrijden van iedere discriminatie, van welke aard ook", legt hij uit.

"We doen dat via informatieverspreiding, politieke campagnes, protestacties en andere middelen." Micha Ramakers (25) groeide op in de landelijke gemeente Boechout (in de buurt van Lier). Op zijn zestiende sloot hij zich aan bij het Roze Aktiefront (RAF), een radicale organisatie van linkse signatuur. Enkele jaren later sloeg hij daar de deur achter zich dicht. "Ik kon me niet meer verzoenen met de politieke standpunten van het RAF", zegt Ramakers. "Bovendien maakte ik allerlei toestanden mee. Ik vond het gewoon niet meer constructief." Na een adempauze 'recruteerde' de Federatie Werkgroepen Homoseksualiteit (FWH) Ramakers als vertegenwoordiger voor een ILGA-conferentie. Na die opdracht werkte hij drie jaar - van oktober '87 tot september '90 - op het FWH-secretariaat, dat destijds in Antwerpen gevestigd was. Ramakers raakte van alle markten thuis: hij coördineerde jongerengroepen, draaide mee bij de Homo- en Lesbiennekrant en had geregeld contacten met de ILGA. Vanuit de FWH hielp hij ook het Brusselse filmfestival 'Cinema en Homoseksualiteit' organiseren. (De volgende editie van dat festival vindt overigens plaats van 10 tot en met 18 april 1992) Sinds oktober vorig jaar bemant Ramakers het Brusselse informatiesecretariaat van de ILGA. Het secretariaat, dat voordien in Stockholm zat, werd door de FWH en haar Waalse tegenhanger Antenne Rose naar België gehaald.

LEERSCHOOL

"Het was leuk heel de tijd bezig te zijn rond homoseksualiteit", aldus Ramakers, die terugblijkt op zijn FWH-carrière. "Toen ik bij de FWH begon, was ik nog erg jong (21). Het was een goede leerschool, op allerlei gebieden. Minder plezierig was het schrijvende geldgebrek dat een heleboel onmogelijk maakte. De talloze razies, soms over futiele kwesties, zaten me ook dwars. Natuurlijk wordt er in andere landen ook gebakkeleid. Ik stapte eruit omdat de kick verdwenen was; ik voelde me een beetje uitgeblust. Bovendien wou ik meer tijd maken voor mijn studie. Mijn vrijwilligerswerk bij het filmfestival geef ik voorlopig niet op." De ILGA heeft - behalve in Brussel - nog secretariaten in Londen, Keulen en Den Haag, respectievelijk voor financiën, acties en vrouwen. De vestiging in Den Haag verhuist binnenkort naar Kopenhagen. "In Brussel verzamelen en verspreiden we gegevens via allerlei kanalen, zelfs op computerdiskettes. We publiceren vijf bulletins per jaar en persberichten en houden een gecomputeerd archief bij. Vooral journalisten, auteurs, projectleiders en mensen die naar een ander land verhuizen, vragen ons om inlichtingen."

Geregeld geeft de ILGA een landenoverzicht uit, dat de situatie van homo's en lesbiennes in het grootste deel van de wereld schetst. Het overzicht werd inmiddels geactualiseerd en op computer gezet. De volgende versie verschijnt vermoedelijk pas in 1993. Het landenproject wordt gecoördineerd door het departement homostudies van de Universiteit van Utrecht. "Uiteraard is het een absolute noodzaak dat we de internationale ontwikkelingen op de voet volgen. De gebeurtenissen in Oost-Europa bijvoorbeeld zetten de boel daar compleet op zijn kop."

VROUWEN NODIG

Aan plannen ontbreekt het de ILGA zeker niet. Ramakers droomt ten tijde van het interview nog van pittige promotiecampagnes, meer bulletins en een snelle communicatie met de media. "Rond bepaalde landen of thema's zouden we ook veel meer informatie kunnen publiceren en ga zo maar door. Er is maar één probleem: er is geen geld." In België kunnen we best meer vrijwilligers gebruiken, zegt Ramakers. "Vooral vrouwen". Onderstreept hij. "Nu is tweederde van onze mensen man. Er komt trouwens een wervingscampagne in de homo- en lesbiennemedia, de feministische pers en bij de vrouwenhuizen." De oprichting van de ILGA dateert van 1978. Twaalf Europese organisaties, waaronder de FWH en het COC, staken toen de koppen bij elkaar. Hun opzet was vooral de onderlinge contacten te verbeteren. Nu telt de ILGA ruim 200 lid-organisaties, naast een hoop individuele leden. Lange tijd was de vereniging slechts een soort netwerk. De jongste jaren ging ze ook op de actietoer, allereerst werkgroepen schoten als paddestoelen uit de grond. Medewerkers gingen ook lobbyen bij de Verenigde Naties, de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de Europese Gemeenschap, de Raad van Europa en zelfs bij de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVSE). "Onder leiding van de

Britse Stonewall-groep onderhouden we bijvoorbeeld contacten met het Europees Parlement", aldus Ramakers. "We sensibiliseren de parlementsleden voor homoproblemen en communiceren met de Europese Commissie, die overigens erg lang onverschillig bleef. In het Verdrag van Rome wordt niet gesproken over homoseksualiteit, dus hebben wij niks mee te maken, luidde de redenering. Klunklare onzin natuurlijk. Over bijvoorbeeld gehandicapten zwijgt het Verdrag net zo goed."

EG-GELD

Na contacten met de Griekse EG-commissaris voor sociale zaken, V. Papandreou, kwam er toch een soort mentaliteitswijziging. Binnen het directoraat-generaal nr. 5 werd een speciale ambtenaar aangeduid. De EG maakte ook geld vrij waarmee de ILGA onderzoek kan laten uitvoeren. Het onderzoeksbudget bedraagt ongeveer 1,5 miljoen frank (ruim 80.000 gulden). Het project wordt uitgevoerd onder auspiciën van de 'European Human Rights Foundation'. Het onderzoek moet de wettelijke, sociale en economische situatie van homo's en lesbiennes in de EG beschrijven. Bedoeling is ook beleidsvoorstellen te formuleren voor de Europese Commissie. De onderzoeksresultaten verschijnen normaal in de herfst van volgend jaar.

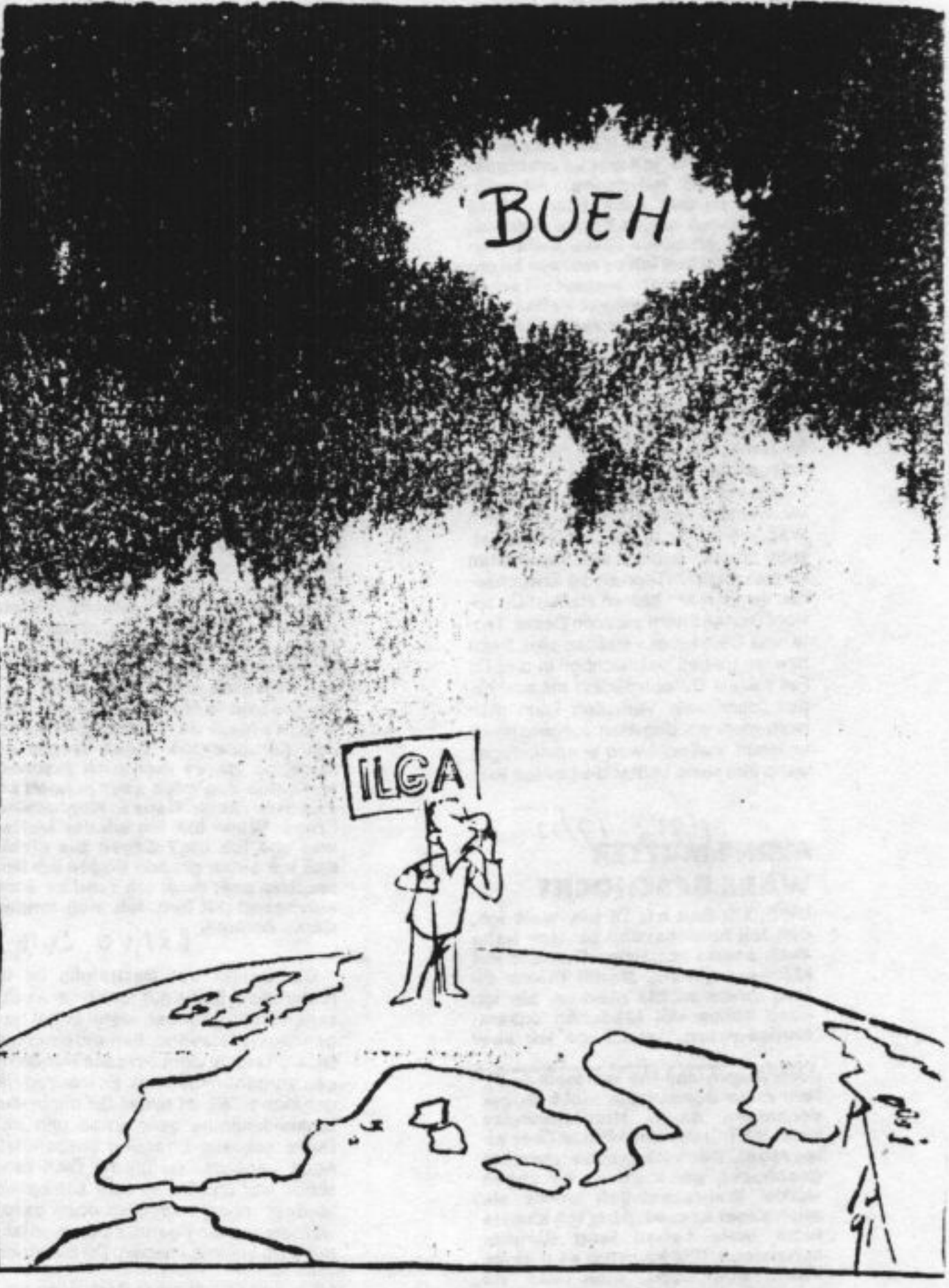
Het onderzoek werd uitbesteed aan verscheidene universiteiten, waaronder die van Firenze en Utrecht. "Het gaat om een Europese primeur. Volgend jaar wordt in Brussel waarschijnlijk een EG-seminar georganiseerd, als verlengstuk van de studie. Papandreou beloofde ook dat ze homo's en lesbiennes speciaal zou belichten in een nieuwe code over seksuele intimidatie op het werk. De code wordt een soort aanbeveling die in de twaalf lidstaten veel invloed kan gaan uitoefenen."

In juli kwamen ongeveer 150 afgezanten van ILGA-leden bij elkaar in het Mexicaanse Acapulco; de conferentie moest oorspronkelijk plaatsvinden in Guadalajara, een conservatief-katholiek bastion elders in Mexico. Hevig verzet van bevolking en overheid aldaar (in Guadalajara werden zelfs doodsb bedreigingen geuit) deden de conferentie-deelnemers de wijk nemen naar het veilige Acapulco. Deze stad, welbekend bij toeristen, had helemaal geen bezwaar tegen het roze evenement. De Mexicaanse regering was maar al te blij dat er een oplossing uit de bus was gekomen. President Salinas vertrok destijds immers voor een rondreis door Europa. Het land onderhandelde ook over een belangrijk vrijhandelsakkoord.

"In Acapulco was de eerste wereldconferentie buiten Europa of Noord-Amerika. Voor het eerst waren de Europeanen in de minderheid, de mensen uit Centraal- en Zuid-Amerika domineerden." Op de conferentie maakte de ILGA de balans op van de lopende projecten; nieuwe initiatieven werden voorbereid, informatie werd uitgewisseld. "Belangrijk was dat de Latijns-Amerikaanse organisaties elkaar beter leerden kennen en ook nieuwe banden smeedden met vertegenwoordigers van andere continenten."

MACHISMO

"In Latijns-Amerika is de situatie voor homo's en lesbiennes verschrakkelijk. Het machismo blijft er in de mode. Je vindt daar zelfs doodseskaders (van links en rechts), wat het niet makkelijker maakt voor de actiegroepen. In Peru bijvoorbeeld heerst nog steeds veel homofobie. Het is er niet ongewoon dat een commando van het extreemlinkse Lichtend Pad de dorpskapper - de best bekende plaatselijke 'nichi' - het hockje om brengt. Vaak zijn de homo- en lesbiennegroeperingen maatschappelijk geïsoleerd en worden ze door de overheid genegeerd. De economische crisis laat ook zijn sporen na in de houding tegenover gezondheidsproblemen: wie honger lijdt, geeft er weinig om of hij nu al dan niet een condoom zal gebruiken." Volgens Ramakers maken de homobewegingen in Mexico en Brazilië het sterkst een vuist in de regio. Argentinië blijft een ramp. "Nog steeds tracht men daar organisaties in de illegaliteit te drukken. Een sensatiekrant drukte zelfs een ledenlijst af, wat tot ontslagen leidde." Amerikaanse homo's kunnen zich ten volle 'uitleven' in 'paradijzen' zoals Castro Street (San Francisco), Greenwich Village (New York) of Key West (Florida). Zijn ze dus per definitie beter af dan wij? "Europa heeft dan weer Amsterdam of Berlijn. Het is hier niet echt beter of slechter. In de States zijn de homo's echter erg machtig, hebben ze cemen en komen ze duidelijk aan bod in de media. Buiten de steden blijft de situatie ook daar primitief. In bepaalde staten zijn er nog altijd strenge wetten en

er rust daar overigens nog steeds een taboe op seksualiteit in het algemeen."

NOORD-EUROPA

"In Europa zijn homo's en lesbiennes er relatief beter aan toe in de noordelijke landen", vindt Ramakers. "Daar heb je ernstige garanties tegen discriminatie. Denemarken heeft een partnerschapswet, Zweden en Noorwegen hebben voorstellen in die zin. Nederland geeft vrij veel subsidies, maar blijft wachten op een antidiscriminatie-wet. De Wet gelijke behandeling is daar na jaren discussie nog altijd geen realiteit, vooral omdat de christendemocraten (CDA) dwarsliggen. In Groot-Brittannië lijkt de negatieve houding langzaam te verbeteren. Een nieuwe regering zou daar veel ten goede kunnen veranderen. Premier John Major zegt tenminste al dat de maatschappelijke omstandigheden gewijzigd zijn, zodat homo's in de diplomatie en de strijdkrachten terecht moeten kunnen."

In Duitsland ligt de leeftijds grens voor seksuele contacten tussen hetero's op 14 jaar. Homo's mogen volgens de Duitse wet pas op 18 samen de koffer induiken. Het Duitse parlement behandelt nu een voorstel om de lat gelijke te leggen op 16. "Verder bestaat daar geen enkele wettelijke bescherming. De Duitse scene is enorm groot, maar de agressie tegen homo's neemt toe, zeker in de oostelijke deelstaten. Oost-Duitsland is nu trouwens de pinnet. Seksuele contacten konden daar voor iedereen vanaf 14. Je had daar zelfs een voorstel om het homopartnerschap te legaliseren. Dat is met de hereniging allemaal teruggedraaid."

"In Frankrijk is de toestand redelijk goed. Er zijn daar antidiscriminatiebepalingen en de Franscn discussiëren over een partnerregeling. Puggingen om de leeftijds grens voor seks te verhogen, halen gelukkig waarschijnlijk niets uit zolang de socialisten de lakens blijven uitdelen." België scoort helemaal niet zo slecht, vindt Ramakers. "Wettelijke discriminatie heb je hier niet echt; de leeftijds grens is voor iedereen 16 jaar. Het wetsvoorstel antidiscriminatie moet wel nog altijd goedgekeurd worden. (De vraag blijft wat de invloed terzake zal zijn van de opmars van het extreemrechtse Vlaams Blok, BD). De meeste Belgen lijken vrij tolerant te zijn tegenover homo's. Jongeren blijven wel moeite

hebben met hun coming-out, zeker buiten de grote steden. Ruwgeschat zijn er ongeveer even veel homo's als migranten. Die laatste groep krijgt politiek echter veel meer belangstelling."

"De media doen homoseksualiteit vaak nog af als een probleem. Oefoef, ocharme, is zowat de tencu. Soms lees je in de pers leuke uitzonderingen. D Morgen - Vlaanderen en enige linkse krant - had ook bijvoorbeeld een verhaaltje over een man die de roef was door een jongen die hij opgepikt had. Het stukje maakte gewoon gewag van een man en zijn vriendje. Nergens was sprake van homo's. Dat vond ik tof."

De ILGA wil bewust niet in de plaats treden van lokale lid-organisaties. Toch kan ze, af en toe, een duwtje geven om 'kleine' problemen te helpen oplossen. Zo deed zich dit jaar bijvoorbeeld in de Antwerpse Begijnenvesting. Beide mannen mochten elkaar niet zien of ontmoeten, iets waar heteroparen wel kon. Mieke Vogels, parlements lid voor Agalev (de Vlaamse Groenen), stelde over de zaak parlementaire vragen, zonder resultaat. De ILGA-conferentie in Acapulco bestelde brieven te sturen naar de Antwerpse burgemeester de provinciegouverneur en de minister van Justitie. Onmiddellijk daarna was het probleem van de baan. Houdt de ILGA zich bezig met de aidsproblematiek of raakt aids de koude kleren van de organisatie niet? "Natuurlijk wel", antwoordt Ramakers. "Al een al omdat zoveel mensen binnen de beweging ermee geconfronteerd worden. Op iedere conferentie organiseren we aids werkgroepen, de aandacht voor de epidemie groeit zelfs nog. We lobbyen ook bijvoorbeeld bij de WHO om ervoor te zorgen dat de homopatiënten niet vergeten. Hoe langer hoe meer neigt men ertoe aids als een algemeen verschijnsel te beschouwen en de aparte budgetten voor homo's in te krimpen. De tijd is daar nog niet rijp voor." Aids is belangrijk maar mag niet al ons aandacht opsloppen, beklemtoont Ramakers. "Vox aids heb je verscheidene organisaties die internationaal actief zijn. Wij zijn de enigen die internationaal voor homo-emancipatie opkomen."

Het Informatiesecretariaat van de ILGA kan in ieder geval tot en met 31 december 1991 gecontacteerd worden op het volgende adres: Oude Kolenmarkt 81, 1000 Brussel 1, telefoon- en faxnummer 32 - (0)2/502.24.71. Het secretariaat is open tussen 10.00 en 14.00 uur (maandag t.e.m. woensdag plus vrijdag) of tussen 17.00 en 20.00 uur (donderdag). Over de openingstijden na het ontslag van Micha Ramakers is nog niets bekend.

ER ZEIGTE MIR *BRavo* PORNOFILME 11/12

DANIELA, 14: Ich war bei meinem Vetter in der Wohnung. Er zeigte mir ein paar Pornofilme. Danach gingen wir in sein Zimmer. Mein Vetter (15) forderte mich auf, mich neben ihn aufs Bett zu setzen. Ahnungslos tat ich es. Dann verdunkelte er das Zimmer. Fragend sah ich ihn an. Doch plötzlich zog er ein Kondom aus seiner Schublade. Ich war so erschrocken, daß ich aufsprang und wegrennte, zu mir nach Hause. Zum Glück waren meine Eltern nicht da; denn ich brauchte Ruhe. Bitte, helfen Sie mir! Soll ich es meinen Eltern erzählen? Oder meiner Tante? Denn so wie ich meinen Vetter kenne, wird er es wieder versuchen.

Dein Vetter scheint ja ein ganz schönes Fröchtchen zu sein. Er zeigt Dir nicht nur Pornofilme, sondern hat auch geplant, Dich zu verführen und sich dafür Kondome besorgt. Du hast jedenfalls ganz richtig reagiert, indem Du die Flucht ergriffen hast. Am besten gehst Du Deinem Vetter künftig aus dem Weg. Wenn Du glaubst, daß Du Dich alleine nicht gegen ihn behaupten kannst, muß Du Dich an die Erwachsenen wenden. Am besten erzählst Du sowohl Deinen Eltern als auch Deiner Tante, was Dein lieber Vetter so alles treibt bzw. zu treiben beabsichtigt. In diesem Fall solltest Du kein Mitleid mit ihm haben; denn sein Verhalten kann man nicht mehr als dummen Jungensstreich ansehen. Vielleicht wird er vernünftiger, wenn ihm seine Mutter die Leviten liest.

MEINE MUTTER *BRavo 17/12* WÄRE GESCHOCKT

UWE, 19: Seit ich 15 bin, weiß ich, daß ich homosexuell bin. Ich habe auch schon sexuellen Kontakt mit Männern gehabt. Damit meine Eltern davon nichts merken, bin ich auch schon mit Mädchen zusammengewesen. Jetzt habe ich aber

doch Angst, daß ich vor meinen Eltern mein Schwulsein nicht länger verbergen kann. Normalerweise kann ich mit meiner Mutter über alles reden. Doch ich glaube, sie wäre geschockt, wenn ich es ihr sagen würde. Wahrscheinlich würde sie mich sogar hassen. Aber ich kann ja nicht mein Leben lang darüber schweigen. Wie kann ich es meinen Eltern beibringen, ohne daß sie mich ablehnen? Oder soll ich besser schweigen?

Du weißt genau, daß Du homosexuell bist, und stehst auch dazu. Du hast den für Dich richtigen Weg gefunden, weil Du auf andere Weise nicht glücklich werden kannst. Das ist trotz aller Probleme, die Du schon hast und noch haben wirst, mal zunächst das Wichtigste. Jetzt kommt es natürlich darauf an, wie Du Dich Deinen Eltern gegenüber verhältst. Du bist bisher, um sie zu schonen, auch mit Mädchen zusammengewesen. Aber Du spürst immer stärker, daß Du das nicht länger durchhalten kannst, weil es Deinen Gefühlen widerspricht und sowohl Deinen Eltern als auch den Mädchen gegenüber, die Du

ja nur benutzt, um nach außen hin als „normal“ zu gelten, nicht fair ist. Nachdem Du aber schreibst, daß Du ein gutes Verhältnis zumindest zu Deiner Mutter hast und sonst über alles mit ihr reden kannst, solltest Du Dich ihr anvertrauen. Es wäre viel schlimmer, wenn Deine Eltern hinterher erfahren würden, was mit Dir los ist. Sie würden ihr Vertrauen in Dich verlieren und Dir nichts mehr glauben. Deswegen sprich mit Deiner Mutter und sage ihr, wie es ist. Wenn Dich Deine Eltern lieben, müssen sie Dich in Deiner gesamten Persönlichkeit akzeptieren, und dazu gehören auch Deine sexuellen Neigungen. Es kann schon sein, daß Deine Mutter zunächst mal geschockt sein wird, wenn Du Dich ihr eröffnest. Aber ich glaube nicht, daß eine Mutter ihren Sohn haßt, nur weil er homosexuell ist. Homosexualität ist nach heutiger Anschauung eine von möglichen Spielarten in der menschlichen Sexualität. Auch wenn homosexuelle Männer immer noch unter Diskriminierung leiden, ist die Toleranz insgesamt doch größer geworden. Ab einem gewissen Alter ist jeder Mensch für sich selbst verantwortlich und die Umwelt, wozu auch die Eltern gehören, muß die Entscheidungen bezüglich der Lebensweise – also der sexuellen Neigung – respektieren.

Mijn buurjongen

Hoi! Ik ben een meisje van 13 jaar en ik zit met een probleem. Ik ben verliefd geworden op een jongen van 23 jaar, hij is mijn buurjongen.

Het begon zo: Ik keek uit het raam en zag hem in zijn witte BMW aankomen; hij stapte uit en ik was meteen verliefd. Vanaf toen ben ik steeds blijven kijken of hij thuis kwam, en zo keek hij ook naar mij in de achtertuin. We deden allerlei dingen naar elkaar, zoals handkussjes geven. Ik begon te denken dat hij misschien iets in me zag. Ik heb mijn moeder niks verteld omdat ik me er waarschijnlijk voor schaamde.

Alleen mijn beste vriendin vertelde ik steeds alles. Ook dat hij (mijn buurjongen) me wenkte om

naar hem toe te komen. Toen ben ik met mijn duffe hoofd naar hem toegegaan. Ik kwam binnen en hij heeft me gezoend op mijn mond en hij heeft me aangehaald (de details laat ik achterwege.)

Ook dit had ik mijn vriendin verteld. Zij heeft toen uit angst dat mij iets zou overkomen alles aan haar moeder verteld en deze belde prompt mijn moeder. Nu wist mijn moeder alles en ik zat op dat moment gewoon op school. 's Avonds wilde mijn moeder me even spreken en we hebben de hele avond gepraat: mijn moeder was zich doodgeschrokken en mijn vader zei dat deze jongen alleen maar op seks uit was. Ik kon het me niet voorstellen, hij was zo lief tegen me die keer dat ik bij hem was geweest. Als hij echt alleen op seks uitgeweest zou zijn,

was ik er met open ogen ingelopen want dan was ik naar hem toegegaan en had hij me zo kunnen verkrachten.

Ik probeer hem nu zoveel mogelijk niet meer te zien. Dit is erg moeilijk als het je buurjongen is. Ik doe nu 's avonds de gordijnen dicht en ga niet meer in de achtertuin als hij thuis is. Alleen kan ik het niet laten om nog steeds even te kijken of zijn BMW er staat. Hij zal nu wel gemerkt hebben dat ik hem vermijd.

Nu mijn probleem: ik hou eigenlijk nog steeds van hem en zit met de vraag: 'Zou hij echt alleen op seks uitgeweest zijn of hield hij misschien toch van me?' Graag bericht van anderen die hier iets over willen zeggen of vertellen.

Een meisje van 13

ER NAHM MEIN GLIED

OLAF, 14: Vor zwei Wochen war ich im Hallenbad. Dort habe ich auch nackt geduscht. Ich habe ein großes Glied und Schamhaare. Dann fiel mir ein älterer Mann auf, der dauernd auf mein manchmal steifgewordenes Glied sah. Ich habe mir weiter nichts dabei gedacht. Als ich später in der Umkleekabine war, habe ich mich auf ein Handtuch gelegt und fing langsam an zu onanieren. Plötzlich war dieser Mann hinter mir und faßte mein Glied an. Er brachte mich dann zum Höhepunkt mit Samenerguß. Dann fragte er mich, ob ich es ihm auch machen wolle. Ich zog mich aber schnell an und fuhr nach Hause. Nun meine Frage: Wenn ich ihn wieder treffe, was soll ich tun? Sagen Sie nicht, daß ich einen großen Bogen um ihn machen soll; denn ich fand es echt aufregend mit ihm. Ich muß immer daran denken. *BRavo 24/10*

Die Gefahr der Bestrafung ist in rechtlichem Sinne nur für den erwachsenen Mann gegeben; denn er hat gegen das Gesetz verstoßen, indem er bei Dir als 14-Jährigem sexuelle Handlungen vorgenommen hat. Er war zudem der aktive Teil, ist hinter Dir her in die Umkleekabine gekommen und hat Deine sexuelle Erregung ausgenutzt. Auch wenn das Gefühl für Dich sehr schön war und Du es echt aufregend fandest, möchte ich Dich doch davor warnen, weiter irgend einen Kontakt mit dem Mann zu haben. Du bist noch

viel zu unreif, um einer derartigen sexuellen Beziehung überhaupt gewachsen zu sein. Du würdest wahrscheinlich Enttäuschungen und Verletzungen erleben. Und der Mann sieht in Dir nur ein Sexualobjekt, nichts weiter. Wenn Du Dich weiter mit ihm einläßt, wirst Du womöglich abhängig von ihm, abgesehen davon, daß Du in ernste Schwierigkeiten geraten könntest. Stell Dir vor, Deine Eltern erführen etwas von Deinem Abenteuer; sie wären bestimmt entsetzt. Nicht zuletzt möchte ich Dir sagen, daß homosexuelle Kontakte mit einem wildfremden Mann auch für Dich sehr gefährlich werden können. Du weißt z. B. nicht, ob er Aids-infiziert ist, und wenn Du ihn wieder triffst, will er bestimmt mehr von Dir als nur onanieren.

Irritant ge-'hij'

Aan de transsexuele 'jongen' (#45). Het is mij niet helemaal duidelijk waarom je jezelf nog als 'jongen' aanduidt, als je voor jezelf weet dat je een meid bent. Voor mij gold toen ik omschakelde, dat iedereen mij 'vrouw' te noemen had, hoe onzeker ik me in het begin ook voelde. Dat was moeilijk voor een heleboel mensen in mijn omgeving, en dat was in het begin ook wel wennen voor mij, ondanks dat ik altijd heel zeker wist hoe ik eigenlijk aangesproken zou willen worden. Maar zelfs nu, jaren later, zijn er nog mensen die in mij de jongen (man) pogen te zien die ik ooit lijfelijks was. Die mensen kunnen mij trouwens behoorlijk op de kast krijgen met hun irritante ge-'hij'. De

30-11/6-12

VPRO, Postbus 11, 1200 JC Hilversum

ene keer doe ik (moedeloos) of ik niets gehoord heb. Andere keren wijs ik mensen er beleefd doch nadrukkelijk op dat ze in ieder geval hun oren in hun zak hebben zitten (mensen zullen mij er op mijn uiterlijk niet snel als 'zo eentje' uitvissen tenzij ze kenners zijn, haha).

Je noemt ook dat homosexualiteit niets met TS (= transsexualiteit) te maken heeft. Helemaal mee eens. TS heeft eigenlijk niet zozeer met sexualiteit op zich te maken, alswel met identiteit en alles wat daarmee samenhangt (dus ook sexualiteit). Maar dan is het slechts zo'n deelgebiedje. TS raakt alles in je leven, niet alleen je sexualiteit. Toen ik 'om' ging, was mijn leven een tijd lang gewoon een zootje omdat ik totaal geen overzicht had in mijn gevoelens, en omdat ik geen idee had hoe ik op de volgende stap in het hele veranderingsproces zou reageren. Ik onderging het. En ik probeerde zo goed en zo kwaad als het ging te overleven. Dat dat gelukt is, en dat mensen baat hebben bij een geslachtsaanpassende behandeling, daarvan is mijn leventje als conservatorium-studente nu het levende bewijs. Het gaat mij goed. Ik hoop jou ook, spoedig!

Renske (26 jaar)

Glibbernicht (#46)

Ha, die jongen van 16! Ik moest wel een beetje lachen toen ik je brief las. In eerste instantie had ik ook te kampen met jouw probleem: ik probeerde me 'normaal' te gedragen om—net als jij zei—te bewijzen dat ik ook gewoon was. Ik kon me dan ook mateloos ergeren aan die nicherige types ('Ach kind, wat heb je een beeeeldig bloesje aan') en nu lopen soms nog de kouwe rillingen me over de rug. Tot ik doorkreeg dat het niet het merendeel is dat zich zo gedraagt. Dat lijkt zo omdat dat zo opvalt. Wat je onder stereotype-homo verstaat, komt relatief net zo veel voor als stereotype-hetero bij de hetero's. Helaas is er wel het verschil dat stereotype-hetero's positiever beoordeeld worden dan stereotype-homo's. Wat ook het geval is dat je een hoop homo's niet opmerkt, omdat ze zich al gedragen zoals jijzelf. Nogmaals, het is maar een kleine groep die zich zo opstelt. Ik heb nu een vriend die er hetzelfde over denkt als ik, en we kunnen soms in een deuk liggen als er weer zo'n glibbernicht voorbij komt. Jij bent op de goede weg. Blijf jij je nu maar normaal gedragen, als je verder komt, zul je merken dat het gedrag van 'die nichten' weinig invloed meer heeft op de houding van de omgeving naar jou toe. En daarin moet je dan egoïstisch zijn: zolang jij je omgeving er van kunt overtuigen dat jij 'normaal' bent, heb je niets meer te maken met de vooroordelen die mensen over 'de homo' hebben.

VPRO 7/13-12 Robbert Vermeulen

Mein Mathelehrer greift sich an seine intimste Stelle *BRavo 5/12*

Mein riesiges Problem ist mein Mathelehrer. Er unterrichtet Physik und Mathe. Er ist ekelhaft! Er hat zwar Familie. Aber der ganzen Klasse fällt auf, daß er die Jungs immer so schleimig begreift (z. B. an der Schulter, Kopf, Rücken). Das ist so eklig! Außerdem ist er noch so unbeherrscht. „Du blöde Kuh“ oder „Du spinnst wohl“ sagt er dann. Außerdem verrechnet er sich oft und muß von seinen Schülern berichtigt werden! Was uns auch auffällt, ist, daß er sich anderswo an seine intimste Stelle faßt. Das bringt uns fast zum Kotzen. *Babs, 14 und Klasse, Leipzig*

Dr.-Sommer-Team: Macht Euren Lehrer auf sein Verhalten aufmerksam

Liebe Babs & Co., ich nehme nicht an, daß Euer Lehrer in BRAVO Nr. 45 (wie findet ihr Stars, die sich an den Schritt fassen?) gelesen hat und jetzt das Klassenzimmer mit der Bühne verwech-

seit... Dafür, daß er „blöd“ aussieht, kann er sicher gar nichts. Habt Ihr einen Vertrauenslehrer? Dann sprecht ihn daraufhin an. Bittet ihn, mit ihm zureden. Sollte sich nichts ändern: Schreibt ihm einen freundlichen, aber sachlichen Brief, in dem Ihr ganz klar sagt, was Euch nicht gefällt. Denkt dabei daran, daß es Euch darum geht, etwas zu verändern – und nicht darum, ihn fertigzumachen. Letzteres würde nur dazu führen, daß er stinksauer ist – und Ihr es möglicherweise dann ausbaden müßt. Überlegt auch mal: Mathe und Physik laden leicht dazu ein, in Gedanken abzudriften, das Nicht-Interesse auf den Lehrer abzuwiegen und die Stunde dazu zu benutzen, die Einzelheiten seines Verhaltens zu beobachten, um sich ein wenig abzulenken. Es ist in Ordnung, kritisch zu sein. Die Frage ist aber, inwieweit Ihr Eure Aufmerksamkeit zu sehr auf ihn und nicht mehr auf das Fach konzentriert. Vielleicht guckt ihr auch mal auf das, was er gut macht?

PÄDOPHILIE UN SEXUELLER MISSBRAUCH

KONTROVERS

Kölnen Stadtheime dec '91,

Der schwule Männerchor Triviatas ist empört, weil die Stadtrevue die Veröffentlichung einer Pädophilen-Anzeige abgelehnt und in einer redaktionellen Anmerkung unter einem Protestleserbrief (in SR 9/91) die Begründung hinterhergeliefert hatte: »Den sexuellen Gebrauch von Kindern betrachten wir nicht als schutzwürdiges Minderheiteninteresse.«
Wir dokumentieren den Offenen Brief der Triviatas und die Stellungnahme der Redaktion.

➤ Liebe Freunde,

Ihr habt uns zu Eurer Jubiläumfeier anlässlich des 15-jährigen Bestehens Eurer Zeitung eingeladen. Wir wären gerne bei Eurem Fest aufgetreten, wenn wir nicht mit einigem Befremden einen Vorgang im Zusammenhang mit der Veröffentlichungspraxis in Eurem Kleinanzeigenteil beobachten müßten.

Ein pädophiler junger Mann suchte Kontakt zu ebensolchem, um – offenbar ohne jedes sexuelle Interesse – die Probleme, die diese sexuelle Präferenz mit sich bringt, mit anderen ähnlich empfindenden Pädos auszutauschen und zu erörtern. Ihr habt diese Anzeige in Eurer Zeitung nicht abgedruckt und auf den diesbezüglichen Protest der hiesigen PDS hin lapidar gemeint, Pädophile seien Eurer Ansicht nach keine schutzwürdige Minderheit. Sicherlich, man kann über Pädophile streiten, und es lassen sich zahlreiche Argumente dagegen finden, jedoch haben wir von einer Zeitung, die sich in Köln den Anstrich der aufgeklärten linken Stadtzeitung geben möchte, einen differenzierteren Standpunkt erwartet.

die freie Entscheidung der Beteiligten über ihre sexuelle Betätigung sein. Hierüber können auch Kinder entscheiden. Nicht jeder sexuelle Kontakt zu einem Kind ist gleich ein Mißbrauch!

Die Ungleichheit in pädophilen Beziehungen mag ein großes Problem darstellen, doch läßt sich das nicht mit einem Federstrich erledigen, der de facto heißt: Pädos können von uns aus in den Knast. Wenn man sich die Probleme so einfach macht, bewegt man sich stark in Richtung auf das »Kinderschänder«-Niveau der BILD-Zeitung. Da wir uns jedoch mit Kinderschändern dieser Art solidarisch fühlen und auch nicht beim 40-jährigen Jubiläum der BILD-Zeitung auftreten würden, können wir das leider auch nicht bei Euch, solange derartige Meinungsverhältnisse in Eurer Redaktion herrschen.

Im übrigen erscheint Eure Veröffentlichungspraxis im Kleinanzeigenteil auch von anderer Seite aus gesprochen fragwürdig, was den gerade beschriebenen Vorgang noch befremdender erscheinen lassen muß. In der Rubrik M/M Eurer Augustausgabe scheint es völlig unproblematisch zu sein, eine Anzeige eines jungen (sehr gutaussehenden) Mannes unterzubringen, der bi ist und Kontakt zu anderen (sehr gut ausschenden) Männern sucht (offensichtlich zum Zweck der Sexualität), die aber nicht HIV-positiv sein dürfen. Hier muß schon große Blindheit am Werk sein, wenn man – abgesehen von der schier grenzenlosen Naivität des Anzeigenaufgebers – nicht sieht, welche Diskriminierung gegenüber Menschen mit HIV hier ausgesprochen wird. Für Eure Redaktion offenbar ganz unproblematisch...

Mit freundlichen Grüßen
für die TRIVIATAS
Jacob Hosl

Euren Schritt, nicht bei uns aufzutreten, nehmen wir zur Kenntnis. Und, nachdem wir eure Begründung gelesen haben, nicht einmal mit Bedauern. Da trennen uns eben Welten, das sollte weder man noch frau mit irgendwelchem Sympathiegedudel überdecken. Um ganz präzise zu werden:

Für uns ist – im Gegensatz zu euch – die sexualisierte Beziehung mit jeder Form des sexuellen Verkehrs zwischen einem erwachsenen Menschen und einem Kind (nicht zwischen Jugendlichen und jungen Erwachsenen!) sexueller Mißbrauch. So wie der von euch zitierte Schorsch den Begriff »Kinderliebe« verwendet, vermischt er bewußt emotionale Zuwendung, Nähe und Fürsorge, die jedes Kind dringend braucht, mit dem Wunsch nach explizit genitaler Sexualität. Er subsumiert diese verschiedenen Wünsche unter dem Begriff »Kinderliebe«, um zu verweisen, daß es dem Erwachsenen unter diesem Deckmäntelchen um die Befriedigung seiner ureigensten sexuellen Bedürfnisse geht, und zwar ohne Rücksicht darauf, daß das Kind diese Bedürfnisse nicht hat. Wir gehen nicht davon aus, daß Kinder asexuelle Wesen sind, doch unterscheidet sich die kindliche Sexualität bis zur Pubertät grundsätzlich von der des Erwachsenen. Dennoch kann es sein, daß das Kind auf die Bedürfnisse des Erwachsenen eingeht bzw. scheinbar aktiv wird, weil es gewohnt ist, seinen Körper als Tauschobjekt für die Liebe einzusetzen, die es genitalisch braucht. Der Erwachsene nutzt die emotionale Notsituation des Kindes, seinen Hunger nach Nähe und Zuwendung aus, um zu kriegen was er will. Er macht ein für das Kind mieses Tauschgeschäft – ein Geschäft, wie ihr selbst zugebt, zwischen ungleichen Partnern.

Dann tut ihr in dem Brief so, als hätten wir das Strafrecht beschworen. Wie denn, seit wann denn? Wir haben gesagt, daß wir den sexuellen Gebrauch von Kindern nicht als schützenswertes Minderheiteninteresse betrachten. Explizit heißt das: wir wollen und werden diesen Mißbrauch an Kindern nicht anders nennen, und wir werden ihn auch in Zukunft nicht durch den Abdruck entsprechender Anzeigen neutralisieren, legitimieren oder fördern. Von Knast oder Strafrecht ist mit keiner Silbe die Rede. Im Gegenteil ist das Thema Knast von euch Nebenknagsschaukelplatz von dem eigentlichen Thema abzulenken: der fehlenden Verantwortung diesen Kindern gegenüber

der Selbstgerechtigkeit und Selbstgefälligkeit dieser Haltung. Von keinem Zweifel getrübt fordert ihr von uns die Unterstützung für das weitere Verwenden von Kindern für die Bedürfnisbefriedigung von pädophilen Erwachsenen.

Darüber, welche traumatischen Auswirkungen die strafrechtliche Verfolgung dieser Delikte besonders für die Opfer von sexuellem Mißbrauch hat, haben wir an vielen anderen Stellen ausführlich berichtet, und zwar immer mit dem Hinweis, daß nicht in jedem Falle zu einer Anklage des Täters geraten werden kann, sondern jeder Einzelfall genau beurteilt werden sollte, um das Leid nicht zu vergrößern. Ein wichtiges Argument für eine Anzeige ist beispielsweise, daß das Kind erfahren kann, daß seine Wahrnehmung, daß ihm Unrecht geschehen ist, stimmt, und daß es Schutz und Recht bekommen kann. Das Bormann-Argument ist deshalb so fatal, weil es scheinbar für die Kinder Partei ergreift, aber sogenannte »dritte Personen«, die von dem Mißbrauch wissen, davon abhält, helfend einzugreifen, immer mit dem Argument, es würde den Kindern nur schaden.

Geradezu zynisch finden wir das Zitat von Schorsch, der für »ein emotional heimatloses, unverwurzeltes, sogenanntes verwahrlostes, frühkriminelles Kind« eine sexuelle Beziehung zu einem Erwachsenen als »Rettung« bezeichnet. Gerade die se Kinder müßten endlich erfahren dürfen, nicht an Bedingungen geknüpft ist, sondern nicht an die Bedingung der Prostitution! Denn offensichtlich sind mit »verwahrlost und frühkriminell« die Jungen auf dem Kinderstrich im Bahnhofsmilieu der Großstädte gemeint, die von väterlichen Dauerfreiern mit nach Hause genommen werden – sexuelle Dienste gegen Kost und Logis frei. Das ist um keinen Deut anders oder besser als das Verhalten der heterosexuellen Freier, die junge drogenabhängige Beschaffungsprostituierte auf diese Weise »retten«. Vielleicht sogar schlimmer: schließlich ist und bleibt es ein Fakel, daß dies Kinder sind, die diese sexuelle Dienstleistung erbringen, und zwar in der Hoffnung, etwas zu bekommen, was sie wirklich brauchen. Sie geben etwas, zu dem sie keinerlei eigenen seelischen oder körperlichen Bezug haben können, weil ihre Entwicklung es plattlerdings nicht erlaubt, ob die Pädophilen das nun wahrhaben wollen oder nicht. Diese Kinder verkaufen ihren Körper an den Erwachsenen

an den Pädophilen, damit er sie liebt, wie es ihre Mutter oder ihr Vater hätten tun müssen, aber nie getan haben. Das ist doch die Liebe, die sie suchen und brauchen, und das weiß auch der Herr Schorsch, er sagt es ja wörtlich. Wir glauben, daß auch ihr das wißt und die Pädophilen auch. Wer sich blind und taub stellt für die wirklichen Bedürfnisse dieser Kinder, sie leugnet, wer nur auf die eigene Bedürfnisbefriedigung starrt, handelt verantwortungslos, rücksichtslos und brutal. Aber es ist ihre Verantwortung, und zwar nicht nur den Kindern gegenüber, sondern auch gegenüber sich selbst. Wieso fragt ihr die Pädophilen nicht, warum sie ausgerechnet Kinder brauchen, die wehrlosesten und machtlosesten Wesen in unserer Gesellschaft, um Sexualität zu erleben? Warum fragt ihr sie nicht, weshalb sie Sexualität nicht mit einem gleichberechtigten Gegenüber haben wollen, sondern mit einem Wesen, das ihnen in nichts – weder emotional noch geistig noch körperlich – jemals gewachsen sein kann. Ein Kind, das so winzig neben euch ist, das es eine Chance gegen euch hätte. Das alles lapidar und nebenbei mit der Bemerkung abzutun, »die Ungleichheit in pädophilen Beziehungen mag (!) ein großes Problem darstellen«, kann doch nicht ernst gemeint sein! Und außerdem: was passiert denn häufig mit dem »geretteten« Kind, wenn die ersten Bart- und Schamhaare sprießen? Wo bleibt denn dann die Kinderliebe? Fliegen die heiliggeliebten Jungen dann nicht hochkant wieder raus, weil nun wieder was Jüngereres angesagt ist?

Ihr wolltet, daß wir endlich Stellung beziehen, da habt ihr sie.

die Redaktion

Paedophile needs counselling

DEAR ANN: I am 25 years old and have grown up reading your column. I want to thank you for your relentless admonition to get counselling. It took me a long time to get the courage to talk to a mental health professional, but because you kept hammering away, I did it.

I am a paedophile. I know the subject of paedophilia is gross, but this sickness needs to be understood. Ever since I was a child, I have had sexual thoughts about children. I always knew this was wrong but I couldn't help it.

From the age of 12 to 17, I molested several neighbourhood kids. I quit when I turned 18 because I knew I'd be in serious legal trouble if I were caught. I finally decided I had to put myself in therapy before something terrible happened. There were times when I came pretty close.

My counsellor works with the sex offenders programme in this state. He has been helping me to grow up and place my anger where it belongs. I have been in therapy for 18 months and see a lot of changes in the way I think and behave. I now choose to avoid putting myself into situations where I might be tempted.

I urge anyone who has these feelings to listen to me. You have a sickness. Getting well requires a tremendous amount of counselling and constant vigilance. You cannot do it on your own. Get help before you ruin some lives and screw up your own.

Any City, Any State

Dear A.C., A.S.: Thanks for a letter that only a person with the problem could have written. Take my word for it, you connected with a lot of child molesters today, and I thank you. People need to know this is a sickness and if not treated it can and does ruin lives.

□ □ □

DEAR ANN: I am 28 years old and adopted. I've been searching for my birth mother for five years. After my two children were born, the desire to find her became an obsession.

Four months ago, I learned the name and address of my birth mother. I realise it may have been wrong, but I telephoned her and said, "I believe I'm the child you gave up for adoption and I'd love to meet you." There was a long silence. Then she said, "You have the wrong number," and hung up.

Bangkok Post 2-12-91

After more checking, I obtained proof that this woman is indeed my real mother. Two weeks ago I sent her a letter saying I would give anything to see her. I enclosed a photo, my name, address and telephone number and asked her to call me any hour of the day or night.

Ann, I haven't heard a word. I always dreamed that one day my real mother would throw her arms around me and thank me for finding her. I'm so disappointed.

What should my next step be? Nothing is as important to me as meeting this woman face-to-face. I need your advice.

Confused in California

Ann Landers

Dear California: After considerable investigating, you located the woman who gave birth to you, telephoned her and introduced yourself. She said you had the wrong number. You then wrote her a letter, enclosed your address and phone number and asked her to contact you. Weeks have passed and you've heard zero. Zip. Nothing. Now you ask, "What should my next step be?"

□ □ □

DEAR ANN: My dad, a smoker, recently died of lung cancer. He spent seven days and seven nights coughing his guts out. It was his guts, of course, because he hadn't eaten any food in a month.

My message to all smokers is: "You can't barbecue your lungs every day for 30 years without paying for it."

W.C., Winnipeg, Canada

Dear W.C.: Your message is the same one I've been trying to get across for umpteen years. Let's hope somebody listens.

Warning on Sex Abuse Of Young Asian Boys

Pedophiles' actions in S.F. cited by coalition

By Jack Viets
Chronicle Staff Writer

A coalition formed to stop the sexual abuse of Asian children warned yesterday that pedophiles are concentrating on young Asian boys in San Francisco.

Among pedophiles' most favored prey are immigrants from Southeast Asia between the ages of 9 and 14, the group said.

The public warning by the coalition Stop Sexual Abuse of Asian Children was echoed by San Francisco police Captain Diarmuid Philpott of the police juvenile division.

Police are well aware that "pedophiles are targeting Asian kids," he told a San Francisco press conference.

Six suspected pedophiles have been arrested on felony charges of molesting young Asians in San Francisco in the past eight months, he said.

Organizations that include pedophile members such as the North American Man-Boy Love Association have been distributing literature that tells "where and how" to meet young boys at video stores and arcades, the captain said.

The organization held a national conference in San Francisco last weekend at the Women's Building in the Mission District, and the leaflets the organization distributed are being examined by police legal experts, Philpott said.

The group also tried to rent

space from the San Francisco International AYH-Hostel at Fort Mason but was turned down.

Philpott and speakers from Asian social service groups said the real extent of sexual abuse against young Asian boys is unknown.

Many cases are not reported because of guilt and shame and Asian families' fear of public humiliation, they said.

Many of the victims and their parents also come from countries where police and other government officials are feared and not trusted.

Kim Redemer, coordinator of Stop Sexual Abuse of Asian Children, said the organization was created by 30 social service groups and city departments to educate children, their parents and the public about sexual abuse — "to break the silence of pain and shame and to protect our children."

After the press conference, Regina Gabrielle, executive director of the Women's Building, issued a statement that declared the Women's Building erred in renting space to the North American Man-Boy Love Association.

"In upholding the First Amendment, the Women's Building made a very serious error with consequences impacting on the rights and protection of children," she said. "We didn't know the breadth of who they were."

PEDOFILIE ^{NCRV-Gids} 21/12/91

1 Met verontwaardiging en afschuw heb ik gekeken naar Rondom tien over pedofilie. De NCRV laat misdadigers uitgebreid aan het woord om hun motieven uit te leggen. Zo'n programma hoort niet thuis bij onze NCRV.

A. R. Los, Zandvoort

2 De behandeling van het onderwerp pedofilie in Rondom tien vond ik zeer goed en moedig!

Prof. dr. J. M. Hemelrijk, Wanneperveen

Uitgewezen journalist riskeert acht jaar cel wegens „obscene” publikatie

VK 4
De Britse journalist Steven Smith, die na een mislukte asielpcedure begin dit jaar door de Nederlandse autoriteiten werd uitgewezen, moet op 16 december in Londen voor de rechtbank verschijnen. Hij riskeert acht jaar celstraf wegens activiteiten voor een blad over pedofilie, waarvan hij tot 1984 eindredacteur was. Smith (37) werd gedwongen Nederland te verlaten, nadat de Britse justitie aan staatssecretaris Kosto had laten weten dat hij bij terugkeer niet zou worden vervolgd. Niettemin werd de journalist bij aankomst gearresteerd en overgebracht naar de Brixton-gevangenis. Den Haag heeft daartegen nooit officieel geprotesteerd. Zijn Londense advocaat, R. Winstanley, ontdekte dat Smith het slachtoffer is geworden van een misverstand tussen de bureaus van Interpol in Londen en Den Haag. In plaats van te zoeken naar zijn in 1954 geboren cliënt, heeft Interpol-Londen de opsporingsregisters nageplozen op een in 1945 geboren

S. Smith. Die — misschien niet eens bestaande — persoon werd inderdaad niet door de politie gezocht, zoals aan de Nederlandse autoriteiten is gemeld via Interpol-Den Haag. In juni 1991 vroeg Winstanley in een kort geding tegen de Britse staat om de invrijheidstelling van zijn cliënt. Hij stelde dat Smiths arrestatie op een procedurefout berust.

Volgens de advocaat zou Smith Nederland niet zijn uitgezet als het ministerie van Justitie zou hebben geweten dat de journalist een gevangenisstraf boven het hoofd hangt in verband met feiten die in Nederland niet strafbaar zijn. De rechtbank weersprak niet dat er een vergissing is gemaakt met geboortedata, maar besloot de voorlopige hechtenis van Smith niet op te heffen omdat er geen sprake was van „kwade opzet”. Kosto heeft altijd ontkend dat er enig verband bestond tussen de uitzetting van Smith (op 22 februari 1991) en het officiële bericht van Interpol (op 8 janu-

ari) dat hij „not wanted in the UK” was. Kosto antwoordde op kamervragen: „Ik wijs erop dat de wetenschap omtrent eventuele strafvervolging in dit geval niet zou hebben geleid tot het afzien van de uitzending.” Waarom Justitie toch de moeite heeft genomen om bij Interpol te informeren of Smith in eigen land werd gezocht, bleef onduidelijk.

Ook in de gevangenis is Smith het slachtoffer geworden van een persoonsverwisseling. De voormalige eindredacteur van het tijdschrift over pedofilie — volgens de Britse justitiële autoriteiten een obscene kinderpornografisch blaadje — verblijft sinds enkele maanden in een speciale, extra bewaakte afdeling van de Brixton-gevangenis, nadat hij was mishandeld door medegevangenen. „Een krantefoto van een kindermoordenaar was verspreid in mijn vleugel. Sommigen dachten dat ik die beruchte meneer B. was. Ze hebben me een paar keer in elkaar geslagen”, schrijft Smith aan de Volkskrant.

De journalist ziet zijn proces op 16 december somber in. „De kroongetuige in deze inmiddels oude zaak is enkele jaren geleden overleden, maar zijn belastende verklaringen kunnen nog steeds tegen mij worden gebruikt zonder dat ik de kans heb op wederhoor.”

Smith twijfelt over een aanbod dat het Openbaar Ministerie in Londen hem heeft gedaan. Als hij schuldig pleit op een van de acht hem ten laste gelegde punten (publicatie van een „obscene” brief), zal de openbare aanklager zich beperken tot een eis van drie jaar onvoorwaardelijk. Houdt Smith vol onschuldig te zijn, dan wordt hem een reeks feiten ten laste gelegd en riskeert hij acht jaar cel. „Ik sta voor een zeer onaangename beslissing.” (Jos Slats)

De uitgeprocedeerde asielzoeker zou bij uitzetting geen gevaar meer lopen, dacht het ministerie van Justitie in Den Haag. Interpol had immers laten weten dat Steven Smith niet meer werd gezocht in eigen land. Dus zette staatssecretaris Kosto de man met een gerust hart op de boot.

Deze week werd Smith door een rechtbank in Londen veroordeeld tot achttien maanden gevangenisstraf wegens publicatie van een „obscene artikel” in een tijdschrift over pedofilie, waarvan hij tot zeven jaar geleden eindredacteur was.

De gewraakte publicatie betrof een ingezonden brief van een lezer, volgens de Britse justitie een vuig kinderpornografisch geschrift.

In 1984 was Smith, nadat hij in afwachting van zijn proces op borgtocht

Britse asielzoeker in cel wegens obscene artikel

VK 18
was vrijgelaten, naar Nederland uitgeweken, waar hij asiel vroeg. Hij koos voor Nederland, omdat de feiten waarvan hij in Groot-Brittannië werd beticht aan de andere zijde van de Noordzee eerder lachwekkend dan strafbaar zijn. Maar zijn verzoek werd afgewezen.

Begin dit jaar zette de Nederlandse justitie hem op de boot naar Engeland, nadat Interpol aan staatssecretaris Kosto had laten weten dat de journalist in eigen land niet langer op de lijst van gezochte personen stond.

Maar dat bleek niet te kloppen. Smith werd bij aankomst onmiddellijk gearresteerd en naar de Brixton-gevangenis

overgebracht. Zijn advocaat ontdekte later dat Interpol op grond van een verkeerde geboortedatum (dus van een heel andere Smith) aan Nederland had laten weten dat de oud-eindredacteur bij terugkeer niets meer te vrezen had.

De openbare aanklager dreigde Smith aanvankelijk een hele reeks strafbare feiten ten laste te leggen, waaronder zijn vlucht naar Nederland. Alles bij elkaar goed voor maximaal acht jaar gevangenisstraf. Uiteindelijk koos Smith voor een deal met de Britse justitie. Als hij schuld zou bekennen op het punt van de „obscene publicatie” was de aanklager bereid de rest van de beschuldigingen te laten vallen. Aldus geschiedde. Rekening houdend met het voorarrest komt Smith in de loop van februari vrij. (Jos Slats)

Parool Nov. 9: Het Homodok is geen obscuur pornoclubje

In de zaterdagbijlage PS van 24 augustus beschreef verslaggeefster Loes de Fauwe het werk van de Amsterdamse Jeugd- en Zedenpolitie. Een passage daarin ging over in beslag genomen videobanden met kinderporno. Dat materiaal blijkt het eigendom van de stichting Documentatiecentrum Homostudies aan de Universiteit van Amsterdam. Martien Sleutjes, de voorzitter van het stichtingsbestuur, geeft tekst en uitleg.

door MARTIEN SLEUTJES

In het artikel van Loes de Fauwe over de jeugd- en zedenpolitie (Het Parool PS van 24 augustus: 'De jeugd- en zedenpolitie, sociaal gevoel en harde hand') werden we pijnlijk getroffen door de criminaliserende wijze waarop een onderzoeker zich uitlaat over het Documentatiecentrum Homostudies. Het lijkt alsof ons centrum een dekmantel is voor een of ander obscuur afrukclubje.

De stichting Documentatiecentrum Homostudies (Homodok in de wandeling) is in 1978 opgericht. Studenten van diverse universiteiten bleken behoefte te hebben aan een organisatie die alles wat verschijnt/verschijnt is op het gebied van homoseksualiteit in brede zin signaleert en zo mogelijk verzamelt. Het Homodok vindt al ruim twaalf jaar onderdak bij de Universiteit van Amsterdam, die tevens een betaalde coördinator op projectbasis financiert.

Een uitgebreide staf van vrijwilligers probeert het grote en brede aanbod van boeken en artikelen toegankelijk te maken voor gebruikers, meestal stu-

ten. Zes keer per jaar verschijnt een selectie uit de beschrijvingen als rubriek in het tijdschrift *Homologie*.

Binnen het Homodok hebben we natuurlijk ook discussies over wat wel en niet te verzamelen. In principe vinden we dat we materiaal moeten verzamelen over de hele breedte van de beweging die streeft naar emancipatie van gelijkgeslachtelijke liefde en over het verzet tegen die beweging. Dat betekent dat we ook te maken hebben met andere bewegingen die maatschappelijk niet zo geaccepteerd zijn of in de toekomst misschien niet geaccepteerd zullen worden (als de Nederlandse justitie het Engelse voorbeeld gaat volgen). Pedoseksualiteit en sadomasochisme vallen in die categorie.

De activiteiten van het Homodok op die randgebieden zijn beperkt, maar als ons materiaal wordt aangeboden, weigeren we het niet, tenzij we de vervoerskosten niet kunnen opbrengen. Immers, homo's hebben in het verleden uit angst voor omgeving of samenleving al veel te veel materiaal over hun levensstijl moeten weggegooid. Zoiets hoeft bij die groepen niet ook te gebeuren.

aan de regels van het archiefwezen: zolang de gevers in leven zijn, bepalen zij wie inzage krijgt, na hun dood alleen degene die binnen de schriftelijk vastgelegde voorwaarden valt. Een journalist krijgt het niet zomaar te zien, een politieagent niet, de gemiddelde bezoeker ook niet. Gezellig aanschuiven voor een openbare vertoning is er niet bij. Uitlezen uit een archief? Alleen het idee al is al absurd.

We begrijpen best dat de zedenpolitie niet alles weet. Het is niet altijd eenvoudig uit te leggen wat documentatie, bibliotheek en archief is. Veel moeite om erachter te komen heeft de politie niet gedaan. Er wordt juist een ouderwetse aanpak gekozen: als het niet in je denkraam past maak je het belachelijk. En zo staat dan de naam van onze stichting tussen haakjes, evenals de woorden studiemateriaal en documentatie.

Bedenkelijke types met andere woorden. Die hoeven dan ook niet fatsoenlijk benaderd te worden. We moeten via een advocaat vragen op grond van welke verdenking de PTT het briefgeheim schendt (vanwege het woord homo?) en waarom de zedenpolitie ons geen afschrift heeft gegeven van het proces-verbaal (het misstaat niet in onze collectie).

De zedenpolitie beijvert zich om te blijven bestaan. Ze hoeven in hun ijver niet denigrerend te doen over een organisatie waarover ze niets weten. Bovendien kunnen hun bureaumedewerkers wel eens fatsoenlijker zijn tegenover onze bureaumedewerker. Wij willen hun (of via hen de Officier van Justitie) best uitleggen, dat het oprekken van de wet in het geval van archief en documentatie niet zinvol is. Erger nog: de internationale bestrijders van porno en vooral kinderporno zullen met deze actie niet tevreden zijn, terwijl Nederland met zijn vele, kostbare archieven op het gebied van sociale en

COC VALT OVER OK **EK 14**
EINDHOVEN - De afdeling Eindhoven van het COC heeft zich behoorlijk gestoord aan het september/oktobernummer van OK, het tijdschrift voor Ouderen-Kinderenrelaties van de vereniging Martijn. Zij vraagt zich af 'wat bijvoorbeeld de functie is van de in groten getale opgenomen foto's van kinderen. Het bestuur van de afdeling Eindhoven is benieuwd binnen welke afdelingen het blad OK eveneens vragen oproept en welke? Ligt het blad op de leestafel? Welk standpunt hebben de diverse afdelingen ingenomen over de vraag in hoeverre pedofilie een plaats (en welke plaats) in kan/moet nemen binnen hun afdeling?' meldt de Kaderbrief van het COC.

In het desbetreffende nummer van OK staan 16 kinderfoto's, verspreid over 32 pagina's. Er zit een aantal naaktfoto's bij, zij het niet aanstootgevend. Wellicht is het COC Eindhoven op zoek naar het verband tussen homoseksualiteit en pedofilie, feit is in ieder geval dat de vraagstelling van de afdeling suggereert dat het blad niet welkom zou zijn op de leestafel. Ook het gegeven dat het landelijk COC een dergelijke mededeling zonder toevoeging opneemt in de Kaderbrief, stemt tot nadenken. Wil de belangenorganisatie haar eigen bladen immers niet ook overal graag gelezen hebben, zonder dat daar eerst uitgebreid over gediscussieerd hoeft te worden?

Hoe dan ook, het bestuur van de afdeling Eindhoven verzoekt andere afdelingen te reageren, bijvoor-

OPINIE MILJOENEN NU '91 HOREN, ZIEN EN ZWIJGEN?

Onder de slogan 'Over sommige geheimen moet je praten' is in september een campagne gestart tegen kindermishandeling.

Er moet gepraat worden over het probleem kindermishandeling en niet alleen door kinderen, maar ook door volwassenen.

Deze laatste groep wordt aangespoord om kinderen te steunen als ze met hun geheim naar buiten komen. Scoutingleid(st)ers vallen onder deze doelgroep, want ook zij kunnen steun bieden aan kinderen en zo mogelijk kindermishandeling signaleren.

TEXST: INGRID VAN DER VLIJS

Je hebt ze vast al gezien, de posters van de nieuwe anti-kindermishandeling-campagne: sobere zwart-wit foto's met kreten als "hoe lang zoek jij al iemand die wil luisteren?" sinds eind september onze winkelcentra. Scholen hebben lespakketten ontvangen, er zijn vele advertenties geplaatst en er zijn speciale kinderfilms op televisie uitgezonden. Eén van deze films was 'Het enge huis'. In deze korte film werd Fleur lastiggevallen door haar stiefvader, zodat haar huis veranderde in een griezelig spookhuis. Uiteindelijk kreeg zij goede raad na het schrijven van een brief aan haar beste vriendin. Kinderen worden dus aangespoord om over hun problemen te praten. Bij de Kindertelefoon is een speciaal nummer voor hen gereserveerd: 06-8400. Mishandelde kinderen moeten het zwijgen dus doorbreken, maar volwassenen moeten ook actiever worden. Het is voor kinderen heel moeilijk om naar buiten te treden, want wie geeft er nu graag zijn of haar ouders aan? De vraag is natuurlijk wat wij zouden kunnen doen.

Vrijwilligers in club- en buurthuiswerk staan hellemaal onderaan het lijstje van mogelijke signaleerders, na onder andere (school)artsen, onderwijzend personeel en bureaus. Toch is het van belang dat Scoutingleid(st)ers erkennen dat kindermishandeling bestaat. Zodoende kunnen ook zij op signalen letten en zo nodig naar buiten treden.

WAT IS KINDERMISHANDELING?

Er worden zes soorten van kindermishandeling onderscheiden, verdeeld in actieve en in passieve mishandeling. Onder actieve mishandeling vallen lichamelijke, emotionele en seksuele mishandeling. Dit uit zich onder andere in slaan, treiteren, vernederen, seksueel geweld en incest. Passieve mishandeling omvat het lichamelijke, emotioneel en seksueel verwaarlozen. Hier wordt kinderen iets onthouden, bijvoorbeeld goede voeding, een lieve opmerking of af en toe een knuffel. De statistieken van de organisaties tegen kindermishandeling schetsen een somber beeld. Volgens hun gegevens lijdt 10 à 20% van alle kinderen in Nederland aan één van deze soorten mishandeling.

Wat heel belangrijk is bij de erkenning van kindermishandeling is het onderkennen van het feit dat alle kinderen kans lopen mishandeld te worden. Uitgaand van de gezins-situatie houdt deze buurt niet voorkomt gaat niet op. Dit is met name duidelijk geworden bij incest, waar de afgelopen jaren veel onderzoek naar is gedaan. Een drempel bij het signaleren van kindermishandeling is vaak het kennen van de ouders. Van zulke mensen verwacht je zoiets toch niet? Mishandelende ouders moeten dan ook eerder als medeslachtoffers dan als vreselijke monsters gezien worden. Oorzaken voor mishandeling zijn zeer divers en lang niet altijd te achterhalen. Te denken valt aan een scala van problemen binnen het gezin. Het ouderschap zou tegengevallen kunnen zijn, men kan het kind niet aan of het kind was sowieso al niet gepland. Deze problematiek laat ik verder buiten beschouwing, bij Scouting heb je toch overwegend met de kinderen te maken.

WAT DOE JE ER NU TEGEN?

Deze vraag is niet zo gemakkelijk te beantwoorden en ik pretendeer dan ook niet een kant-en-klare oplossing aan te kunnen reiken, hoogstens wat nuttige wenken. Het eerste en belangrijkste wat je als Scoutingleid(st)er kunt doen is het erkennen van het verschijnsel kindermishandeling. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Kijk je kring van 25 kabouters maar eens rond. Volgens de schattingen worden hier minstens (!) 2 van mishandeld. Niet iets om vrolijk van te worden. Het is absoluut niet de bedoeling om nu iedereen van kindermishandeling te verdrukken en alle ouders wantrouwend te benaderen. Wel kun je, als je erkent dat kindermishandeling bestaat, op bepaalde signalen letten. Kinderen zenden, bewust of onbewust, signalen uit die er op kunnen wijzen dat er ergens iets fout zit. Verschillende van deze signalen, die je ook in een clubverband, tijdens een Scouting-opkomst, of een zomerkamp zou kunnen waarnemen, zullen hier de revue passeren. Allereerst zou het kunnen voorkomen dat een kind op een zeker moment naar je toe komt om te vertellen dat het thuis problemen heeft. Dit zal niet vaak gebeuren, maar als het gebeurt, luister dan, laat het kind merken dat je het gelooft en dat het je kan vertrouwen. Laat het kind rustig vertellen en toon bewondering voor de moed van het kind. Probeer niet te vervallen in een emotionele tirade tegen zijn of haar ouders. Een ander ernstig signaal is het hebben van

gen zichtbaar, signaal is het hebben van

allerlei letsel, waar nogal vaak over wordt gedaan. Een keertje van de trap afvallen kan gebeuren, maar als Jean-Paul iedere week blauwe plekken heeft, dan is dat toch wel vreemd. Meestal gaat het echter om veel minder duidelijke signalen. Zo kan afwijkend gedrag als een signaal opgevat worden. Sommige kinderen worden hyperactief, agressief en wild bij allerlei, vooral presentatiegerichte, spelen. Ook het tegenovergestelde gedrag: nooit mee willen doen, altijd stil in een hoekje zitten, kan vraagtekens oproepen. Het gedrag van kinderen onderling kan ook veelzeggend zijn. Zo kan het bijvoorbeeld opvallen dat een bepaald kind nooit vervallen raakt met een ander kind, nooit eens een vriendje of vriendinnetje meeneemt naar de opkomst en het liefst alles alleen doet. Een overdreven schrikreactie kan opgevat worden als uiting van meer algemene angst. Zo zijn er kinderen die bij het minste of geringste vreselijk schrikken, verstijven of zich juist heel agressief gedragen. Nu hoeft je niet zozeer iedereen één voor één te laten schrikken, maar soms voel je een kind gewoon verstijven als je even onverwacht een hand op diens schouder legt.

SEKSUEEL MISBRUIK

Bij seksueel misbruikte kinderen zijn er enkele specifieke kenmerken. Zoals bijvoorbeeld (seksueel) contactgestoord gedrag. Een kind kan door ongewenste aanrakingen thuis heel teruggetrokken, angstig en wars van alle lichamelijke aanrakingen zijn. Ook hier geldt dat het tegenovergestelde gedrag tevens kenmerk kan zijn, dat wil zeggen kinderen die heel uitdagend lichamelijk contact zoeken. Je kent ze vast wel, van die kinderen die altijd aan je willen hangen of op schoot willen zitten.

Seks is onder kinderen altijd een heet hangijzer. Enerzijds is het heel eng en vreemd, maar anderzijds wordt er altijd veel over gepraat en gegiegeld. Sommige kinderen hebben het hoogste woord bij zulke giebelpartijen. Probeer er eens op te letten of dat steeds dezelfde

De campagne die onbewust gevoeld wordt, richt zich vooral op de kinderen. In december komen ook de eventuele signaleerders aan bod, bureaus, onderwijzers, mensen uit het club- en buurthuiswerk worden gevraagd om mee te denken, middels posters met de tekst: 'Horen, zien en zwijgen'.

de kinderen zijn en of zij niet een al te uitgebreide seksuele kennis voor hun leeftijd hebben. Deze opsomming van signalen is zeer zeker niet compleet. Bedenk bij alles wat je opvalt dat er nooit één doorslaggevend signaal is en dat alle kenmerken ook op een andere wijze verklaard kunnen worden. Het vertoont van één van deze gedragingen hoeft dus niet persé met mishandeling in verband gebracht te worden. De campagne die momenteel gevoerd wordt, richt zich vooral op de kinderen. In december komen ook de eventuele signaleerders aan bod. Bureaus, onderwijzers, mensen uit het club- en buurthuiswerk worden tevens aangespoord hun mond open te doen, middels posters met de tekst 'Horen, zien en zwijgen', waarbij door het woord 'zwijgen' een grote rode streep staat. Voor hen is er ook een speciaal telefoonnummer: 06-8381. Hier kun je terecht met al je vragen over kindermishandeling, dus ook als je vermoedens hebt omtrent een bepaald kind. Zij bieden een luisterend oor en helpen je mogelijkwijs verder. Zoals al eerder gezegd, een heksenjacht op alle ouders van Scouting-leden is absoluut niet de bedoeling. Wel is het van belang dat het, nog steeds bestaande, taboe op kindermishandeling doorbroken wordt en dat er over gepraat kan worden. Zet in ieder geval je oren en ogen open voor dit probleem. En dan voortaan: horen, zien en ... zeker niet zwijgen!

Hoe lang zoek jij al iemand die wil luisteren?

HULPLIJN KINDERMISHANDELING

06-8400

Over sommige geheimen moet je praten.

„Het kind moet het gevoel krijgen dat het belangrijk is en zijn gevoelens kan tonen”

Kindertelefoon poogt zwijgen van bellers te doorbreken

Van onze verslaggeefster **MARIA HENDRIKS AMSTERDAM** — Weer gaat de telefoon en deze keer wordt er niet direct opgelegd. Het blijft stil aan de andere kant. „Wil je me iets vertellen?” Geen geluid. „Is er iets gebeurd waarover je wilt praten?” Stilte. „Vind je het moeilijk om te beginnen? Dat is ook heel moeilijk.” Stilte.

Els Naaktgeboren van de Kindertelefoon in Amsterdam geeft weer hoe een gesprek verloopt met kinderen die niets zeggen. „Is er wat vervelends gebeurd? Ben je ergens verdrietig over?” Stilte. „Vind je het prettig als ik je vragen stel?” Heel zachtjes klinkt het „ja”. „Ik ben hartstikke blij dat je dat durft te zeggen, want dan weet ik tenminste dat er iemand is. Wil je dat ik doorga met vragen of wil je me zelf vertellen wat er is? Je weet dat alles wat je me vertelt tussen ons blijft. Ik zal nooit iets doen wat jij niet wilt.” Onder geen voorwaarde mag ik erbij zijn als kinderen de Kindertelefoon bellen. Ze moeten vrijuit kunnen praten en niet het idee kunnen krijgen dat

er iemand meeluistert. Dus praten we voordat de Kindertelefoon om twee uur begint. Ofschoon overal duidelijk is aangegeven vanaf hoe laat je kunt bellen, slaat het antwoordapparaat binnen een uur toch minstens tien keer aan. De organisatie van de campagne tegen kindermishandeling *Over sommige geheimen moet je praten* maakte deze week bekend dat sinds het begin in september het aantal kinderen dat belt over kindermishandeling drieëneenhalf keer zo hoog ligt als normaal. Daarbij kwamen er in een maand tijd drieduizend „stille” telefoontjes binnen: kinderen die zonder iets te zeggen weer opleggen.

Op het kantoor in Amsterdam staat naast de twee toestellen van de Kindertelefoon een toestel met het speciale nummer 06-8400 dat tijdens de campagne beschikbaar is. Op dat apparaat wordt weinig gesproken en snel weer neergelegd, met een duidelijke piek na uitgezonden. Kinderen die wel praten, bellen uiteindelijk vaak de Kindertelefoon.

Kinderen die niets zeggen maar wel net even iets langer aan de lijn blijven, probeert de Kindertelefoon vast te houden door ze rustig toe te spreken om zo hun vertrouwen te winnen.

Naaktgeboren: „Het kind moet het gevoel krijgen dat hij belangrijk is, dat hij het recht heeft gehoord te worden en dat hij zijn gevoelens kan tonen.”

Van de kinderen die wel praten is bekend dat ze het nummer een paar keer draaien voordat ze ertoe komen wat te zeggen. En dan nog komen ze niet met de mededeling dat ze worden mishandeld. De informatie moet er meestal uitgetrokken worden. Naaktgeboren vertelt hoe zo'n gesprek verloopt.

Kind: „Kan iemand anders dit horen?” Els van de Kindertelefoon: „Nee, want ik zit hier alleen met jou aan de telefoon.” Huilen. Els: „Is er wat rots gebeurd dat je wilt vertellen? Of wil je alleen een beetje troost?” Kind: „Ik wil wel praten.” Els: „Zeg het maar, ik wil best naar je luisteren.” Kind: „Ik voel me zo rot.” Els: „Dat hoor ik, je klinkt helemaal verdrietig. Is er dan iets gebeurd?”

Thuis

Vaak moet de man of vrouw aan de telefoon alle richtingen afstaan om te weten waar ze de ellende moet zoeken. Els: „Voel je je thuis ook rot? Gebeuren er dingen die je niet wilt?” Het gaat er niet zozeer om uit het kind te krijgen

wat er precies is gebeurd, dat komt later wel. Naaktgeboren: „Als het kind verdrietig is, is dat op dat moment belangrijk. Je praat over het gevoel van het kind en als je merkt dat het iets opgeluchter ademhaalt kun je vragen: Wil je vertellen wat er gebeurd is?”

„Maar vaak voelen kinderen die worden mishandeld zich schuldig en zitten ze met een lastige combinatie van gevoelens als liefde voor hun ouders, schaamte om de vuile was buiten te hangen, schuldgevoel omdat het misschien hun eigen schuld is dat ze worden mishandeld. Je moet ze eerst duidelijk maken dat het logisch is dat ze die gevoelens hebben.”

Wat de Kindertelefoon in ieder geval niet doet is de zaak overnemen van het kind, zeggen dat zij het wel even zullen oplossen. Naaktgeboren: „Daarmee help je een kind niet. Dat wil je zelf graag, maar voor een kind gaat dat te snel en dan zou je hem weer het initiatief ontnemen. Alleen praten is al belangrijk genoeg.”

De meeste kinderen die worden mishandeld, praten trouwens niet. Het aantal kinderen dat de afgelopen tijd heeft gebeld is maar een schijntje, nog geen 10 procent van het aantal kinderen dat wordt mishandeld. Dat zijn er

in Nederland naar schatting 50 duizend.

Naaktgeboren: „Ik vind nog dat er veel kinderen bellen als je realiseert dat kinderen zich helemaal niet kunnen voorstellen wat er gaat gebeuren als ze hun mond opendoen. Daar hebben ze helemaal geen zicht op en dat is vaak nog bedreigender dan de situatie waarin ze zitten. Die is bekend, hoe afschuwelijk die ook is. Als ze anderen erbij betrekken, springen ze in het diepe, maar ze weten niet of ze kunnen zwemmen.”

De kinderen die praten zijn al wat ouder, vanaf een jaar of twaalf. Het zijn bijna altijd kinderen die een jonger broertje of zusje hebben van wie ze bang zijn dat die ook het slachtoffer zal worden. Dat zij worden mishandeld vinden ze blijkbaar tot daar aan toe, maar een jonger kind willen ze beschermen.

Het werk aan de Kindertelefoon is er niet lichter op geworden nu er meer gesprekken zijn over mishandeling. Naaktgeboren: „Als je twee van die telefoontjes per dag hebt, hakt dat er wel in.” Gelukkig bellen er ook kinderen die hulp zoeken bij het maken van een Sinterklaasgedicht of die suggesties willen hebben om een „hartstikke stomme jongen” te pakken te nemen.

Honderden telefoontjes naar speciale 06-lijn

Opvallend veel kinderen bellen over mishandelingen

Primaire 5 dec '91

DEN HAAG — Naar het speciale telefoonnummer voor mishandelde kinderen, dat sinds eind september bestaat, is in de eerste maand al 150 keer gebeld. De gewone Kindertelefoons, waar normaal elke maand ongeveer 100 telefoongesprekken over mishandeling binnenkomen, krijgen er nu 200 per maand.

De landelijke campagne tegen kindermishandeling, met filmpjes en posters, begon op 23 september. De organisatoren hadden niet zoveel telefoontjes verwacht. Medewerkster Monique Cornelissen: „Het aantal is heel hoog. Vooral omdat het vaak niet meevalt voor kinderen om een rustige plaats te vinden waar ze kunnen bellen.”

Dat er meer telefoontjes binnenkomen bij de Kindertelefoon dan bij het speciale nummer is geen teleurstelling: „Naar de Kindertelefoon kun je bellen voor allerlei verschillende problemen. Dat is makkelijker, je kunt over iets heel anders beginnen. Maar als je 06-8400 draait, is het meteen duidelijk waarover je belt.”

Op de nieuwe 06-lijn zijn in de eerste maand ook drieduizend etille

telefoontjes binnengekomen, dus van kinderen die niets zeggen. „Soms wil iemand eerst eens horen wat voor stem erachter zit. Het kan zijn dat ze wel drie keer zonder iets te zeggen de hoorn weer neerleggen, voordat ze écht iets vertellen.” Verder is het nummer buiten de openingstijden (het is dagelijks te bereiken tussen 16.00 en 20.00 uur) nog eens tweeduizend keer gebeld. Monique Cornelissen denkt dat de meeste kinderen bellen naar aanleiding van de televisiefilmpjes. „Wat ook helpt, is dat op bijna alle scholen zo'n poster hangt.”

De meeste meldingen gaan over schoppen, slaan en seksueel misbruik. Over geestelijke mishandeling, waar ook veel aandacht voor is in de campagne (een kind dat steeds gekleineerd wordt bijvoorbeeld) is nog niet gebeld.

Wat gebeurt er nu met al die mishandelde kinderen? Cornelissen: „Er wordt naar ze geluisterd. Dat is vaak al een heleboel. We zeggen dat ze, als ze dat willen, wel hulp kunnen krijgen, maar de meeste bellers willen nog helemaal niet dat er wordt ingegrepen. Ze kunnen contact opnemen met de Bureau's Vertrouwensartsen, maar alleen als ze dat zelf willen dus.”

Mishandeling van kinderen vaker gemeld via 06-lijn

Door een onzer redacteurs **NRC**
ROTTERDAM, 3 DEC. Het aantal meldingen van kindermishandeling bij de Bureau's Vertrouwensartsen inzake Kindermishandeling is na de start van de landelijke campagne 'Over sommige geheimen moet je praten' met 35 procent toegenomen.

De gewone jaarlijkse stijging bedraagt tien procent. Vorig jaar kwamen er 8.223 meldingen binnen. In de eerste vijf weken van de campagne waren dat er 1.180. Dit is bekend gemaakt door de Stichting Samenwerkende Organisaties tegen Kindermishandeling in Den Haag. Directeur van de Landelijke Stichting Bureau's Vertrouwensartsen inzake Kindermishandeling heeft minister d'Ancona (WVC) om extra financiering gevraagd voor de behandeling van de meldingen.

Vanaf het begin van het opstellen van de 06-lijn voor kinderen (op 23 september) zijn tot en met de maand oktober ongeveer 300 gesprekken gevoerd. Daarnaast kwamen er 3.000 'stille gesprekken' binnen. Dat zijn korte telefoontjes waarbij een kind wel belt, maar niets durft te zeggen. Op de 06-lijn voor informatie en advies kwamen in dezelfde periode ruim 600 gesprekken binnen.

Het aantal telefoontjes op de 06-lijnen stijgt uit boven de verwachting die de stichting had bij aanvang van de campagne. De telefoonlijnen lijken dan ook te voorzien in de behoefte van zowel kinderen als volwassenen om op deze manier over kindermishan-

stichting. Dat kinderen het niettemin vaak heel moeilijk vinden over hun nare geheimen te vertellen blijkt uit het aantal 'stille telefoontjes'. Behalve op de speciale 06-hulplijn voor kinderen komen ook op de gewone nummers van de Kindertelefoons veel meer gesprekken binnen over kindermishandeling binnen dan voor de campagne. Vroeger was een aantal van honderd gesprekken per maand over dit onderwerp normaal, dat is nu verdubbeld.

Eén op de vier gesprekken op de info- en advieslijn heeft tot nu toe geresulteerd in een hulpvraag van degenen die belde. Een kwart betrof mensen die mishandeld werden of nog worden. In tweederde van alle gesprekken kon de beller informatie worden gegeven

BRavo 17/12
Wie kann ich vergewaltigten kleinen Mädchen helfen?

Selt ich vor ein paar Monaten in Süd-West 3 den Film „Sarah? Sarah!“ gesehen habe, gehen mir das Thema Kindesmißhandlung und ihre Folgen nicht mehr aus dem Kopf. Ich kann mich in der Schule kaum mehr konzentrieren. Der Film handelt von der 8-jährigen Sarah aus Belgien, die von ihrem Nachbarn vergewaltigt wurde, als sie seinen Hund, mit dem sie sich sehr angefreundet hat, abholen will. Sie sagt ihren Eltern, Freunden und Bekannten nichts von der Schandtat des Nachbarn. Sie wendet sich von ihren Freundinnen und Eltern ab, entwickelt einen Waschzwang, wird schlecht in der Schule. Und sie lehnt sogar die Freundschaft zu dem Hund des Nachbarn ab und erzählt den Eltern, er habe versucht, sie zu beißen. Ich möchte Euch fragen, ob ich mit meinen 14 Jahren Mädchen helfen kann, denen es ähnlich ergangen ist wie Sarah.
 Christian, 14, Schenklingsfeld

chen (auch Jungs sind Opfer) gehört es zum bitteren Alltag, von ihren (Stief-)Vatern, Onkels, Opas oder auch Nachbarn betastet oder vergewaltigt zu werden. Der Film hat nur einige der oft lebenslangen Folgen gezeigt.

Weißt Du, Christian, sexuelle Ausbeutung an Mädchen ist grundsätzlich ein Frauenthema. Und die Betroffenen brauchen Unterstützung von Therapeutinnen, die besonders geschult sind, die sich mit dem Thema auseinandergesetzt haben. Sie müssen der Arbeit mit den Opfern gewachsen sein und damit umgehen können.

Du kannst schon viel tun, Christian, wenn Du Dich über das Thema informierst, heilhörig wirst. Auch und gerade als Junge. Und ganz besonders in Deinem Verhalten, indem Du Mädchen und Frauen nicht als sexuelle Objekte, vielleicht sogar irgendwann als „Besitz“ betrachtest, über den man(n) willkürlich Gewalt ausüben darf. Mißbrauch fängt schon da an, wo Mädchen mit taxierenden Blicken in der U-Bahn, ausgezogen werden. Wo nur noch der Körper wichtig ist, nichts anderes mehr. Wo mit Blicken, Worten, Taten Macht ausgeübt wird.

Du kannst Dir z. B. folgende Bücher besorgen, um besser zu verstehen: „Zart war ich, bitter war's - Sexueller Mißbrauch an Mädchen und Jungen“, Volksblatt-Verlag oder „Hast Du schon gehört, was mit Andrea passiert ist?“ (Roman, Bastei Lübbe, DM 6,80). Schreibe doch Du geschrieben her...

Dr.-Sommer-Team: Informiere Dich zum Thema sexuelle Gewalt an Mädchen

Lieber Christian, es ehrt Dich, daß Du so einfühlsam bist. Was Du im Film gesehen hast, geschieht vielen tausend Mädchen Tag für Tag, meist in der eigenen Familie. Für viele dieser verzweifelten und in ihrer Not alleingelassenen Mäd-

**PRESENTATRICE OOK ZELF MISBRUIKT
 OPRAH WINFREY GETUIGT VOOR SENAATSCOMMISSIE**

WASHINGTON DC - Talkshowpresentatrice Oprah Winfrey reisde onlangs speciaal af naar Washington om haar steun te geven aan een nieuwe wet tegen kindermishandeling. Een senaatscommissie boog zich over de vraag of het zin heeft om periodiek een lijst van veroordeelde kindermishandelaars te publiceren.

● Oprah Winfrey, zelf incestslachtoffer, is hard tegen kinderverkrachters

Oprah voor de senaat: „Ik was negen toen een 19-jaar oude neef zich aan me vergreep en 14 toen m'n lievelingsoom me tegen m'n wil in gebruikte. Zij zijn nooit gestraft, omdat ik m'n mond toen niet durfde te openen. Dat deed ik pas in 1985 in m'n programma. De lawine van reacties die ik kreeg, maakte mij duidelijk hoe „gewoon“ het probleem van incest blijktbaar is. Daar moeten we alles aan doen wat we kunnen. Ik ben aardig terecht gekomen, maar het heeft m'n jeugd getekend. De drempel voor potentiële incestplegers moet zo hoog mogelijk opgeworpen worden. De angst om op zo'n lijst terecht te komen, kan sommigen misschien er van weerhouden om dit soort gruwelijke misdaden te begaan. En dus heeft het zin.“

Seksueel geweld

LELYSTAD - De kranten staan er bol van. Hoe ervaart men seksueel geweld, wat kunnen ongewenste intimiteiten zijn? Op deze vragen wordt dieper ingegaan tijdens de ochtend in het Vrouwencentrum Schans 18-39. De aanvang is om 10.00 uur. Voor inlichtingen kan men 31166 bellen op de maandag- en woensdagochtend.

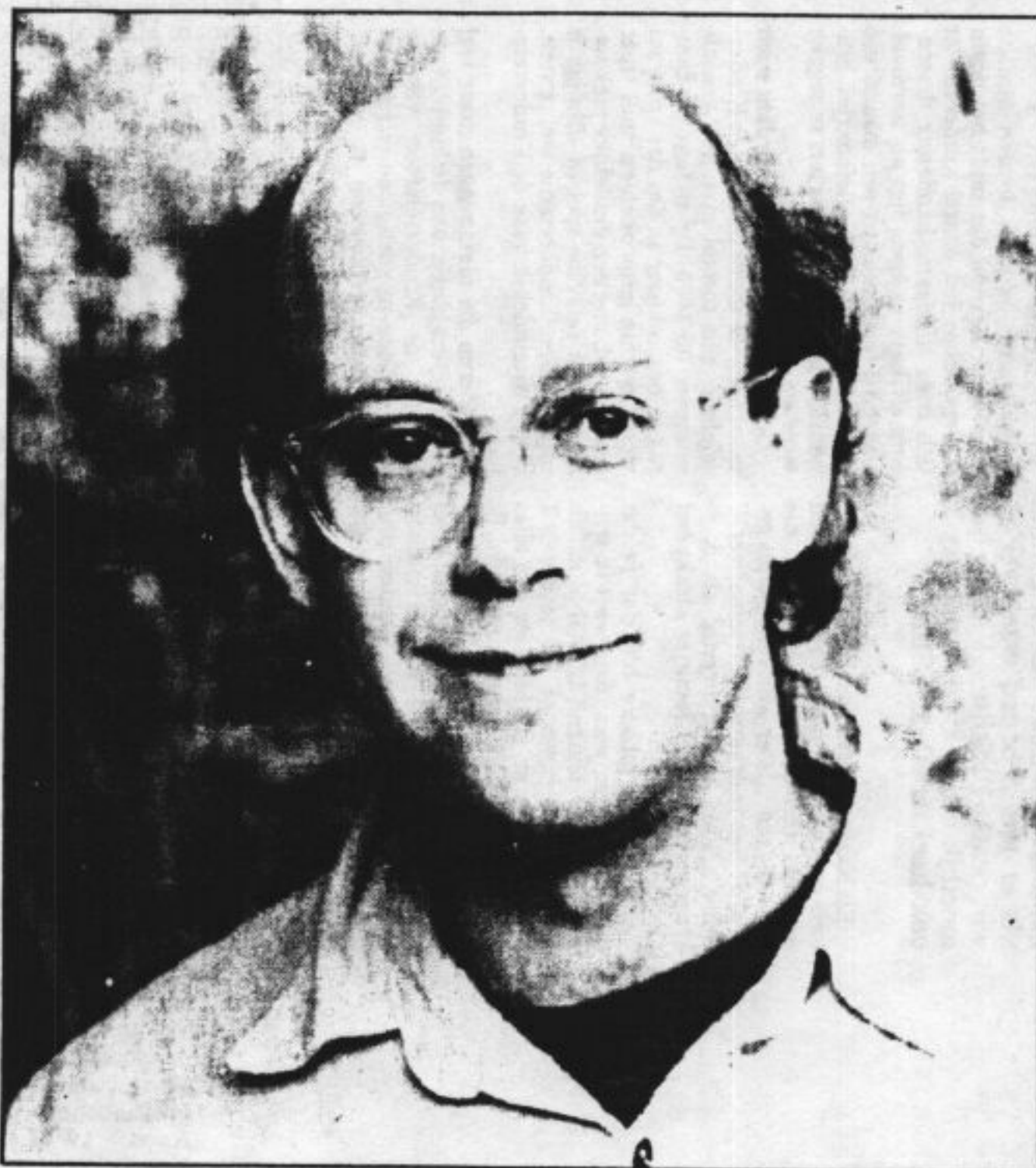
Boek helpt mannen bij verwerken trauma's van seksueel misbruikte partners

Hulp voor redders in de nood

AMSTERDAM - Wat doe je als man wanneer je vrouw of vriendin is verkracht, of wanneer zij vroegere incest-ervaringen gaat verwerken? Vrouwen ondervinden soms hun leven lang problemen door zulke traumatische gebeurtenissen, wat ook zeker invloed heeft op haar partner en de relatie met hem.

Breed uitgemeten

Van één onzer verslaggeefsters

de Mannenkrant, die afgelopen zomer werd opgeheven. Ook werkte hij mee aan de boeken 'Mannelijkheid en seksueel geweld' en 'Er zijn geen namen voor. Jongens als slachtoffer van seksueel misbruik'.

Niet overdreven

'Redders in nood' is het eerste Nederlandstalige boek over partners van seksueel misbruikte vrouwen. De auteurs hebben zich voornamelijk gebaseerd op literatuur uit de Verenigde Staten, waar al intensiever onderzoek is gedaan naar de rol die partners - kunnen - spelen. Daarnaast wordt verslag gedaan van een gespreksgroep waar zes mannen aan deelnamen, onder begeleiding van twee lotgenoten, tevens deskundigen

● Joost Heinsius: 'Mannen kunnen zich niet voorstellen hoe het is seksueel misbruik mee te maken'. Foto ANP

van de stichting MTSG. Verder illustreren acht persoonlijke portretten van mannen de ervaring en problemen in de mee-verwerking.

Heinsius: 'Nood is niet overdreven gesteld, want de problemen kunnen diep doordringen in het dagelijks leven. Opvallend vind ik het geduld dat de mannen tonen. Ze willen vaak voor haar zorgen en beschermen. Probleem is dat mannen onzeker worden omdat ze niet precies weten waar ze goed aan doen, vooral als de moeilijke tijd van een vrouw lang aanhoudt en ze nauwelijks verbetering zien. Mannen kunnen zich niet voorstellen hoe het is om seksueel

geweld mee te maken. Wij leggen in het boek gedetailleerd uit wat het voor een vrouw betekent en hoe de verwerking kan uitpakken'.

In de gespreksgroep is getracht verbanden te leggen tussen het gedrag van de vrouw en haar verleden. Resultaat is volgens Heinsius dat de partners beter gaan praten waardoor er meer begrip ontstaat. Heinsius: 'Soms komt men in een vicieuze cirkel terecht. De partner heeft last van schuldgevoelens omdat hij zich als man associeert met de mannelijke dader. Bovendien schuift hij, soms jarenlang, zijn eigen belang opzij. En daar voelen vrouwen zich juist weer schuldig over, waardoor spanningen ontstaan'.

Een ander probleem is volgens hem dat er veel verandert binnen een relatie. Zo is seksualiteit een heikel punt. 'De vrouw wil niet meer vrijen, of op een andere manier. Ze stelt nieuwe grenzen. De man durft geen initiatieven meer te nemen tot seks, waardoor de vrouw weer het gevoel heeft dat hij haar afwijst', zegt Heinsius.

'Ook de ingesleten omgangsvormen wijzigen. De vrouw kan door het verwerkingsproces andere standpunten gaan innemen. Ze wordt assertiever, minder volgzaam en krijgt bij voorbeeld andere gedachten over mannelijkheid'. Een verschijnsel dat volgens de auteur ook in het emancipatieproces voorkomt. 'De vrouw wordt zelfbewuster en haar partner kan hierin niet meekomen', aldus Heinsius.

'Het grote verschil is de manier van verwerking. De man ontsteekt sneller dan een vrouw in woede, gericht tegen de dader. Ze kunnen hiervoor geen uitlaatklep vinden en keren hun kwaadheid tegen hun vrouw', aldus Heinsius.

De auteurs hopen dat de professionele hulpverlening de partnerproblematiek oppakt, zodat er meer gespreksgroepen ontstaan. Praten met betrokkenen lijkt tot nu het beste middel om bij te dragen aan de verwerking van seksueel geweld.

De auteurs zijn zich er wel van bewust dat niet alle mannen begrip willen opbrengen voor hun misbruikte vrouw. Heinsius: 'Het boek is dan ook bedoeld voor partners met goede bedoelingen. Want langzaam groeit het besef dat partners belangrijk zijn voor de verwerking, zowel positief als negatief'.

HET WAS EEN TEDERHEID die niemand begreep en waarover mijn vader en ik met niemand konden praten. Hij dreigde of chanteerde mij nooit, maar zei af en toe als we op de paardedeken in de zon lagen: 'Dit moet je aan niemand vertellen, dit is van ons.' Het bleef een paar jaar van ons en daarna werd alles in een razend tempo afgebroken: mijn vader verdween, het landschap werd ontakeld en tenslotte bemoeiden schoolartsen er zich mee.

Pas veel later ben ik erachter gekomen hoe de schoolartsen achter 'ons geheim' waren gekomen: een zoetwatervisser en een bloembollenteler waren naar de politie gegaan. Twee agenten in burger hadden zich op een middag bij mijn moeder voegd (mijn vader was niet thuis) en hadden 'het geval' urenlang met haar doorgenomen. Mijn vader moest een paar dagen later op het politiebureau komen en 'de zaak' werd buiten de rechter om geregeld: ik zou voor een tijdje in 'een rusthuis' worden opgeborgen, ondertussen zouden mijn ouders hun echtscheiding regelen en mijn vader beloofde geen bezwaar te maken tegen ontzetting uit zijn ouderlijke macht. Dat laatste wilde zeggen: mijn vader had na de echtscheiding niet meer het recht om mij te zien of te spreken.

Op bevel van de rechter was ik op mijn elfde jaar vaderloos. De rechter die deze uitspraak deed, heb ik nooit gezien of gesproken. Niemand heeft in die tijd met mij gepraat: geen sociaal werker, niemand van de voogdijraad. Het enige dat mijn moeder jarenlang beweerdde, was: 'Wees maar blij, kind, dat je van die man bent afgekomen. Als hij nog even door was gegaan, was je voor je hele leven gedupeerd geweest.'

Schoolarts, dokter W., streek mij op school door het haar en fluisterde: 'Je voelt je zonder die vader nu zeker een stuk gelukkiger, nietwaar?'

'Nee dokter.'

Toen ik dertien, veertien jaar oud was, wist iedereen in de buurt ervan. De bakker leverde een heel bruin af en lachte: 't Is zeker veel fijner, hè vent, alleen met die aardige mama van je...'. De tandarts vulde een gaatje en mijmerde: 'Nu het bij jullie thuis wat beter gaat, moet je toch ook eens het borsteltje wat zwaarder aanzetten.' Mijn grootmoeder trok mij, als vijftienjarige nota bene, op schoot en huilde zachtjes: 'Wat die man is toch allemaal heeft aangedaan! Kan je het ooit vergeten?'

'Wat oma?'

'Ach kind, ik begrijp best dat je er nog niet over kan spreken.'

In de eerste klas van de middelbare school kreeg de gymnastiekleraar opdracht zich niet in mijn aanwezigheid te verkleden. Ik vertelde mijn moeder: 'Dat is toch zo gek, ma, maar die man gaat in een ander hok zijn goeie goed aantrekken.'

'Dat is helemaal niet zo gek; ik heb zelf aan de rector gevraagd of die leraar zich wat terughoudend wilde opstellen,' zei mijn moeder en schrok van zichzelf.

Het zou meer dan dertig jaar duren voordat ik de geheimzinnigheid volkomen begreep, die aan het einde van de jaren vijftig rondom mij geweven werd. Toen waren er nog slechts weinigen in leven die bij de executie van mijn vader betrokken waren geweest. Een rechter wilde onder geen beding met mij praten, het archief van de rechtbank bleef voor mij gesloten en mijn moeder heeft tot op de dag van vandaag geweigerd er iets over te zeggen. Mijn grootmoeder, dokter W. en mijn vader zijn dood. Tijdens die enige keer dat ik mijn vader na zijn echtscheiding zag, durfde ik er niet over te beginnen. Ik wist toen trouwens lang nog niet zoveel van het 'zedenschandaal', dat voor mij nog steeds geen 'schandaal' is. Integendeel: door alle jaren heen ben ik de bestrafte gebeurtenissen blijven ervaren als oprechte vaderlijke liefde in een warm, klein geestgrondparadijs.

ER GING OP mijn elfde jaar een zware deur dicht. Achter die deur werd zacht en vol schaamte gepraat. Ik mocht van mijn moeder tot mijn zestiende niet ongeleid naar de duinen (ik deed het natuurlijk wel), vaak waren stukjes 'plaatselijk en regionaal nieuws' uit de krant geknipt ('Waarom knipt u die stukjes toch uit de krant, ma?' 'Alles lezen is niet goed voor je. Zal ik een kop warme chocola voor je maken?') en toen ik zevenendertig jaar oud was, vroeg mijn moeder toen ik afscheid van haar in de vestibule nam: 'Hoe vind je dat nou dat volwassen mannen tegenwoordig helemaal naakt aan het strand liggen?'

Zelden spreek ik er met vrienden over. Na een avond met te veel drank in Barbizon meende San-

der: 'Tja, je weet: ik ben heel liberaal, maar dat van je vader gaat mij eerlijk gezegd ook wel een ietsiepietsie te ver.'

Na 1959 ben ik nooit meer iemand tegengekomen die wat aardigs over mijn vader heeft gezegd. Ik ken geen mens die hem sedertdien geprezen heeft, iets sympathieks over hem heeft verteld of tenminste zijn natuurkennis bewonderend memooreerde. Mijn vader is weliswaar al lang dood, maar voor alle mensen die hem gekend, of zelfs liefgehad, hebben, is hij al veel eerder gestorven. Mijn vader en ik zijn al ruim drie decennia samen alleen. En na zijn gruwelijk laatste einde is dat niet veranderd.

Vaak was er echter Sander, met wie ik in alle kuisheid hetzelfde heb gedaan als met mijn vader, en met wie ik soms dat duistere geheim, dat verschrikkelijke zwijgen, vergeten kon. Hoewel het Sander dus ook 'een ietsiepietsie te ver' ging, verving hij in veel opzichten mijn vader.

Dat was vreemd: Sander en ik waren immers leeftijdgenoten. Het feit dat ik Sanders vrouwenpraat zo lang aanhoorde - in de laatste jaren probeerde ik die vooral te verdragen - lag waarschijnlijk vooral aan het feit dat ik mij ooit voornam nooit iets van seksuele of erotische aard te veroordelen of te gispn. Hoe gek, bizar en zonderling ook. Ik legde Sander in 1974 uit: 'Al word ik stokoud en zo conservatief als de pest, nooit zal ik iemand op zijn gedrag pakken. Je doet maar, San!'

Het pakte uiteindelijk anders uit, maar dat kwam door iets anders. Namelijk door de dubbele moraal die Sander op een gegeven moment zelf aan de dag ging leggen. Terwijl we elkaar zo vaak hadden gezwoeren dat we 'geen ouwe, conservatieve leugenbakken' zouden worden, spon Sander buiten mijn medeweten een web van leugens en bedrog. 'Die vader van jou, godnogantoe! Die man beheerst je zo totaal dat ik het gewoon niet meer begrijp,' riep Sander uit toen we tijdens een ontwakende ochtend langs de Amstel fietsten.

'Ik houd niet zo van de Rolling Stones, maar dat regeltje uit één van hun songs, *It was your father who trained you and your mother who brained you* - een of andere zotte dichter heeft over dat zinnetje zelfs een gedicht geschreven, weerzinwekkend - wat de verhouding met mijn ouders mooi samen. Als de Stones iets goeds gezongen hebben, dan is het die regel.'

'Ik luister nooit naar de Stones.'

'Ik ook nauwelijks, maar het gaat om dat regeltje. Mijn vader heeft zo veel voor mij betekend dat hij eigenlijk een biografie verdient. Ik zou een boek over hem moeten schrijven.'

'Dat zou ik niet doen. Er zijn al genoeg boeken.'

'Ik ga het ook niet doen; ik bedoelde dat bij wijze van spreken. Mijn vader heeft recht op eerherstel.'

'Jij niet?'

De zon klom aan de zomerhemel langzaam omhoog. De stad werd lichtgrijs en daarna vaalgeel.

'Hulp slachtoffers seksueel geweld in gevaar'

(Van een onzer verslaggevers)

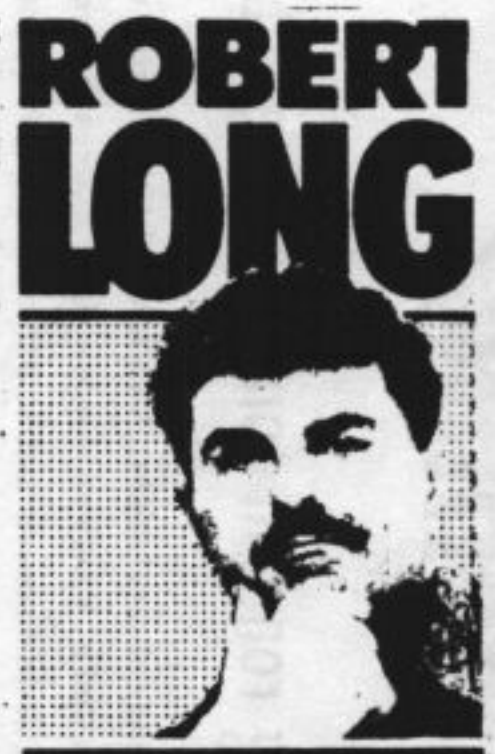
UTRECHT - De coördinatie van hulp aan slachtoffers van seksueel geweld in Utrecht loopt ernstig gevaar. Dit meent Eveline Glaser, coördinator bij de Stichting tegen Seksueel Geweld. De gemeenteraad heeft besloten geen subsidie te verlenen aan de Integratiegroep Seksueel Geweldsbeleid Utrecht. Hierdoor staakt de Integratiegroep per 1 januari haar activiteiten. Ook de Stichting tegen Seksueel Geweld houdt dan op te bestaan. Het ministerie van sociale zaken heeft de subsidiekraan dichtgedraaid.

De experimentele fase van de suel geweld in haar pakket landelijk opererende stichting moet nemen. De stichting ontleent haar naam aan de minister. Zij vindt dat de reguliere zorgsector de hulpverlening na seksueel geweld in Utrecht moet nemen. Verder is de coördinatie een taak apart, die buiten het takenpakket van de concrete hulpverlening valt, aldus de stichting.

Bij wegvallen van een coördinerende instantie vrees de stichting dat slachtoffers en hulpverleners door de bomen het bos niet meer zien. Slachtoffers moeten vaak diverse instanties af gaan, elk weer met hun eigen regels en taken. Het snel vinden van de juiste instantie wordt bemoeilijkt. Ook worden nieuwe vormen van seksueel geweld nu mogelijk te laat onderzocht.

De Integratiegroep is uit de stichting voortgekomen. Haar taak bestaat uit het coördineren van regionale hulpinstanties, zoals het Jongeren Advies Centrum, de Rraag, zedenpolitie en Wilhelmina Kinderziekenhuis. Daarbij profiteerde de regionale Integratiegroep van de subsidie van sociale zaken die in wezen bestemd was voor de stichting.

De gemeente Utrecht heeft coördinatie van hulpverlening al tijd onderschreven. Maar daarbij is ze ervan uitgegaan dat de betrokken instanties deze zelf moesten financieren. Volgens de stichting is dit onmogelijk. De instanties maken al mensen vrij om aan de coördinatie deel te nemen. Zo wordt er indirect al geld aan uitgegeven.

ROBERT LONG

KGB-2010

Het schijnt een bekend gegeven te zijn dat lezers die kwaad of geïrriteerd zijn sneller en massaler reageren op iets waar ze het niet mee eens zijn, dan mensen die het ergens juist heel erg mee eens zijn. Dat betekent dus, ook in mijn geval, dat de brieven die ik ontvang naar aanleiding van mijn wekelijkse stukje in deze krant voor 80 procent van lezers afkomstig zijn, die vinden dat ik iets onjuist benader, of een volkomen verkeerde visie heb.

Op mijn stukje KGB van een paar weken geleden heb ik zoveel reacties ontvangen dat ik er even op terug kom.

en nog wat. De hinder van andermans sigaretterook andermans hond(epoep), andermans intimiteiten, kortom, we ergeren ons aan werkelijk alles, overal is een klaaglijn voor of een postbusnummer, een hulpgroep of een brochure.

Nou, dat was goed mis Vooral op het seksuele vlak, en de reacties waren niet mals. Een mevrouw werd zelfs misselijk van me. Het was trouwens de eerste keer dat ik alleen maar post van dames kreeg. De strekking van de meeste brieven was dat ik veel te luchthartig deed over al die seksuel ellende, en dat incest heel erg is, evenals verkrachting en ongewenste intimiteiten op de werkvloer.

Nou, dames, laat ik het dan nog maar eens heel duidelijk herhalen, in hoofdletters: **IK BEN TEGEN ELKE FORM VAN SEXUALITEIT ALS NIET ALLE BETROKKENEN DAAR ME' HUN VOLLEDIGE INSTEMMING AAN DEELNEMEN!!!** Is dat duidelijk zo? Mooi. Maar daarmee is de kous natuurlijk niet af.

Want wat ik zo verschrikkelijk stuitend vind, is dat slachtofferigtoontje, dat gelijkhebbertje in al die brieven (en tv-programma's) als het eron gaat wie nou eigenlijk het zwaarst getroffen is.

Mannen zijn op de ploeren top tien nog steeds in stijgende lijn. Ze grijpen slaan, verkrachten, slaan vuile praat uit, pakken hun kinderen als ze de kans krijgen en dwingen hun vrouwen tot de waaglijkste zaken.

Eeuwenlang was het beek van de vrouw of hoer of heilige. Nu is het kennelijk zo dat 'de vrouw' alleen nog maar als heilige gezien mag worden. Een zuiver, rein, onschuldig wezen dat haar leven moet delen met zo'n smerige sexmaniak, die, al hij zijn zin niet krijgt, naar de hoeren gaat (overigens schijnt dat veel meer voor te komen dan je zo op het eerste gezicht zou denken), en ik ken gevallen waarin ik me dat heel goed kan voorstellen.

Huwelijken waarin de man het slachtoffer is van de geraffineerde treiterpraktijken van zijn vrouw, zijn totale afhankelijkheid van haar stemmen, zijn wakenlange hoop dat er nog eindelijk weer eens gevreesd zal worden, de rol van hul behanger, die moeder haar kinderen inpraat zo gauw ze het over vader heeft, daar hebben we het zelfde over en dat is wat me irriteert.

Ik begrijp best dat het soms heel erg moeilijk is om als man en vrouw iets van het leven te maken, ze zijn nou eenmaal anders op allerlei gebieden. Hij lust er wel pap van, zij geniet met mate. Ze delen lang niet altijd dezelfde interesses, en zo kan ik nog uren doorgaan. Maar uit elke reactie, elke brief werd me duidelijker dat seksualiteit eigenlijk verward wordt met smerig, laag, vies en pervers. En dat is iets waar ik me tegen zal blijven verzetten.

Onder voorwaarde dat bovenstaande, vet gedrukte regel in acht wordt genomen, vind ik dat sex, in welke vorm dan ook en met wie dan ook en wanneer dan ook, het mooiste, fijnste, lekkerste en ontroerendste is dat de mens tot zijn beschikking heeft.

P.S. Overigens ben ik maar wat blij dat ik destijds door mijn pianolaar den 'misbruikt' op mijn veertienste, want het heeft me heel veel inzichten verschaft waar ik nog steeds wat aan heb, en zeker niet alleen op muzikaal gebied.

Wie overdrijft er nou eigenlijk?

De grote verwarring rondom (on)gewenste intimiteiten

'Wat onthutsend', de golf van commotie rond seksueel misbruik en seksuele intimidatie, meent Anja Meulenbelt, daar het thema inmiddels toch al weer jaren oud is. Vrouwen worden afgeschilderd als wrekers, mannen als hulpeloze slachtoffers. Als voorlopig dieptepunt in de discussie ziet ze het artikel 'Nieuw preuts' in HP/De Tijd ('niets mag meer'). 'In ieder geval kunnen we constateren dat er een paar rauwe zenuwen zijn geraakt.' Maar Iteke Weeda is in staat zich er 'relativerend bij te vermaken' en probeert nog wat bij te dragen aan de algehele verwarring. Een lijst met wat wel of niet mag is niet aan te leggen, maar aan enige adviezen wil ze zich wel wagen.

Anja Meulenbelt

Oprij, dec. '91.

Het is wat onthutsend, deze golf van commotie rond seksueel misbruik en seksuele intimidatie, een thema dat inmiddels toch al weer jaren oud is. Terwijl het feminisme met de regelmaat van de klok dood man nu pas uit zijn dommel ontwaakt en begrijpt dat we het ook over hem hebben. De aanleiding is niet de stroom van publicaties en onderzoeken die we inmiddels al hebben, en ook niet eens de zaak-Finkensieper, de aanleiding is een reeks *Postbus 51*-spotjes van de overheid, en de soap opera waarin een meneer Thomas en een mevrouw Hill de hoofdrol spelen, met seksuele intimidatie in de werksetting als onderwerp. En kijk wat er gebeurt in de media: een stroom van reacties waarvan de hoofd-moot wordt gekenmerkt door woedende afweer. Alsof de voor-malige 'slachtoffers' van seksueel geweld een collectieve machts-greep hebben gedaan, alsof ze hun slachtofferstatus gebruiken om hele batterijen hulpverleners plus de rechterlijke macht om hun vingers te winden - ze hoeven maar met hun vingers te knippen en de overheid schuift miljoenen over de tafel, niet waar? En erger nog: links en rechts worden wraakacties uitgevoerd door gegriefde vrouwen die onschuldige mannen voor de rechter slepen en dan ook nog automatisch gelijk krijgen. En dan al die weerloze mannen die hun banen dreigen kwijt te raken door het arbeidsbestel te spjoken omdat je je geen opmerking over een leuk bloesje meer kunt permittieren. Al die vaders die hun dochtertjes niet meer in bad durven stoppen. (Alsof ze dat voorheen massaal deden.) Al die jonge mannen die drie getuigen mee moeten slepen, als ze al het lef hebben een uitnodiging voor een kopje koffie aan te nemen. Gebroken carrières: wat die Thomas net niet is overkomen maar Finkensieper wel, kan straks elke man gebeuren, want hoe kun je je onschuldig nog bewijzen wanneer vrouwen jaren later nog met een aanklacht kunnen ko-

men? En dat terwijl die vrouwen weigeren om het er onderling over eens te worden wat nu precies wel en wat niet mag? En de ene vrouw met een kopje koffie een kopje koffie bedoelt en de andere vrouw wat anders? Waarlijk, het is ons feminisme na jarenlange strijd eindelijk gelukt om te bereiken wat we altijd al wilden, we hebben de mannen gereduceerd tot hulpeloze slachtoffers, chronisch verkeerd begrepen, eindelijk staan we op de drempel van een nieuw tijdperk waarin geen man nog een vin mag verroeren en de preutsheid hoogtij viert. Maar gelukkig zijn er nog wat heldhaftige mannen die zich op 'glad ijs' durven te begeven, met het risico uiteraard dat ze zelf verdacht worden, en die al deze misstanden dapper aan de kaak durven te stellen. Zoals Gerard Driehuis, hoofdredacteur van *HP/De Tijd*, die zich onder de kop 'Op hol geslagen bolderkar' vast probeert in te dekken tegen de reacties die hij verwacht op het omslagartikel van 25 oktober, 'Nieuw preuts' van Bart Rijs en Annet van der Zijl. Eindelijk, de *HP* aan de kant van de echte misdeelden.

Overdrijf ik? Nauwelijks, wanneer we dat artikel als voorlopig dieptepunt zien, als illustratie voor het niveau waarop de discussie wordt gevoerd. Ik citeer: 'Om niet de kans te lopen om als seksueel crimineel te worden geafficheerd zul je de erotiek uit je leven moeten bannen.' 'Nu is er een maatschappelijke ommekeer. Niet door de kerken of de oude zedenmeesters, maar door het hulpgeroep van het georganiseerde slachtofferchap, bijgestaan door hulpverlening en vrouwenbeweging. Niets mag meer.' 'Daarmee (met het pleidooi om incest niet te laten verjaeren) wordt de betaster onder de douche gelijk gesteld aan de con-centratiekampbeul.' De massapsycholoog Marten Brouwer wordt aangehaald, en hij heeft het over 'heksenvervolging, een collectieve waanvoorstelling, onschuldige mannen die het slachtoffer worden in plaats van onschuldige vrouwen'. Driehuis stelt daarbij de retorische vraag, of al die seks-commotie niet wat buiten proportie begint te raken, en beantwoordt die

vraag alvast: 'Dezer dagen pepert de overheid via een voorlichtingscampagne de mannelijke burger in dat een groot deel van hen er dubieuze praktijken op na houdt. En daarmee heeft de neo-preutsheid een nieuwe fase bereikt. De illusie dat mannen en vrouwen gelijkwaardig zijn en dus ook in gelijkwaardigheid relaties aangaan die al dan niet seksueel van aard kunnen zijn heeft maar kort geduurd. We zijn weer terug in de tijd van altijd belaagde meisjes en bijna altijd bedreigende mannen.'

Nu kunnen we het er natuurlijk over hebben wie precies die illusie koesterden dat mannen en vrouwen tegenwoordig op basis van gelijkwaardigheid seksuele relaties aangaan. Ik denk dat de vrouwen die in hun jeugd of later seksueel zijn misbruikt, weinig last van die illusie hebben gehad. Maar die komen in de artikelen nergens aan het woord.

In ieder geval kunnen we bij deze 'sekscommotie' constateren dat er een paar rauwe zenuwen zijn geraakt. Dat beeld van een bijna huilende Thomas die toch niets anders op zijn geweten had dan een olijke opmerking over een schaamhaar in zijn cola, gecombineerd met een *Postbus 51*-spotje waarin we een jonge man over de schreef zien gaan (en dat terwijl het later nog goedkome, wel het minst herkenbare deel van het filmpje), het is kennelijk menig man te veel. Ook mannen die zeggen géén boter op hun hooid te hebben, voelen zich in hun eer en goede naam aangetast, ze worden 'opgezaald met een schuldgevoel over hun mannelijkheid' (Bruinsma, in *de Volkskrant* van 29 sept.). Tjonge.

Voor de meeste mensen die er echt wat van weten en betrokken zijn geweest bij de nog steeds voortdurende strijd om betere hulpverlening, onderzoek bij seksueel misbruik en betere wetgeving, zal het haast komisch werken om te zien hoe er nu een komplot wordt verondersteld tussen overheid, hulpverleners, vrouwenbeweging en slachtoffers, eendrachtig verenigd in een hysterische poging om mannen, schuldig of onschuldig, aan de schandpaal te nagelen. Maar echt leuk is het niet, deze reactie, die ik als weinig anders kan zien dan een verlate 'backlash'. Hier

Mannen voelen zich in hun eer en goede naam aangetast

50 09/11 DECEMBER 1991

worden toch stevige pogingen gedaan om jaren werk in diskrediet te brengen. Ik zie een aantal mechanismen die in sommige media gehanteerd worden, met de *HP* niet als enige bijdrage, wel als voorlopig dieptepunt, niet om een discussie op gang te brengen, maar om die zo snel mogelijk weer af te voeren.

In de eerste plaats: de bagatellisering van de gevolgen van seksueel geweld en seksuele intimidatie en hoe vaak dat voorkomt. De snelste en gemakzuchtigste manier om dat te doen is een bekende journalisten-truc: je schetst eerst een overtrokken beeld van wat je tegenstanders gezegd zouden hebben, en roept dan verontwaardigd dat zij overdrijven. De *HP* doet dat door op het omslag alvast af te drukken: 'Volgens de cijfers is half Nederland in de bosjes op zoek naar een sekslachtoffer, thuis bezig om kinderen te verkrachten, of op het werk collega's te betasten.' 'Volgens welke cijfers? Niet die van de onderzoeken, in ieder geval, zoals die van Nel Draijer, die dan ook niet worden geciteerd. Zeker: we kunnen er met elkaar van schrikken hoeveel meer het voorkomt dan we (ook ik) hadden gedacht. Maar in die onderzoeken wordt een zorgvuldig onderscheid gemaakt tussen seksuele intimidatie die alleen hinderlijk en vervelend is, en gedrag waarbij je het werken onmogelijk wordt gemaakt, tussen pogingen die makkelijk zijn af te schudden en je voornamelijk achterlaten met een drastisch gedaald respect voor de man in kwestie, en herhaald misbruik door bijvoorbeeld de eigen vader, wat zo traumatiserend kan werken dat je daar je hele leven de gevolgen van draagt. Het is niet allemaal 'incest', het is niet allemaal even erg, en niemand die er wat van af weet of er ervaring mee heeft, heeft dat beweerd.

Een tweede wapen dat is ingezet, is het woord 'slachtofferisme'. Een term die we nu overal op zien duiken: een paar staaltje van omdraaiing en van *blaming the victim*. Alsof de vrouwen, en daar achteraan de mannen, die een jarenlang zwijgen doorbreken nu ze eindelijk kunnen rekenen op enig begrip, die eerste stap uit het slachtofferdom alleen doen om aandacht te trekken, dat doen vanwege de behoefte aan 'ordinaire wraakacties' (alweer de *HP*) of bij gebrek aan iets interessanter zich proberen te toeien met een identiteit waaraan eer te behalen is. 'Ik ben misbruikt, dus ik ben'. Deze laatste vondst stamt trouwens van Heikeleen Verrijn Stuart van Het Clara Wichmann Instituut, en is gelukkig door Annie Bijnoord, die het weten kan, al wecrléged met de enige passende reactie: 'Gadverdammé.'

De derde truc is om te ontkennen dat seksuele intimidatie en misbruik iets met de bestaande machtsverhoudingen te maken hebben. De eerste manier om dat te doen, is om te suggereren dat mannen even vaak slachtoffer zijn van seksueel geweld en vrouwen even vaak daders. Nu weten we inmiddels: ook jongens kunnen worden misbruikt in situaties waarin ze weinig mogelijkheden hebben om zich te weer te stellen tegen de overmacht van meestal mannen, en gelukkig vindt er nu een inhaal golf plaats van mannen die dat nu ook durven te melden. Of jongens even vaak misbruikt worden als meisjes moet nog blijken. Maar zelfs als dat zo zou zijn, kun je het ene niet tegen het andere westeren: alsof wat meisjes mee zouden maken minder erg zou zijn wanneer ook jongens slachtoffer zijn. En dan de vrouwen als daders. Maurits Schmidt weet te melden (*Het Parool*, 12 oktober 1991) dat het aantal vrouwen als plegers van incest en andere vormen van seksueel misbruik zwaar wordt onderschat. Cijfers? Onderzoek? Alleen dat er bij de Kinder telefoon in Groningen meer meldingen binnenkwamen van jongens die klachten hebben over moeders, tantes, buurvrouwen dan vroeger. Zeker een reden voor verder onderzoek, we weten tenslotte al dat er ook sprake kan zijn van medeplichtigheid van moeders wanneer de vader een dader is. Reden voor de schreeuwelijke koppen waarbij

50 09/11 DECEMBER 1991

gesuggereerd wordt dat vrouwen toch net zulke machtswellustelingen zijn als mannen? Nauwelijks. Maar met instemming wordt aan het eind van het stuk een vrouwelijke psychiater geciteerd die ook weet te verklaren waarom er sprake is van een toename van seksueel misbruik: dat is een 'stordig bijproduct van het feminisme' - ten eerste zullen onzekere mannen door de toegenomen macht van vrouwen uitwijken naar jongere en zwakkere partners, vooral kinderen, en ten tweede zullen vrouwen, nog niet gewend aan hun nieuwe macht, zich nu ook vooral op de kinderen uitleven. Dus of het mannen of vrouwen zijn die het doen, feministen krijgen er uiteindelijk de schuld van.

Een andere, ermee samenhangende manier om machtsongelijkheid te ontkennen is om de ouders zelf als slachtoffer voor te stellen, alsof het één het ander uitsluit. Frits Bruinisma deed dat in *de Volkskrant*. Die plegers zijn zelf erg zielig, het zijn mannen met een laag gevoel van eigenwaarde, vol wrok, vaak als jongetje gepest, die zich nu afreageren op kinderen en vrouwen. Helemaal geen macho's, stelt Bruinisma, en ook hun houding tegenover vrouwen, 'ze gaf aanleiding', 'ze vond het fijn wat ik deed', mogen we niet zien als een uiting van seksisme. O, hoor ik dan te denken, dan is het goed, als het maar geen seksisme is. Nu zou ik niet weten wat dan wel seksisme is, deze stelselmatige ontkenning van de eigen subjectiviteit van vrouwen, en ik heb als een van degenen die de term heeft laten inburgeren toch nog wel enig recht om de definitie van wat seksisme is zelf in handen te houden, maar nog afgezien daarvan: dat verkrachters zelf zelden een gelukkige jeugd hebben gehad, en daar toch minstens een enigszins verkreukelde persoonlijkheid aan hebben overgehouden, dus in een bepaalde mate zelf slachtoffers zijn, maakt ze dat *minder* tot ouders? Wie heeft er gezegd dat het een het ander uitsluit? Zou je mannen daarom niet meer mogen confronteren met hun eigen gedrag? Waar het om gaat is dat we met *ruwe* vormen van machtsongelijkheid te maken hebben: die van ouders (onder wie ook moeders) tegenover kinderen (onder wie ook jongens) en die van mannen tegenover vrouwen. Dat maakt het gecompliceerd en moeilijk aan te pakken. Maar ontkennen laat zich geen enkele machtsongelijkheid. Zo wordt met verende krachten een nieuw vijandbeeld geschapen, een complot. Met de Bolshoï-affaire als schrikwekkend voorbeeld worden alle hulp-

verleners en de rechterlijke macht verdacht gemaakt, de overheid die eindelijk eens wat doet, wordt afgeschilderd als zedenmeester. De feministes, zonder wie de mate waarin seksueel misbruik in onze beschaafde samenleving voorkomt nooit boven tafel zou zijn gekomen, worden weer eens beschreven als de fanatieke bestrijders van alles wat het leven nu juist zo lollig maakt. 'Nieuw-preuts' - hoezo *nieuws*? Daar worden we al twintig jaar voor uitgescholden. En de vrouwen die de moed hebben gehad hun mond open te doen over wat ze hebben meegemaakt, met al het risico daarbij zelf in het beklagenswaardige terecht te komen, wordt nu verteld dat ze dat alleen doen om er een slaatje uit te slaan. De enige echte slachtoffers, zo lijkt het, zijn de daders die het zelf zo moeilijk hebben, al die mannen, je zou geloven dat het er inmiddels duizenden zijn, die ten onrechte beschuldigd worden, en vervolgens mannen in het algemeen die nu zo in hun mannelijkheid gekwetst worden bij het zien van een *Postbus 51*-spojie en met de tergende vraag zitten waar ze hun handen mochten laten. Wie heeft er nu eigenlijk last van een 'collectieve waan' en wie is er nu eigenlijk bezig met een 'heksenvervolging'? □

Intimiteit versus antimiteit

Iteke Weeda

Verwarring alom. Welke goede godin heeft ons dit geschenk uit de hemel gezonden? Want laten we wel wezen, vooral chaos leidt tot een nieuwe orde; verwarring bestrijdt verstarring. Dat voor dit doel te worden, is jammer, maar gezien in het licht van de eeuwigheid een bijkomstigheid.

Ik kan me kostelijk, relativerend vermaken met dit alles. Hoe schutterig ook, mannen moeten zich opeens uitspreken over

seksuele intimidatie en antimiteit op het werk. Zo horen we Herman Musaph in *NRC Handelsblad* verkondigen: 'Liefdevol je vrienden aankijken, ze stralen op onbedekte en bedekte delen van hun lichaam, ze complimentjes uitdelen over hun uiterlijk, deze met erotiek beladen hartelijkheid is een rijkdom van geestelijke en lichamelijke aard, die inherent is aan de taal van het leven.' Ook vrouwen laten van zich horen. Bij monde van Dorien Pressers lees ik in diezelfde *Volkskrant* dat seks een perfect glijmiddel kan zijn voor een voorspoedige carrière van vrouwen. Als

COMMOTIE

oplossing tegen seksuele intimidatie raadt ze vrouwen aan een sterk seksueel zelfbeeld te ontwikkelen, in haar ogen een door feministes onontgonnen terrein dat nog te veel over intimiteit, knuffelen, ondergaande zonnen en andere 'ongewenste vaagden' gaat. Bossen zijn omgachakt om binnen en buiten Vrouwenstudies de vrouwelijke seksualiteit in kaart te brengen; alleen al Shere Hite staat borg voor een behoorlijk stuk milieuvervuiling, terwijl we ons in Nederland toch ook niet ontbetuigd hebben gelaten. En nu dit weer van een juriste en docente Vrouwenstudiedies. Naomi Wolf toont in *NRC Handelsblad* (annex *The Washington Post*) wat meer inzicht in de uit de klauwen gelopen scheve machtsverhoudingen tussen de geslachten. Vrouwen moeten zich op het werk of koest houden en voorzichtig zijn niet het evenwicht te verstoren, of hun eigen strijd alleen strijden. Dit verklaart de heftige reactie van Amerikaanse vrouwen op de aanklachten van Hill; zij zouden verrast zijn door hun eigen potentiële gezamenlijke macht. Ze signaleert ook het bekende controlemechanisme ter handhaving van bestaande machtsverhoudingen via de 'vraag': 'Je bent toch geen feministe?' Wolf pleit voor een gepolijst feminisme, waarin ook solidariteit tussen vrouwen een plaats krijgt. Daar sluit ik mij graag bij aan, niet vanuit het kritiekloze onderduikingsconcept van de jaren zeventig, niet de verlamdende versnippering van standpunten van de jaren tachtig, maar een nieuwe solidariteit, waarin de verscheidenheid van groepen vrouwen wordt erkend en tot kracht van het feminisme wordt gemaakt.

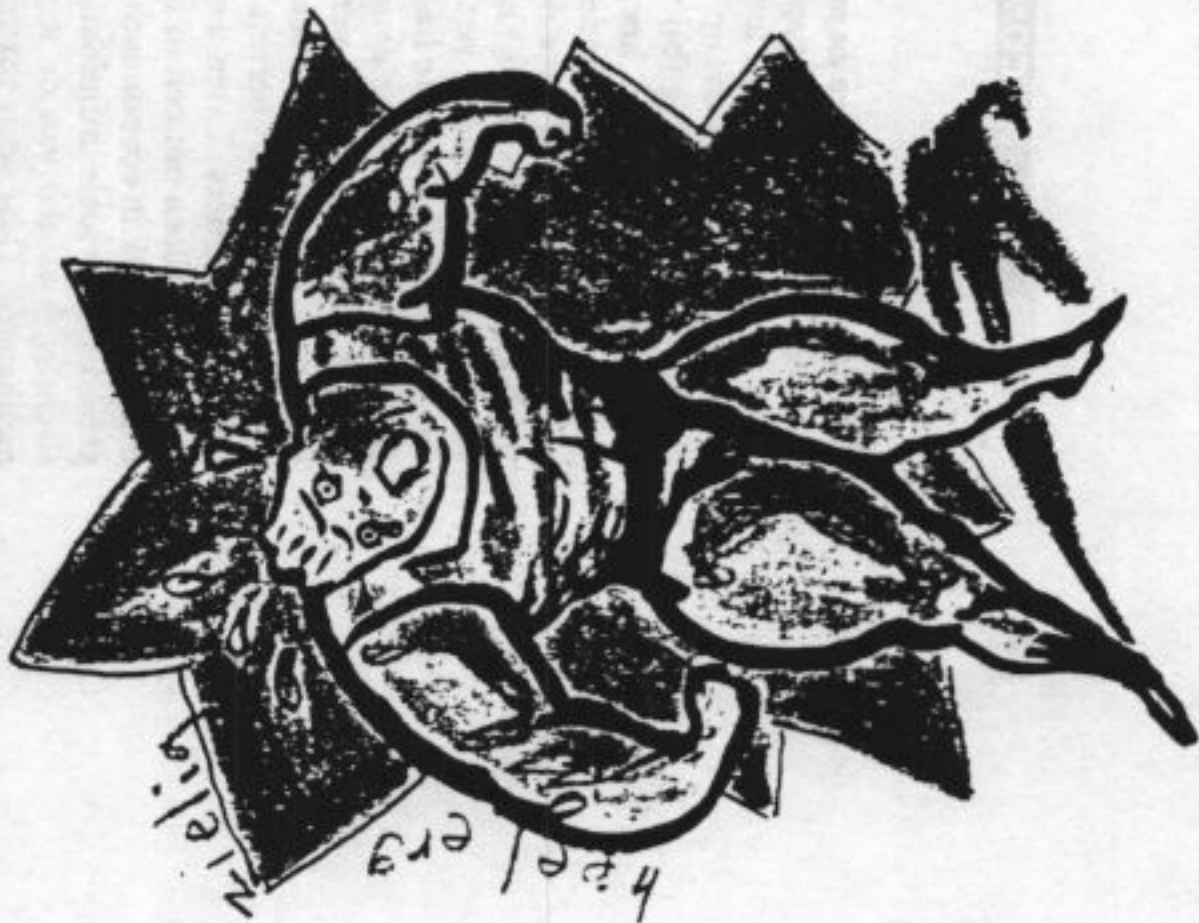
Laat ik eens zien wat ik op het gebied van intimiteit en seksuele intimidatie, het gebruik van erotiek, macht, eigen ervaringen en adviezen kan bijdragen aan de algehele verwarring. Om niet direct al met begripsverwarring te starten, is het goed ons te realiseren dat sinds 'ongewenste intimiteiten' zijn vervangen door 'seksuele intimidatie', de antimiteit weer op zijn oorspronkelijke positieve betekenis van vertrouwelijkheid kan worden teruggevorderd. Af en toe een nieuwe term kan trouwens ook geen

kwaad. Zo spreek ik wel over 'intimiteit' versus 'antimiteit'. Vaak wordt mij gevraagd wat nu wel en niet gewenst is aangaande de erotische en seksuele, verbale en non-verbale uitdrukkingsvormen op het werk. Geloof me, als ik een 'zwartboek' en een 'witboek' had kunnen maken, had ik dat allang gedaan. Iedere handeling, ieder gedrag kan zowel gewenst als ongewenst zijn. Het verschilt per individu, per gemoedstoestand van de dag, per relatie tussen mensen, per bedrijf, per (sub)cultuur en in de loop van de tijd. Hoe kan ik voor een ander beslissen of een hand op borst, bij, knie of schouder gewenst of ongewenst is? We zullen moeten leren leven met het feit dat ten aanzien van intimiteit, erotiek, seksualiteit het 'gewenst' en 'ongewenst' in iedere situatie opnieuw bekeken moet worden, dat het zo ingewikkeld is als de mens zelf. Het enige waarin wellicht doorgeleerd kan worden ter voorkoming van seksuele intimidatie is: invoelingsvermogen in de ander. Laten nu vrouwen daarin niet zelden voortreffelijk gesocialiseerd zijn. Reden te meer ze met open armen en in grote getale in de arbeidswereld op alle niveaus binnen te halen.

Eén op de vijf Nederlanders, ongeveer evenveel mannen als vrouwen, zegt dat ongewenste intimiteiten op het werk een probleem vormt. Drieënveertig procent heeft het over 'een ongeschikt probleem' of 'nauwelijks een probleem' en bijna twee op de vijf mensen zien geen problemen. Als de vraag naar (on)gewenst gedrag rechtstreeks wordt gesteld, is de variatie aan antwoorden dan ook indrukwekkend. Niet zelden wordt daarbij de nadruk gelegd op het puur gevoelsmatige, het 'nee' of 'ja-gevoel'. Wat van de ene collega als prettig wordt ervaren, is van de andere onverdraaglijk. Slijmerds staan niet hoog in aanzien. Verder blijken er onder de mannelijke collega's notoire lastigvallers te zijn, mensen die gemakkelijk en vaak als oncrbaar ervaren voorstellen doen. In die gevallen zouden vrouwen veel sterker staan als zij hun ervaringen onderling uitwisselden, maar angst voor represailles weerhoudt hen menigmaal om erover te praten. Op een dieper niveau wordt herkend dat het 'nee' of 'ja-gevoel' veel van doen heeft met de intentie achter het gedrag van de ander. Ook dat is een persoonlijke inschatting: wij hij er iets in bed geklonken? Vaak wordt al dan niet feilloos ingeschat welke bedoelingen achter iets schuilgaan.

Nee, de initiatieven tot seksuele intimidatie liggen niet uitsluitend bij mannen, zoals de initiatieven tot antimiteit niet uitsluitend bij vrouwen liggen. Desgevraagd antwoorden drie op de vijf werkende Nederlanders dat indien er sprake is van seksuele intimidatie in het bedrijf vooral of altijd bij mannen het initiatief ligt. Vijf procent zegt dat (vooral) vrouwen de initiatiefnemers zijn en ruim een op de drie werkenden meent dat de geslachten in deze niet voor elkaar onderdoen.

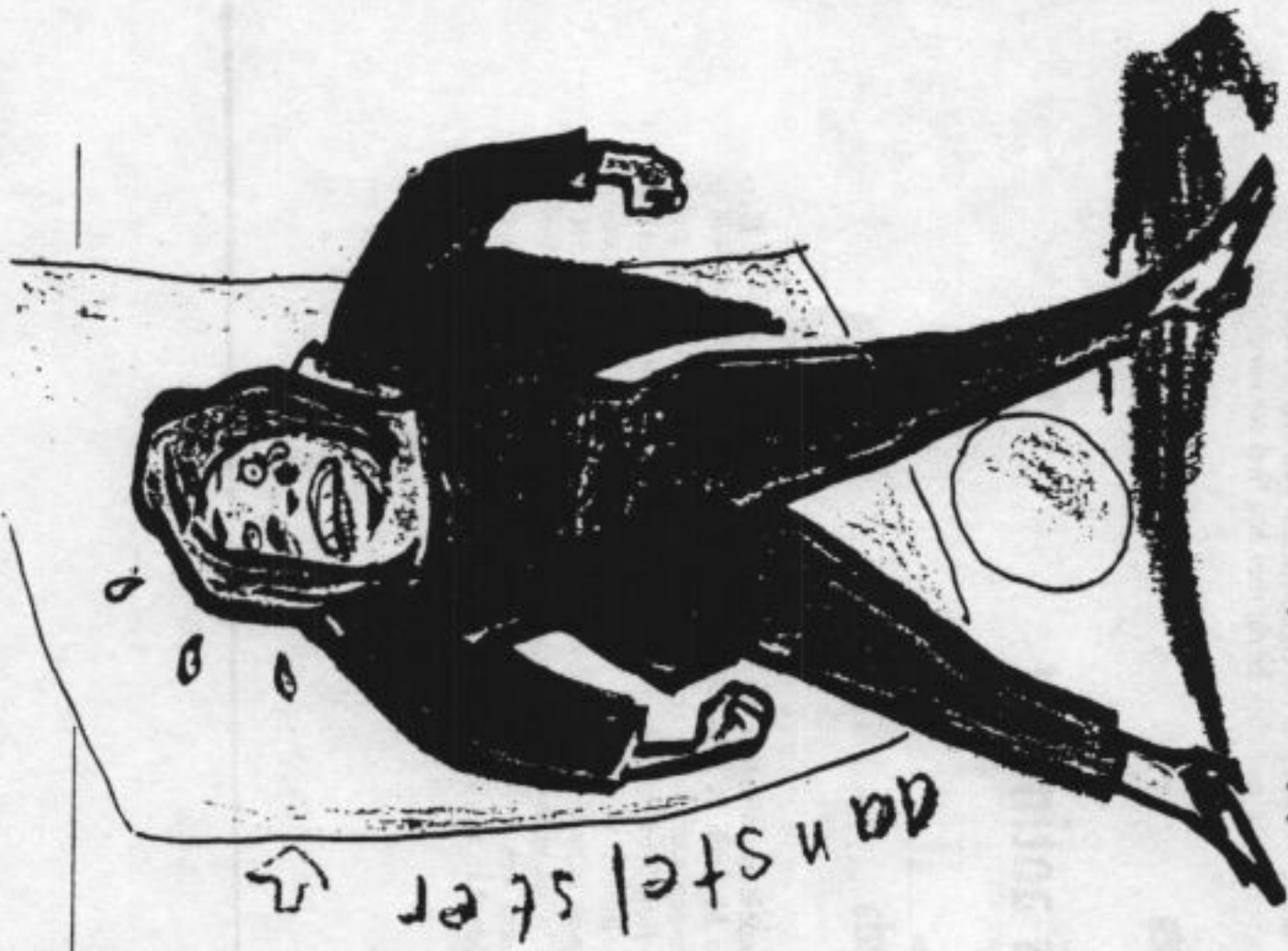
Ja, er is in het algemeen wel een verschil tussen de aard van de pestereien als mannen of als vrouwen ze initiëren. Man en vrouw kunnen als persoon zeer pruimbaar zijn, maar in een groep ver worden tot etterballen. Bij de politie en andere 'mannenberoepen' heeft menige vrouw last van het 'stoeie mannengedrag'. Mannen daarentegen klagen over de treiterende geintjes, de gielchelende observaties die vrouwen in groepsverband over hen uitstorten. Seksueel intimiderend gedrag van mannelijke collega's wordt vaak op noemers geschoven als: gore moppen, onnodige nabijheid, handtaastelijkheden zoals vastpakken van borsten, billen, benen, niet afluende klaagverhalen over de partner en machopratties in het algemeen. Seksueel intimiderend gedrag van vrouwelijke collega's wordt omschreven als: in een afhankelijke opstelling het vrouwzijn gebruiken, bevestiging zoeken via uiterlijke zaken, hinderlijke onzekerheid ver-

binden aan het kindvrouwtje spelen, uitdagende kleding en chantage als indirect machtsmiddel. Uit de verschillen tussen de initiatieven van mannen en van vrouwen wordt duidelijk dat in de seksuele intimiteit op het werk de traditionele manbeelden en de traditionele vrouwbeelden besloten liggen.

Door het hele arbeidsleven is de formele macht aanzienlijk meer bij mannen dan bij vrouwen komen te liggen. Je ontslag kan er mee getekend zijn als erotiek en seks in het spel komen. Een te veel aan erotiek: de gelieven worden 'gesplitst' en de laagst betaalde (meestal de vrouw) wordt overgeplaatst; niet ingaan op avances van de meerdere kan verlenging van een contract in de weg staan: 'ze voldoet niet aan de verwachtingen'; beëindiging van intieme, erotische contacten: de nodige verwerkingsproblemen noodzaakt een van beiden, al gauw de laagst aangestelde, in voorbeeld op een gezellig avondje van de zaak, heel joviaal en intiem kunnen zijn, terwijl de volgende dag de afstandelijke verhoudingen op het werk geheel zijn hersteld. Mannen veranderen niet door dat intieme samenzijn. Wat echter alras duidelijk wordt, is dat vrouwen werkelijke intimiteit goed weten te scheiden van beroepsintimiteit. In het eerste geval valt de beroepsrol goeddeels weg. In het tweede geval blijft de persoon uiteindelijk in zijn rol van 'baas' hangen, ook als hij na een paar glazen wat 'intiem lalt'. Het is doorgaans ook heel voelbaar of je met je baas flirt of vrijt, dan wel met een medemens. Als mensen hun werkdienste niet kunnen loslaten, is intimiteit per definitie niet authentiek. Seksuele intimiteit kan gemakkelijk bevoorord worden door grote verschillen in leeftijd en beroepsrol; werkelijke intimiteit wordt erdoor gehinderd. Dat is één kant van het verhaal. Een andere factor, namelijk het 'aanzien' in het bedrijf, speelt echter ook een rol van betekenis. Hoger geplaatsten met prestige staan sterk, maar van functionarissen met weinig aanzien worden maar al te graag de poten onder de stoel weggezaagd. Seksuele intimiteit en beëindiging van een intieme relatie kunnen daartoe probate middelen zijn. Tenslotte is er nog de betekenisgeving aan seksuele intimiteit en intimiteit, die duidelijk anders uitvalt vanuit verschillende machtsposities. Hetzelfde gedrag, bijvoorbeeld een hand op de knie van een onbekende, wekt bij de relatief hooggeplaatste gemakkelijk een gevoel van vernedering op. Omdat mannen nog steeds op basis van ingewortelde cultuurpatronen de 'hogere geplaatsten' in de samenleving zijn, zeker ook op het werk, is 'irritatie' over andervrouwsgedrag, zelfs als het gewelddadig is, bij hem gewoner dan bij vrouwen die zich eerder vernederd voelen.

Maar we moeten natuurlijk wel eerlijk blijven tegenover het belang van erotiek. Zonder ons nu al wippend en rollebollend over de werkvloer te bewegen om hogerop te komen, speelt erotiek natuurlijk wel degelijk een rol. Dit ontkennen, wat ongeveer neven in de twaalfde eeuw, komt op mij over als niet meer dan de subtielheid van het sociale verkeer. We kennen de brave vrouwen die melden dat het gebruik van erotiek ten nutte van de zaak of van henzelf volstrekt tegen hun karakter in gaat en ondertussen zichzelf voor de spiegel uitvoerig tot een optimaal wonderschone verschijning ontvoeren. Dat deze inzet voor het uiterlijk schoon alleen vanwege de beschaafde tussenmenselijke omgang zou zijn, zonder enige erotische betekenis, wil er bij mij niet in. Erotiek is er niet alleen tussen mannen en vrouwen, maar ook tussen vrouwen onderling en tussen mannen onderling, alhoewel de laatste het wat dieper hebben weten weg te drukken.

Mannen kunnen over de subtielere vormen van erotiek iets van ons leren

Erotiek is de aantrekkingskracht tussen mensen, de nieuwsgierigheid, de intelling, de elektriciteit in (werk)verhoudingen. En och, als dat ons vrouwen nu een beetje voorruit helpt, laten we dan voor het goede doel dat potentieel vooral niet onbenut laten. Maar wel zelfverzekerd, niet vanuit een om erkenning schreeuwende houding van het kindvrouwtje. We zijn er gewoon goed in. Mannen zouden ons dankbaar moeten zijn, ze kunnen over de subtielere vormen van erotiek nog iets van ons leren. Tegen deze achtergrond is het ook verstandig voor een man erotisch niet te opdringerig te zijn, dat verstoort het leerproces.

Net terug van een verblijf van een half jaar in Canada, Amerika, dat van adviezen aan elkaar hangt, wil ik ook een steentje bijdragen aan de vooruitgang.

U wenst minder seksuele intimiteit op uw werk.

Adviezen voor vrouwen: recht voor z'n raap zeggen; een grapje erover maken; weloverwogen het uitpraten; vermijdingsgedrag ('doof en blind' zijn); lichaamsstaal, wegdraaien; uiterste afstandelijkheid uitstralen; dodende blikken; vraag of zijn vrouw dit zou appreciëren; een rake klap/lik op stuk; dreig het aan de grote klok te hangen; hang het aan de grote klok. Adviezen voor mannen: laat merken dat u haar en haar werk waardeert, juist ook zonder het hinderlijke erotische gedreun; maak in gedrag duidelijk dat ze als gelijkwaardig geaccepteerd wordt.

55 DECEMBER 1991

COMMOTIE

U wenst meer vriendschap en intimiteit op uw werk.
Start een vertrouwelijk gesprek, vertel wat meer over uzelf, stel uzelf daarbij kwetsbaar en gevoelig op. Reageert de ander met ongemak: stop! Laat eens op een gepast moment met een lichamelijke veilige aanraking (bij voorkeur dus niet borsten, billen, geslachtsdelen!) merken hoe u uw collega en haar/zijn werk waardeert. Bij schrik of andere negatieve reactie: stop! Bent u man en in een relatief hoge machtspositie: laat het initiatief tot lijfelijheid en vertrouwelijkheid vooral uitgaan van vrouwen en van mensen in een lagere positie. En: zoek niet meer achter de intimiteit dan de feitelijke handeling!!

U wilt voor uw bedrijf een optimaal werkklimaat.

Laten we aannemen dat de verantwoordelijken in bedrijven streven naar zo min mogelijk seksuele intimiteit en een optimaal werkklimaat, ook wat betreft vriendschap, intimiteit en erotiek tussen werknemers. Laten we aannemen dat zij beseffen dat het hierbij niet alleen om een in menselijk opzicht groot goed gaat, maar zeker ook in economisch opzicht. Vele onderzoeken op het gebied van seksuele intimiteit tonen aan dat kwantiteit naar geslacht en kwaliteit van de werkcultuur in een bedrijf sterk samenhangen. Daar waar mannen en vrouwen op alle beroepsniveaus ongeveer gelijkwaardig vertegenwoordigd zijn, is de kans op een seksueel intimiderende werksfeer gering en de kans op prettig werkbare verhoudingen relatief groot.

ERGO: zet alle krachten in om het aantal vrouwen op alle bedrijfsniveaus op te voeren. De (economische) vruchten zullen in de loop der jaren in de schoot van het bedrijf worden geworpen; stel een vertrouwenspersoon aan, die als centrale verantwoordelijkeheid het optimaliseren van het werkklimaat krijgt. Zowel klachten over seksuele intimiteit kunnen hier worden gedeponneerd, als suggesties voor mens-vriendelijke omgangsvormen die de motivatie van werknemers verhogen.

Prachtige adviezen, maar nu de praktijk. Want we zijn toch allemaal bangeriken. En waarvoor zijn we bang? Soms heel reëel voor ontslag, maar vele mannen hoeven zich echt niet door dergelijke angst te laten belemmen. Wat betreft de seksuele intimiteit zou wat meer moed van vrouwen om duidelijke signalen af te leveren over wat ze wel en niet willen, de zaak ook aanmerkelijk vergemakkelijken. Over bangheid gesproken, neem mij nou. Een eenvoudig, onnozel voorbeeld. Ik moet een lezing geven in Toronto voor een *Dutch-club* aldaar. De voorzitter van de club vindt zichzelf zo allemachtig enig, dat hij de fout begaat te denken dat ieder ander dat ook zal vinden. Voor hem is het dus niet meer dan vanzelfsprekend dat ik zwijmelend zal genieten als hij voor, tijdens en na het diner om de haverklap zijn hand op mijn schouder legt. Ja, constateer ik rap, dit zijn nu ongewenste intimiteiten. De viererd. En wat doe ik? Geen lel op de hand, geen dodende blik, ik praat niet weloverwogen uit dat hij voor mij wat minder leuk is dan hij zelf wel denkt, de vraag wat zijn vrouw hiervan vindt, komt niet over mijn lippen, wegdraaien lukt me niet, geen oog om oog - tand om tand met mijn terugkerende hand op zijn schouder, geen enkele grap over, niets van dit al. *Ik zit het uit.* Weerzinwekkend van mij dus, want ik had niets te verliezen bij wat assertiever gedrag. Ja, de adviezen zijn mooi op papier, maar voor velen werkt onze socialisatie tot beschaafde leveriken voornamelijk tegen. Actief dergelijke angsten doorbreken, het naar boven brengen van de opgeslagen woede kan de verwarring in eerste instantie nog verder vergroten, maar de komst van een nieuw evenwicht wordt zo wel versneld. Laat de therapeutenwereld eens massaal aan deze dankbare taak gaan staan. □

De redactie verwelkomt ingezonden brieven, maar behoudt zich het recht voor (te) lange brieven in te korten.

Nieuw Preuts (1)

Gaarne betuig ik mijn instemming met toon en strekking van het artikel 'Nieuw Preuts' in HP/DE TIJD van 25 oktober. Laten we hopen dat het de ogen opent van al diegenen die nog niet helemaal wakker waren en dat het op die manier helpt voorkomen dat we ook in Nederland afglijden naar een samenleving waarin seksuele gevoelens per definitie 'verdacht' zijn en waarin dienstegevolge — ik berijd nu even mijn stokpaardje — ook elke vorm van erotiek in de omgang met kinderen al bij voorbaat als misdadig wordt afgezezen. Een slechte zaak, waarvan op het eerste gezicht slechts een klein groepje volwassenen, maar uiteindelijk vooral de kinderen de dupe zijn. Seksuele verwaarlozing (de term is niet bedacht door pedofielen, maar is afkomstig van Frits Wafelbakker, voormalig geneeskundig inspecteur van jeugdgezondheidszorg bij het ministerie van WVC) is ook een vorm van kindermishandeling.

Drs Robert Rehm, voorzitter NVSH-werkgroep pedofilie, Alkmaar

Nieuw Preuts (2)

Jarenlang werd in Nederland een *sex is fun*, een open-en-bloot en een paradigmatische seks-ideologie gepropageerd. De boodschap klonk bevrijdend na zoveel eeuwen van zogenaamde burgerlijke en kerkelijke lustrijandigheid. Eindelijk een pittig en fris geluid in sion Nederland.

Bepaalde aspecten van de seksualiteit kwamen daardoor op de achtergrond of werden genegeerd. De seksuele begeerte is anarchistisch, totalitair en agressief van aard. „Ik wil jou, nu en onmiddellijk.“ Eros en thanatos gaan hand in hand. Ook in de handboeken voor seksuologie had men daar geen oog voor. De soft-ideologie, zoals gepraktiseerd in de *slowly power*-beweging, leed aan hetzelfde euvel. Zij propageerde dat het mogelijk was iedereen teeder voelend en aantakend te benaderen. Een naïeve en gehalverde visie op de seksualiteit.

De schaduwzijden van de seksuele begeerte laten zich niet eindeloos verdonkeremen. De aan de kaak gestelde verpreussing lijkt me niet een reactie te zijn op enkele decennia van seksuele bevrijding. Het gaat niet om totale verpreussing, maar slechts om de ontdekking van de negatieve aspecten van de seksualiteit, die te maken hebben met machtsmisbruik en geweld. Dat zijn net de dimensies die eerder verwaarloosd werden. Nederland verpreust helemaal niet, maar ontdekt een realistische visie op de seksuele begeerte. Vanwaar de weerstand om de seksualiteit in zijn complexiteit en ambiguïteit onder ogen te zien?

Jan Rolies, seksuoloog-ethicus, Leuven

Nieuw Preuts (3)

Met heel veel genoegen heb ik het artikel over 'Nieuw Preuts' gelezen. In deze tijd van nog steeds toenemende hysterie rondom het onderwerp seksueel geweld is het een verademing een kritische be-

schouwing als deze tegen te komen. Dat gebeurt helaas niet al te veel.

Al sinds omstreeks 1983 zie ik een ontwikkeling die ik toen zelf al 'de nieuwe preutsheid' doopte. Helaas zijn we, naar mijn mening, nog niet aan het einde van deze neergang, een golfbeweging, die het denken over onze seksualiteit al eeuwen kenmerkt. Uit een Duitse publicatie vernam ik dat moeders geadviseerd werd baby's niet te lang de borst te geven, omdat het dan wel eens eerder om eigen te bevredigen behoefte zou gaan. Er zou ook afhankelijkheid en schuldgevoel bij het kind kunnen ontstaan door erotische gevoelens jegens de moeder. Dit zorgwekkende inzicht is nog niet zo gemeengoed geworden. Er staat ons dus nog wat te wachten. Het zou beter zijn eens naar andere culturen te kijken, waar men niet zo gefrustreerd met de seksuele gevoelens omgaat. Daar zijn geen gevoelens van zonde, schuld en schaamte. Waarom hebben wij die dan wel nodig?

A. de Klerk, Bithoven

Nieuw Preuts (4)

De aanval in de media op 'slachtofferschap' is de laatste maanden dermate uitgebreid dat het haast een campagne lijkt. Ook het artikel over 'Nieuw Preuts' keert zich ertegen, terwijl het *en passant* wijst op de 'ernome aantrekkingskracht' ervan: „Een slachtoffer heeft een excuus om de verantwoordelijkheid voor het eigen leven uit handen te geven.“ Daar leek het inderdaad lang op. Maar nu. „Nu is er een maatschappelijke ommekeer. Niet door de kerken of andere oude zedenmeesters, maar door het hulpgeroep van het georganiseerde slachtofferschap, bijgestaan door hulpverlening en vrouwenbeweging. Niets mag meer. (—) Nederland verpreust.“

Op deze manier geformuleerd wordt de afkeer van slachtofferschap en verpreussing haast als vanzelfsprekend uitgebreid tot elk hulpgeroep. Zo'n uitbreiding zou kunnen leiden tot het 'botte' eigen schuld, dikke bult, of tot het soort medelijden waaruit verachting spreekt. Maar dat is vast niet de bedoeling. De afkeer lijkt eerder gericht tegen de op 'slachtoffers' gebaseerde verpreussing die uit de 'zucht om erotiek en intimiteit op de werkplek uit te bannen' spreekt. Die afschuif is kennelijk zo sterk dat slachtofferschap wordt gelijkgesteld aan 'slachtoffers' — de emancipatiecramp van het drammerig etaleren en uitbuiten van slachtofferschap. Die politiek van de vrouwenbeweging kan inderdaad averechts werken, waarop ook Emma Brunt wijst.

De gelijkstelling van slachtofferschap aan slachtoffers strekt zich ook uit tot andere emancipatiebewegingen en lijkt deel van een algemene trend: al sinds het begin van de jaren tachtig wint een 'nieuwe salongevuel' aan kracht. De tot dan toe dominante 'identificatie met onderdogen' werd verwisseld voor een identificatie met gevestigden. De nieuwe 'chique' waarmee slachtoffers en emancipatiebewegingen nu worden geconfronteerd heet verantwoordelijkheid, en vooral eigen verantwoordelijkheid. Tot voor kort slaagden emancipatiebewegingen erin elke verwijzing daarnaar verantwoordig af te doen als het voorbijgaan aan maatschappelijke structuren. Het werd afgewezen als onverantwoord 'individualiseren', als het schuldig verklaren van het individu c.q. het 'reduceren van machtsverhoudingen tot interactieproblemen'. In die door-geslagen vorm was ook dat een uiting van preuts slachtoffersisme, en het ging inderdaad zo ver dat de mogelijkheden van vrouwen zich te verweren, en de eigen verantwoordelijkheid om dat te leren, werden veronachtzaamd. In 1986 constateerde ik omtrent deze

veronachtzaming: „De hele intellectuele en politieke voorhoede van de georganiseerde vrouwenbeweging doet er aan mee“ (Intermediair, 21 november 1986). In de reactie lijkt nu het omgekeerde te gaan overheersen. Nu is het alsof ieders 'eigen verantwoordelijkheid' één kant van een medaille is waarop al het licht valt, terwijl de andere kant in het donker blijft, en daarmee tegelijk al diegenen die om wat voor reden dan ook slachtoffer zijn.

In de recente aanval op slachtofferschap heeft deze eenzijdige belichting opnieuw aan kracht gewonnen. De hiermee gepaard gaande verandering van gedrag en mentaliteit strekt zich ook uit tot de meeste intellectuelen, inclusief sociale wetenschappers. Ook in hun midden gooit 'eigen verantwoordelijkheid' nu hoge ogen. De term doet het goed bij bestuurders en beoordelaars van onderzoeksprojecten, en dat sust het wetenschappelijk geweten. Terwijl de meeste 'slachtoffers' — vrouwen en anderen die detel hadden aan collectieve emancipatiebewegingen — zich al lang hebben gehaast de activiteiten en (deel)posities waartegen de collectieve verontwaardiging zich richt te verlaten of beter te verbergen, lijkt de collectieve vermoedsbeweging tegen het slachtofferschap en vóór eigen verantwoordelijkheid zich toch verder door te zetten. Wellicht zal dat doorgaan tot iedereen er weer van overtuigd is dat iedereen van hoog tot laag, het eens is over de betekenis van zaken als Algemeen Belang en Algemeen Beschaafde Omgangsvormen. Pas dan zal zich weer een nieuwe fase van collectieve emancipatie en informalisering kunnen voordoen.

Cas Wouters, Amsterdam

EG biedt bedrijven handleiding tegen seksuele intimidatie

Van onze verlaggeefster VK24

DEN HAAG — Er komt binnen de EG een uniforme, praktische handleiding voor bedrijven die het probleem van seksuele intimidatie van vrouwelijke werknemers willen verminderen. De ministers van Sociale Zaken van alle EG-landen hebben ingestemd met de tekst van de handleiding en de bijbehorende aanbeveling die beschikbaar komt voor het bedrijfsleven.

Volgens de verklaring van de ministers hebben miljoenen vrouwen last van seksuele intimidatie door collega's of superieuren op het werk. Uit onderzoek blijkt dat veel vrouwen ziek worden of geschaad worden in hun carrière door dat mannen ze lastig vallen op het werk.

De handleiding die beschikbaar komt voor het bedrijfsleven in alle EG-landen beveelt ondernemers aan om in een beginselverklaring aan alle werknemers duidelijk te maken dat seksuele intimidatie op het werk niet zal worden toe-

HP/De Tijd, 22-11-'91

e positie van de kinderrechter staat al tientallen jaren ter discussie. Geruchtmakende insstappen van enkele kinderrechters in het nabije verleden den die discussie oplaaen.
i nog spreekt de kinderrechter iatregel uit en is hij zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het ge-
: Nu nog ook voert een gezinsvoogd maatregel uit onder leiding, toe-
ht en controle van de kinderrechter.
Deze combinatie van rechtspraak uitvoering is de twistappel.

Wrecks News
Dor blad 4-12-91
Art jan verhoog

actie den haag

et ministerie van justitie bereidt nu wet voor, die de uitvoerende taken verantwoordelijkheden van de kinderrechter — de zogenaamde opvoegbevoegdheden — overdraagt aan instelling voor (gezins-) voogdij. De iderrechter beperkt zich volgens dit arstel tot rechtspreken. De zo om- eden, vermeende almacht van de iderrechter lijkt hiermee gebroken, wijl een dergelijke wet de onafhank- lijkheid van de kinderrechter kan sterken.
e discussie over de positie van de iderrechter deed tot voor kort ver- eden, dat dit onderwerp op zichzelf at. Alleen al om de eenvoudige re- i dat hoge bomen veel wind vange- i dit allerminst verbazingwekkend ar juist hierin schuilt het gevaar: ar een onopgemerkte verschuiving i die omstreken almacht tot gevolg ft.
t is daarom toe te juichen, dat de assessoraris van justitie, mr. Aad sto, zich onlangs in Haarlem heeft

Almacht kinderrechter terech ter discussie

De kinderbewermering is op alle fronten in beweging. Zo deed het ministerie van justitie onlangs voorstellen tot samenvoeging van de raad van de kinderbewermering en de instellingen voor gezinsvoogdij. Hiertegen stak een storm van protest op. Daarnaast valt binnenkort de ontkenning te verwachten van het vraagstuk van de vermeende almacht van de kinderrechter. Bovendien bond staatssecretaris van justitie mr. Aad Kosto kort geleden de strijd aan met verving van de gevoelige grens tussen kinderbewermering en jeugdhulpverlening. Dit is de eerste aflevering van een driedelige serie over kinderen in beweging.

gebogen over de positie en taken van de gezinsvoogdijinstelling. Wel wat laat wierp hij in zijn toespraak een dam op tegen een ongebreidelde jeugdhulpverlening. Terecht merkte hij tussen de regels door op, dat kinderbewermering, waaronder de gezinsvoogdij valt, een verantwoordelijkheids van justitie moet blijven. Met die duidelijkheid zijn ook ouders en kinderen gediend, sprak Kosto in Haarlem.

Hij onderbouwde die grens tussen kinderbewermering en jeugdhulpverlening met het wettelijk onderscheid tussen privéleven in gezinsverband en de maatschappelijke institutionele orde. De taak van de kinderbewermering beweegt zich hoofdzakelijk op het gebied van de persoonlijke levenssfeer, waarbinnen ouders verantwoordelijk zijn voor de opvoeding en verzorging van hun kinderen. Op grond van een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming kan de kinderrechter inbreuk maken op het privéleven van ouders door maatregelen te treffen op het gebied van dat ouderlijk gezag.

Schemergebied

De instelling voor gezinsvoogdij wordt dan op grond van die rechtelijke maatregel belast met de uitvoering van het gezag, dat bij de ouders is

Gezinsvoogdij dreigt ongrijpbaar te worden

et ministerie van justitie eigt instellingen voor (gezins-) voogdij, betrokken ouders en kinderen straks in belangrijke mate aan hun lot er te laten.

afhankelijke instellingen voor gezinsvoogdij (veelal onderdeel van een stichting voor Jeugd en Gezin) worden binnenkort belast met de opvoegbevoegdheden en verantwoordelijkheden van de kinderrechter. Voor uitvoering van die taken ontbren oijkans elk huwast. Ook de wet op jeugdhulpverlening biedt geen un. Het verplichte hulpverleningsplan voor de gezinsvoogdij is in die gelijk aan dat voor de jeugdhulpverlening. Taal nog teken van opvoegnormen voor de kinderbewermering in deze wet of elders.

ligt. Kosto stelde dat die activiteiten binnen een instelling voor gezinsvoogdij onverenigbaar zijn, zeker nu de overheveling van uitvoerende taken van de kinderrechter in het verschiet ligt.

Overigens, indien het justitie menens is die vervaging een halt toe te roepen, dan zou zij om te beginnen beter in plaats van de aanduiding 'jeugdbewermering', die hier en daar in zwang raakt, de aanduiding 'kinderbewermering' kunnen bezigen. Jeugdhulpverlening en jeugdbewermering liggen voor politici, jeugdhulpverleners en buitenstaanders dicht bij elkaar. De aanduiding 'kinderbewermering' mag dan beladen zijn, dat imago verbeterde uiteindelijk niet door naamswijziging maar door een inhoudelijke keer ten goede.

De staatssecretaris stelde in Haarlem een nadere uitleg in het vooruitzicht van de inhoudelijke gevolgen van een herwonnen onschuld van de kinderrechter. Deze uitleg kan antwoord geven op de brandende vraag of die almacht van de kinderrechter nu ook werkelijk wordt gebroken of alleen maar overgaat in handen van de instelling voor gezinsvoogdij. Want tot nu toe tasten betrokkenen nog steeds het ministerie van justitie, niet alleen om voedingsbevoegdheden wil regelen, maar ook om parlementaire controle te be- toezicht en controle wordt ontnomen.

Controle

De toespraak van Kosto in Haarlem geeft tevens voedsel aan de discussie over de positie en taken van de Raad voor de Kinderbescherming. Evenals de instelling voor gezinsvoogdij kampt ook deze Raad met onverenigbare activiteiten: onderzoek, verweven met hulpverlening. Het ligt voor de hand dat de staatssecretaris zijn gevolgtrekkings ten aanzien van de instelling voor gezinsvoogdij doortrekt naar de Raad.
Dergelijke gevolgtrekkings moeten

echter wel plaatshebben op grond van beleid, dat gericht is op samenhang, onderlinge afbakening en toetsing van de kinderbewermering. Op dit moment is dat beleid nog ver te zoeken. het ministerie voorstel tot samenve- ging van onder andere de instellingen voor voogdij en de raden voor de kinderbewermering doorkrust de discussie over positie en taken van kinderrechter en voogdijinstellingen, terwijl ook de achterliggende bedoeling van jeugdwelzijnswet (integratie en decentralisatie) een hypotheek legt op ge- wenst beleid.

De staatssecretaris staat in wezen voor de opdracht schoon schip te ma- ken binnen de kinderbewermering, versluiering uit de weg te ruimen. Door de Raad te belasten met zuiver onderzoek voor rapportage aan de kinderrechter, de taak van de kinderrechter te beperken tot rechtspraak en de uitvoering daarvan in handen te geven van de instellingen voor gezinsvoogdij zou al heel wat gewonnen zijn. Door vervolgens de toetsing van onderzoek en uitvoering onder te brengen bij een aparte inspectie binnen de kinderbewermering kan die gehelede almacht worden beëindigd.

Voor onderzoek en uitvoering zijn richtlijnen nodig, bij voorkeur van het ministerie van justitie. Niet alleen om rechtvaardigheid te waarborgen, maar ook om parlementaire controle te be- werkstelligen. Dit ministerie kan dan tevens het beleid van Raad en instellingen voor gezinsvoogdij toetsen op hoofdlijnen. Een aparte inspectie voor de kinderbewermering kan dienen als instrument van het ministerie voor be- handeling van klachten over beide or- ganen.

Een dergelijke samenhang, afbake- ning en controle is een absolute nood- zaak voor behoud of herstel van het vertrouwen van ouders en kinderen in de kinderbewermering. Het is daarom te hopen dat Kosto slaagt in zijn poging de kinderbewermering te zulve- ren en daarmee om te vormen.

Recheloos

Wanneer de kinderrechter op grond van dergelijke rapporten straks ouders hun gezag geheel of gedeeltelijk ontnemt, draagt hij met dat gezag ook de normering over aan een instel- ling voor gezinsvoogdij. Gebrek aan wettelijke en cor. roleerbare normen maakt ouders en kinderen bijna rech- teloos. Want ook het overlaten van die normering aan instellingen voor ge- zinsvoogdij betekent een vrijbrief voor het opleggen van persoonlijke denk- beelden, terwijl rechtvaardigheid dan ver te zoeken is. Wanneer de kinderrechter straks de leiding en controle over zijn maatregel verliest en een aparte inspectie voor de kinderbewermering ontbreekt, dreigt de onge- bonden instelling voor gezinsvoogdij niet alleen aan haar lot te worden overgelaten. Zij is dan bovendien na- genoeg ongrijpbaar.

makende affaires rond seksueel mis- bruk in piegegezinnen (onlangs in Rotterdam) en tehuizen (onder andere destijds in Zetten en de Waddenhoe- ve).
Die hulver van de overheid voor het stellen van normen ten aanzien van opvoeding van gezinsvoogdij-pupillen is tweeslachtig, om niet te zeggen schijnheilig. Want intussen tiert van subjectieve normen doordrenkt on- derzoek en rapportage van de Raad voor de Kinderbescherming welig en vloeit een maatregel van de kinderrechter daaruit voort. De kinderrechter kampt met tijdgebrek en is daar- om vaak gedwongen op bevindingen in een rapport van de Raad of, voor verlening van een maatregel, op het verslag van de gezinsvoogdij af te gaan.

door gert jan verhoog

De overheid verzuimt al tientallen jaren openlijke, duidelijke en contro- leerbare normen vast te stellen. Poli- tiek ligt het stellen door de overheid van normen voor opvoeding zeer ge-

Als product van de ontzuuning — ie- vensbeschouwelijke banden zijn ver- broken — hebben Stichtingen voor Jeugd en Gezin (SJG) geen direct maatschappelijk draagvlak. Voor de gezinsvoogdij is dat maatschappelijk draagvlak wel aanwezig. Het ligt ver- ankerd in het verlangen van de sa- menleving, dat de overheid kinderen beschermt die ernstig in verdrukking komen.

Stichtingen voor Jeugd en Gezin ver- zetten zich nu tegen het voorstel van de staatssecretaris van justitie, mr. Aad Kosto, hun organisaties onder an- dere met de Raad voor de Kinderbe- wermering samen te voegen. Eerder noemde hij terecht de huidige combi- natie van jeugdhulpverlening en kin- derbescherming binnen de instelling voor gezinsvoogdij onverenigbaar. Kernactiviteit is de gezinsvoogdij. Daarom ligt het alstoten van jeugd- hulpverlening voor de hand.

Vervolgens dient de vraag zich aan wat de meest geschikte plaats is voor de gezinsvoogdij. Een gevolgtrekking van Kosto's scheidslijn tussen de ge- dwongen kinderbewermering en vrij- willige jeugdhulpverlening is, dat ge- zinsvoogdij niet thuis hoort in een pro- vinciale organisatie voor de jeugd- hulpverlening. Omdat dit wel de ach- terliggende bedoeling is van de wet op de jeugdhulpverlening, is aanpassing van die wet geboden.

Steehoudende argumenten voor on- afhankelijkheid van de gezinsvoogdij ontbreken nagenoeg, wegens in elk ge- val niet op tegen het belang van con- trolebaar gezag. Samenvoeging met de geprivatiseerde Raad voor de Kin- derbescherming is voor betrokken ou- ders onverteerbaar. Bepaalde taken van de overheid, zeker die op het ter- rein van justitie, lenen zich nu een- maal niet voor privatisering. De staat kan niet de kinderrechter de mogelijk- heid bieden ouderlijk gezag te beper- ken of te ontnemen om vervolgens dat gezag uit te besteden aan naamloze en ongebonden organisaties.

Misleidend

De staatssecretaris zegt tegen leder- een die het wil horen, dat de kinderbe- wermering een kerntaak van zijn mi- nisterie is. Het departement is dan ook verplicht de volle verantwoordel- ijkheid te nemen voor de kinderbe- wermering. Gezinsvoogdij moet daar- om als een Raad voor Uitvoering on- derdeel worden van het ministerie van justitie. Die oplossing ontnemt het departement tevens de mogelijkheid door afwenteling van zijn verantwoor- delijkheid op ongrijpbare instellingen zijn handen in onschuld te wassen. Samenvoeging met de Raad voor de Kinderbescherming liet bas dan voor de hand als tussen onderzoek en uit- voering een messcherpe afbakening bestaet. Want de aanduiding Raad voor de Kinderbescherming is mislei- dend. De Raad bestrijkt als orgaan voor onderzoek maar een deel van het terrein van de kinderbewermering, ter- wijl zijn onderzoek is verweven met hulpverlening. Daarom is de aandui- ding Raad voor Onderzoek beter op haar plaats, tenminste zodra het mi- nisterie de huidige raad heeft gezul- verd van hulpverlening.

Maar vrezzen stichtingen voor jeugd en gezin met het alstoten van activi- teiten op het gebied van de jeugdhulp- verlening (onder andere het Jongeren Advies Bureau) ook een kweekvijver

RESCHEERM DE KINDEREN!

22

Kinderbescherming heeft zich ingedekt

Kinderbescherming is gevestigd op met de mond bekende verantwoordelijkheid. Als het belang van een kind dit vereist, kan de kinderrechter ingrijpen in het gezin. De kinderrechter wijst dan meestal een gezinsvoogd aan, die straks in plaats van hem bevoegd is het kind in een tehuis of pleeggezin te plaatsen. Maar het is een raadsel wie vervolgens verantwoordelijk is voor dit kind in dat pleeggezin of verreweg de meeste tehuizen.

Dit is de derde en laatste aflevering van een serie over kindbescherming in beweging. De eerste twee artikelen verschenen op 4 en 7 december.

De eenvoudige vraag, wie verantwoordelijk en aansprakelijk is voor de kindbescherming, blijkt dikwijls niet of nauwelijks te beantwoorden.

door
gert jan verhoog

redactie den haag

Op zoek naar dat antwoord is de kindbescherming als een bos, waarin haar medewerkers verdoelt staan opgesteld achter bomen. Ze weten zich ingedekt tegen verantwoordelijkheid door een gebrek aan duidelijke regels en toezicht, door hun ongeschreven wensrelatie, hulpverlening, sinds kort ook wel de rechten van het kind. Het blijkt maar al te vaak fluweelzachte dekmantels te zijn in een schimmig bos vol absurditeiten.

Grofweg bestaat de kindbescherming uit onderzoek naar de noodzaak van een ingreep, het oordeel daarover van de kinderrechter en vervolgens de uitvoering van zijn eventuele maatregel. Zoals gemeld draagt de kinderrechter leiding en controle van die maatregel straks over aan de gezinsvoogd. Eerder is stilstaan bij gevolgen van die verschuiving voor ouders en kinderen in verhouding tot raden voor de kindbescherming en instellingen voor gezinsvoogdij. Maar die gevolgen raken de hele kindbescherming.

Gedwongen

Straks is het de gezinsvoogd, die op grond van een maatregel van de kinderrechter kan besluiten tot gedwongen plaatsing van een kind in een tehuis of pleeggezin. En weer dringt de

vraag zich op wie dan verantwoordelijk is voor dit kind: de gezinsvoogd, het tehuis, Justitie of niemands? Het antwoord daarop is vooralsnog onvindbaar.

Want of de toekomstige gezinsvoogd dan aansprakelijk is voor het wel en wee van zijn pupil, die hij elders heeft ondergebracht, is tot nu toe onduidelijk. Het is natuurlijk ondenkbaar dat de betrokken ouders, van wie het gezag over hun kind grotendeels is overgedragen aan de gezinsvoogd, nog verantwoordelijk zijn voor die verzorging. En als het tehuis of pleeggezin dat merkwaardig genoeg zou zijn, doet onmiddellijk de vraag op wie vervolgens aansprakelijk is voor hun opvoeding van de gezinsvoogdij-pupil.

Staatssecretaris Aad Kosto benadrukte onlangs de scheidslijn tussen kindbescherming en jeugdhulpverlening. Maar ook in dit geval blijkt er van die grens amper sprake te zijn. Zes jaar geleden droeg het ministerie van Justitie (kindbescherming) om onbetrouwbare redenen zijn opvoedingstehuizen over aan het ministerie van wvc (jeugdhulpverlening).

Die overdracht ging vergezeld van een afspraak, dat pupillen van Justitie bij opname in opvoedingstehuizen voorrang krijgen. Al snel bleek die afspraak een wassen neus. Kinderrechter en gezinsvoogd moeten voor plaatsing dikwijls leuren met hun pupil. Zo

kan het gebeuren dat een zeer problematische pupil van de kinderrechter terecht komt in een pleeggezin en een gemakkelijke pupil van de jeugdhulpverlening in een tehuis. Een rechterlijke beschikking blijkt dan niet bij machte de deur van een tehuis voor jeugdhulpverlening te openen.

Maar hoort een pupil van de kinderrechter terecht in een pleeggezin? Bescherming überhaupt in een tehuis voor jeugdhulpverlening, als ook de verantwoordelijkheid voor dat tehuis aan de andere kant van die scheidslijn ligt en overheidscontrole ontbreekt? Nee. Het is daarom betreurenswaardig dat Justitie verspreid over het land alleen een handvol rijksinrichting voor justitiële kindbescherming heeft overgehouden. Het aantal plaatsen voor pupillen in deze instellingen, waarvoor wachtlijsten van jaren bestaan, is een druppel op de gloeiende plaat.

Daarnaast subsidieert Justitie nog negen particuliere inrichtingen volledig. Maar wat de verantwoordelijkheid van Justitie voor deze tehuizen waard is, toonde twee jaar geleden de affaire rond de voormalige directeur en psychiater van het centrum Oittho Gerhard Heldring in Zetten, dr. Theo Finkensleper, aan. Het centrum is een van die negen particuliere inrichtingen. Finkensleper pleegde ontucht met de aan zijn zorg toevertrouwde pupillen en werd hiervoor veroor-

deeld. Hi et ministerie verwees de slachtoffers voor aansprakelijkheid door naar het centrum, dat smartegeld betaalde, en waste zelf zijn handen in onschuld.

Evenals het overigens slinkend aantal opvoedingstehuizen van wvc gaan straks de pleeggezinners van de gezinsvoogdij over naar een provinciale organisatie voor jeugdhulpverlening. En opnieuw is dan een terrein van de kinderrechter ongreijpbaar. Pran gende vraag is daarom, of Kosto ook hier de gevolgtrekkingen van zijn grens aanvaardt.

Terwijl dit overheid de gezinsvoogd straks de mogelijkheid wil bieden uithuisplaatsing op te leggen, heeft Justitie ouders en kinderen nu al bitter weinig te bieden. Daarom nogmaals: om te voorkomen dat een maatregel van de kinderrechter straks het vogelvrij verklaren van die ouders en kinderen betekent, moet Justitie de volle verantwoordelijkheid nemen voor haar kerntaak kindbescherming. Dat betekent op dit terrein de opzet van voldoende en passende opvang onder de directe verantwoordelijkheid van het ministerie.

Wat voor de kinderrechter in het bijzonder geldt tegenover ouders en pupillen, geldt voor Justitie in het algemeen tegenover de samenleving: vervaagt haar verantwoordelijkheid, dan tanen recht en vertrouwen.

Paul Vlaardingerbroek van KUB in proefschrift:

'Er is geen plaats meer voor een aparte kinderrechter'?

Door Jan van de Ven

De aparte kinderrechter heeft afgedaan. In een modern rechtsstelsel is geen plaats meer voor een vaderlijke figuur, die naast het spreken van recht voor en na de rechtspraak ook nog jeugdigen begeleidt.

Volkomen uit de tijd, vindt Paul Vlaardingerbroek in zijn proefschrift 'De toekomst van personen-, familie- en jeugdrecht' (uitgegeven bij Kluwer in Deventer), waarop hij morgen aan de Katholieke Universiteit Brabant (KUB) hoopt te promoveren.

Vlaardingerbroek staat in zijn stellingname niet alleen. Staatssecretaris Kosto leeft met de gedachte uitvoerende taken van de kinderrechter (dus het begeleiden) onder te brengen bij instellingen van gezinsvoogdij. Hoe minister Hirsch Ballin (Justitie)

dewerker familie- en jeugdrecht aan de KUB niet. De Minister heeft zich nog niet uitgesproken.

Kinderrechters zijn niet blij met de opstelling van de promovendus. Alphans niet alle. Zij vrezen de ontmaning van de enige gespecialiseerde Nederlandse rechter, de kinderrechter. De vaderfiguur, die het opneemt voor ontwoerdde jeugd. Vlaardingerbroek haalt uit die tegenstand zijn overtuiging.

"De kinderrechter moet terug naar zijn hok. Voor rechtspreken is hij aangesteld en daartoe moet hij zich beperken. Er schuilt namelijk een gevaar in zijn huidige optreden. Hij en hij alleen bepaalt zonder ruggespraak hoe kinderen in het rechte spoor kunnen worden gebracht. Een grenzeloze praktijk". Liever ziet Vlaardingerbroek

gebracht bij de familiekamer van een rechtbank. Dezelfde rechter, die echtscheidingen uitsprekt zou tevens over de belangen van het kind moeten oordelen. Als alleen oordelend rechter of bij moeilijke zaken samen met twee collega's in een meervoudige kamer. Van Vlaardingerbroek mag de kinderrechter worden ondergebracht in de familiekamer van de rechtbank. Als de rechter zich maar niet uitsluitend met kinderen bezig houdt.

"Bij de rechtbank in Breda zien we een door mij gewenste ontwikkeling. De kinderrechter daar is niet uitsluitend met kinderen bezig. Een deel van zijn taak besteedt hij aan, bijvoorbeeld, het afhandelen van echtscheidingen". Die praktijk heeft het voordeel, dat de kinderrechter

van pillen te verliezen? Want terwijl zij op andere gronden verzet plegen tegen samenvoeging met de Raad voor de Kinderbescherming, speelt die overweging zeker een rol. Als zo vaak gaat het ook in dit geval om andere omstandigheden van banen en posten. En hoewel dat begrijpelijke overwegingen zijn, is de kinderrechter er niet voor haar medewerkers. Aan de andere kant dient de overheid te voorkomen dat ernstige zaken, waarbij inschakeling van de kinderrechter geboden is, in handen blijven van de jeugdhulpverlening. Met een plicht voor de jeugdhulpverlening dergelijke zaken te melden bij een Raad voor Onderzoek van de kinderrechter kan de overheid dat gebaar voorkomen. Een beroepsgeschied voor maatschappelijk werkers — de beroepsgroep streeft hiernaar — is dan ook het laatste waarop kinderrechter zit te wachten. Tevens moet voor ouders, tegenover wie de jeugdhulpverlening buiten/haar bevoegdheden treedt, de mogelijkheid bestaan die Raad voor Onderzoek in te schakelen om vervolgens van de kinderrechter een oordeel te vragen over hun kwestie met de jeugdhulpverlening.

Maatregelen van de kinderrechter leiden een jaar. De gezinsvoogd en het pleegadres kunnen belang hebben bij voortzetting van die maatregel. Ouders kunnen nu al een advocaat in de arm nemen als de kinderrechter een voorgestelde verlenging van die maatregel behandelt. Voor een afgewogen oordeel heeft de kinderrechter echter bovendien ongekleunde gegevens nodig. Hiervoor moet hij opnieuw een beroep kunnen doen op die Raad voor Onderzoek.

Een gezinsvoogdij-maatregel beperkt het ouderlijk gezag. Ouders moeten het gezag over hun kind straks delen met de gezinsvoogd. En omgekeerd, benadrukte Kosto in Haarlem. Maar ook het gezag van de overheid schept verplichtingen tegenover ouders en kinderen. Nu zij de kinderrechter gezag over zijn maatregel wil ontnemen, behoort de overheid zelf voor de uitoefening ervan in te staan. Anders moeten ouders het ergste vrezen voor hun inbreng bij de toekomstige gezinsvoogd.

komt met collega's. Zij wisselen ideeën uit en geven elkaar geen kans privé-gedachten los van rechtsontwikkelingen in praktijk te brengen.

Paul Vlaardingerbroek heeft de verdediging van zijn proefschrift klaar. Tegenstanders van zijn stellingen zullen aanvoeren, dat de kinderrechter een niet weg te moffelen specialist is. De promovendus heeft twee pijlen om

De kinderrechter loopt in ontwikkeling achter op de hulpverlening. Professionalisering van hulpverlening. Waar veien werken, volgen gedachten elkaar snel op en past de praktijk zich in nuances aan. Dat maakt van de kinderrechter een hulpeloze eenling. Die kan in zijn eenzame noot de kilo's papier verwerken, waar hulpverleners elkaar in een half uur bijpraten.

Bovendien, en dat is de twee-

„Het jeugdrecht is niet gericht op de echte emancipatie van het kind”

Foto Frans Schellekens

VK 10

MIEK DE LANGEN

Hoogleraar jeugdrecht aan de Universiteit van Amsterdam. Krijgt vanavond, op de dag van de Rechten van de Mens, de Clara Meijer-Wichmann medaille uitgereikt van de Liga voor de Rechten van de Mens. Ze krijgt de medaille vanwege haar „zeer verdienstelijke inzet” voor de rechten van het kind. Kinderen zijn mensen en dus gelden ook voor hen de Rechten van de Mens. Een kind moet dus ook de mogelijkheid hebben naar de rechter te stappen, vindt ze.

De Langen is blij met de medaille omdat daarmee de rechten van het kind opnieuw onder de aandacht worden gebracht en omdat het voor haar een persoonlijke erkenning is „voor al dat gezwoeg, gevecht, gepraat en geschrijf. Het is niet onopgemerkt gebleven.”

Waarom ze er ooit voor heeft gekozen zich op te werpen als advocaat van kinderen, weet ze niet meer. Het hadden wat haar betreft ook gedetineerden of psychiatrische patiënten kunnen zijn, want ook zij hebben een zwakke juridische positie. Het heeft ongetwijfeld te maken met haar vader. Dat was iemand die tijdens de oorlog, toen zij een puber was, streed tegen elk onrecht. Een groot voorbeeld ook was de Amsterdamse hoogleraar strafrecht Hazewinkel, die heel uitgesproken opkwam voor personen in een rechteloze positie.

Na haar studie rechten wilde De Langen liever de „sociaal gevoelige” kant op en zo begon ze haar werkende leven als maatschappelijk werkster in internaten van de kinderbescherming. Daar werd ze heel direct geconfronteerd met de rechteloosheid van ouders en kinderen, en na vijf jaar koos ze voor verdere studie om daarmee aan de basis iets te kunnen doen.

Ze werd assistent bij de Utrechtse hoogleraar kinderrecht Hudig en promoveerde in 1973 op „Recht voor jeugdigen”, haar eerste geloofsbelijdenis. In haar proefschrift verdedigt ze de stelling dat de mensenrechten ook gelden voor kinderen. Geen algemeen heersende opvatting toen en nu vaak ook nog niet. De Langen noemt zich wat dat betreft een „absoluut tegenstander” van haar hoogleraren-vakgenoten.

„In het jeugdrecht wordt algemeen gedacht dat kinderen opgeleid en opgevoed moeten worden tot verantwoordelijke burgers, waarbij ze best enige rechten en inspraak kunnen krijgen. Vanuit een soort van weldadigheid en tegelijkertijd op zeer autoritaire wijze willen ze het kind wel iets toegeven, maar ze zijn niet gericht op de echte emancipatie van het kind. Zij willen kinderen kleinhouden.”

Voor De Langen ligt het simpel: kinderen zijn mensen en dus gelden ook voor hen de Rechten van de Mens. Daarbij hoort bijvoorbeeld dat een kind de mogelijkheid moet hebben naar de rechter te stappen. De Langen voelt zich vanwege haar opvattingen meer verwant met de Utrechtse school, met haar strafrechtcollega's die hetzelfde bepleiten als zij, maar dan met betrekking tot gedetineerden en psychiatrische patiënten.

Waarom anderen niet zover willen gaan in de erkenning van de rechten van het kind, is haar niet duidelijk. „Misschien heeft het te maken met dat zijzelf als kind die rechten niet hebben gekend en volwassenen herhalen nu eenmaal makkelijk wat hen is overkomen. Bovendien vinden mensen het vaak prettig als anderen van hen afhankelijk zijn. Misschien zijn ze bang voor de waarheid van kinderen. Kinderen houden je een spiegel voor.”

De Langen krijgt de medaille onder andere voor de oprichting van de Kinderrechtswinkel, zes jaar geleden, waar kinderen persoonlijk, telefonisch of per brief informatie en advies kunnen krijgen over juridische zaken. De win-

is openlijk tegen, maar stilletjes vinden veel mensen zo'n winkel wat overdreven of een ondermijning van het ouderlijke gezag. Het feit dat het voortbestaan steeds ter discussie staat, zegt genoeg. Wij hebben nog nooit steun gehad van de overheid. De winkel wordt gedoogd, niet gesteund.”

De Liga voor de Rechten van de Mens, opgericht in 1972 met als doel de naleving van de rechten van de mens, vermeldt ook de uitgesproken opvattingen van De Langen over adoptie, over het omgangsrecht en dat ze adviseur is voor het Steunpunt Zetten. Ze heeft zich altijd kritisch uitgelaten over buitenlandse adoptie omdat het nogal hooghartig is te denken dat een kind hier, behalve materieel, beter af zou zijn. Bovendien neem je het kind mee op een leeftijd dat het er zelf nog niets over kan zeggen. Daarbij ontnem je de bevolking ter plekke de mogelijkheid zelf oplossingen te zoeken.

Maar eigenlijk is De Langen tegen elke vorm van adoptie. Niet dat een kind door een ander dan de eigen ouders wordt opgevoed, dat kan soms niet anders. Maar wel dat de juridische band met die ouders wordt afgesneden. „Dat geeft adoptieouders de schijn de echte ouders te zijn en dat willen ze ook graag, maar dat is niet de werkelijkheid.”

Omstreden zijn ook haar uitspraken over de omgang na echtscheiding, dat in het huidige recht het kind wordt opgedrongen, tenzij het heel ernstige bezwaren heeft. En dan nog heeft het kind formeel geen recht om wijziging te vragen. „Er is alleen een juridisch monstrem dat heet dat de rechtbank ambtshalve kan beschikken als haar blijkt dat het kind dat wenst. Maar een rechter hoeft dat niet te doen en hij hoeft niet eens te motiveren waarom hij het niet doet. Dat is slecht voor de rechten van kinderen, maar het is ook slecht voor het recht om zulke regels te hebben. Dat maakt me ook als jurist kwaad.”

Overigens is er wel een ingang voor kinderen om zelf partij te kunnen zijn in een rechtszaak, ook al lijkt de weg ertoe vergezocht. Volgens het Nederlandse recht moet een kind in een rechtszaak worden vertegenwoordigd door zijn ouders of verzorgers of door een tijdelijke voogd of een bijzonder curator.

Als een kind een conflict heeft met zijn ouders en een kort geding tegen hen aanspant, is er geen tijd om voogden of curators te benoemen. Dus moet een kind wel zichzelf vertegenwoordigen, want volgens artikel 6 van het Europese Verdrag heeft iedereen het recht zelf een conflict voor te leggen aan de rechter.

Dit studiejaar is het laatste voor De Langen als hoogleraar. Ze gaat vervroegd met pensioen. Niet met tegenzin, want ze heeft het gevoel dat ze zichzelf aan het herhalen is. En ze is helemaal niet te spreken over de wetgeving de laatste jaren. „En daar word je moe van.”

Maar ze kijkt met plezier terug, want de laatste jaren heeft ze vruchten geplukt van haar werk. „Toch een vrij grote erkenning voor de Kinderrechtswinkel; juridische erkenning voor mijn pre-advies over artikel 8 van het Europese Verdrag over de eerbiediging van het gezinsleven; nu deze prijs en straks een afsluitend congres waar ook de koningin komt. Dus ook van die kant komt erkenning van

„Het weghalen van de begeleidende taak bij de rechterlijke macht vereist investeren in versterking van gezinsvoogdij-instellingen”, meent Vlaardingerbroek. „De regering heeft onlangs echter het Verdrag van de rechten voor het kind ondertekend. Het parlement gaat zoals het ernaar uitziet dit verdrag ratificeren. Zij zal de consequentie van de ondertekening moeten trekken in de vorm van meer geld voor de instellingen, die zich dan beter op hun nieuwe taak kunnen richten”.

VERVULL

rechtspraak niet geheel in overeenstemming met wat het Europees mensenrechtenverdrag daarover voorschrijft. De landen in de Raad van Europa zijn de mening toegedaan, dat rechters alleen mogen rechtspreken. Uitvoeringshandelingen, zoals begeleiding door de Nederlandse kinderrechter, moeten aan andere instanties worden overgelaten.

„Excessen zijn helaas niet te vermijden”, aldus de promovendus. Excessen bij kinderrechters niet en bij hulpverlenende instanties niet. „Maar, de overheid ziet dat in. Zij heeft een interdepartementaal inspectieteam in voorbereiding. WVC en Justitie werken aan voorwaarden om excessen in de toekomst te vermijden”.

Al weer ambtenaren en nog meer ambtenaren voor het welzijn van het kind? „Je kunt opvang ook overlaten aan het particulier initiatief. Ook dat initiatief zal uiteindelijk verambtelijken. Een niet te voorkomen ontwikkeling als omgang tussen volwassenen en kinderen in regels wordt verpakt. Ook bij particulier initiatief zullen excessen insluipen. Dus blijft een controle vanuit de ministeries nodig”.

Een tweede argument van tegenstanders heeft Vlaardingerbroek en passant ontmanteld. Zij kunnen aanhalen, dat de hulpverlening de ondertoezicht stelling van kinderen niet aan kan. Met (financiële) medewerking van de regering gaat het wel. „Het komt aan op versterking van management en deskundigheid van instellingen. De moeite waard, omdat zij straks beslissingen moeten nemen, die diep ingrijpen op het leven van kinderen”.

Voordelen burger

Naast een betere rangschikking van de rechterlijke organisatie, plus vergroting van de rechterlijke onafhankelijkheid heeft de reorganisatie volgens het plan Vlaardingerbroek ook voordelen voor de burger. Die weet, dat - als het plan in praktijk wordt gebracht - voor alle zaken betreffende familie- en jeugdrecht een aparte kamer bij de rechtbank bestaat. □

Gerd Langer zoekt zijn ontvoerde kind (4) in Alkmaar 'Hier ben ik dicht bij mijn zoontje'

Ac 24/12

Van onze verslaggever
GERBRANT CORBEE

ALKMAAR — Aan een vier maanden durende ontvoeringszaak van het Duitse kleutertje Kirk Langer leek op 7 december in Alkmaar een einde te komen, toen de verblijfplaats van de ontvoerder was gelokaliseerd. Maar de ontvoerder was net verdwenen toen de politie de woning binnenviel. Een zoveelste tegenslag voor Gerd Langer, die al vier maanden stad en land afzoekt naar zijn vierjarig zoontje, die door zijn moeder is ontvoerd. Langer - ten einde raad - verblijft tot de kerst in een motelkamer in Akersloot. Teruggaan naar Duitsland wil hij nog niet. „Hier ben ik dicht bij mijn zoontje.”

Het familiedrama begint op 27 maart 1991. Langer, een 42-jarige industrieel ontwerper uit Bayreuth, merkt na een werkdag tot zijn schrik dat er bij de wastafel nog maar één tandenborstel ligt. Als hij de klerenkasten nakijs, blijkt ook dat alle kleren van vrouw en kinderen zijn verdwenen.

Langer is stomverbaasd over de verdwijning van zijn vrouw, zijn zoontje Kirk en twee stiefkinderen uit een eerder huwelijk van zijn vrouw. Hij staat perplex over de precisie waarmee het vertrek is beraamd. „Alles wat aan ons huwelijk en de kinderen herinnerde, was verdwenen. Ook spaarrekeningen die op de bewuste dag vrijkwamen ter waarde van ongeveer 30.000 D-Mark heeft ze opgenomen”, aldus Langer.

Even later die avond belt zijn vrouw. Die vertelt dat ze bij haar moeder in Alkmaar is, en dat ze wil scheiden. Bij de rechtbank in Bayreuth wordt daarop een scheidingsprocedure in werking gezet.

De scheiding gaat niet door omdat de vrouw niet voor de rechtbank komt opdagen. „Daardoor zijn we nog steeds getrouwd”, aldus Langer.

Kindermishandeling

Langers vrouw zit met de kinderen bij haar zuster in Canada als de eerste rechtszitting over de voorlopige toewijzing van het kind op 17 september voorkomt. Tijdens een volgende zitting op 9 oktober is de vrouw wel aanwezig. Ze geeft te kennen dat ze niet van plan is met het kind naar Duitsland terug te keren. Ze wil in Nederland gaan wonen en het kind houden. Ze meent dat ze het kind beter kan verzorgen dan Langer.

Om die stelling kracht bij te zetten beschuldigt de vrouw haar echtgenoot van kindermishandeling.

Langer wijst de aantijgingen van de hand, en kan aan de hand van een doktersverklaring aantonen dat de beschuldigingen uit de lucht zijn gegrepen. Bovendien kan hij volgens justitie aantonen dat hij in staat is goed voor het kind te zorgen. Tijdens de uitspraak op 23 oktober, waarbij Langer door de kinderrechter in het gelijk wordt gesteld en het kind voorlopig krijgt toegewezen, komt de vrouw niet opdagen. Ook bij het ouderlijk huis is niemand aanwezig.

Inval

Vrouw en kinderen duiken later op bij een familielid in Menton, aan de Zuidfranse Cote d'Azur. Als de politie daar een inval doet, zijn de gezochte personen al weer vertrokken.

Langer besluit eind november een privé-detective in te huren om de bewegingen van zijn schoonmoeder te volgen. Dan wordt de echtgenote van Langer signaleerd in het haar ouderlijk huis aan de Alkmaarse Gijsbrechtstraat.

De detective post samen met de uit Duitsland overgekomen Langer voor de woning in Alkmaar. Na een aantal dagen besluiten ze de politie in te schakelen. Dat blijkt meer problemen op te leveren dan verwacht. „Het duurde uiteindelijk anderhalf uur voordat de politie kwam opdagen, maar toen was iedereen al verdwenen. Ze werken niet mee”, vindt de detective.

Interpol

Langer heeft zijn hoop gevestigd op opletende Alkmaarders en justitie. Volgens een woordvoerder van Justitie in Den Haag heeft de zaak een

□ Een van de laatste foto's van de ontvoerde Kirk Langer.

hoge prioriteit. Langer: „Een vrouw staat op de opsporingslijst van Interpol, en wordt gezocht door de autoriteiten in Canada, Frankrijk, Duitsland en Nederland.”

Rechercheur H. de Groen van de Alkmaarse gemeentepolitie afdeling Jeugdzaken is zeer zwijzaam: het onderzoek loopt nog. Hij zegt niet anders te willen dan Langer zijn zoon zo snel mogelijk over te dragen. Dat hij op 7 december niet direct actie kon komen was volgens De Groot omdat er eerst een vergunning moest worden verkregen voor het binnengaan van de woning.

Langer verstaat de kritiek van zijn detective maar halveert. Hij bladert door de weinig foto's die hij nog heeft, en luistert naar een opgenomen telefoongesprek met zijn zoon. Een hoop geruis, met een toe wat gemurmel. Opeens klinkt er een kinderstemmetje. „Pappi, ich will nach Hause.”

Kinderen het meest ontvoerd door ouders tegen Kerstmis

Den Haag een conferentie over interculturele huwelijken en de positie van kinderen daarin. Vertegenwoordigers van de ISS uit Europa en Noord-Afrika, functionarissen van de ministeries van Justitie en WVC en wetenschappers wisselden drie dagen van gedachte over de vraag hoe dit probleem internationaal zou kunnen worden aangepakt.

„Veel problemen kunnen worden voorkomen als mensen zich eens beter informeren voordat ze besluiten te trouwen met iemand uit een ander land”, vermaant Van Eeuwijk. „We willen niemand afraden met iemand uit een ander land te trouwen, maar het is wel beter wanneer je de cultuur van dat land kent. Wanneer je op de hoogte bent van het rechtssysteem en van de daar heersende rolpatronen. Maar mensen weten vaak helemaal niets. Ze weten nauwelijks waar Marokko of Turkije ligt.”

kind door een van de ouders. Veel kinderen van (bijna) gescheiden ouders logeren in de vakantie bij hun buitenlandse vader of moeder die vervolgens weigert het kind terug te laten gaan. Ook komt het voor dat een buitenlandse vader of — minder vaak — een moeder na een echtscheiding de kinderen 'ontvoert' naar het land van herkomst. Een drama voor de betrokkenen en zeker voor de achterblijvende ouder, die soms de grootste moeite heeft de kinderen terug te krijgen. Als dat ooit lukt.

De ISS organiseerde onlangs in

SIREX COMPUTERS

Ingezonden mededeling

SIREX PC'S - 3 jaar garantie
- gemiddeld op maat in Nederland
- groot assortiment met speciale condities
- Afspraak via telefoon of bezuchter
Bij SIREX voor alle informatie 053-333600

Door onze redacteur **NRC ROTTERDAM**, 2 DEC. In Nederland heeft Justitie dit jaar te maken gekregen met 130 gevallen van kindervervoering, en in iets meer dan de helft van die gevallen is de ontvoering opgelost. Het gaat om ontvoeringen van kinderen naar het buitenland, maar ook om het ontvoeren van kinderen naar Nederland. Voor de instanties die zich hiermee bezighouden, de International Social Service en een speciale afdeling van het ministerie van Justitie, leidt het naderen van Kerstmis weer tot hoogtijdagen.

„Ouders willen in die periode hun kinderen bij zich hebben. Trouwens, ook na elke schoolvakantie krijgen we veel verzoeken om opsporing”, zegt mr. P. van Eeuwijk, directeur van de Nederlandse tak van de International Social Service (ISS), een organisatie voor maatschappelijk werk die zich ondermeer bezighoudt met het opsporen van 'legal kidnapping': het ontvoeren van een

van kindervervoering, zowel naar het buitenland als naar Nederland. De meeste zaken spelen binnen Europa. Duitsland scoort door het grote aantal 'grenshuwelijken' het hoogst. Maar volgens Van Eeuwijk veroorzaken de Noord-Afrikaanse landen de mees-

te problemen. „Het Marokkaanse familierecht bijvoorbeeld staat haaks op ons rechtssysteem. De man is daar altijd de wettelijke vertegenwoordiger, ook al heeft de Nederlandse rechter de moeder de voogdij gegeven. Ze trekken zich niets aan van ons rechtssysteem”.

Voor het congres had ISS daarom veel maatschappelijk werkers uit de 'moeilijke landen' uitgenodigd. Via hen probeert de organisatie te bemiddelen tussen de ouders. „Het wordt nog ingewikkelder als je bedenkt dat er in heel Marokko maar 60 maatschappelijk werkers zijn, die moeten in soms bergachtige streken op zoek naar zo'n kind. Daarbij ontkent Marokko officieel het probleem van kindervervoering. Ze noemen het een migratieprobleem”, aldus Van Eeuwijk.

Van grote betekenis in tal van

het bestaan van twee internationale verdragen die ook Nederland heeft geratificeerd. Het gaat om een Europees Verdrag van de Raad van Europa en een Haags Verdrag met wereldwijde strekking. Ons land heeft de verdragen vorig jaar ondertekend. In de verdragen liggen afspraken vast tussen 25 landen. Zij verplichten zich elkaars echtscheidingsregelingen te respecteren en in geval van ontvoering van kinderen beneden de 16 jaar deze zo snel mogelijk terug te bezorgen bij de ouder die het bevoegde gezag heeft.

„Natuurlijk is het zaak dat het snel gebeurt”, zegt Van Eeuwijk. „In het verdrag staat dat kinderen binnen een jaar terug moeten zijn en dat rechters voorrang moeten geven aan dit soort zaken. Hoe langer een kind in een andere omgeving is hoe moeilijker het wordt het weer terug te halen. Als zo'n kind inmiddels gewend is

en familie is er geen rechter die het nog terugstuurt.”

De verdragen verplichten de aangesloten landen een speciale, onafhankelijke instantie, een 'centrale autoriteit', op te richten die zich bezighoudt met de uitvoering van de voorschriften. Het Nederlandse bureau valt onder de afdeling internationale rechtshulp van het ministerie van Justitie. Van de 98 kindervervoeringen die de nieuwe afdeling afgelopen jaar te behandelen kreeg, zijn er ruim zestig opgelost, zo maakte het hoofd van de afdeling mr. M. Ford-Claassen tijdens de conferentie in Den Haag bekend.

Een groot probleem voor de ondertekenaars van de twee verdragen is de beperkte reikwijdte van de overeenkomsten. Marokko bijvoorbeeld heeft geen van beide verdragen ondertekend. Marokko wenst overigens wel het een en

via een bilateraal verdrag, zoals met België en Frankrijk is gebeurd. Nederland wil echter niets weten van zo'n aanpak.

Als bemiddeling via Justitie of via de vertegenwoordigers van ISS niet lukt kan altijd nog de hulp worden ingeroepen van het ambassadepersoneel. Maar volgens Van Eeuwijk krijg je dan dezelfde reacties als in de film 'Not without my daughter' die momenteel in de Nederlandse bioscopen draait. De film vertelt het waar gebeurde verhaal van een Amerikaanse vrouw die met haar Iraanse man en kind in de Verenigde Staten woont. Tijdens een vakantie in Iran worden de vrouw en haar kind door de echtgenoot en zijn familie gegijzeld. Ze probeert met haar kind via de Amerikaanse ambassade te ontvluchten maar krijgt daar weinig medewerking. Had ze maar niet met een Iranier moeten trouwen is de

„Niet alleen daar, ook als wij de hulp inroepen van een ambassade gebeurt er heel weinig. Dat is natuurlijk vreemd: als er kinderen uit hun land worden ontvoerd hebben ze ons toch ook nodig?”, aldus Van Eeuwijk.

Als het ook via de ambassade niet lukt is voor ISS de zaak afgedaan. Politie kan er niet op worden afgestuurd. „Onze mensen sporen het kind op en als terughalen niet lukt proberen ze het contact tussen de ouders te herstellen of maken een omgangsregeling.”

De speciale afdeling van het ministerie van Justitie die zich met opsporing bezighoudt kan daarentegen wel de politie inschakelen. Als niet bekend is waar het kind verblijft, wordt Interpol om opsporing verzocht. Wanneer het kind gevonden is en de ontvoerder het niet vrijwillig wil afstaan, wordt de rechter ingeschakeld. Van Eeuwijk: „Maar dan nog: wie

'Verdachte heeft niets meer te vertellen'

Verzet van Coornhert-Liga tegen gedwongen dna-test

Door Rob Cobben NB 4

TILBURG - De verontwaardiging was groot, op de 29e september van 1989. De rechtbank van Maastricht sprak op die dag een 43-jarige man uit Kerkrade vrij, die in de volksmond al de clown-verkrachter was gaan heten. De Kerkradenaar werd verdacht van het verkrachten van twee 16-jarige meisjes. De officier van justitie had wangslim uit de mond van de verdachte willen halen voor een dna-test. De uitkomst daarvan zou als technische bewijslast kunnen dienen.

De verdachte weigerde echter medewerking aan de test, zich beroepend op de in de grondwet vastgelegde onaanstastbaarheid van het lichaam. Daarop besloot de rechtbank de eis van de officier niet in te willigen. Wegens gebrek aan bewijs moest de Kerkradenaar vervolgens op vrije voeten worden gesteld. De officier van justitie haalde in hoger beroep eveneens bakzeil. In juli van het vorig jaar sprak ook de Hoge Raad zich uit tegen een verplichte dna-test, omdat dat strijdig is met de grondwet.

De rechtszaak van de clown-verkrachtingen, die landelijke publiciteit haalde, was voor verschillende Kamerleden reden om toenmalig minister van Justitie Korthals-Altes aan z'n jas te trekken. En in hun kielzog begonnen juristen, ethici en medici een verbaal robbertje over de vraag of verdachten van ernstige delicten niet gedwongen moeten worden mee te werken aan zo'n dna-test.

Ruim twee jaar na de geruchtmakende rechtszaak ligt er nu een wetsvoorstel in de Tweede Kamer. Volgens dat voorstel kunnen verdachten van ernstige misdrijven, waarop een celstraf van acht jaar of meer staat, en verdachten van zeden- en geweldsmisdrijven worden verplicht om bloed of andere lichaamscellen af te staan voor dna-onderzoek.

Het dna-onderzoek is een medische test van erfelijkheidsmate-

Hirsch Ballin wil DNA-test bij zwaar delict

Door een onzer redacteuren MRC

DEN HAAG, 2 DEC. Verdachten van ernstige misdrijven worden verplicht bloed of andere lichaamscellen af te staan voor DNA-onderzoek. Voor misdrijven waar acht of meer jaar gevangenis op staat mag onderzoek gedaan worden op basis van deze „genetische vingerafdruk“.

Dat staat in het wetsvoorstel dat minister Hirsch Ballin (Justitie) vandaag naar de Tweede Kamer heeft gezonden.

Een DNA-onderzoek is ook mogelijk bij een klein aantal zeden- of geweldsmisdrijven waar ten minste zes jaar cel op staat, maar alleen als blijkt dat er „ernstige bezwaren“ zijn tegen de verdachte en als dat onderzoek nodig is om de waarheid aan het licht te brengen.

Het wetsvoorstel is gebaseerd op een advies van de Commissie herijking wetboek van strafverordening onder voorzitterschap van oud-president van de Hoge Raad mr. CH.M.J.A. Moons. Eind mei naar de Raad van State nadat het kabinet akkoord was.

Volgens de wetswijziging krijgt de rechter-commissaris of anderszins de officier van justitie de bevoegdheid in het kader van een gerechtelijk vooronderzoek een verdachte te bevelen lichaamscellen af te staan voor een DNA-onderzoek.

Als er voldoende celmateriaal

De verdachte heeft de mogelijkheid tegen het bevel om celmateriaal ter beschikking te stellen in beroep te gaan. In afwachting van een rechtelijk beslissing hierover wordt de tenuitvoerlegging van het bevel geschorst.

Eerder noemde de Commissie Moons het onbevredigend dat een verdachte veroordeling kan ontlopen door medewerking aan het DNA-onderzoek te weigeren.

ANALYSE

riaal. Het kan worden uitgevoerd op bloed, wangslim of haarwortels. De uitslag kan uitsluitend geven bij het vaststellen van de identiteit van een dader. De rechtbank gaat ervan uit dat elk mens over een unieke dna-structuur beschikt. Als bewijsmateriaal is het zo vergelijkbaar met vingerafdrukken.

In verschillende andere landen, met name in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië wordt de dna-test in het strafrecht al op ruime schaal toegepast en zijn de ervaringen over het algemeen positief. Toch wil in ons land lang niet iedereen aan zo'n verplichte test. De Coornhert-Liga, de vereniging voor strafrecht hervorming, heeft er van meet af aan stelling tegen genomen. Minister Hirsch Ballin heeft met zijn wetsontwerp de bezwaren van de Liga niet kunnen wegnemen.

„De verdachte heeft niets meer te vertellen“, vat voorzitter

P. Wiewel van de Coornhert-Liga de bezwaren samen. Volgens Wiewel wordt er met verplichte dna-onderzoek te simpel over de lichamelijke integriteit heen gestapt. Dat er een wettelijke regeling moest komen, onderschrijft hij, „omdat je een geïntegreerde methode moet hebben“. „Maar in zo'n regeling moet de vrijwilligheid voorop staan, en daarvan is bij het wetsvoorstel helaas geen sprake.“

Databanken

Wiewel vreest ook dat de reikwijdte van de wet veel groter zal zijn, dan oorspronkelijk de bedoeling was. „Het risico is groot dat de overheid alle uitkomsten van dna-onderzoeken op gaat slaan in databanken. Op die manier is het straks mogelijk om de dader van een licht delict met een druk op de knop op te sporen. Als iemand bij voorbeeld een ruit vernield, daarbij wat bloed verliest en in het verleden vanwege een ernstig misdrijf al eens een dna-test heeft moeten ondergaan, kan hij met behulp van de databank eenvoudig worden opgespoord. En dat kan nooit de bedoeling van deze wet zijn.“

Ook de Tilburgse jurist mr. R.

Milo voorziet wat dat betreft problemen. „Ik vrees dat de informatie straks achter de rug van de verdachte om ook voor andere doeleinden gebruikt zal worden. Dat mag dan wel niet de opzet van deze wet zijn, maar de praktijk leert dat grenzen telkens weer iets verlegd worden.“

Tweelingen

Andere deskundigen, zoals de Leidse hoogleraar erfelijkheidsleer dr. M. Giphart, hebben in het verleden meermaals vraagtekens geplaatst bij de betrouwbaarheid van de dna-test. In de Amerika en Engeland kwamen door fouten tijdens het onderzoek enkele onschuldigen in de beklagdenbank terecht. Dna-onderzoek is ook niet in alle gevallen waterdicht, meent dr. Giphart, omdat bij voorbeeld de dna-structuur bij eenige tweelingen nauwelijks verschillen vertoont.

Een woordvoerder van het Gerechtelijk Laboratorium in Rijswijk, waar het dna-onderzoek in strafzaken geconcentreerd wordt, weerspreekt die kritiek echter. „In de VS en Engeland is het inderdaad wel eens misgegaan tijdens het onderzoek. Maar dat heb je met alle nieuwe technie-

Tekening: Matt Rijnders

ken. Dat zijn kinderziekten. De techniek is inmiddels zo verfijnd dat je wel kunt stellen dat de betrouwbaarheid nu bijna honderd procent is. Onze mensen hebben hiervoor een jaar lang een speciale opleiding gevolgd in Amerika. Alleen in het geval van eenige tweelingen gaat het verhaal niet op.“

Positief

Het Gerechtelijk Laboratorium heeft de laatste vier jaar een tiental dna-tests uitgevoerd. De ervaringen daarmee waren zo positief dat Hirsch Ballin nu het wetsvoorstel heeft ingediend, aldus de woordvoerder, die wil benadrukken dat verdachten er ook baat bij kunnen hebben.

Neem nou die 24-jarige Amsterdamer, die door rechtbank was veroordeeld tot 2½ jaar gevangenisstraf. Hij werd in hoger beroep vrijgesproken, nadat hij een dna-test had laten doen. De man was veroordeeld, omdat hij vier vrouwen zou hebben verkracht en bij twee anderen pogingen daartoe zou hebben ondernomen. Uit het dna-onderzoek bleek echter dat hij nooit de gezochte verkrachter kon zijn geweest. □

Wetsvoorstel geeft politie meer ruimte voor afluisteren

Van onze verslaggever VK 14
JOS SLATS

DEN HAAG - Minister Hirsch Ballin van Justitie wil de politie ruimere bevoegdheden geven bij het afluisteren van verdachten. Vorig jaar al liet het ministerie weten dat daarbij werd gedacht aan richtmicrofoons. Maar uit het nog vertrouwelijke wetsontwerp en de toelichting daarop blijkt dat de minister de deur wijd open zet voor het gebruik van alle mogelijke vormen van afluisterapparatuur.

In het wetsontwerp komt de term

„technisch hulpmiddel“. In de toelichting op het voorstel is sprake van „richtmicrofoons en dergelijke apparatuur“. Dat kan van alles en nog wat zijn, een zendertje bijvoorbeeld dat door de politie in een hotelkamer of in een auto wordt achtergelaten.

Het ministerie van Justitie doet er voorlopig discreet het zwijgen toe. „De kwestie komt waarschijnlijk in januari aan de orde in de ministerraad. Pas dan is Hirsch Ballin bereid een nadere toelichting te geven“, aldus een woordvoerder van het departement.

De politie dringt al geruime tijd aan op meer wettelijke en technische armsgslag bij het afluisteren van verdachten. Nu mogen alleen telefoons worden afgetaapt met toestemming van de rechter-commissaris. Vorig jaar gebeurde dat 2031 keer. Binnenkort zal de politie ook computerdataverkeer, telex en fax mogen gaan aftappen.

Maar die bevoegdheden bieden geen

ot in de auto. Bovendien weten de meeste criminelen inmiddels wel dat de politie op grote schaal telefoons afluistert, getuige de levendige handel in spraakvormers en codeerapparatuur.

Minister Hirsch Ballin maakt zich, zo blijkt uit de toelichting op zijn plannen, vooral zorgen over de ongrispbaarheid van de georganiseerde misdaad. Hij wil het gebruik van afluisterapparatuur — mede gezien de grote inbreuk op de persoonlijke levenssfeer — dan ook beperken tot vormen van criminaliteit die een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren, zoals de handel in vrouwenhandel, vuurwapens en milieudelicten.

Voor het toekomstig gebruik van de niet nader omschreven „technische hulpmiddelen“ zal, net als bij het aftappen van telefoons, toestemming nodig zijn van de rechter-commissaris. Na vier weken moet worden bekeken of een verlenging van de afluisterperiode is ge-

Anonieme getuigen

Pogingen van de justitie in Leeuwarden, om met behulp van anonieme getuigen het bewijs rond te krijgen tegen de van uitlokking tot brandstichting en uitlokking van verzekeringsbedrog verdachte Gerrit Z. uit Koudum, zijn mislukt.

De officier achtte de misdaden bewezen en elste anderhalf jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Advocaat mr. H. Anker voerde aan dat er een zeer gebrekkige gelegenheid was tot het stellen van vragen en dat er onvoldoende reden was om de drie getuigen anonimiteit te verlenen. „De verklaringen waren niet alleen anoniem, maar ook nog eens van-horen-zeggen”, aldus de raadsman die het proces een schimmenspel noemde. De rechtbank sprak Gerrit Z. vrij.

Zo maar meeluisteren mag niet, volgens de toelichting.

Het gebruik van richtmicrofoons door de politie zal in de praktijk maar zelden voorkomen, verwacht af luisterexpert D. Offringa uit Amsterdam. Zijn bedrijf Personal Security Systems handelt niet alleen in af luisterapparatuur, maar verkoopt ook artikelen waarmee die apparatuur kan worden opgespoord en worden uitgeschakeld. Richtmicro-

foons zijn ondingen, aldus Offringa.

Met de al langer bestaande parabolische richtmicrofoon kan volgens hem alleen goed worden gewerkt in een rustige buurt. „In de stad heb je er meestal niets aan, want zo'n ding pikt al het omgevingslawaai op. Passerende auto's, trams, de wind, noem maar op.”

Modernere versies, zoals de laser-richtmicrofoon, voldoen evenmin. „Die zijn technisch nog erg onvolmaakt en bovendien ontzettend duur, twintig- tot zestigduizend gulden. Je kunt er nauwe-

gedwongen wordt loodrecht tegenover je doelwit te zitten, waarbij de microfoon ook nog eens op een statief moet worden bevestigd, omdat bij de minste of geringste beweging het contact verloren gaat.”

Ook Offringa verwacht dat de Nederlandse politie in de toekomst vooral gebruik zal maken van kleine, verborgen zendertjes. „In de Verenigde Staten en in Groot-Brittannië doen ze niet anders.”

EIND december van het vorig jaar stond er een 19-jarige volwassene voor de kinderrechtbank. Hij werd veroordeeld vanwege zijn betrokkenheid bij een dodelijke steekpartij bij een discotheek in Rotterdam.

Twee weken geleden moest een 17-jarige minderjarige zich, ook in Rotterdam, voor het doodsteken van een met medicijnen verdoofde verzekeringsagent in de volle openbaarheid verantwoorden voor de 'gewone' rechtbank. Vandaag wordt er uitspraak gedaan.

Een dag later gingen de deuren bij de 'gewone' rechtbank in Utrecht dicht toen een 18-jarige reken-schap moest afleggen voor zijn aandeel bij de moord op de beheerder van een tankstation. Morgen wijst de rechtbank vonnis.

Volgens kinderrechtbank mr. C. Prins in Rotterdam is het niet eenvoudig een grens vast te stellen tussen kind en volwassene. De 18e verjaardag is geen heilig criterium.

AD 5

Soms volwassen straf voor een minderjarige

Kinderrechtbank mr. C. Prins (58) noemt de 18e verjaardag, de dag waarop het kind plotseling deel gaat uitmaken van de 'grote mensenwereld', een fictieve grens. Hij stelt dat hoe langer hoe meer 17-jarigen eigenlijk al tot die grote mensenwereld zijn toegetreden en, als zij strafbare feiten plegen, ook als volwassenen gestraft moeten worden. Op deze groep jongeren wordt dan ook, als regel, het volwassenen-strafrecht toegepast.

Maar het tegenovergestelde is ook mogelijk. Een enkele keer komt het voor dat een erg kinderlijke 19-jarige jongen of meisje bij de kinderrechtbank onder het minderjarigen-strafrecht valt. „Dat hangt af van het persoonlijkheidsonderzoek, waarbij intelligentie, leer-mogelijkheden, karakter en emotionele kanten van de persoon worden bekeken. Dat onderzoek wordt, bij ernstige delicten, al zeer snel na de arrestatie verricht. De uitslag is mede bepalend voor de beslissing of de verdachte naar de 'soepele' kinderrechtbank gaat en of, wel of niet, het volwassenen-strafrecht wordt toegepast”, aldus Prins die aldus duidelijk onderscheid maakt tussen 'laat- en vroegbloei-ers'.

'Gewone' rechtbank

De keus kan ook om praktische redenen worden gemaakt. Als twee 'oudere-jongeren' samen met een 17-jarige door Justitie verantwoordelijk worden gehouden voor een steekpartij met dodelijk afloop, is het nauwelijks een punt van discussie dat de minderjarige door de 'gewone' rechtbank wordt berecht. Daar bestaat evenwel de mogelijkheid, dat op de minderjarige toch het kinderrecht wordt toegepast. Dat is voor de betrokkene gunstig, want de hoogste straf die in het kinderrecht kan worden opgelegd is een half jaar tuchtschool. Maar meestal worden minderjarigen door de 'gewone' rechtbank voor vol aangezien en gaan de rechters in op de vordering van de officier van justitie om het volwassenen-strafrecht toe te passen. In de zaak van de dodelijke steekpartij, waarin vandaag uitspraak wordt gedaan, leidde dat zelfs tot een eis van negen jaar gevangenisstraf.

Kinderrechtbank Prins: „Ja, er worden aan de andere kant van dit gebouw wat forsere straffen uitgedeeld. Hier kijken wij wat anders aan tegen kinderen

door BAS GROENENDIJK

senen-strafrecht toepassen. We zijn geneigd meer rekening te houden met de achtergronden van het kind. Dat leidt tot afwijkende straffen die ons niet altijd in dank worden afgenomen.” Als om praktische redenen een zaak van bij voorbeeld vijf jongens die een zesde jongen tot huilens toe hebben geslagen bij de kinderrechtbank komt, omdat de meeste verdachten minderjarig zijn, voelt Prins er niets voor om verschil te maken bij de strafoplegging. Dat zou voor de betrokkenen, volgens hem, ook niet te begrijpen zijn 'en daarom scheer ik ze over dezelfde kam'. Dat 'volwassen' verdachten daardoor gunstig weggomen, neemt de kinderrechtbank voor lief.

Steeds jonger

Prins signaleert dat kinderen steeds jonger crimineel gedrag vertonen. „Vorige week had ik hier een 'dreuteltje van 13 jaar' dat meer dan 50 strafbare feiten had gepleegd: diefstallen, berovingen, afpersingen en zelfs ontuchtige handelingen. Zolets bestrijd je niet met zes maanden tuchtschool. Met kinderbeschermingsmaatregelen ga je proberen zo'n jongen goed op de rails te krijgen”, aldus de kinderrechtbank. Hij zegt slechts een marginaal doel voor ogen te hebben. „Mij gaat het er niet om pedagogisch bezig te zijn. Als dat lukt, is het mooi meegenomen. Nee, bij kinderrechters staat voorop, dat het kind niet meer het criminele pad opgaat. De uiterste maatregel die we daarvoor kunnen treffen, is plaatsing tot de 21e verjaardag in een inrichting voor buiten-

Cadetten officiersopleiding krijgen spreekverbod opgelegd over seksueel misdrijf „Homo's zijn nog engerds voor militairen”

Van onze verslaggever **VK 17**
HANS MOLEMAN

BREDA — „Ken jij homo's op de KMA?” De jonge cadet, stekeltjeshaar en commandotruï, verstijft even bij deze vraag. Blosjes verschijnen op de wangen. „Het is voor onszelf beter daar geen antwoord op te geven. Hebben we er ook geen gezeur over”, zegt hij terwijl hij snel de deur van het Prins Bernhard Paviljoen, de cadettenflat, instapt. Een andere cadet, duidelijk een ouderejaars, is even later iets toeschietelijker. „Ja, die ken ik. En ik heb er geen probleem mee.” Maar daarna loopt ook hij schielijk door.

Nee, echt loslippig zijn ze niet, de studenten van de Koninklijke Militaire Academie in Breda. Geen wonder ook, de jonge officieren-in-opleiding hebben maandag een spreekverbod opgelegd gekregen van hun baas, de generaal-majoor Couzy. En daar houden de meesten zich aan stipt aan. De affaire wordt zonder nadere toelichting al pijnlijk genoeg gevonden op de eliteschool van de Nederlandse land- en luchtmacht. Een jonge officier zou zich vergrepen hebben aan een handvol cadetten, al of niet met hun goedvinden.

„Schandaal schokt KMA”, kopt de plaatselijke krant groot op de voorpagina. *Shame and scandal* in de besloten wereld die KMA heet. Is het nou echt zo erg, of gaat het om niet meer dan wat uit de hand gelopen stoeipartijen tussen enkele roze baretten? KMA-gouverneur Couzy vindt van niet: hij spreekt van „ernstig geweldsmisdrijf”.

Nadere toelichting wil hij niet geven,

zelfs niet over de vraag hoe de KMA in het algemeen met homoseksualiteit om springt. Is de jonge officier soms klem komen te zitten in de traditionele hetero-cultuur die de krijgsmacht eigen is? De afdeling voorlichting van academie is allervriendelijkst met koffie en folders over de opleiding, maar na overleg met het ministerie van Defensie blijven de kaken hermetisch op elkaar. De zaak is onder de rechter en verder geen commentaar. Zelfs de aalmoezenier moet zwijgen.

Er zijn uitzonderingen. Niet op het Kasteelplein voor het monumentale stadskasteel waarin de KMA is gevestigd, maar een paar straten verderop in de binnenstad van Breda, uit het oog van mede-studenten en superieuren, wil een academiedad wel praten. Zonder naam in de krant, want hij heeft geen zin straks de schoolleiding op z'n nek te krijgen.

Hij wil allereerst het rumoer relativeren. „De KMA-gemeenschap wist hier natuurlijk al maanden van. Die jongen is er in maart al uitgepikt, en dan beginnen de roddels. Wat dat betreft is het net een huishoudschool, alleen dan met een paar honderd jongens en enkele tientallen meisjes. Als het met sex te maken heeft gaat het als een lopend vuurtje door het gebouw heen. Wat wil je, iets wat naar ontucht en wanorde ruikt, dat is kassa in de sfeer van tucht en orde van het KMA.”

Zelf kende hij de betrokken officier niet goed. „Wat die jongen precies heeft uitgespookt weet ik niet. Maar de verhalen zijn volgens mij flink opgeblazen. Het probleem is eenvoudig dat homo's

voor 99 procent van de studenten nog engerds zijn. Wat dat betreft heerst hier een taboe. Op het kleuterachtige af. Echte mannen doen het met blonde vrouwen met grote tieten, dat werk.” Hij grinnikt besmuikt. „Om misverstanden te voorkomen: ik heb een vriendin met bruin haar, hoor.”

Luitenant-kolonel Holtel is een van de weinigen in de vaderlandse krijgsmacht die met naam en toenaam wel wat wil zeggen. De overste is commandant van het 102-APL-bataljon in Grave en daarnaast voorzitter van de Stichting Homoseksualiteit en Krijgsmacht. Hij kent de betrokken KMA-officier ook, vanuit die laatste hoedanigheid. De ouders van de betrokken officier zochten in het voorjaar contact met de stichting.

Over de affaire zelf wil hij niets kwijt in verband met de privacy van de betrokkenen, wel over de wijze waarop in de militaire sector nog steeds met homoseksualiteit wordt omgegaan. „Ik heb zelf van 1968 tot 1972 op de KMA gezeten. Er is natuurlijk wel wat veranderd in de tussentijd, maar niet veel.”

Holtel was een paar maanden geleden zelf op de KMA, ter gelegenheid van de eerste voorlichtingsles over homoseksualiteit voor de nieuwe lichte cadetten. „Je merkt dan meteen dat zo iets nog volstrekt onbespreekbaar is. Op de KMA heerst nog steeds een sfeer die te vergelijken is met de studentencorpora. Homo's zijn officieel taboe.”

De overste sprak de KMA-klas twee uur toe in het kader van het vak maatschappijleer, samen met vijf andere homoseksuele militairen. Dat ze homo's waren, vertelden ze pas aan het slot van

hun inleiding. Allemaal kerels met een respectabele staat van dienst, niemand droeg gevechtlaarzen met hoge hakken, en dan toch homo's? De cadetten wisten niet hoe ze het hadden. „Je kon je een speld horen vallen. De respons na afloop was ook minimaal.”

Holtel heeft sterk de indruk dat de leiding van de KMA niet adequaat is ingesprongen op de problemen van de officier, die al eerder had gemeld dat hij problemen had. „Het probleem is dat de militaire hulpverleners niet eens op het idee komen dat zo iets met homoseksualiteit te maken kan hebben. De meeste klachten in het leger gaan over heimwee, maar de ervaring leert dat in een aantal gevallen het echte probleem homoseksualiteit is.”

Toch is er hoop voor de andersvoelende in uniform. Het laatste half jaar wordt er meer over gepraat dan in de afgelopen twintig jaar samen, aldus Holtel. Er is net een rapport gepresenteerd waarin de problemen worden onderkend. Minister Ter Beek wil vooral iets gaan doen aan de deskundigheidsbevordering. Volgend jaar krijgt de krijgsmacht een heuse homo-coördinator, en honderden kaderleden zullen instructie ontvangen over hoe zij met homoseksualiteit dienen om te gaan.

Op de KMA is in ieder geval nog een hoop werk aan de winkel, getuige de reactie van een cadet die het woord homo opvangt. Bij het verlaten van de majestueuze academiestede knijpt hij zijn bovenbenen krampachtig tegen elkaar knijpend, en waggelt verder. Humor om te lachen, op de slotbrug van de officiersopleiding.

‘Ik ben met zoveel mogelijk vrouwen naar bed geweest’ ‘Tragic Magic’ wil toch naar Olympische Spelen

LOS ANGELES - Ruim twee weken geleden maakte Earvin 'Magic' Johnson bekend dat hij besmet is met het HIV-virus. De wereldberoemde basketballer loopt daardoor kans aids te krijgen. De wereldwijde schok die dat nieuws veroorzaakte was enorm.

Earvin Johnson scheept op met zijn bubbelbad (zonder water) (Foto: ANP)

Allereerst was er natuurlijk de vraag hoe 'Tragic Magic' besmet is geraakt. Aids, zo dachten veel mensen in Amerika (en in Europa!) is toch een ziekte die alleen homoseksuelen kunnen krijgen? Iedereen die Johnson een beetje kent, weet één ding zeker: Magic is zo hetero als wat, en zeker geen junk. Een gebruikte injectienaald kan dus ook al niet de oorzaak van de besmetting zijn.

Zoals Johnson er eerst moedig voor uitkwam dat hij seropositief is, vertelde hij vorige week even eerlijk over de oorzaak van zijn besmetting. Het komt er simpel op neer dat hij in zijn sportcarrière met onzettend veel vrouwen naar bed is geweest. „Met zoveel mogelijk”, aldus Johnson. En altijd zonder condoom. „Voordat ik getrouwd was, heb ik een echt vrijgezellenleven gehad. Ik heb nooit voorbehoedmiddelen gebruikt. Het probleem is dat ik niet weet waar, wan-

raakt.” Het verhaal van Johnson komt overeen met wat algemeen bekend is over de Amerikaanse topsportwereld. Daarin wordt behoorlijk wat gerotzooid. Topsporters zijn vaak lang van huis, vandaar. Ze worden behandeld als helden. En, niet te vergeten, het zijn vaak ongehoorlijke macho's. Zoals popgroepen hun groupies hebben, zo zijn er ook sportgroupies - vrouwen voor één nacht. „Die vinden het prachtig dat je een beroemde atleet bent”, zegt Roberto Kelly, een honkballer van de New York Yankees. „Geloof me, het is moeilijk elke keer 'nee' te zeggen.”

Maar, de schrik zit er bij die sporters nu goed in. Zeker bij hen die nooit een condoom hebben gebruikt. „Na de homo's en de junkies zijn wij, de topsporters, aan de beurt om aids te krijgen”, zei Kevin Elster, honkballer bij de New York Mets.

geschrokken van de besmetting van Magic. Barcelona-trainer Johan Cruyff nam meteen het zekere voor het onzekere. Hij liet alle spelers van Barcelona een test ondergaan. Niemand bleek besmet met het HIV-virus.

Intussen is Magic Johnson teruggekomen op zijn besluit met topsport te stoppen. Hij heeft gezegd dat hij nu toch met de Amerikaanse nationale basketballploeg wil meedoen aan de Olympische Spelen in Spanje. „Omdat ik in mijn sport alles heb bereikt op één titel na, de olympische.”

Niemand zal bezwaar hebben tegen de aanwezigheid van Johnson bij de Spelen. Zelfs het strenge en ouderwetse Internationale Olympisch Comité niet. De burgemeester van Barcelona heeft Johnson al een uitnodiging gestuurd om de Spelen bij te wonen. „Johnson moet komen”, zeggen de organisatoren. „Ook als hij niet in de nationale

Officier verdacht van seksueel misbruiken cadetten op KMA

Van onze verslaggever **VK 16**

BREDA — Een luchtmacht-luitenant heeft op de Koninklijke Militaire Academie (KMA) gedurende langere tijd enkele cadetten seksueel misbruikt. Hij zou ze ook met medicamenten hebben bedwelmde.

De officier is al in maart van dit jaar aangehouden en overgedragen aan de marechaussee. Op beschuldiging van zedendelicten zal hij op 10 januari voor de militaire kamer van de Arnhemse rechtbank verschijnen.

Voor de VARA-tv zei zaterdag generaal-majoor H. Couzy, plaatsvervangend bevelhebber van de landstrijdkrachten, dat er sprake was van een „ernstig geweldsmisdrijf”. Het ministerie van Defensie is al geruime tijd op de hoogte, maar heeft de affaire stil gehouden om de privacy van de slachtoffers te beschermen.

De voorzitter van de Stichting Homoseksualiteit en Krijgsmacht, luitenant-kolonel I. Holtel, stelt dat onder anderen de superieuren van de verdachte onvoldoende hebben gereageerd op vragen om hulp van de betrokkene. Volgens hem toont de affaire aan dat de krijgsmacht nog steeds niet goed weet om te gaan met homoseksualiteit.

De verdachte zou twee jaar geleden, toen hij nog cadet was, zijn commandanten, artsen en een aalmoezenier hebben gevraagd om een gesprek, omdat hij moeilijkheden had. Hij vond geen gehoor. Holtel: „Het werd afgedaan als een identiteitscrisis. Het zou wel weer goed komen. De man is met zijn ellende alleen gebleven.” Generaal-majoor Couzy ontkent dat de problemen van de man zijn genegeerd.

Holtel zegt dat de KMA het liefst zou zien dat de man werd veroordeeld en uit dienst gezet. Hij stelt dat de man ook niet is gehoord maar, nadat hij werd betrap, onmiddellijk in staat van beschuldiging is gesteld. De KMA wil niet reageren op het voorval.

Het VVD-kamerlid J. Blaauw heeft aangekondigd minister Ter Beek om meer informatie te vragen. „Kennelijk is er een sfeer waarin dit soort excessen kunnen ontstaan. Dat strookt niet met de rapportages over dit onderwerp die we van de minister krijgen.”

Fricotaler — best moeilijk is, zo liet FFD-directeur Wy-

Stan Huygens

JOURNAAL

■ Frédéric Le-cuisinier en Sasja Blessing ...talent...

AIDS-HYSTERIE

De aids-hysterie bereikt dezer dagen in Hollywood grote hoogten, waarbij topartiesten steeds vaker persconferenties moeten geven om te melden dat er geen nieuws is. Met andere woorden dat hij of zij geen aids heeft.

Want wee degene, die niet reageert op het geruchtencircuit, dat razendsnel op gang komt als iemand bijvoorbeeld om schoonheidsredenen op dieet is en dus afvalt. Of wanneer een ster plotseling een uitnodiging voor een feestje afzegt of eenvoudigweg een afspraak niet nakomt...

Een van de recentelijk bekendste slachtoffers van het aids-roddelcircuit is **Madonna**. Hoewel haar platenmaatschappij Warner Bros Records geen plannen had om een persconferentie over de gezondheid van het fenomeen te geven, resulteerden al deze verhalen erin dat er uiteindelijk toch een verklaring kwam met de voor sommigen ongetwijfeld teleurstellende mededeling dat Madonna gezond is.

Eerder ging **Elizabeth Taylor** Madonna al voor. Hetzelfde roddelcircuit noopte ook **Burt Reynolds** en **Richard Pryor** de geruchten officieel te ontkennen.

In Hollywood zijn er verhoudingsgewijs veel artiesten met het aidsvirus besmet. Er zijn ook gevallen, zoals de inmiddels overleden **Rock Hudson**, waarbij men de waarheid zo lang mogelijk verzweeg. Dat werkt hysterie en roddel in de hand, zo blijkt.

Telegraf 12-12-91
FOTO'S RODERIC

„EG moet opkomen voor rechten Aids-patiënten”

Van onze verslaggever **VK 2**
ARNHEM — Premier Lubbers moet als EG-voorzitter de Europese regeringsleiders oproepen stelling te nemen tegen de schending van de rechten van personen die aan Aids lijden. De bestrijding van Aids zal daarom op de komende EG-top in Maastricht aan de orde moeten komen. Een resolutie met deze strekking werd zondag in Arnhem aangenomen tijdens een symposium ter gelegenheid van Wereld Aids Dag. De meeste aanwezigen waren van oordeel dat Nederland, net als in voorgaande jaren, weer een voortrekkersrol moet gaan spelen in het Europese Aids-beleid. „Sinds Nederland voorzitter is van de EG, is er zo goed als geen initiatief naar buiten gekomen”, aldus het Tweede-Kamerlid Franssen (VVD). Tijdens de bijeenkomst, die door veel deskundigen uit het buitenland werd bijgewoond, werd veel aandacht gevraagd voor de positie van vrouwen die aan Aids lijden of besmet zijn met het HIV-virus dat Aids kan veroorzaken. Een meerderheid van de geïnfecteerde vrouwen, zo blijkt uit studies, wordt besmet door de mannelijke partner.

De actiegroep Act Up, die zich inzet voor personen die Aids hebben, pleitte voor een uitbreiding van de lijst met symptomen voor de ziekte. Ziekten en infecties die vooral vrouwen treffen, bijvoorbeeld aan de vagina, komen niet voor op deze lijst. Volgens de actiegroep komen artsen er zo veel te laat achter dat hun vrouwelijke patiënten besmet zijn.

Een hoge functionaris van de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) rekende het publiek voor dat tegen het einde van deze eeuw een kleine vijftien miljoen kinderen hun ouders verloren zullen hebben door Aids. Volgens schattingen van de WHO zijn op dit moment zo'n tien miljoen personen in de wereld besmet met het HIV-virus. Ongeveer anderhalf miljoen mensen hebben Aids. De organisatie schat dat tegen het jaar 2000 dertig tot veertig miljoen mensen het virus zullen hebben.

Wereld Aids Dag stond in een groot aantal landen in het teken van benefietconcerten, symposia en herdenkingsbijeenkomsten voor slachtoffers van de ziekte. In San Francisco, de stad van de Amerikaanse homobeweging, werd op een groot aantal plaatsen het licht voor een kwartier uitgedaan. In een aantal Afrikaanse landen werd opgeroepen tot een openbare discussie over Aids. In Afrika zijn zeven miljoen personen, waaronder een miljoen kinderen, besmet. De Oegandese president Museveni riep de bevolking op Aids-patiënten niet meer te negeren.

China verklaarde dat sinds 1985 ruim zeshonderd seropositieven zijn geregistreerd. Dit betekent een stijging met 20 procent vergeleken met cijfers die eerder dit jaar werden bekendgemaakt.

KINDEREN MET AIDS

LIJF & LEVEN

Door Frits Wafelbaker

In Roemenië zijn er bijna elfhonderd kinderen onder de dertien jaar met aids. In ons land zijn dat er zeventien. Pas langzamerhand krijgen we wat meer inzicht in de aids-toestand in Oosteuropese landen, waar men jarenlang de ogen moedwillig gesloten hield voor de nieuwe ziekte uit het westen.

Vorige week was ik in Keulen op een Europese conferentie over aidsvoorlichting. Voor het eerst werd er duidelijk rekening gehouden met Oosteuropese landen, waar de voorlichting pas vrij kort geleden op gang is gekomen. Er zijn ook heel duidelijk verschillen in de manier waarop de infectie zich in het begin heeft uitgebreid. In Nederland en Engeland vooral door seksueel contact. In Italië en Zwitserland juist door drugsputters, die elkaars spuiten en naalden gebruikten. In Roemenië vooral door bloedtransfusie met besmet bloed.

Niet alle landen waren zelf naar de conferentie gekomen. Roemenië was vertegenwoordigd door een Nederlandse medewerker van de Rutgers Stichting, die in dat land al een jaar lang voorlichting geeft over geboorteregeling. Want daar weten ze nog weinig raad mee. Meestal wordt er abortus verricht als een vrouw weer ongewenst zwanger is. Er worden per jaar meer abortussen verricht dan dat er normale bevallingen zijn!

In Oost-Europa heeft men lange tijd gedaan of aids daar niet bestond. Het zou een ziekte zijn van het kapitalistische westen. Daardoor zijn de eerste gevallen van aids in die landen vaak ook te laat herkend. Met het gevolg dat men ook pas

Aidspatiënte in een ziekenhuis in Boekarest (Foto Roel rozenburg/HH)

later met allerlei maatregelen begon. Men ging er langer door met het geven van ongecontroleerd bloed bij bloedtransfusies. In Roemenië kon aids daarom vooral bij kinderen in kindertuinen toeslaan. Men doet daar ook dingen die wij nooit zouden doen. Kinderen die sterk ondervoed zijn worden daar bijvoorbeeld behandeld met kleine bloedtransfusies. Tussen de 20 en 50 cc bloed van een donor. Dat geeft wel een snel effect. Zo'n kind heeft gelijk wat meer kleur en het is levendiger. Maar het blijft vreemd om een kind dat alleen ondervoed is bloed te geven. Je weet ook nooit helemaal wat dat bloed verder weg brengt. Kennelijk werd er aan die Roemeense kinderen bloed gegeven van iemand die besmet was met het aidsvirus. Gewoonlijk geeft een donor een halve liter bloed. Dat is 500 cc. Het is dus mogelijk dat er tussen de tien en twintig kinderen bloed hebben gekregen van een donor. Het is zelfs niet uit te sluiten dat er meer bloed is afgenomen van een on-

gevalspatiënt, die dood ging aan een hersenbeschadiging. Want in Oost-Europa gebruikt men niet alleen hoornvlezen en organen van ongevalsododen voor transplantatie, maar soms ook het bloed. Daarmee is dan wellicht dat aantal te verklaren van meer dan vierhonderd Roemeense kinderen die aids kregen na bloedtransfusie. Daarnaast zijn er nog 630 kinderen die aids op een andere manier gekregen hebben, maar men weet niet hoe. Daarbij denkt men dan steeds aan vuile naalden en spuiten. 'Vuil' wil zeggen onvoldoende gesteriliseerd na het gebruik. In de officiële rapporten noemen ze dat 'infectie na meervoudig gebruik', omdat spuit en naald gewoon achter elkaar door gebruikt worden, van het ene kind naar het andere.

Een ander land waar veel aids is ontstaan door onzorgvuldig omgaan met bloedtransfusies is Frankrijk.

In ons land zijn er in totaal zeventien kinderen met aids. Daarvan hebben zeven het gekregen door een bloedtransfusie in de tijd dat we het bloed nog niet onderzochten op het aidsvirus. En de bloedtransfusie was nodig omdat die kinderen ernstig ziek waren. De andere kinderen kregen de besmetting van hun moeder, die aids had of die ook besmet was.

Op die conferentie bleek ook hoeveel mensen onjuiste ideeën hebben over bloedtransfusie. In Oost-Europa denken negen op de tien mensen dat je aids kan krijgen door het geven van bloed!

Dat is natuurlijk nonsens. Als bloed op een betrouwbare manier wordt afgenomen, met een gesteriliseerde naald, dan kan de donor daardoor niet besmet worden. Het afnemen van bloed wordt zorgvuldig getest op HIV, zo noemen we het aidsvirus. Pas daarna kan het aan een patiënt gegeven worden. Je mag aannemen dat er nu in Europa niemand meer besmet wordt door het krijgen van een bloedtransfusie.

O ja, in Nederland denkt 'maar' de helft van de bevolking dat je aids kan krijgen door het geven van bloed. Ook hier is voorlichting dus niet overbodig.

Huwelijk loopt 14 op 44

In Amerika kan alles, en waarom ook niet. Toen de veertienjarige Jonathan Davis uit Birmingham, Alabama zijn oog op de vierenvier-tigjarige Shirley Davis liet vallen, was het gebeurd. Bats... liede op het eerste gezicht. 'Het was alsof een bom ontplofte', legde Jonathan uit. Op de vraag waarom hij nu juist een dame uitkoos die zijn moeder had kunnen zijn wist de jongeling niets uit te brengen. Kortom, een ernstig geval verliefdheid. Inmiddels is het tweetal al acht maanden getrouwd en trekt het veel bekijks. Het is niet bekend of de twee fortelidyllies ook nog familie van elkaar zijn. Want in Amerika kan je het zo gek niet bedenken.

Verkrachtingszaak Kennedy Smith vK 12 eindigt in vrijspraak

Van onze correspondent
WASHINGTON — Het geruchtmakende proces tegen William Kennedy Smith in West Palm Beach heeft gisteravond een onverwacht snelle ontkenning gekregen: de neef van senator Edward Kennedy heeft zich volgens de jury niet schuldig gemaakt aan verkrachting van een 30-jarige vrouw op het buitenverblijf van de Kennedy's.

Een zeer opgeluchte Smith dankte na afloop van het proces god, zijn familie en het Amerikaanse rechtssysteem voor zijn vrijspraak.

De jury, die bestond uit vier vrouwen en twee mannen, had niet veel meer dan een uur nodig om tot dit oordeel te komen. De voor Smith gunstige uitkomst tekende zich de laatste dagen al enigszins af, vooral nadat de openbare aanklaagster er in haar kruisverhoor niet in geslaagd was om zijn lezing van de gebeurtenissen te ontzenuwen of hem uit zijn evenwicht te brengen. Het proces heeft in Amerika...

Praten over Aids en condooms in Vlaanderen nog steeds taboe

Van onze correspondenten **VK**
AUKJE VAN ROESSEL
BRUSSEL — Een condoom, een katholieke staatssecretaris en een badpak. Veel lijken ze niet met elkaar te maken te hebben. Behalve in Vlaanderen dan. Daar zag een katholieke staatssecretaris het partijvoorzitterschap aan haar neus voorbijgaan, omdat ze in een Aids-campagne openlijk het gebruik van het condoom aanmoedigde. Sindsdien lijken Vlaamse folders over Aids op reclame voor de laatste badmode.

Staatssecretaris Wivina Demeester veroorzaakte in 1987 met een nationale Aids-campagne grote commotie in haar eigen Christelijke Volkspartij (CVP). „Als je voor meerdere partners kiest, kies dan voor een condoom” had ze durven propageren. Bishop Danneels van Antwerpen was er over gevallen. Sindsdien zijn vijf jaar en vele internationale Aidscongressen voorbij gegaan, maar praten over Aids en condooms, dus over sex, is in Vlaanderen nog steeds taboe.

En voor taboes is het moeilijk overheidsgeld krijgen. Reden voor de Vlaamse Aidsorganisaties om gisteren uit protest één dag de deur op slot en de telefoon op het antwoordapparaat te houden. Kabinetsformateur Verhofstadt kreeg op de stakingsdag een memorandum toegestuurd. Of hij er bij het opstellen van een regeerakkoord rekening mee wil houden dat in Nederland 36 francs per inwoners wordt uitgegeven aan Aidspreventie, in Wallonië 28 francs, in Frankrijk 22 francs, en in zijn eigen Vlaanderen slechts 4 francs. „En er wordt in Vlaanderen evenveel gevreesd als in Nederland.”

Het gebrek aan beleid en geld heeft volgens voorzitter Maurice Cramers van Het Aids Team in Antwerpen niks te maken met een kuisere manier van leven van de gemiddelde Vlaming, maar wel met katholiek geloof en eeuwenlange bezetting. „Over sex wordt niet gesproken bij ons. Wij ken-

nen geen cultuur van openheid, omdat we eigenlijk pas sinds de Tweede Wereldoorlog geen bezetter meer hebben.” De Spanjaarden, Nederlanders en later de Walen hebben het heimelijke er goed in gekregen, meent Cramers.

De angst om over sex te praten had bij de jongere generatie minder kunnen zijn, ware het niet dat de katholieke kerk zoveel invloed heeft in Vlaanderen. Meer dan in Nederland? „Julie kennen Zuilen, maar wij kennen één grote Zuil en dan nog een paar kleine zuiltjes. Daardoor heeft de katholieke zuil niet leren discuten. Bij julie wel. Daar heerst een gesprekscultuur. De Nederlandse katholieke kerk was niet voor niks een van de vooruitstrevendste totdat bisschop Gijsen kwam. Hier in Vlaanderen krijgt de katholieke zuil geen tegengas.”

Hoe kan de invloed van de katholieke zuil zo groot zijn, als de CVP niet meer dan 30 procent van de stemmen weet te bemachtigen? „Dat is typisch Belgisch. De politieke partijen gaan het debat over Aids uit de weg, omdat ze weten dat het bij de CVP gevoelig ligt. Het onderwerp aansnijden zou de interne verdeeldheid naar boven halen. Zo'n Demeester is een ruimdenkende katholiek, maar je hebt binnen de CVP ook een zeer conservatieve vleugel.

Het is een stilzwijgende afspraak in de politiek: wij zullen er niet over praten, maar dan moeten jullie de voor ons gevoelige onderwerpen laten rusten. Als het over Aids gaat, is er in Vlaanderen wel een politieke wil, maar dat is de wil om er over te zwijgen.”

Cramers stapt in een adem van het condoom over op het extreem rechtse Vlaams Blok. „Alle politieke gevoelige onderwerpen worden hier in de ijskast gestopt. Tot die ijskast ontploft. Kijk maar wat er is gebeurd met het migrantenbeleid. Het stilzwijgen daarover heeft geleid tot de grote verkiezingswinst van het Vlaams Blok.”

Cramers ziet nog meer verband tussen Aids en het Vlaams Blok. Volgens hem loopt er een lijn tussen het Blok en de collaborateurs uit de Tweede We-

reldoorlog die uit overwegend conservatieve katholieken bestonden. „Bij ons hebben ze de collaborateurs niet uitgezuiverd na de oorlog. Dat hebben ze niet gedurfd, omdat ze dan de top van de katholieke industriëlen hadden moeten uitzuiveren”, meent de voorzitter van Het Aids Team. Op die niet weggegraven fascistische voedingsbodem is volgens Cramers het Vlaams Blok gegroeid. „Streng katholicisme en fascisme hangen aaneen: zeer conservatief, seksualiteit taboe en abortus moord. Het is geen toeval dat na de migranten de homo's de tweede doelgroep zijn voor het Vlaams Blok.”

Van de zes miljoen mensen in Vlaanderen zijn er iets meer dan zeventien miljoen met het Aidsvirus besmet. Dat zijn de geregistreerde seropositieven. Volgens schattingen ligt het aantal echter twee tot drie keer zo hoog.

Volgens coördinator Chris Lambrechts van Het Aids Team zijn het geen cijfers waaruit blijkt dat Vlaanderen zich extra zorgen moet maken. Dat mag echter geen alibi zijn voor de politiek om niks te doen. Een nieuwe regering moet volgens hem inzien dat geld voor preventie in de toekomst de veel hogere kosten voor het opvangen van Aidspatiënten kan voorkomen. Lambrechts heeft nog een reden waarom een nieuw kabinet serieus werk zou moeten maken van een Aids-beleid. In Vlaanderen loopt dertig procent van de overdracht van de ziekte via heteroseksuele contacten. Dat alleen homo's een risico zouden lopen bij het vrijen is dus niet waar. Vrouwen zijn een niet te verwaarlozen risicogroep. Dat percentage van dertig is relatief hoog.

Volgens Lambrechts ligt dat aan de nauwe banden van België met de voormalige kolonie Zaire en in Afrika is Aids wijd verspreid onder heteroseksuelen. Lambrechts: „Er is geen reden tot paniek, maar des te meer voor een nieuwe sensibiliteitscampagne, waarin het woord condoom me dan een keer moet vallen.”

CONDOOM-EMBARGO

WASHINGTON ^{AD} — De Verenigde Staten hebben de levering van condooms aan Egypte stopgezet naar aanleiding van berichten dat miljoenen van de voorbehoedsmiddelen zijn doorverkocht en gebruikt als ballonnen. Volgens de krant Washington Post zijn de misbruikte condooms

verspreid door het Amerikaanse Agentschap voor Internationale Ontwikkeling (AID). Een onderzoek van deze organisatie achterhaalde dat acht grote apotheken in en rond Cairo miljoenen condooms doorverkochten aan handelaren, die de voorbehoedsmiddelen op het plat-

'Hij vindt het prachtig, al die aandacht. Anders kan ik het niet rijmen'

door Bert van Panhuis

Dit voorjaar bracht het NOS-programma **Aktuele zaken** het relaas van twee jongens, die een aantal jaren geleden door respectievelijk een vriend van de familie en een opvangvader seksueel zijn misbruikt. Vanmiddag (Radio 5, 13.10 uur) doet in dezelfde rubriek een van de vermeende daders zijn verhaal.

Programmamaker Peter ter Horst had enige tijd geleden contact met 'Frans', een van de jongens, en vernam toen hoe deze aan het uitvoeren was tegen de man, die hij ervan beschuldigt hem te hebben misbruikt. Die actie bestaat onder meer uit het sturen van brieven aan de bureu, met daarin de waarschuwing 'Pas op dat dat jullie kinderen en kleinkinderen niet overkomt'. Daarop wilde Ter Horst 'Frans' met zijn voormalige 'opvangvader' confronteren, maar het bleek

peert hij de jongen als „een klein miezerig ventje, een zenuwlijertje. Dat bleek uit zijn hele manier van doen. Hij is weggelopen om eer onnozele reden”. Veel later kwam hij een oud-medewerker van het JAC tegen die met de jongen had gesproken en het verwijt had gehoord dat de man die hem had opgevangen 'te aardig' was geweest. Dat was de man niet bevallen. Ter Horst laat de vermeende dader passages horen uit het relaas van 'Frans'. Hoe hij twee maanden is misbruikt in een tweepersoonsbed op zolder, waar de man hem 's nachts kwam wekken en hoe hij tijdens de seksuele handeling maar naar een rood hart lag te kijken en zijn verstand op nul zette. De man sputtert dat de jongen slechts tien dagen bij hem in huis was, dat leeftijden niet kloppen en dat hij zich niets herinnert van een rood hart. „En dat wekken 's nachts de-

den we wel, om hem uit z'n nest te halen zodanig ging pisser

MEDIA

dat de situatie zo uit de hand was gelopen dat dat geen enkele zin had. De beschuldigde man dreigt de jongen in elkaar te zullen slaan als hij hem nog eens zal tegenkomen. Uiteindelijk heeft de programmamaker contact opgenomen met de man en hem laten reageren op de beschuldigingen die 'Frans' in de uitzending van het voorjaar deed. De man begint zich agressief te verwerpen door zich te distantiëren van een door hemzelf even tevoren geschetste karikatuur van pedofielen. En vervolgens meldt hij contact te hebben gehad met organisaties van pedofielen, waaruit hij — het lijkt er bijna als een opluchting uit te komen — de conclusie trekt dat het bij pedofilie gaat om andere leeftijden, dan „wat voor mij interessant is”. Daarna trekt hij een nieuw register open met een in zijn ogen onwaarschijnlijke situatie: „Had ik dan tegen mijn vriendin moeten zeggen: 'Joh, mieter het bed eens uit, ik moet die kleine pisser er in nemen.'” De man zegt absoluut niets te hebben met seks met kinderen, zijn hele leven al niet. Voor hem is het belangrijker dat je ook met iemand kunt praten, buiten het vrijen om. Er vallen termen als „spontaneïteit” en „verontwaardiging”, maar ook „de lol van de jeugd zelf” en „de ontwikkeling, die je in ze kunt meemaken, van een jongen waar je een volwassene in ziet opstaan”. Toegespitst op de zaak 'Frans' ty-

op de WC in plaats van in zijn bed. „Psychopatisch” kenschets hi 'Frans', „een balsturig mannetje, tot taal ongezeglijk. Hij nam geen bal geen pest, niks”. Een gekunsteld verhaaltje, is zijn mening. „Hij vindt het prachtig, al die aandacht die aan hem wordt besteed. Anders kan ik het niet rijmen.” Frans is rijp voor de psychiater, oordeelt de man. De twee hebben elkaar, ook nader 'Frans' bij zijn 'opvangvader' wa: weggelopen, nog ontmoet. De contacten bestonden daarbij uit vrijen en masturberen. „Een prettige ervaring, anders was hij niet teruggekomen.” Frans was op dat moment „een goedgebouwde jongeman” geworden, „een open en vriendelijke, heel spontane knul”. En verwijtend: „De laatste keer dat we elkaar hebben gesproken, hebben we me een kus afscheid genomen.” Van de tegenwerping van Ter Horst dat de jongen nu misschien beseft dat hij het niet aankon wil de man niet weten. „Dan ben ik er ingetrapt want hij beseftte het toen heel goed. Hij was een grootmeester.”

Blijft de vraag wie moet worden geloofd. Ter Horst geeft het antwoord niet, omdat het niet is te geven. Wel hoopt hij te hebben bereikt dat niet te gauw wordt toegegeven aan de opwelling 'het slacht offer' in dergelijke kwesties op eer voetstuk te plaatsen en de vermeende dader te slachtofferen.

NVSH: 'Er bestaan nog steeds taboes'

AC 24/12
Van onze verslaggeefster

ALKMAAR — De telefonische hulpdienst van de NVSH zit dringend om vrijwilligers verlegen. Want hoewel de afdeling Alkmaar van de Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming momenteel niet over een eigen pand beschikt, gaan de telefonische adviseringen en verwijzingen, de persoonlijke gesprekken en de werkgroepen gewoon door.

Volgens voorzitter Dick de Haan en vice-voorzitter Ron Verlaan van de Alkmaarse afdeling van de NVSH heeft de vereniging er in de loop der jaren alles aan gedaan om de techniek van de seksualiteit uit de taboesfeer te halen. Wat over is gebleven, is de emotionele kant van de seksualiteit. Daarover wordt nog steeds niet gepraat. En het aspect vormt daarmee één van de probleemgebieden waarvoor de NVSH zich, ook vandaag nog, gesteld weet.

Voorzitter Dick de Haan: „De NVSH? Bestaat die club nog? Daar heb ik vroeger nog mijn condooms gehaald! Je hoort het de mensen zeggen. Maar echt, die club bestaat nog steeds. En hoe. We mogen dan momenteel niet over een eigen

onderkomen beschikken, het werk moet toch doorgang vinden. Dat is hard nodig.”

„De telefonische hulpdienst vormt een essentieel onderdeel van onze werkzaamheden. Er wordt volop gebruik van gemaakt en het heeft daarmee zijn nut al uitgebreid bewezen. Daarom ook zijn we naarstig op zoek naar vrijwilligers. Vooral naar mensen die overdag de telefoon willen bemannen. We stellen geen leeftijds-grens, maar vrijwilligers in spe moeten wel bereid zijn over seksualiteit en relatieproblemen te praten, en ze moeten uiteraard onbevangen tegenover seksuele probleemgebieden staan.”

Want naast mensen met seksuele problemen en problemen rond hun seksuele geaardheid, weten ook mensen met partnerproblemen de NVSH inmiddels te vinden. Naast telefonische beantwoordingen en adviseringen biedt de NVSH ook hulp middels persoonlijke gesprekken danwel door werkgroepen. Voor de toekomst staan er zelfs relatie-trainingen op het programma waaraan mensen deel kunnen gaan nemen. Een moderne variant op de vroegere 'huwelijkschool' van de NVSH.

Volgens Dick de Haan en Ron Verlaan is het een regelrechte ramp dat de NVSH niet over een eigen pand kan beschikken. Tal van activiteiten moesten noodgedwongen tot nader orde worden opgeschort toen eind juli van dit jaar het alom pand aan de Emmastraat gesloten werd. Parenavonden, candle-lightavonden en thema-avonden blijken moeilijk tot onmogelijk te realiseren in bestaande buurthuizen of andere openbare gelegenheden. De zoektocht naar een nieuw adres zal dan ook pas ten einde zijn als de NVSH zich ergens in Alkmaar heeft kunnen installeren.

De vereniging zit ondertussen met de handen in het haar. Teveel mensen moeten teleurgesteld worden en dat is pijnlijk en in ieder geval voor Dick de Haan en Ron Verlaan nauwelijks te verteren. Intussen is de Stationstraat 19 tot tijdelijk werkadres gebombardeerd maar die situatie kan op den duur niet voort blijven bestaan.

Om de vereniging te laten voortbestaan, is het in ieder geval nodig dat de telefonische hulpdienst bemand blijft. En daarom zoekt de NVSH naarstig naar vrijwilligers.

Kamer schrapt bezuiniging jeugdhulp

NETS RVVA EN CDA TIJDEWS DE AL- gemene Beschouwingen in oktober hadden gedaan, waarbij jeugdhulpverlening werd ontzien. Beide partijen gaven toen het kabinet de opdracht het overhevelen van taken naar provincies en gemeenten uit te breiden. Dat zou genoeg geld opleveren om het tekort te dekken dat ontstaat door het ongemoeid laten van de jeugdhulpverlening. Aan deze oplossing kleefde volgens Ancona één probleem: niet eerder dan in 1994 wordt een besparing bereikt. Verscheidene woordvoerders wezen er op dat de afgelopen jaren ruim 20 procent op het budget van de jeugdhulpverlening is bezuinigd. Alleen al in de internaten zijn zo'n 2.600 plaatsen verdwenen. „De problemen van de jongeren nemen echter bepaald niet af”, aldus Vliegthart. Bij een toenemend aantal zwerfkinderen, de groeiende problematiek van groepen allochtone jongeren en het aantal jongeren met extreme gedragsproblemen is volgens haar eerder het tegendeel het geval. „Bezuinigingen zijn niet verdedigbaar”.

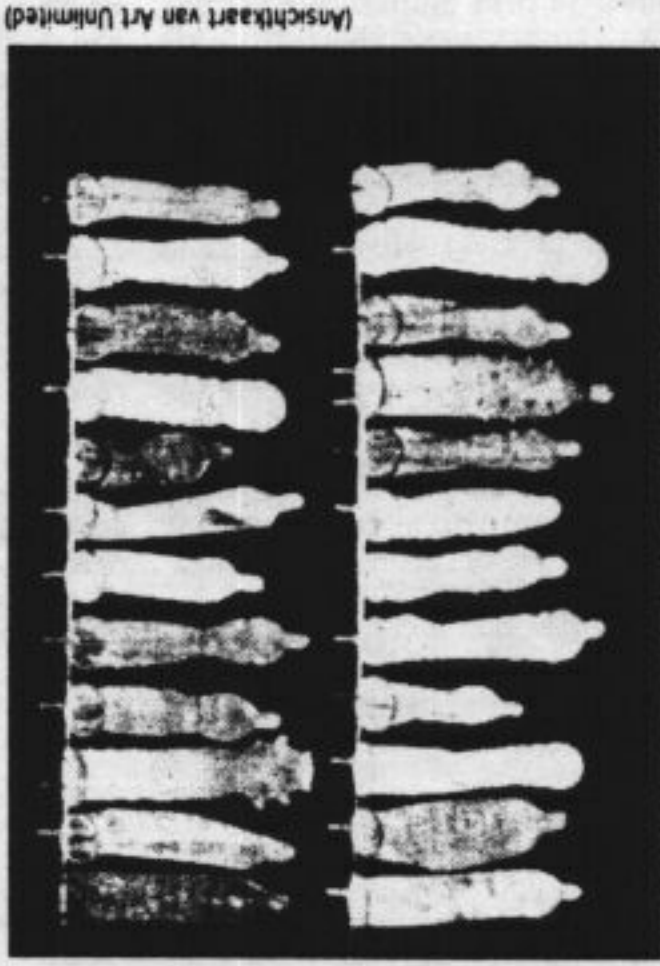
MINISTER KLEEDT JONGERENWERK UIT.

Den Haag. De minister aan het roer van de Vrijwilligers Jeugd- en Jongerenwerk zijn ongenoegen kenbaar over de bezuinigingen van minister d'Ancona op de jeugdhulpverlening.

Met advertenties in kranten en tijdschriften maakte de Landelijke Organisatie Vrijwilligers Jeugd- en Jongerenwerk zijn ongenoegen kenbaar over de bezuinigingen van minister d'Ancona op de jeugdhulpverlening.

Door een onzer redacteurs N KL DEN HAAG, 17 DEC. De Tweede Kamer is unaniem van mening dat het onverantwoord is opnieuw het mes te zetten in de jeugdhulpverlening. De bezuinigingen in deze sector, die oplopen tot 55 miljoen gulden in 1993, gaan ten koste van de capaciteit van de instellingen. Minister d'Ancona (WVC) legt zich niet bij de wens van de Kamer niet verder te bezuinigen op jeugdhulpverlening en zal minister Kok van financiën door het parlement voorgestelde alternatieven voorleggen. Dat bleek gisteravond tijdens een debat dat de Kamer met d'Ancona en staatssecretaris Kost (justitie) voerde over het jeugdwelzijnsbeleid. Vanuit de Kamer werden verscheidene suggesties aangedragen voor andere bezuinigingen. In enkele gevallen betrof het geld dat bij andere departementen zou moeten worden weggehaald, omdat Kamer noch minister verdere mogelijkheden zien om te bezuinigen op de begroting van WVC. Alternatieven voor de bezuiniging op jeugdhulpverlening, die onderdeel is van overregeerde besparingen in de zogenaamde Tussenbalans, zouden vanmiddag worden ingedient bij de behandeling van de WVC-begroting. Het Tweede-Kamerlid Vliegthart (PvdA) herinnerde aan het voorstel dat de coalitiepart-

dertig liter. Er mogen natuurlijk geen gaatjes inzitten. Dat wordt onderzocht met de waterproef, waarbij nagegaan wordt of er druppels aan de buitenkant komen, als je er 300 ml water in doet. Maar er zijn ook moderne elektronische lektesten. In de Consumptengids stond onlangs een onderzoek naar de kwaliteit van condooms. Dertig soorten - dikke en dunne - zijn getest op hun sterkte. Ze waren nu beter dan een paar jaar geleden. Dat is heel belangrijk in verband met de aidsbestrijding. Condooms worden in drie grondmodellen gemaakt. Allereerst de gewone cilinder. Dan de cilinder met een apart tuitje, het reservoir. In de derde plaats condomen die 'voorgevormd' zijn, zodat ze een beetje op een penis lijken met een zichtbare eikel. In het gebruik is het verschil tussen deze drie modellen niet te voelen, maar de meeste gebruikers zijn toch aan een bepaald model gewend. Er zijn ook condooms met een speciaal glijmiddel. Meestal zit dit al op het condoom, in de verpakkingstripp. Het kan ook in een apart plastic flesje bijgevoegd zijn. Glijmiddelen kunnen een zaaddodend middel bevatten, maar dat heeft niet zoveel zin. Hoogstens als er een speldprik groot gaatje in het condoom zou zitten, waardoor een klein beetje zaad zou kunnen lekken. Sommige glijmiddelen doden niet alleen het zaad, maar hebben ook een werking tegen het aids-virus. We weten niet of dat werkelijk iets uithaalt. Zijn er altijd glijmiddelen nodig? Nee. Als twee mensen intiem vrijen, dan worden ze op een zeker ogenblik vochtig. Bij een jongen komen er druppels helder vocht uit de penis. Bij meisjes wordt de vagina nat. Maar het condoom sluit het vocht van de jongen op. Dan is een glijmiddel vaak wel prettig. Vroeger werd er nog wel eens vaseline of zonnebrandolie gebruikt. Dat is onverstandig omdat het latex van het condoom wordt aangetast door vette middelen. Nogal wat jongens en meisjes vinden het moeilijk om condooms te kopen. Er zijn ook grapjes over een jongen die voor de derde keer met een rol drop van de drogist komt, terwijl hij dat echt niet van plan was. Gewoon een kwestie van doen, gewoon doen.

Door elke dag ondiep in de bast te snijden komt er melksap uit de boom, dat in nappies wordt opgevangen. De boom heeft er niet zoveel last van. Het melksap noemen ze natuurlatex en het kan op tientallen manieren worden verwerkt. Bij het maken van condooms gebruiken ze een dompeltechniek, waarbij metalen 'vingers' in de vloeibare latex gedompeld worden. Daarna worden de condooms gedroogd en gevacuümseerd, dat is een chemische bewerking waardoor de elasticiteit en de sterkte toenemen. Jongens (en meisjes) die nog nooit condooms gekocht hebben vragen zich wel eens af of er verschillende maten zijn. Eigenlijk niet. Er zijn maar twee fabrieken die ook een 'large' (groot) type uitbrengen, maar bij het nameten bleek er nauwelijks verschil te zijn met de 'normale'. Er is ook geen reden om een extra groot condoom te willen, want een gewoon condoom is zo elastisch dat je het zelfs over je hoofd kunt trekken. Er geldt in ons land een wettelijk 'Besluit Rubbercondoomen', dat precies voorschrijft dat een condoom tenminste zestien centimeter lang moet zijn. Je moet het tot twintig liter kunnen opblazen, maar meestal knapt een condoom pas bij

CONDOOMS HEB JE IN ALLE SOORTEN, 'T MAAKT NIET UIT WELKE JE GEBRUIKT, ALS JE ZE MAAR GEBRUIKT

De beroemdste basketballer van Amerika, Magic Johnson, is besmet met HIV, dat wil zeggen met het virus dat aids kan veroorzaken. Hij heeft daarover uitgebreide interviews gegeven voor de televisie. Toen de eerste schrik voorbij was, kwam natuurlijk de logische vraag. How come? Hoe ben je besmet? Johnson verklaarde dat hij ooit seks had met een vrouw die besmet was. Ieder ander antwoord is in de Verenigde Staten onmogelijk. Stel je voor dat hij gezegd had 'seks met een man' of 'ik heb drug gespoten met een vuile naald'. Dan was de wereld te klein geweest. Meteen is de verkoop van condooms in de Verenigde Staten met sprongen gestegen. Condooms kunnen besmetting voorkomen als je vrijt met iemand die hiv-positief is, of die een geslachtsziekte heeft. De oude Egyptenaren gebruikten al een condoomachtig middel tegen het overbrengen van geslachtsziekten. En in 1533 werden voor het eerst fijne linnen zakjes toegepast, die gedrenkt waren in ontsmettende vloeistof. Condooms worden nu gemaakt van latex. Een natuurproduct van de rubberboom die alleen in warme landen groeit.

ARIANE AMSBERG

RO 10 Kinderen Ik zit met een probleem. Hoe dichtbij mogen ouders nog bij hun volwassen kinderen komen? Hoeveel mogen wij van onze kinderen weten, en waar ligt de grens tussen wat wij wel en niet kunnen vragen? Over de afstand die ouders ten aanzien van hun grote kinderen in acht moeten nemen, stel ik mij al langer vragen. Ik struikel regelmatig over die discretie en distantie en daarom sloeg ik het blad Marie Claire open dat deze maand een aantal bekende moeders met hun zonen portretteert. „Ik wilde er zijn als de kinderen me nodig hadden, en wegblijven als ze me konden missen”, zegt een moeder. Zij ziet zich zelf als een moeder voor moeilijke tijden. Toch droomt zij ervan dat zij tegen de tijd dat zij van de wereldbol afroft, behalve moeder ook hartsvrienden met haar kinderen is geworden. Een andere moeder spreekt over het respecteren van haar zoons privacy: „Eigen-

gens mee te bemoeien. Je mag af en toe informeren, maar meer niet.” Want toen zij haar zoon eens vroeg of hij verliefd was, reageerde hij met: „Zolets hoort een moeder niet aan een zoon te vragen.” Meer dan twintig jaar leven ouders intensief met hun kinderen mee. Met de nieuwste opvoedboeken in de ene hand en de opvoedtelefoon in de andere gaven zij aandacht en geborgenheid. Zij gaan mee naar het zwembad en de beugelmar, zijn betrokken bij het onderwijs, houden contact met de leerkrachten. En dan plotse-ling hebben zij zich nergens meer mee te bemoeien. De liefste die je jarenlang hebt gekoesterd, bemind, liefde gegeven zoveel als je geen geliefde of echtgenoot ooit zou geven, geeft je de bons. Je wordt bedankt, aan de kant gezet. Je speelt geen rol meer in het leven van je kind. Je staat er buiten. Je mag nog wel kijken naar het bouwwerk dat je zo goed als je er toe in staat was overeind hebt gezet, maar wat er zich binnen afspeelt gaat je geen bal aan. Ouders hebben, als het goed is, hun kinderen zelfstandig en onafhankelijk gemaakt, maar daarmee zijn zij nog niet onafhankelijk van hun kinderen. Het vergt tijd en pijn om dat te worden. Maar voor dat leerproces bestaan geen handleidingen noch hulplefoons. Door vallen en opstaan moeten wij zelf leren afstand te bewaren zonder onverschillig te worden, onze mond te houden zonder de intimiteit te verliezen. Ik ben een vriend die bioloog is en vraag: „Hoe maken dieren zich eigenlijk los van hun kinderen?” „Ze jagen ze weg”, antwoordt hij. „De meeste dieren willen van hun

Ze hebben er alleen maar last van, ze eten hun muis of hun konijn...” Bij mensen is het dus net andersom. Bij ons jagen kinderen hun ouders weg.

A.D. 10-12-91

Per week 250.000 kinderen dood

BRUSSEL, 20 DEC. Elke week sterven een kwart miljoen kinderen in de wereld. Dit heeft het Kinderfonds van de Verenigde Naties (UNICEF) gisteren bij de publicatie van zijn jaaroverzicht bekendgemaakt. Bovendien lijden miljoenen kinderen honger en velen zijn bijna onafgebroken ziek. De directeur van UNICEF, James Grant, verklaarde dat voor de verbetering van het lot van deze kinderen een bedrag nodig is van zo'n twintig miljard dollar. Als de Derde-wereldlanden 10 procent van hun gezamenlijke defensiebudget van 150 miljard dollar per jaar zouden inhouden en de geïndustrialiseerde landen nog eens 1 procent van hun jaarlijkse defensiebudget van 800 miljard, dan zou het streefbedrag van twintig miljard zonder veel moeite worden bereikt, aldus Grant. Ook zijn er volgens UNICEF

als rijkere landen mogelijkheden om zelf het lot van arme kinderen te verbeteren door hun fondsen op een andere manier uit te geven. Er zou meer geld beschikbaar moeten worden gesteld voor de voorziening van schoon water op het platteland. Naar verhouding zou minder moeten worden uitgegeven aan ziekenhuizen in de steden, waarvan de meeste armen in het geheel niet profiteren. UNICEF bekeldde verder het feit dat nog altijd veel vrouwen en meisjes worden gediscrimineerd, ook al verrichten die tweederde deel van het werk in de Derde wereld. Ze krijgen veelal minder loon, minder voedsel en minder gezondheidszorg dan mannen. In India, Pakistan, Bangladesh en Sri Lanka stierven vorig jaar naar schatting nog een miljoen baby-meisjes alleen door het feit dat ze van het vrouwelijk geslacht waren.

ris G. van Schaik zijn er

Moeder eist via rechter dochtertje bij bruiloft

ZWOLLE, donderdag

Een negenjarig meisje uit Zwolle heeft gisteren zelf mogen beslissen over de vraag of zij vandaag bij de sluiting van het tweede huwelijk van haar moeder wil zijn.

De fungerend president van de Zwolse rechtbank, mr. J.C.A. Schunck, nam gisteren de ongebruikelijke stap het meisje op haar school te bezoeken om te horen of zij wel of niet naar de bruiloft wil. Daarbij gaf het kind te kennen dat zij wel naar de plechtigheid op het stadhuis wil, maar niet aanwezig wil zijn bij het feest erna. Een van de juffen van haar school zal haar morgen van en naar het stadhuis begeleiden.

Normaal gesproken moeten kinderen twaalf jaar zijn voordat zij hun mening aan de rechter kenbaar mogen maken. Reden voor de beslissing van de fungerend president was dat de moeder een kort geding had aangespannen, waarin zij de aanwezigheid van haar dochter bij het huwelijk eiste.

Man en vrouw zijn sinds 1984 uit elkaar en het kind werd een paar jaar later aan de vader toegewezen. Volgens de vader zou het meisje niet naar de bruiloft willen; de moeder beweerde dat het kind juist heel veel zin in het feest had en dat haar bruidsmisjesjurk al geruime tijd klaar hing. (ANP)

Leiding van internaat beschuldigd

Van een onzer verslaggevers

ALMELO — Vroegere woonsters van de justitiële inrichting voor moeilijk opvoedbare meisjes Huize Alexandra in Almelo hebben de leiding van het internaat beschuldigd van seksueel misbruik.

Een voormalig groepsleider van de gesloten inrichting heeft de vaste commissie van justitie in de Tweede Kamer in een brief gevraagd een onderzoek in te stellen naar wat hij noemt 'lichamelijke en geestelijke mishandeling'.

In een uitzending van Vara's Achter het Nieuws ontkende de leiding van het internaat de beschuldigingen niet, maar zei geen behoefte te hebben aan een onderzoek.

Al geruime tijd is er een gespannen situatie rond de Almelo'se inrichting, waar ruim 25 moeilijk opvoedbare meisjes, doorgaans met een crimineel verleden, door justitie zijn ondergebracht. Begin december bleek dat de inrichting de, goeddeels leerplichtige, meisjes al enkele weken niet meer naar een speciale school liet gaan, omdat men vond dat ze daar te veel vrijheid kregen.

In de zomer verdwenen vijf meisjes jaar van Huize Alexandra tijdens een zelttochtje op de Wadden. Op verschillende plaatsen in het land werden ze achterhaald en naar Almelo teruggebracht.

Jongensgedichten van De Mérode AD?

Hans Werkman, De Mérode en de jongens. Biografische fragmenten. De Prom. 320 blz. f 35

door FRANK VAN DIJL

DE protestants-christelijke dichter Willem de Mérode (1887-1939) eindigt op 23 februari 1915 het lange gedicht *Jan* met de woorden: „En al de teederheid in dit gedicht / Is vage schaduw van zijn zacht gezicht.” Later datzelfde jaar publiceert hij het gedicht in de bundel *Gestalten en stemmingen*, maar dan onder de titel *Jongensportret*.

Jan is slechts één van de vele door De Mérode toegezongen jongens. Waarschijnlijk gaat het om Jan Weeseman, de zoon van een dorpsbakker in het Noordgroningse Uithuizermeeden waar de dichter — werkelijke naam Willem Keuning — toen onderwijzer was. De oud-leerling van meester Keuning was in 1915 veertien jaar.

Samen met zijn broer Frits poseerde hij met de onderwijzerdichter voor de foto die het voorplaat van *De Mérode en de jongens* siert. Twee jonge oude heertjes in driedelig kostuum compleet met vadermoordenaar en strohoed, één ouder oud heertje in dezelfde dracht maar dan met pet. De Mérode op een stoel, enigszins hooghartig in de lens kijkend, een van de jongens staand, de andere halfzittend op de leuning van de stoel.

Overlapping

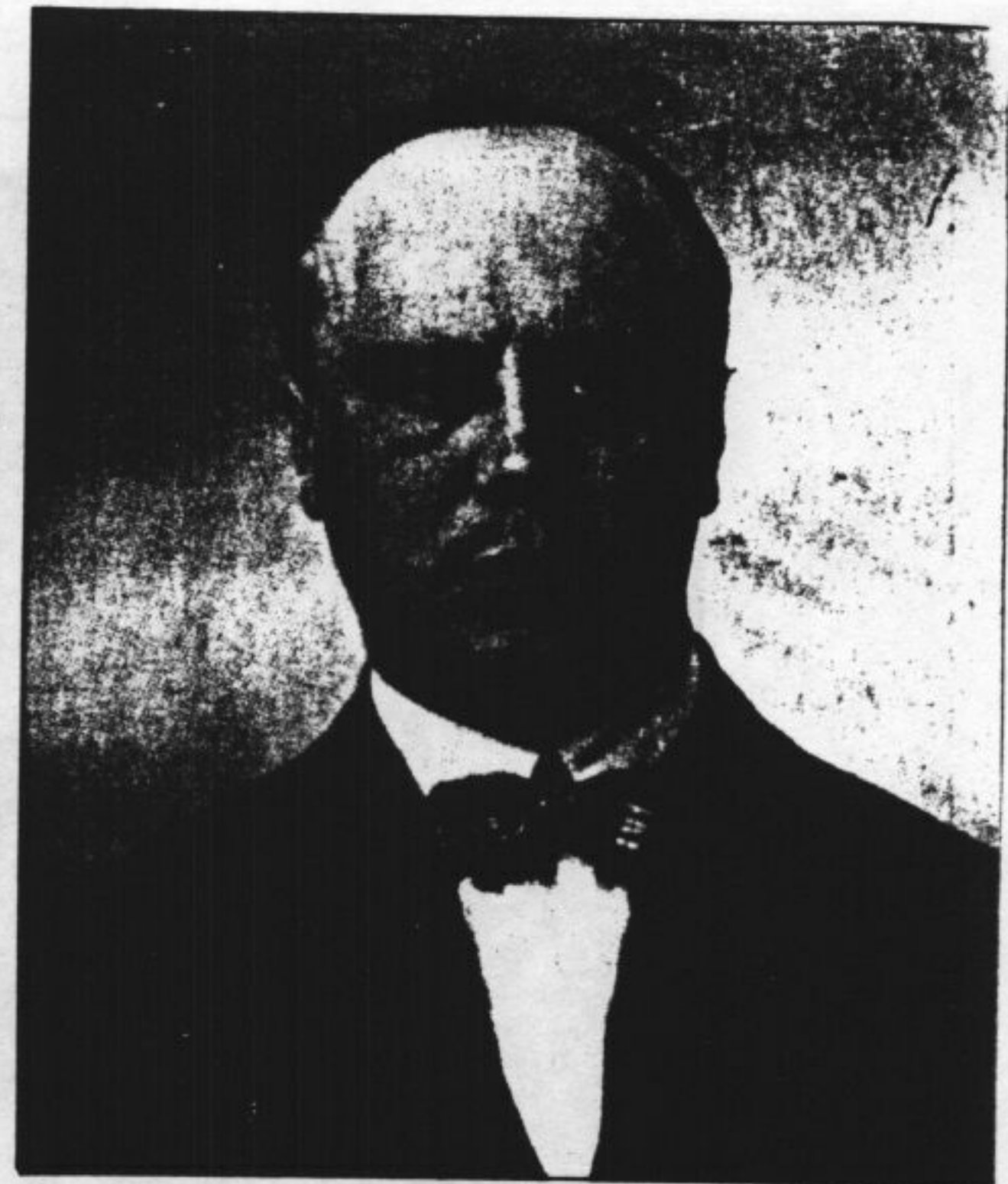
Hans Werkmans *De Mérode en de jongens* is, schrijft de auteur in zijn woord vooraf, „een vervolg van en een aanvulling op” zijn in 1983 in de

serie *Open Domein* van De Arbeiderspersa verschenen biografie *De wereld van Willem de Mérode*. „Ik schat dat tien procent van de inhoud bij de lezer van de biografie bekend is, maar deze overlapping had ik nu eenmaal nodig om de vaart erin te houden,” aldus Hans Werkman, die ook verantwoordelijk was voor de uitgave van *De Mérodes Verzamelde gedichten* (1987) en al eerder in 1971 over de dichter schreef in *Het leven van Willem de Mérode*. In het uitvoerige notenapparaat in het nieuwe boek, dat de ondertitel 'Biografische fragmenten' draagt, wordt opvallend vaak aan vroegere publicaties van Werkman over De Mérode gerefereerd. De conclusie lijkt dan ook gerechtvaardigd dat hier sprake is van niet zomaar een gewone fascinatie.

Net als het onderwerp van zijn fascinatie maakt Hans Werkman deel uit van de wereld van de protestants-christelijke literatuur (hij is literatuurcriticus van het Nederlands Dagblad dat veel abonnees op de Veluwe heeft, en het tijdschrift *Woordwerk* waarvan hij redacteur is, draagt een duidelijk protestants-christelijke signatuur).

Deze zielsverwantschap zal een belangrijk deel van zijn belangstelling voor het leven van De Mérode verklaren. Herhaaldelijk uit de schrijver ook zijn lof voor het werk van de dichtende schoolmeester, die in de vijftienjarige jongens opdroeg niet zelden de hulp van de Heer inroept, maar, eerlijk is eerlijk: Werkman steekt niet onder stoelen of banken dat hij niet alle gedichten even geslaagd vindt.

De geheel of gedeeltelijk geciteerde verzen maken in het huidige tijdsbestek een hopeloos ouderwetse indruk: „Als gij

Willem de Mérode in 1923: „Liefde bli, heerschen ov dood en tijd.”

voor 't orgel hoog gezeten zijt / En zwaar het heilig Gloria doet hooren / Of 't lied van 't Kindeke, dat, nieuw geboren, / Om onze ondeugden zilver tranen schreit, // En zingt: 'ziet, wat de liefde doet', benijdt / Gij mij niet, die uw liefde heb verloren? / Wilt gij vergeten, wat eens was verkoren? / Liefde blijft heerschen over dood en tijd.”

Deze regels komen uit het gedicht *Voor Okke* (1925), en Okke was weer een van de jongens voor wie Willem de Mérode meer dan een warme genegenheid koesterde.

In 1924 had zijn pedofiele aanleg de dichter in onzachte aanraking met justitie gebracht. Hij zat enige tijd in de gevangenis en werd uit het onderwijzersambt ontslagen. Werkman benadrukt in zijn boek — waarin hij de

vijftienjarige 'jongensgedichten' onderzoekt — telkens de zuiverheid van De Mérodes gevoelens voor zijn jonge vrienden, die in de meeste gevallen in hun naieveteit niet eens in de gaten hadden hoe de vork precies in de steel zat. Een enkeling vertelde Hans Werkman, die niet heeft gerust voordat hij de nog in leven zijnde betrokkenen persoonlijk aan de tand kon voelen, dat de dichter soms wel wat erg aanhalig was.

Men moet wel erg in het leven van Willem de Mérode geïnteresseerd zijn om het nieuwe boek van Hans Werkman zonder zuchten uit te lezen. Er staat een behoorlijke dosis gezemel in, en het triomfantelijke toontje van de auteur als hij in het beschreven leven weer een tot dan toe verwaarloosde kleinigheid heeft opgeduikeld, overschrijdt geregeld de irritatiegrens.

Natuurlijk rust ook in onze dagen nog steeds een taboe op pedofilie, maar de wetenschap dat De Mérode zijn sexualiteit op boerenjongens richtte, maakt zijn gedichten er niet beter en zijn leven er niet interessanter op.

Biografisch

„Uit poëzie mag geen biografische schets oprijzen, maar deze gedichten zijn natuurlijk wel uit het leven van die bepaalde man met die bepaalde liefde ontstaan,” aldus Werkman op bladzijde 7. „Daarom moeten ze biografisch iets te zeggen hebben.” Een merkwaardige contradictie.

De schrijver gebruikt de helft van zijn boek voor het laten 'oprijzen' van een biografische schets' uit de poëzie van De Mérode, wat van hemzelf dus niet mag. Bladzijde 12: „Wat vertelt deze poëzie ons over De Mérodes liefdesbeleving? Deze en andere vragen kunnen antwoorden krijgen vanuit deze gedichten.”

Een vraag kan een antwoord krijgen? Wie slordig denkt, gaat kennelijk ook slordig formuleren. Zodat de zin waarin wordt gezegd dat het gedicht *Jan* waarschijnlijk is geschreven 'op het lijf' van de veertienjarige Jan Weeseman in de context van dit boek onbedoeld

Telegraaf 12-12-'91

Onfortuinlijk snoepertje

Van onze correspondent

IJSSELMUIDEN, donderdag

De brandweer moest eraan te pas komen om een driejarige peuter te bevrijden die met zijn vingertjes in een kauwgomballenautomaat klem was komen te zitten.

Het jongetje had van zijn moeder een kwartje gekregen en wilde dat besteden in het snoepapparaat van het plaatselijke zwembad De Zonneberg. Op het moment dat het kind de kauwgombal wilde pakken, draaide een vriendje aan de knop, waardoor de onfortuinlijke snoeperd met zijn handje vast zat.

Nadat het badpersoneel

enige tijd had geprobeerd de vingertjes los te krijgen, werd de brandweer ingeschakeld. Die wist uiteindelijk met een knipschaar het apparaat kapot te knippen. Het jongetje moest zich aan zijn fiks gekneusde vingers laten behandelen door een huisarts. Als pleister op de wonde kreeg hij van het badpersoneel alle overige kauwgomballen gratis.

TRANS dringt 22

Vijftien jaar geleden begon het videotijdperk. Met 'Bohemian Rhapsody' van Queen. Zanger: de zojuist overleden Freddy Mercury. Vijftien jaar lang hebben de theatrale gebaren van Mercury hun stempel gedrukt op het idioom van de clip. Een operaheld in popland. Nu is hij dood. Een portret van de biseksueel die het vertikte om achter zijn macho-image te voorschijn te komen.

Freddy Mercury

Sommige sterren zie je nooit in de *Playbackshow*. Die worden niet uitgekozen omdat ze niet leuk zijn om na te doen. Phil Collins bijvoorbeeld. En Sting. Anderen worden wel veel en graag nagedaan maar komen er in die imitaties nooit echt uit. Michael Jackson is er zo een, en Prince en Madonna. Die steken in geplaybackte versie altijd akelig bleek af tegen het origineel. Maar er zijn ook sterren die juist in playback-shows schitteren.

Zo iemand is Freddy Mercury, de zanger van de popgroep Queen. Zo iemand was Freddy Mercury, want hij stierf vorige week op vijfenveertigjarige leeftijd aan Aids. Hem heb ik al ik weet niet hoe vaak in de *Mini-playbackshow* gezien, en altijd is hij het. Hij verschijnt op wonderbaarlijke wijze in het lichaam van een klein jochie van een jaar of tien, die vlak voor z'n transformatie nog bedremmeld bij Henny Huisman z'n kleren had aangevazen. Z'n Freddy Mercury-kleren. Bijvoorbeeld het witte, glanzende pak uit de clip van 'Bohemian Rhapsody', met bijbehorende zwarte pruik met halflang, meisjesachtig haar. Nu nog flink wat zwarte mascara, een podium met een publiek en de juiste motoriek, en: ready Freddy.

Het was ook niet zo moeilijk om Freddy Mercury na te doen. Hij had een beperkt maar heel specifiek repertoire aan bewegingen, te beginnen bij de basishouding: borst vooruit, schouders naar achteren, kontje eigenwijs ook naar achteren, kin trots omhoog. 'We are the champions, my friend.' Blik in de verte naar de wijde horizon of schuin omhoog de hemel in. Benen: bij voorkeur in spreidstand, eentje gestrekt terwijl de andere fel het ritme op de vloer tikt. 'We will, we will rock you!' Armen: afwisselend triomfantelijk omhoog steken en gebogen langs het lichaam pompen zoals Lee Towers dat zo goed kan. Vuisten altijd gebald, en voor zover mogelijk in één van die vuisten een microfoon met een halve metalen standaard eraan. En dan het belangrijkste: energie. Geen ongecontroleerde explosie, nee, samengebalde energie, het lichaam een vuist. 'Verzameld', zoals een dressuurpaard 'verzameld' is om zijn energie te

kunnen richten. Als zo'n hogeschoolpaard kon Mercury paraderen, knieën hoog op, de voeten stampend neer. Korte snelle draaien, de halve standaard sierlijk in de buitenbocht als de showstick van Fred Astaire. Dat konden ze, de kleine playbackers. Ook de jongetjes die in de clip van 'The Miracle' (1989) Queen perfect nabootsten, een mini-playbackshow waarbij de bandleden aan het einde van de clip nog een geamuseerde poging deden om hun credits terug te krijgen.

Op het podium was Freddy Mercury een haantje. Zo een die zich bij iedere stap bekeken weet. 'I want it all, and I want it now!' Maar dan wel met de lichte toets van de poseur die zich bewust is van het spel en ervan geniet als de toeschouwers mee willen spelen. Met het enthousiaste amateurisme van iemand die thuis voor de spiegel doet alsof-ie beroemd is. Eigenlijk speelde Freddy Mercury voor popzanger. Doen alsof de wereld aan je voeten ligt. Halverwege een concert een wapperend wit laken als een Batman-cape aan je jasje bevestigen. Mercury kwam aan het einde van zijn concerten als een soort Prins Carnaval op met een knalrode koningsmantel en kroon, waarbij de band dan steevast 'God save the Queen' speelde.

Mercury had een voorliefde voor een bombastische monumentaliteit. Veel vuur in de clips van Queen, een zwaar bataljon aan licht dat de bandleden en vooral Mercury omgeeft met een goddelijke stralenkrans, meer en meer massa's mensen met fakkels in hun handen. Vanaf Queens eerste wereldhit 'Bohemian Rhapsody', die wel eens als een mini-opera werd omschreven, zijn de zangpartijen regelmatig tot een overweldigend koor vermenigvuldigd, en ook in Mercury's gedragen stemgebruik klinkt de operadramatiek soms door. Maar opera was voor Queen ook een spel van kitsch en poppenkast. De bombastische clip van Barcelona is leuk vanwege het enthousiasme waarmee Mercury zich in de houterige opera-poses stort (verschilt niet eens zo veel met zijn normale bewegingsrepertoire) en vanwege zijn kinderlijke bewondering voor zijn heldin Montserrat Caballo. En als je die

twee samen ziet krijg je meteen zin om een tafelkleed om te slaan en mee te doen.

Queen krijgt vaak de uitvinding van de videoclip toegeschreven: het filmpje bij 'Bohemian Rhapsody' (1976), met het gemanipuleerde beeld van de vier gezichten van de bandleden. Maar in 'Radio Gaga' (1984) liet de band weten dat een dubieus genoeg te vinden. Mercury bezingt daarin de radio als het centrum van de tienerdromen: 'Everything I had to know, I heard it on my radio.' Paradoxaal genoeg werd het filmpje bij 'Radio Gaga' een videogiga, waarin *Metropolis* van Fritz Lang dunnetjes over werd gedaan. Maar toch kan ik me wel wat voorstellen bij die nostalgie naar de radiodagen. Want er kleven ook best nadelen aan het videotijdperk.

Zo vond ik het een verademing om 'Who Wants to Live Forever' (1986) voor het eerst te horen met een andere man in beeld dan Freddy Mercury. Het was namelijk de titelsong van de film *Highlander*, waarin Christophe Lambert een onsterfelijke strijder speelt, en de song geeft met die ene vraag of onsterfelijkheid wel zo wenselijk is iets extra's aan de film. Maar in de clip maakte Freddy er weer een enorme show van, met een orkest, een jongenskoor en tweeduizend kaarsen.

Het image van Mercury werkte nog wel eens beperkend op de draagwijdte van de songs. Nu blonken de teksten van Queen, en zeker die van Freddy Mercury, niet uit door poëzie of scherpzinnigheid. Een beetje popzanger weet echter met behulp van stem, passie, muziek en charisma de grootste clichétekst vleugels te geven. Maar bij Freddy Mercury kregen de woorden altijd weer dezelfde richting. In 'Is This the World We Created?' zingt hij bezorgd over de honger in de wereld, over de armoede en de eenzaamheid. Maar wat van de uitvoering op het Wembley-concert (1990) blijft hangen is de power van Mercury bij 'We've made it on our own', de gebalde vuist die triomfantelijk in de lucht wordt gestoken zodat het ook hier weer over *champions* lijkt te gaan in plaats van over een mislukking. 'Scandal'

(1989) is bedoeld als klaagzang tegen de opdringerige media. Maar in de clip huppelt Freddy in een showdecor van opgeblazen krantekoppen weer rond als zijn triomfantelijke zelf, en het refrain 'Scandal!' verandert van een aanklacht in de gebruikelijke Mercury-gloriezing.

Toch was Mercury's song hem uit het hart gegrepen. Hij wilde met de media niets te maken hebben, hield zijn privéleven angstvallig afgeschermd, gaf nauwelijks interviews. De laatste jaren trad hij ook niet meer op, maar de geruchten dat Mercury Aids zou hebben werden door de bandleden van Queen consequent tegengesproken. Eén dag voor hij stierf mocht van Mercury de waarheid pas aan de openbaarheid worden prijsgegeven. Toen het onvermijdelijk was om het woord Aids nog langer te negeren.

Daarmee was Freddy's naam ineens verbonden aan die van Magic Johnson, de Amerikaanse basketballer die vlak voor Mercury's dood aankondigde seropositief te zijn. Een dappere, maar ook slimme stap, waarmee Johnson de media naar zijn hand zette en zijn heteroseksuele promiscuïteit als macho-troef uitspeelde. Freddy Mercury heeft de media nooit kunnen gebruiken. Hij was dan ook geen macho, hij speelde zo nu en dan een macho. Maar hij voldeed al niet aan de eerste eis voor een echte macho: heteroseksualiteit. Mercury's biseksualiteit was geen geheim, maar hij heeft het niet met veel bombarie verkondigd, zoals David Bowie, Lou Reed en Elton John dat deden in de jaren zeventig. Mercury maakte van zijn biseksualiteit geen strategie, hij maakte de homoseksuele liefde ook nooit expliciet tot onderwerp van zijn songs, en al helemaal niet van zijn clips.

Goed, in het filmpje bij 'Crazy Little Thing Called Love' was *leather-boy* Freddy omringd door sexy dames en sexy heren. Maar Mercury kwam met z'n wulpse gekronkel voorname bij de vrouwen in de buurt. Suggestie genoeg: in de macho-pose, de vrolijke travestie in 'I Want to Break Free', in het citeren van Nijinski's faun in dezelfde video. Maar Mercury's faun gedraagt zich veel te kuis in de buurt

van mannenlijven en klampt zich dan weer te graag vast aan een dame. Het evenwicht is zoek.

Maar dat geldt voor de hele videoclipbusiness: de laatste jaren is er weer schrikbarend veel vrouwelijk bloot door en voor mannenogen te zien en veel te weinig van wat anders. 'We're into succes', verklaart Frankie van de ooit controversiële groep Frankie Goes to Hollywood in *The Vinyl Closet* (1991) van Boze Hadleigh. 'It's what every honest musician wants.' De tijd van de *coming-outs* is voorbij in de popmuziek, meent Hadleigh. Dat gebeurde vroeger, 'pre-Reagan and pre-AIDS. And more importantly, pre-video.' Het beeld is blijkbaar explicieter en behoudender dan het geluid. Hadleigh wijst terecht op Prince, die in zijn songs biseksualiteit suggereert maar zijn clips laat bevolken door een overdaad aan vrouwenvlees. In de prevideodagen was alles suggestie.

'Triest van Freddy Mercury', zei een zangeres op de Wereld Aids Dag op MTV. 'Maar het is nog triester voor al die anderen die alléén sterven.' Volgens mij is iedereen die (te vroeg) sterft verschrikkelijk en onvoorstelbaar alleen, maar misschien bedoelde de spreker dat het minder erg is als je beroemd bent en je beeltenis is vastgelegd in clips die keer op keer vertoond worden op het eindeloze videoclippkanaal. Maar die oneindigheid is maar relatief. De clip van 'Bohemian Rhapsody', die MTV uitzond op Wereld Aids Dag, bleek de tand des tijds letterlijk niet te hebben doorstaan. De trotse gezichten achter de vlammetjes bibberden, witte strepen bekrasten de onderkant van het beeld, aan de bovenkant drongen zich groene en blauwe vlakken ongevraagd op, en de pianoklanken van Freddy sleepten een beetje. Lang mochten we niet kijken naar deze zieke videoclip, want even later wisten ze achter de schermen toch nog een betere kopie op te snoren. Maar we wisten intussen genoeg, en de opgemaakte ogen van Mercury leken melancholischer dan ooit. 'Nothing really matters. Anyone can see. Nothing really matters, to me.' ('Any way the wind blows...')

MARIJN VAN DER JAGT